

DAOR HEDDE HUM WER

Daor hedde hum wer

De avonturen van Klaas vaan Bètte

Cor Swanenberg

1e druk

2006

UITGEVERIJ VAN DE BERG ALMERE ENSCHEDE

Omslag en illustraties: Nelleke de Laat

Het merendeel van de verhalen van Klaas van Bètte, alias Cor Swanenberg, verscheen eerder ongeïllustreerd en verkort als column in de weekbladen De Brug, De Bernhezer, De Streekwijzer, De Stadswijzer, De Maasbode en De Rosbode in de jaren 2005 en 2006. Uit deze vaak herschreven, wekelijkse verhalen werd de selectie voor dit vierde ‘Klaas van Bètte’ deel zo samengesteld dat er weer een ruim jaar rond ging.

Eerder verschenen in deze reeks *Het Beste van Klaas van Bètte* (2002) en *De beeter helft van Klaas van Bètte* (2003), *Tien èn Ant, Klaas èn Bèt èn aander schón volk* (2005).

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Swanenberg, C.

Daor hedde hum wer; C. Swanenberg - Almere Enschede : Van de Berg

ISBN 10: 90-5512-257-2

ISBN 13: 978-90-5512-257-8

NUR 525

Trefw. : korte verhalen ; oorspronkelijk ; Brabants dialect

ISBN 10: 9055122572

ISBN 13: 9789055122578

© C. Swanenberg, 2006 Berlicum

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of welke andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

www.uitgeverijvandeberg.nl & www.streekboeken.nl

VURRAF

In 't vierde deel van de reeks van Klaas van Bètte komme we Tiene èn z'n vrouw Ant wir geregeld tege. Tien is 'ne vindingrijken eigengerèide wor ge veul schik mi kunt beleeve. Gin wonder; hij is 'n bruur van Bètte! Af èn toe komme we Diene èn Grètte, de buurlùì tege.

Natuurlek speule Klaas èn Bèt, de leste (rustende) agrariërs van Brabant, wir d'n hoofdrol.

Hullie dochter Mrietje mì de klèinkeijnder Dorruske èn Bèrtje kùmt nogal 's langs, mar nou komme zoo nou èn dan ok de keijnder van Tiene èn Ante op de proppe: Anja, Anoeck èn Erik.

De miste verhale speule rond Ballekum, Rósmòlle, Naolend, Vinkel, Vorstenbosch, D'n Dunge, Gèssel èn Hezik. Ok moet ons Bèt dik nor Boschmèrt èn wordt 'r gefietst of gereisd van de Mòskant tot in 't Bèls... 't Taolgebrùik is wir gewoon èige Óst-Brabants èn niks gin grutsighèid. Wilde meer wete over de ùitspraak èn de spèlling, dan kunde terèchte in *Wiej wè bewaort diej he 'wè* of in *Èige grèij*, de Meierijse woordenboeken van Cor en Jos Swanenberg.

INHOUD:

VURRAF	5
INHOUD	7
AAUW ÈN NEIJ	9
ÛITSCHÛIVERS	13
D'N BÒS	17
OEI OEI	21
KRAKERS	25
PAUS ÈN ZOO	27
BOER ZUUKT VROUW	31
FISTE.....	35
KLÈIN LAACHESWÈRK	39
TANDARTS	43
PLISIEPLANNE	47
'T SCHÓNSTE WOORD.....	51
BRUIN ÛIT 'N BUS	55
DE PÛTJES VAN DE VRÒLLIE	59
DE KAOLSLAG VAN DE LAOTE LENTE	63
GLORIE VUR ONS BÈT	67
SCHÓN DINGER	71
DE GRIL VAN APRIL.....	75
ONS BÈT WIL NIE NORDIKKE	81
SCHÓN FIETSVOLK	85
BUURT BÉ DE BEEVERT	89
RÈCHT ÈN KROM TOT IN D'N HOF	93
GEMINTELEK GEDOE	97
GEKNOEI	101
TEEK TOE.....	105

VLAGGE	111
HOOGHE NOOD	115
SCHIK OP D'N DIJK	119
PRÙMBIZZEME	123
IKKELS VAN HIER ÈN GIENDER	129
BEGAOID	133
DUTSELDOOZE	137
KOPBEKLEEJING	143
MULTI CULTI ÈN D'N EUKUMEEEN	147
WORRUM WIJ NIE MER VliegE	151
VERONTRUSTEND	157
DOKTERE MI PARAPILLEKES	161
'N BÈLZE REIS	165
ONS BÈT OP KURZUS	171
GRUUN BUUKSKE ÈN GEELLEN HAOS	175
TRENDSETTER	179
DAOR GÒN WE WIR...	183
DIERRELEED ÈN AANDER ONGERIEF	189
KAOI OOGÈ ÈN KAOIEN DRANK	193
PULLEKES	197
TIENEN TOYOTA	201
LEEJE LIFESTYLE	205
GODS GELIJKENIS...	209
GELIJKE RECHTE, GELIJKE PlichtE	213
KERK ÈN KRUIS	217
GESNAPT!	223
TAANDTRUBBEL	227
POST-SUNTEREKLAOS-SYNDROOM	231
AAUWJAORS-GEDACHTE	235

AAUW ÈN NEIJ

We hán 't neij jaor goewd ingezet, vonde we èiges.
We hán 'n schön neij kachel gekocht.

'n Bietje sfeer gif mee 'n gevuul van wèrmte in dees donker daag èn dè hen we zó hard nóddig in dezen ted van kille zakelekhèid. In d'n ted van die korte daag zen ons Bèt èn ikke toch al noit van de vrolekste. Wèllie zitte dan onwillekeurig trug te blieke op 'n jaor dè ons wir dichter bé-j-ons leste gebrocht hi. We kenne zoo zuutjesòn vort meer volk dè op 't kerkhof li ès dè we in 't dùrp dageleks tegekemme. èn in dezen ted make we de reekening op èn keijke wie d'r allemòl al wir afgevallen is èn dan zen d'r wir verschèije van ons vriende die de streep nie gehòld hebbe. Dan vraogde oew èigen af wie d'r nò 't kommend jaor nie mer bé zal zen èn wanneer ge èiges òn de burt zult komme.

'D'r wordt vort veul in ons bos gekapt, 'zin ons vrouw van de week èn ze ha gelijk. Mar van zón sort dinger worde nie bleij èn dùrrum moes 'r bé-j-ons unnen hillen hoop kèrst- èn sfeerverlichting òn te paas komme um de somberhèid te verdreijve.

Gelukkig zen d'r ok mooi dinger. Zoo kregè wèllie 'n hil schön kèrst-kaart van ons Mrietje èn de klèinkeijnder mi muziek nog wèl! Ons Bèt is nou nèt 'n klèin jong èn lót alle kirres dè muziekske heure dur die kaart ope te vaauwe. 't Battereijke zal zoo gauw zat leeg zen, schat ik, mar ès zé d'r mar schik mi hi...

In de leste week van 't vurgend jaor ware we nog 's bé Tiene èn Ante op d'n borrel geweest èn dè waar wir heel gezellig. Ons Bèt telt daor op èn dan is 't dik ok zoo dè ze veul beeter zin kreg. We zate daor te buurte bé 't worstebrood toen Ant innins over de bank begos. Oei oei, daor ha ze nie veul goewds over te mèlde. Daor waar toch glad ginne service mer!

‘Ze willen ons gelijk gewoon dwinge um alles vort mi de kompjoeter te doen, mar ik verrèk ’t,’ greens Ant. ‘Ik daow men bankafschrifte gewoon dur de bus èn dè bleijf ik doen, want ik wil al m’n gèld daor nie in de lucht hebbe hange. Dè’s toch kèijlink!’

‘Gèld in de lucht?’ vroewg ik vurzichtig.

‘Bè ja, mi dè telebankiere kan dè alle kanten op wèije,’ wies Ant stellig te mèlde. Ik gonk ’r mar nie tegen in èn ik zin ok nie dè’k regelmatig gèld overmakte via internet, want dan zó’k zeker de vol laog kreijge van ’t vrouwvolk. Ons Bèt moet ok niks van al die neijmóddese dinger hebbe, zoowès ge wit. Èn ès ik zeg dè ze nie zó aauwverwetst moet praote, kèst ze alt mee trug: ‘gé, gé wit nie wor ge òn begint! Ze kunnen overall die groote gebaaue van hullie eigelek gerust af gòn breeke,’ mende ons vrouw, ‘want daor hoeve toch gin klante mer te komme.’

Ik liet ’t ’r mar bé èn nipte òn m’n jägermeisterke. Op ’t èind wenste we mekare alle goewds èn dè we nog mar veul zón meuge fietse èn buurte in de kommenden ted.

Aauwjaor wordt wèl ’s ’t dorde winterfist genuumd. Dè’s dan nò de Suntereklaos èn de Kèrsmis vanèiges. Mar bé Suntereklaos denkte òn’t plezier van vurral ’t klèin volk èn bé Aauwjaor meer òn d’n aauwerdom. Ik wor op zónnen aovend dik ’n bietje sentimenteel èn moet wè maolen over vruger. Dè hurt immòl bé men winterbeleving. Ons Bèt telt dè niks.

‘D’n ted gi in de zommer nèt zó hard ès in de winter, dus ge moet nou nie gòn zitte maauwe,’ greens ze menne kant op.

‘Dè kan wèl zoo zen, mar in dezen ted van ’t jaor moet ik alt denke òn ’t èind.’

‘Daor hedde hum wer, alted mar d’n donkere kant gòn zitte zuke...’

‘Donkere kant? Ge kunt toch gewoon mi wè weemoed trugkeijke, zonder dè’t mee vur donker ùitgemakt hoef te worre!? ’t Is nou immòl zoo dè Silvesteraovend ruupt nor ’t verleeje, ok al mondt ie ùit in de toekomst. Èn ik kan toch ok ’nen hoop goei herinneringen ophaole zeker.’

‘Nou, aow kennende, zulle de kaoi eer bovekommen ès de goei.’ Ik waar niks bleij mi die opmèrking van ons vrouw, mar ik liet ’t ’r mar béij.

Op zónnen aauwjaorsaovend zonder volk kreg de klok veul meer òndacht ès anders. De uurre, ketierre, minute èn sekondes worren afgeteld. Èn dan um twèilef uurre hi ons Bèt innins d’n borrel klaor staon èn wèrm worstebrood èn dan wense we mekare wir ’n goei jaor. We hen ’t ’r over wè ’t kommend jaor zal brenge èn wè we ammòl same zulle gòn doen?

Ok names ons beeter helft wense wij alleman ’n goei neij jaor.

ÛITSCHÛIVERS

Ons Bèt waar wer 's op rak geweest èn toen ze trugkwaamp, zaag ik òn d'r gezicht al dè ze wir wè opgedaon ha. Dè ziede mee òn heure snuut; die fonkelooge laachen al vurdè d'r iets gezeed is. Ze ston amper binnen èn ik vroeg vur de vùrm hoe 't waar geweest in Vorstenbosch.

D'r uurste reaksie waar unne schaoterlaach. 'Hij heeget mi Neijaor wir klaor gemakt,' brocht ze d'r tusse d'r laachbùien deur nog ùit, mar umdè ze d'r toch nog nie over kós praote, din ze uurst mar nor de geut um 't wòtter op te zette. Natuurlek makte ze men zoo wèl wir kèijnèijschierrig ok èn dè waar zeker nie onbedoeld, mèin ik alted mar.

Toen ze mi d'n dampende koffiè van de geut kwaamp èn de kuukskestrommel rond ha laote gaon, kwaamp ze dan toch eindelek trug op hulliejen Tien. 'Ze hán dees jaor van 't aauw in 't nej mar 's iets anders gedaon ès anders. Ze zón mi d'ren alle gòn gourmette! Daorvur waren alle keijnder èn keijndskeijnder nor Ante èn Tiene gekomme. De slachter ha vur goei braoigrèij gezùrgd, d'n bèkker vur stokbrood, d'r waar 'nen hoop rauwkost èn alterande vremde sausjes... Tevurre waar d'r al 'n bietje gepruufd èn de stemming zaat 'r goewd in. Tegen aachte wiere de gourmetstellen òngemakt èn alleman moes òn toffel want 't braoie zó beginne. Daor zit 't gelijk mooi mi 'n burdje vur z'n neus, komme de schaole vlis op toffel èn wordt 'r bótter in de pènnekes gedaon. Al gaauw begin 't te sisse èn te broebele. De uurste stukskes vlis gòn in de pènnekes èn jawèl, daor gi de rookmèlder af! Èn denkte toch dè onzen Tien dè verrèkkis ding afgezet kós kreijge! Van èrremoei hi-t-ie d'r de battereije mar ùitgehòld, mar toen ware ze al 'n ketier wijer èn ware d'r al schón stukskes vlis lillek verbrand! Hen ze daor in dè krimmatorium wijer zitten eete...!

‘Nìe te veul vatte,’ ha Ant nog geroepe, ‘want strakke komme d’r ok nog ólliebolle!’

‘Dè is toch ok wèl wè veul van ’t goei,’ mèn-de-n-ik.

‘Ja, mar Ant mèn-t dè’t gin goei neij jaor wordt ès d’r gin bollen òn te paas komme.’ Ik knikte èn docht dè dè ’t hil verhaal waar, mar nee. ‘Kùmt onzen Tien trug op z’n plòts zitte èn mèn-t ie dè’t die gourmet-plaot òn humme kant nie goewd duu èn wè duu dieje gaperd! Li-t-ie toch z’n vlakke haand op die plaot. Nou, toen vuulde-n-ie wèl dè ’t de plaot goewd din! Z’n vèl hong d’r òn, och èrm. Hij nor de geut èn onder ’t kaauw wòtter.’ Oei oei, ik vuulde èiges hoe zeer dè’t din èn knikte nor ons vrouw.

‘Dè’s nog lang nie alles,’ zin ze. ‘Onzen Tien ha d’n uurste naacht van ’t jaor zó slècht geslaope. Ja, dè zal wèl òn die ólliebolle èn die haand geleegen hebbe... In alle geval ha-t-ie gin oog dicht gedaon èn dan duurt unne naacht lang. Nou hán d’r daor in de buurt ok smèires nog mi dè smerrig vuurwèrk ligge verveelen èn umdùrrum waar ie d’r al vruug ùit gedaon. Ok um Ante nie wakker te haauwe... Umdè-t-ie misschien toch nog trug nor bed zó doen, ha-t-ie mar gaauw zónne langens ochtendjas èn z’n klompen òngeschoote èn daormi waar ie nor buite gegaon um de kneijnt te voeiere. Nou sti die kneijndekoi aachter in z’nen hof, krèk tèine de vijver die-t-ie daor gemakt hi... Hij zal wèl nie goewd wakker zen geweest of in alle geval nie goewd opgelet hebbe, want hij sti mi dè voeier vlak bé z’n kneijnt èn daor makt ie me toch unne schùiver! Hij schiet hals over kop zonnen èige vijver in! Diejen Tinus waar in de kortste kirres kèijwakker! Mi veul gehoest, geproest èn gespartel waar ie ùit ’t wòtter gekomme. Hij mi d’r hòst onder d’n does! Èn toch mar wir nor bed. Li-t-ie amper in z’nen emmer, vuult Ant nattighèid èn vreugt: ‘Hedde gé oew haor nou al gewaasse?’

‘Mins, ik waar al bekant verzoope in m’nen èige vijver,’ bromde Tien trug.

‘Zunt dè we die kneijnt van aow mi de Kèrs’ mis nie saldaot gemakt hebbe,’ zin Ant zootjes.

Wij zate same nog nao te schudde van de laach, toen Driek b'ons achterum kwaamp. Hij ha-g-'t weekblad de Meierij bé'm èn lin dè vur ons op toffel. 'Nou moet d'n dieje van aow ècht wèl ùit gòn keijke dè-t-ie nie neeve z'n schoewn gi loope, want nou hen ze'm ok nog 's verkoze tot grótste Meierijenaar,' krèijde Driek. Wij wiesse van niks èn ons vrouw vertraowde-n-'t nie. 'Ik schat dè'k nou vur de gèk gehaauwe wor,' zin ze vurzichtig.

'Nee, dè's toch nie zoo,' verzeckerde onzen buurman, 'dur de leezers van 't weekblad de Meierij is Klaas gekoze tot grótste van d'n euw... 't Is toch wè! Efkes leek 't 'r op dè Bisschop Bekkers mi de eer zó gòn streijke, mar ùiteindelek hen ze toch aowe mins gekoze. Ja, 't wit hier bekant gin man, want dè blad dè kùmt bé-j-ons nie, mar in Gèssel, Roi, Skééndel, Boksel èn die kante weet 't alleman... Ons Dien kwaamp 'r krèk mi òn...'

'Driek, 't is 'n arige wirreld,' laachde-n-ik 'wè is 't toch betrekkelek; ik heb noit ònvèchting gehad vur 't priesterschap, mar è'k bisschop waar geworre, ha'k 't dus noit zó wijd geschupt..., want dan ha'k ons Bèt nie ès pestoorsmeid kunnen hebbe èn dan ha'k nie half zó veul stof gehad!' De ons moes d'r um laache èn zin toen: 't is wèl veul flaowekul mi al die verkiezinge: grótste Neederlander, grótsten Bossenaar, grótste groot-Gèsselenaar, Brabander van 't jaor...'

'Gé zet sjeloers,' greens ik. 'Nee, jonge, ik gò d'r wèl gruts op, mar worrum zódde gé nou gróttter zen ès bisschop Bèkkers? Grótste lumèijer, dè zedde wèl somteds...'

Daor ha'k glad gin antwoord op.

'Eigelek is die verkiezing van aow misschien ok mar 'nen ùitschùiver,' mènde de ons.

D'N BÒS

D'n tillefoon gonk èn toen ik 'm opviet, wier d'r gevraagd of d'n bòs thuis waar.

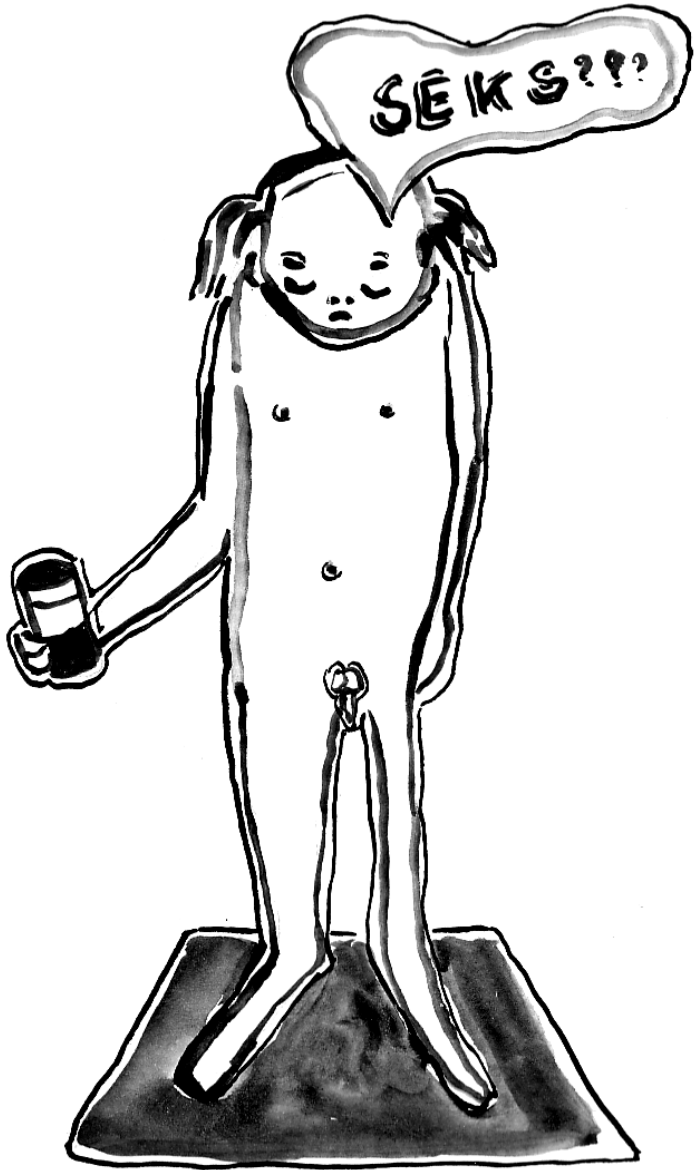
'Ja,' zin ik mee, 'die zit hier in de kamer.' Ge moet wete dè ik b'ons enkelt mar bòs ben ès d'r niemes anders thuis is of ès d'n deurwaarder òn de deur kùmt. Ik moes ok nog efkes òn ons moeder denke; die zin alted: 'd'r is mar innen bòs èn die hi hog getimmerd.' Ze bedoelde dan God èn ons moeder ha alt gelijk, ok ès ze 't nie ha.

't Waar overiges Tien die bèlde èn die wies al lang dè ons Bèt bòs waar, moes ie streijlek mèlde, mar hij wó eigelek alleen mar wete of 't ùit-kwaamp dè ze temiddeg kwame. Toen zin ik dè ik dè prima vond. Ik lichtte ons vrouw in èn die zó zùrge dè d'r wè lèkkers in huis waar. Dè hoeft vur men wèl nie zó, want we worren ammòl veulste dik van dè zuut bèkkersgrèij dè de ons ammòl ònschaft, mar ik maag daor niks af zegge, want ons weederhelft snoept zó vergimmes gèires dè alle tege-wend op dè gebied hillemòl in verkeerde aarde velt. Ze din dus nor d'n bèkker èn kwaamp trug mi appelflappe èn tompoeze.

Smiddes kwamen Ant èn Tien hier òngedrùld.

Nò de koffie èn 't gebak gonk 't maansvolk òn d'n borrel. De weijs hie-len 't op avvekaot.

Dè Tien van die èigewijs dinger zegge kan, witte onderhand wèl, mar nou makte-n-ie 't toch wèl wir heel flaow. 'D'r zó veul minder gevochte worren in de wirreld ès d'r gin vrouwe ware,' flapte-n-ie d'r zoomar plompverlorren ùit. Ik zaag de ons d'r zèil opsteeke. 'O ja?' zin ze drèi-gend, 'mar al die orloge van de lesten ted zen toch nie van de vrouwe henegekome, zó'k zoo denke.' Daor wies Tien niks op te zegge. Ant din ok nog gaauw 'nen duit in 't zèkske van heure mins: 'vèchte doen ze in dees wirreld vurral um 't geloof.

D'r zen d'r nog noit zóveul gesneuveld ès dur die fanatieke moslims van onzen ted.' 'Geloof..? Ik geleuf 't wèl vort,' bromde Tien trug. Mi 'vergit anders ons kruistochte nie,' goide-n-ik nog wè ollie op 't vuur, want ik wó dè wèl 's efkes wijer ùitgediept hebbe. 'Ons kruistochte,' verweerde Tien z'n èige, 'daor wil ik glad niks mi te maken hebbe.' 'Nou mar toen zen d'r nog 's veul vermoord, ammòl onder 't mom van geloofszuivering,' brocht ons Bèt in de midde èn daor waar ik bleij um, want ik waar 't hille mòl mi heur ins, ok nog.

'Èn nou sneuvelde d'r alle daag nog duuzende umdè ze van ons geloof gin condooms meuge gebrùike,' mènde Ant innins.

'Ja, ès ze teminste dinne wè onze paus èn z'n volgelingen zinne,' knikte ons vrouw, 'mar gelukkig zen d'r 'nen hoop hèlpers in die lande die daor gin bódschap òn hebbe.'

Tien èn ik keke vraogend nor 't vrouwvolk èn durrum zin Ant: 'ge wit toch zeker wèl dè die vrijwilligers van ons daor alles doen um aids tege te gaon èn dè ze daor gienswijd campagne voere um 't geslachtsverkeer veiliger te make?'

Toen ik 'n bietje glaozig bleef keijke, greens de ons: 'd'n dieje mèn t-dè-t-ie op de hogte is, mar ès 't 'r ècht op ònkùmt, is ie nog nie half bé d'n ted.'

Dè telde-n-ik wèinig. Ik zin niks, ston op èn hòlde 'n por fleskes bier.

'Misschien dè'k dalek nog hille mòl op de hogte raak,' zuchhte-n-ik terwijl ik ons bier inschonk. Ons Bèt viet 'n buukske over Afrika van de plank, worrin 'n afbiling ston van 'n zwart mènneke èn vrouwke. 't Neegerinneke ha unne wolk bove d'r kùpke èn daor ston in: 'zonder kapotje, dan zonder men!'

'Hier ziede't duidelik zat, zó'k zoo denke,' verklaarde ons beeter helft mi 'ne laach.

Ik kos nie anders ès de vròllie gelijk geeve èn wijer stil haauwe.

'Mar goewd dè wèllie zón plaote nie mer nóddig hebbe,' riep Tien innins. Gin man wies wè-t-ie krèk bedoelde. Toen ie ons ammòl vrao-

gend zaag keijke, zin ie laachend: ‘Bè, b’ons mi al die dùrpels is toch bekant gin verkeer mir meugelek, lót staon geslachtsverkeer!’

Ik moes d’r hard um laache, mar Ant keek hil smerrig.

‘Dan kreg d’n aauwen Hannus van Uje nog gelijk,’ laachde-n-ik, ‘die zin toen ie tachtig waar: “over seks moette nie praote, dè dreugt vanèiges op.”’

Ons Bèt reageerde mee: ‘d’r zen d’r die gin tachtig hoeve te worre um òlling op te dreuge!’

Dè von ik, irlek gezeed, mar kaoie praot èn lig ùit de zak.

‘Ik geleuf dè ge vur seks mi z’n twit moet zen,’ kwaamp Tien ongevroagd tussenbèije.

Toen we allemòl zenne kant opkeke, gonk ie wijer mi: ‘vur goeie seks toch wèl teminste...’

Ant èn ons Bèt begosse te laache.

Ik docht dè daormi alles wèl gezeed waar, mar ons Bèt riep innins: ‘over seks gesproke; hedde gullie dieje reclame van ‘lèkker weekend’ ok al geheurd?’ Wij zwegen allemòl.

“‘Lót ’n erectiestoornis oew weekend nie bedèrve!” zoo klink ’t geregeld over de radio. Èzzof d’r niks anders mer is ès seks. Daor worde toch nie goewd af...! Ik zó m’nen buurman vort moete gòn vertelle hoe dè-t-ie ’n erectie kan krijge!’

Van dieje praot verschoot Ant toch wèl ’n bietje, zin ze èn tien ston stijf versted, mènde-n-ie.

‘Nou dan hedde gullie ’t kennelek nog nie geheurd, want zó open èn bloot kùmt dè geregeld op onze radio langs.’

Tien èn ik kossen ’t bekant nie geleuve, mar ons Bèt luistert wèl ’t miste èn ès d’n bòs dè zoo zi, dan zal ’t ok zeker wèl zoo zen.

‘Nee, ’t hoef hier nie veul gèkker mer te worre,’ zin Ant èn ze ha gelijk. ’t Is ongepèrmeteerd.

OEI OEI

't Hi d'r hier van de week nogal gekruld. Och jonge, ze waar me toch vals, die van ons. Ze kwaamp op hog poote d'n hèrd in gevaore èn gonk 'r 's breed vur staon. Ik zaat krèk m'n krèntje te leeze. Ze waar nie te remme. Ze viet 't papier vur m'n neus 'weg èn begos mee te knèttere: 'moete nou toch 's heure! Hier in De Brug sti 'n schón groot stuk over dè neij boek van dieje Zwaonenbèrg. *Tien èn Ant, Klaas èn Bèt èn aander schon volk*, hiet dè. Èn nou ze 'k meepesant mar zón boek vur aow wezen haole hier bé d'n boekhandel, want gé spaort al dè grèij van diejen èipel... , toch?' 'Hoezoo, diejen èipel!?' riep ik sjegrennig, want ik tel 't niks dè d'ons men van menne krant af hòlt.

'Ja, diejen èipel of dieje klippel, of krèk zó ge-n-'t noeme wilt,' greens ze. 'Nou keek ik in de winkel dè boek zoo 's in, vurdè ze 't inpakte èn toen zaag ik d'r toch unne kwak schón plòtjes in! Ik wed wèl zón dikke vijftig; 't een al schónder ès 't aander, allemòl geschilderd dur dè wefke van dieje schreijver. Nèlleke hiet ze, geleuf ik... Mar ge moet nie denke dè daor iets van in dè stuk in De Brug sti! Ès ge men zóiets 's oit zódt flikke, dan zó'k 'r 's goewd onder nèije...'

'Ja, ja, ik weet onderhand wèl dè gé tot die 55 percènt vrouwvolk zódt heure dè òn huiselek geweld duu, want dè he'k hier krèkke nog in de krant geleeze. Ik docht mee: 'oei oei, ès dè ons Bèt leest, dan is dè gevorablek, want dan mènt ze dalek nog dè zóiets normaal is. Ik ha m'n èige al vurgenomme de krant op te stoke èn m'n èige vurloopig mar heel koest te haauwe...'

'Dè zó oe gerdorie geraoie zen,' pruttelde ze nog nao èn mènde nor de geut te doen.

'Ho 's efkes,' kwaamp ik toen tussenbèije. 'Zón pèrsbericht, dè kùmt wèl van d'n ùitgever..., daor kan de schreijver dus niks òn doen.'

Ze hólde d'r schaausers op èn gonk 'n bèske zette.

Toen ze mi de theepot trukwaamp, moes ze toch nog 'n welleke nao-raoze: 'ès ik dieje schreijver zie, za'k 't hum toch nog 's efkes op z'n vesje spaowe... Dè-t-ie verrèkkes bleij moet zen dè-t-ie zón hèndige schietlaof van 'n wijf getroffe hi èn dè-t-ie 't de kommende keer nie nog 's mag vergeete heur te vermèlde, want 't zal z'n leste boek nog wèl nie zen...'

Ze bleef d'r d'n hille middag nog wijer over pratte.

Gelukkig han we 'n ùitnoodiging van d'n heemkundekring um diejen aovend nor de Moerkaol in Mirroi te komme vur 'n leezing over dialekt dur 'ne jonge geleerde. Daor mooge wèllie natuurlek nie ontbreeke.

Um aacht uurre ware wij van de pertiej èn ons Bèt staaide mee wir òlling nor vurren ok nog. De jonge kèirel waar nog mar zónnen dèrtiger, mar hij wies gruuwelek veul te vertelle van 't Brabants, 't Ballekums èn 't Mirrois. D'n ted vloog.

D'r wier de vraog gesteld, wie d'r de naam 'oopenèirske' nog kende vur 'ne gloeiwùrm, want dè woord waar òn de univerziteit oit opgegeeve vur Mirroi, dur 'ne witheer van 't abdeij nog wèl. Gin man van de dèrtig luisteraars kende dè woordje. Èn toen vroeg ie of wèllie thuis nou kruis of kraus zinne èn ik wó mar dè die vraog noit gesteld waar, want ik wies zeker dè't 'kraus' waar èn ons Bèt streej dè aachtermekeare vlak af. Zé ha alt 'kruis' gezeed, krèk ès heur aauwlù. Zódoende wier unne mooien aovend toch nog bedürve, want die vraog is vur ons ècht 'n groot kruis geworre. Ik gaaf 't nie af èn ons vrouw vanèiges ok nie. Zeker nie toen d'r nog meer ware die beweerde dè zèllie thuis ok alt 'n kruis han gehad.

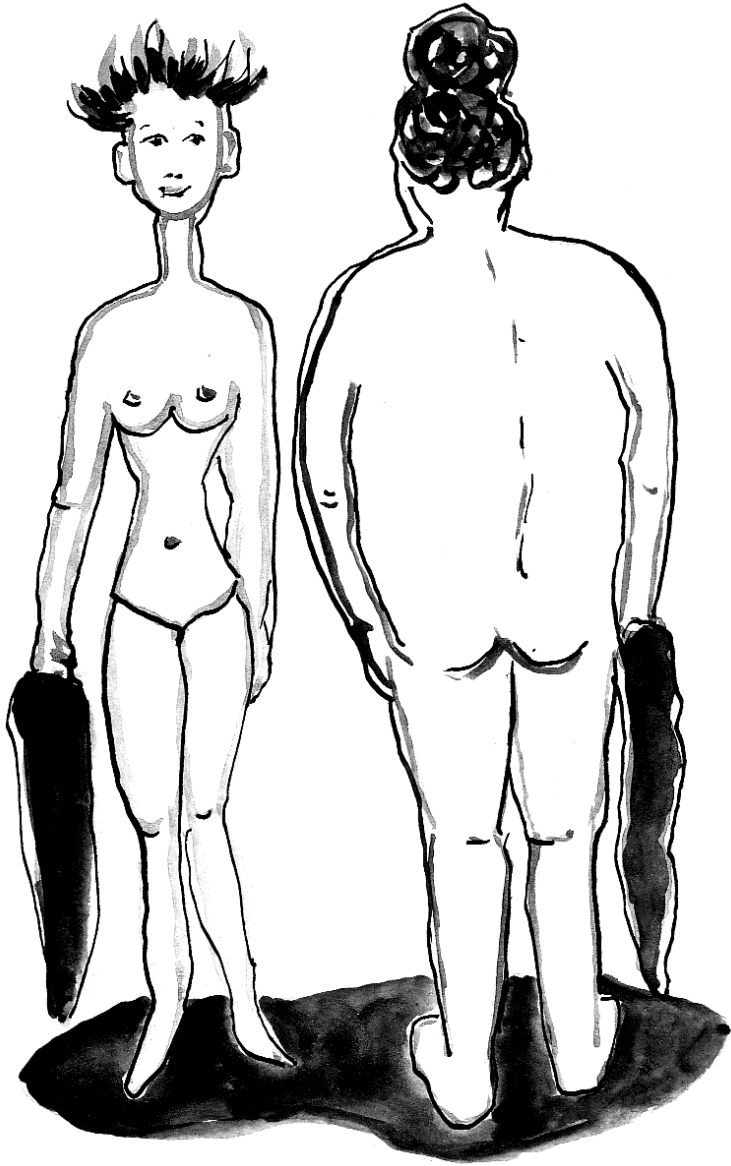
'Bé-j-ons thaus waar 't 'n kraus,' greens ik 'r tegenin, mar ik vuulde wèl dè'k in de minderheid waar. 'Jong' vur keinder han ze daor ok al noit gezeed.

'Nee,' knikte ons Bèt, 'wèllie ok nie.'

'Wè zumme nou toch kreijge,' gonk ik mi volle gewicht dwèrs ligge, 'we han 't alted over 'ons jong' èn dè ware al m'n bruurs èn zusters bé mekare.'

'Unnen hond hi jong,' zin 'n dùrpsgenote ok nog.

'Dan zulde gé in ùllie geval toch wèl gelijk hebbe,' giechelde ons Bet gemeen.

KRAKERS

Och minse, wè he'k hier de leste week toch afgezien! Nou hán we 't ammòl zó schón afgesproke vur de karneval, mar d'r zal hillemòl niks van terèchte kunne komme, denk, want nou heget de ons toch innins in d're rug gekrege!

We zen gewend dè-j-ik hier leeg te krampeere mi 'ne kaoien aachterkant, mar nou is ons Bèt schenbaar òn de burt. Ze heget trouws nie alleen in d're rug; 't trekt zoo nor beneeye in d'r been èn ze lupt al daag te hompere ès 'n aauw manke koew. Ik heb ze òngeraoie um nor de 'chiropractor' te gaon, want ès d'r zón zinnouw klem zit, kan zónne mins oe mi een enkel ingreep van de peijn afhèlpe.

Dùrrum zin ik giestere nog mar 's: 'gò toch 's nor dieje kraker!'

'Ja, aauw krakers,' smiespelde de ons trug, want ze hurt nie goewd mer, ok nie, mar dè wil ze noit toewgeeve.

Ik riep nog mar 's harder: 'gò toch nor dieje kraker in Rósmòlle, dan bende d'r zoo vanaf.' Uurst mènde ze nog dè'k 't over karnevalskrakers ha. 'De hèndjes,' riep ze 'de keukedeur èn de bótterblom!'

Toen ik ze duidelik gemakt ha dè'k 't nie over karnevalsliedjes mar over 'nen dokter ha, knikte ze, mar ze bleef ùitstelle. Te lange leste wier de peijn èn verveelendighèid heur toch te veul èn ze makte òntstalte um nor de ruggendokter te doen. Ik moes dan mee um te reije èn ok umdè ze 't anders noit zó kunne vejine.

Ikke dus mee mi dè krèmmig stuk van ons èn dè he'k wer geweten ok! Wè ze daor toch wer klaormakte is eigelek nog groote schaand. Nò 'n welleke waachte in 't veurhùkske waar ze òn de burt èn ik hurde ze mee tege diejen dokter zegge; 'ja, ik docht zoo, ik laot m'n èige nog mar 's unne keer dur aow vatte, want onze Klaas heget tegesworrig veul drukker mi z'ne kompjoeter ès mi men!' Dè zi dè mirakel van ons toch

gewoon tege zónne wildvrimde mins! 't Is dè-t-ie goewd wit hoe dè de vlag d'r bé-j-ons vort bé hangt, umdè'k èiges ok in zenne klantekring zit, mar eigelek is dè toch ginne praot vur 'n getraowde vrouw, wánne. Diejen dokter is orspronkelek unnen buitelande, ik geleuf dè-t-ie van Krowazië kùmt of daor erreges, mar hij hi gevuul vur humor èn is unnen heele slimme mins. Ik vergeet noit dè'k 'r èiges vur d'n uurste keer kwaamp èn dè-t-ie mee dè'k binne waar, zin: 'boeke!'

Ik docht: 'hoe kan hij dè nou wete, dè-j-ik boeke schreijf!' Lötter bleek dè-t-ie 'bukke' ha bedoeld.

Nò 'n half uur kwaamp ons vrouw ùit de behandelkamer èn ik zaag dè't heur goewd bevalle waar, want ze laachde z'n best. Toen moes ze afrekenene èn daor gonk d're laach goewd van over.

'Zeuventig euro' zin 't mèdje aachter 't ontvangsburoo. De ons wier innins goewd zeeg.

Nèt op dè moment kwaamp 'r 'n lang, dun durske binne mi unnen handdoek èn dè moes ok geholpe worre. Zonder nao te denke flapte ons Bèt d'r ùit: 'nou ès hij hier per vierkante cèntimeeter reekent, dan zedde gé te strakke hil wè goeiekopperder klaor ès ikke.'

't Jong durske keek arig èn ik daowde de ons gaauw nor buite, vurdè ze nog meer klèts ùit zó kraome.

Buite ston 't z'n best te giete. Ik ha van al 't waachte èn wijer gedoe 'n bietje dorst gekrege èn ik stelde veur erres iets te gòn vatte.

'Nee,' zin de ons kortaf, 't hi vandaag al wèl genog gekost... We doen mar efkes langs ons Mrietje, want nò zón vètte reekening is dè wèl zó vurdeelig.'

Èn dan zi ze nog dik dè ik bé-j-ons de krint ben...

PAUS ÈN ZOO

Ons Bèt leest tegesworrig èchte literatuur èn daor zedde mi klaor... Ze zi dè ze bé d'n ted wil blijve èn dè vandaag d'n dag alleman Dan Brown schent te leeze. 'De Da Vinci Code sti nòg hógger op de ranglijst van best verkochte boeken ès d'n bijbel,' zin ze vol over-tùiging.

Nou leest Jan Hèndrik van ons Mrietje ammòl van dè neijmóddes grèij èn ons Bèt mag dan die duur boeke van hum leene, want ge denkt toch nie dè ze die èiges kupt, de krint. Ik veijn dè niks, al dè geleen, want ons vrouw is dik veulste slaorzig mi dè grèij van 'n aander, mèin ikke, mar denkt mar nie, dè ze nor men luistert.

Op 't moment is ze bezig mi 't Bernini Mysterie. Dè gi over 't Vaticaan, zi ze. De paus wordt daorin vermoord. 'Zóiets dè zódde gé ok 's in oew boeke moete laote gebeure,' zin ze tege men, 'zóiets dè verkupt.'

'Ja ja, gé vergit mar efkes vur 't gemak dè d'r in Brabant gin pause veur-komme,' verweerde-n-ik m'n èige. 'Die hoeve ok nie ècht veur te komme,' maauwde de ons wijer, 'die moete gé gewoon bedenke, man.' Ik liet 't mar op z'n beloop, want 't hi nie veul zin um zóiets bé de ons af te streije.

Èn toen bé 't nieuws op Umroep Brabant waar innins te heure dè onze paus in 't ziekenhuis laag. De ons kwaamp mee mi: 'ziede nou, Klaas, die kunne ze daor ok hèndig òn 't vergiftige zen...' 't Verveelende is dè ons Bèt dieje kwats in die boeke gelijk geleuft, want tjonge, wè dè betrèft, bleijf 't me toch zón doos een!

Nou hán we 't van de week toevallig nogal 's over pause gehad. De vur-rige vredege ha Dorrus ùit Skeijndel 't d'r over dè-t-ie vruger in de kindsheidsoptocht mee ha meuge loope ès paus umdè-t-ie zón braaf snuutje ha èn zón schón krulle.

Mee moes ons vrouw d'r òn denke dè de grooten Brabantse filosoof Cornelis Verhoeve ok gezeed ha dè-t-ie paus wó worre toen ze'm ès jungske vroege wè-t-ie worre wó. Kees viét 't mee hog òn, mar toen ie 'n weijl op 't simmenarie gezeeten ha, kwaamp ie d'r toch aachter dè-t-ie verrèkte wèinig kans ha um oit d'n hogste kerkvorst te worre èn toen scheei ie d'r mar gaauw af mi hil die priesterstudie.

Nou bisschop Hurkmans nor 't carnavalsconcèrt van de Oetels geweest is, kós 't wèl 's zoo zen dè hij dalek de volgende paus wordt, want ze zen daor in Rome al begonne d'n Brabander Jan Heffer tot 'capellanus neerlandicus' te benoeme. Unnen Tilburger die gastheer mag speule vur ons èn die z'n èige vort Monseigneur mag noeme!

'Unnen Brabantse Paus, dè zó schón zen,' mijmerde ons Bèt. 't Waar of ze zaat te dagdroome.

'Eigelek moesse ze aow mar vatte,' riep ik streijelek. 'Gé kunt al heel goewd baze èn die klee van aow leijke dik meer op 'n kazuifel ès op unne japon!'

Dè waar te veul gezeed; ze nèijde de deur mi geweld dicht èn din aachtermeakaare mi d're koffiepote nor de geut.

Toen ze trugkwaamp, waar ze d'r beuzighèid kennelek alwir vergeete. 'He'k oe al verteld wor onzen Tien mi ònkwaamp?' vroeg ze. Nee, dè waar nie 't geval. 'D'r waar unne slimme vertegewoordiger bé de Trap-piste. Die ha audiènsie òngevraagd bé de paus èn nog gekregen ok èn toen ie daorgiens de ring van d'n bisschop van Rome gekust ha, zin dieje mins: 'Heilige Vader, ik kan u een prachtige offerande doen... Als we één woordje in ons dagelijkse gebed mogen veranderen, kan ik u een miljoen euro aanbieden!' De paus luisterde. 'Wanneer we in plaats van 'geef ons heden ons dagelijks brood' voortaan zouden mogen bidden: 'geef ons heden ons dagelijks bier...' De paus zuchtte èn schudde z'ne kop. 'Twee miljoen dan, Heilige Vader.' De paus schudde nog 's z'ne muuge kop èn mee kwame d'r zouave binne die d'n biervetegewoordiger in de kortste kirres wegslepte. 'Tien miljoen dan,' riep d'n bierverkooper nog. Toen keek de paus nor de kardinaal van de curie die daor al

diejen ted al in d'n hoek van de kamer ha gestaon èn vroeg: 'wanneer is
dè contract mi diejen bèkker eigelek afgeloope?'

Ons Bèt schudde van de laach. Ik von 't schón.

BOER ZUUKT VROUW

‘Ik zó-g-’t wèl wete,’ zin ik tegen ons Bèt ès ik moog kieze. We zate nor dè programma te keijke wor de boerre ’n vrouw ùit meuge zuke èn we makte d’r ’n sport af. We dinne raoie wie van de tien d’r over zón bleijve. Ons vrouw hi goeie keijk op die dinger, mènt ze èn ik moet dè natuurlek afstreije.

We zate d’r d’n uurste keer toch nogal ’s neeve, moet ik irlek bekenne. ‘Hoe kan dieje sukkel zón schón vrouw toch ‘weg stuuere,’ zuchtte-n-ik, worrop ons Bèt mee trugkètste: ‘ja, gé zót ze gelijk wèl wille haauwe.’ ‘Jazeker,’ zin ik mi overtùiging. ‘Èn dan te wete dè-t-ie amper hoi hi vur z’n èige gèit,’ greens de ons. Ik besteejde daor mar gin òndacht òn.

‘Gé zót vur dees program niks wèrd zen,’ wies ons Bèt zeker.

‘Èn worrum nie,’ moes ik mee wete. ‘Bè gé zet wèl boer, mar gé kunt noit kieze.’ Daor zaat wè in, mar ik zin toch kèijhard: ‘mins, ik wies ’t aachtermekaren al!’ ‘Oo ja, èn de wèlke zódde gé dan vatte?’ nijschier-rigde ons beeter helpt mee. ‘Wè denkte?’ riep ik trug um heur te plaoge. ‘Ik schat dè gé die Heidrun zót vatte, mar die hurt natuurlek noit op ’n boerdereij thuis.’

‘Oo nee, dan heddet wijd mis.’ Ons vrouw keek menne kant op, mar ik hiel ze nog efkes òn ’t lijntje, umdè zé dè bé men ok alted duu.

‘Nou, komt ’r ’s mi vur d’n dag dan,’ krèijde ons Bèt ùitdagend.

‘Ès ik ècht moog kieze..., nou, dan viet ik die prizzentaties Yvon Jaspers,’ laachde-n-ik.

‘Daor hedde hum wer,’ klaagde ons vrouw, schudde d’re kop èn din nor de geut.

We hen ’t ’r diejen aovend mar nie wijer mer over gehad, want daor wordt de ons allennig mar tèij over.

Mar nou 'n week lötter zitte we zondagenaovend wer te blieke nor dèzèlfde program èn nou zen d'r al mar veijf vróllie de man mer. Ze gòn in groepkes bonbons make, schildere, karte, 'nen anti-slip-cursus doen èn kùire èn nò unnen halven dag same mi veijf, moete d'r twee afvalle. We raoie wer èn zitte d'r wir veul neeve. De drie die over bleijve, meuge 'n week komme lozjeere bé d'n boer van hullie keus. Ze meuge mekaren ùitprebeere, um zoomar 's te zegge. Een van die wefkes die gekoze worre, zal uurst nog 'n week gòn wintersporte.

'Tjaa,' ruupt ons Bèt, 'die valt dus al af.' Èn de ons hi wir 'n vurrùitziende blik gehad, want wè gebeurt 'r! Dè Renske brikt d'r been op die wintersport!

'Dieje Piet kùmt nie wijd ùit de buurt,' zeg ik mi overtùiging, 'dè kunde goewd òn z'ne praot heure.'

'Die kùmt ùit de Kèmpe,' gif ons vrouw men gelijk.

'Wèl schón dè hij z'ne jonge zoon d'r ok bé betrekt,' zi ons Bèt zuutjes.

'Hij lekt wèl op Willem van Nisseroi,' mompelt ze wijer nog.

'We moete kommende zondag zien hoe dè't ùitpakt,' verzekert ons vrouw men èn ze schreijft dè mee op de kalènder.

'Verdùld, dan hemme unne verjeurdag..., zùrgt dè ge 't opnimt.'

En nou kùmt ons vrouw te woenzeg wir van Vorstenbosch af èn ik zaag al mee dè ze wir 't een èn 't aander opgedaon ha.

'Witte wè 't favoriete tv-programma van de Marrekane is?'

Ik schudde van nee.

De ons begos te schaotere èn brocht 'r mi moeite ùit: 'Man bijt geit!'

'Al wir innen op de islam,' knikte-n-ik.

'Èn hán ze bé Anten ok nor d'n Boerren-date gekeke?'

'Natuurlek èn onzen Tien mènt dè 't eigelek gin goei programma is.'

'Hoezoo?'

'Nou 't makt alle aander boerre èn vinklùì mar lillek sjeloers.'

'Daor zit iets in, want ik heb krèk geheurd dè Kobbus die al jorre weede-man is, nou z'n èige dur dè tilleviziegebeure ok mar wir 's ha laote ver-lèije...'

De ons keek vraogend èn zin: ‘diejen aauwe Kobbus nog?’

‘Ja, hij ha op internet gezocht èn daor waar ie op ’n foto af gegaon die ’m beviel èn toen ha-t-ie digitaal mar mee ’n afspraak gemakt. Ze zón mekare trèffe op ’t stesjon van D’n Bosch, ze zón bèij ’n rooi roos drage èn ze zón mekaren ontmoete bé de roltrap op ’t dorde perron.’

’Ja èn?’

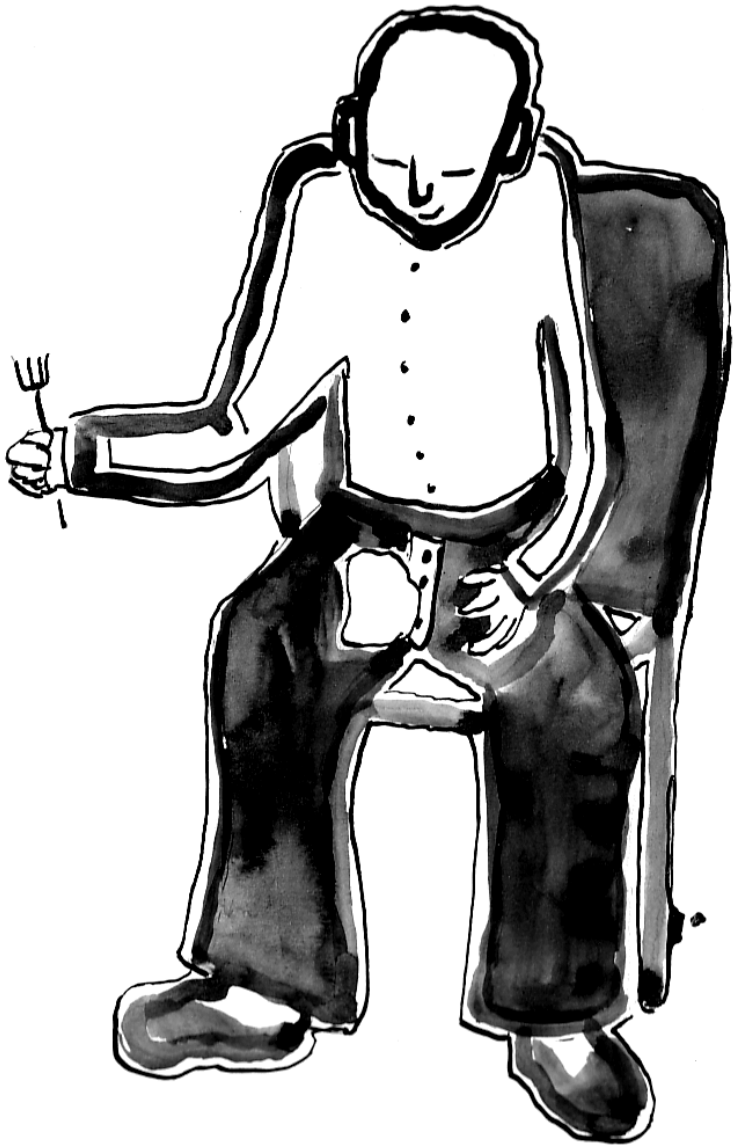
‘Nou Kobbus ha d’n trein ùit Oss gevat èn waar òn ’t linkse rumke gòn zitte èn toen d’n trein ’t stesjon binnereej, zaag ie ze staon bé de roltrap èn verschoot gruwelek. Die foto op internet waar kennelek al heel oud. Kobbus trok hòstig z’n roos ùit z’n knupsgat èn bleef in d’n trein zitte, op weg nor ’t volgend stesjon!’

Ons Bèt liep rood òn èn brulde van de laach. ‘De lilleke smiekerd!’ hikte ze.

FISTE...

‘Och, wè’n èllènde. Nou moete we vanaovend toch al wir op fist,’ verzuchtte ons Bèt èn dè vond ik eigelek mar arig, want fiste dè hen wij alted toch gèire gedaon. Nou is’t wèl zoo dè d’r tegesworrig bekant gin week mer verbé gi of we moete wèl erres nor toe. Wij zitte vort in de robijne fiste èn zoo. Ons familie èn vriende zitten ammòl zoo rond ’t virteggjorrig bestand èn ès ge dè gehòld het, moete dè viere, want d’r zen d’r vort veul die al lang ùit mekaare zen èn d’r zen d’r ok al die ’t nie mer mee hebbe meuge make. Vruuger noemde ze die firteggjorrege traowereij bé-j-ons wèl de bang brùlloft, umdè ze ’t nie af dùrfdè te waachte of ze ok oit nog de gaauw brùlloft zón haole. ’t Beroerde van die groote fiste is dè d’r dik gin gezellighèid mer te bekennen is. Och jonge, vruuger ès we ’n groot fist han, dan wier de stal weeke tevrre schón gemakt, want wèllie fiste toen enkelt in de zommer ès de koei in de wèij stonne. Dan wier d’r geschrobd, gebuunderd èn gepoetst dè’t ’n lust waar èn ès alle schitte van de muur èn de vloer ware, wier d’r gevèrfd èn gewit. Èn ès’t dan proper waar, wier de stal versierd mi papierre blomme èn dan kwame d’r toffels èn stuul in èn lang planken op èijerkieste vur de zitplòtse van de jong.

Dan kwaamp daags vur ’t fist de kookster mi al d’r potte èn panne èn dan wier d’r goei eete klaor gemakt ùit èigen tilt of kweek. ’t Vèrke waar geslacht, ’n maand goei èipel gescheld, dèrtig haone geplukt, gruintes geógst èn zùiver gemakt èn dan wier d’r gekókkerèld in ’t groot. De ‘catering’ kwaamp ammòl van èige misse, mar wèl ’t beste wè d’r waar! Nò de kerk, rook d’n hille stal al lèkker nor de koffie èn dan wier d’r drie daag op reij gefist! Ècht gefist, mi veul goei eeten èn drinke èn volop goeien buurt. D’r wier gedanst èn gezongen op mònnikamuziek.

Tegesworrig wordt 'r hòst alt gefist in groote, ongezellige zaole. In 't begin geuget dik nog wèl. Dan kunde nog efkes buurte bé koffie èn gebak.

Ons Bèt moet alted mi d're rug nor de muur zitte dan hi ze hil de zaol in 't zicht. Ik maag dan tegenover heur nor de muur gòn zitte keijke.

'D'n blikkant is vur men,' ruupt ze dan vol zèlfkennis. Ze kan goewd zien wie d'r binnekùmt èn wè die allemòl ònhebbe, natuurlek. 'Kik toch 's wè die òn dùrft te trekke. 't Zal wèl van d'n ùitverkoop zen. Veul gekost kan dè noit hebbe,' zen dan heur opmèrkinge wor ik ginne cènt vur geef. Mar ons Bèt vent dè geroddel nou krèk gezellig.

Owee, ès daor 't orkest begint! Dan hoefde gin woord mer te wissele. Gedaon is't mi de gezelligheid. Ze speule zó hard dè heure èn zien vergi. Ge ziet in 't begin hier èn daor nog wèl iemes iets in iemes anders oor kwèike, mar dè is zoo over, want dè wordt toch nie verstaon.

Minse gòn dan wèl hil hard roepe.

'Wè zinde?' riep d'n òngekwèkte vlak bé-j-ons trug.

'Dè Klaas van Bètte d'r ok nie jonger op is geworre!'

'Ja, wè wilde mi zón lastig petrèt!'

Ik geleuf nie dè't de bedoeling waar, dè-j-ik 't verston èn ik keek nor ons vrouw. Die ha schenbaar hillemlò niks meegekregte. Gelukkig!

't Zen nie enkelt die aauw brùllofte; wèllie hen ok veul aander plichtpleeginge, zoowès kemuniefisjes, afscheidsfisjes èn jubileums. Um over de verjeurdaag nog mar nie te praote. Dè gi ok allemòl gewoon deur. Èn rond dezen ted barst 't bé-j-ons van de verjeurdaag van 65ers.

Gradje èn Zus ware pas ok op de verjeurdag bé Tiene èn we hen d'r wir veul schik mi gehad. Dè begos al mee dè ze binne kwame. Ant, de vrouw van de jubilaris, kwaamp mi koffie èn gebak rond èn Gradje wó wèl zón lèkker slagroomgeval. Dus Ant hiel de schaal vur z'n neus èn gaaf 'm de taartschùp in z'n haand èn ik zaag 't ònkomme. Die taartschùppe zen ok van die ongelukkige klèin truifels... Halverwege 't schùppe schoof 't gebak van de schùp èn viel bé Gradjes krèk op z'n gùlp. Ge kunt nie geleuve hoeveel schik dè te weeg brocht. Daor zaat Gradje te koeke-

loere. Mee kwamen Zus èn Ant èn de buurvrouw in de weer mi natte doeke èn die gonge de gùlp van Gradjes òn 't poetse! Daor wier al 't aander maansvolk bekant sjeloers af. D'r bleek zèlfs nog slagroom òn Gradjes kuite te zitte. Toen alles 'n bietje bégepoetst waar, hoefde Gradje eigelek gin gebakje mer, mar Ant hiel zó òn dè-t-ie toch nog mar 'ne keer toe lin. Hij waar kwèllek begonne òn z'nen taart of de jarige zin: 'ik geleuf dè die boks van aow nou veul schónder is ès toen ge hier binne kwaamt!'

Daorvan schoot Gradje zó in z'ne laach dè-t-ie z'n èige zówè verslikte in de slagroom èn 't gevolg waar dè d'r ok nog 'n kwèkske op z'n vesje viel, mar Grad keek nerres mer nor èn aat gewoon deur, tot d'n tèijen bòjem toe. Die dürfde-n-ie toch nie òn mi z'n lippelke. Hij liet 'm staon. 't It natuurlek ok nie zó lèkker ès alleman oe vort zit te volge.

Wij hán ons èige veurgenomme mar gin bier te drinke, want 't is krèk of we vort 'n slappe blaos hebbe; we moete d'r snaachs gereegeld ùit ès we 'n pilske gevat hebbe.

Nee, aauw minse nèt ès wèllie gòn nie mer zó gèire nor verjeurdaag, mar ge kunt 'r dik nie neeve. Deze keer hán we onverwaachs veul schik gehad, mar toch..., op onzen aauwer zen wèllie nerres liever mer ès thuis, gewoon thuis. Daor kan ik lèkker m'n èige gòn zitte zen mi m'n èige taart....

KLÈIN LAACHESWÈRK

Ons vrouw liet d'r èige van de week ontvalle dè ze vond dè hulliejen Tien de lesten ted wèl veul òndacht gehad ha in men stukskes. 'Alle kirres denk ik: daor hedde hum alwir!'

Toen ik m'n èige verweerde mi: 'dè kùmt umdè-t-ie ok alt intressant is mi z'n èigewijs gedoe', waar 't ons Bèt daor niks mi ins.

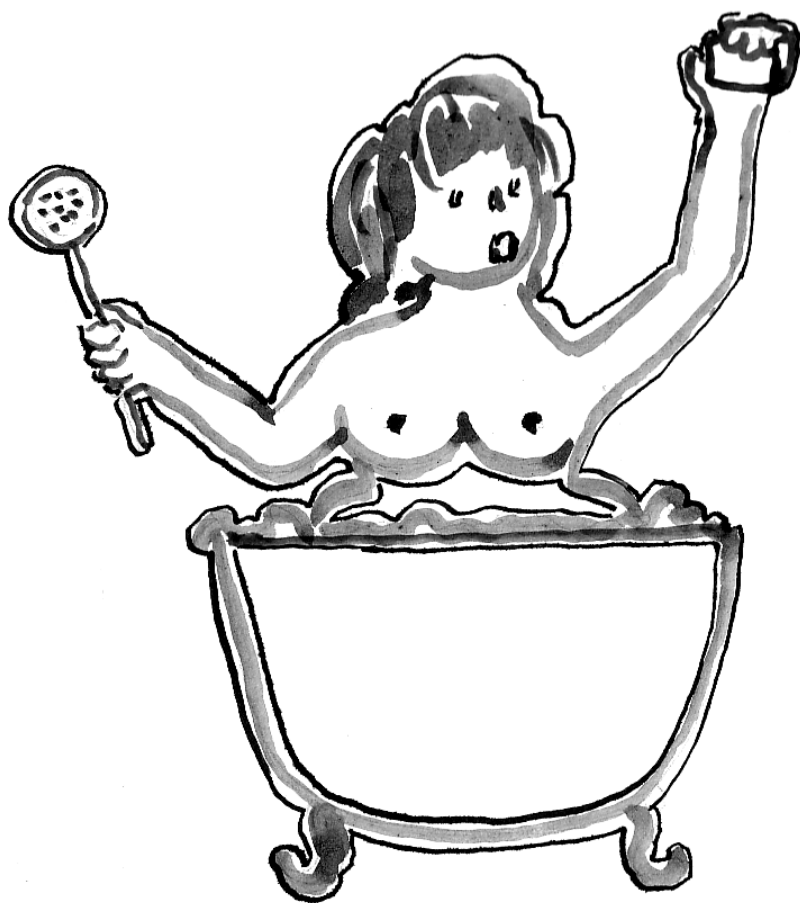
'Nee,' greens ze, 'zoo leijk 't wèl of ge 't mi diejen èipel alted ins bent.' Ik din daor natuurlek tegen in, mar kós 't nie winne.

'Ge gift de verkeerde te veul òndacht,' mopperde ons beeter helft toen ze de geut op din.

'Èn dan d'rbé veijn ik 't dik niks gin laacheswèrk,' bromde ze ok nog nao.

Daor zulle we dan nou toch mar 's gaauw veraandering in brenge! Èn 't kùmt ès geroepe, want ik hoef nie wijd weg um d'n hoofdpersoon van dees stukske te gòn zuke. 't Zit namelek zoo dè d'r hier onderlest iets gebeurd is, wor ik nog jorre over zal praoten èn laache, ès me dè teminste gegeeven is. 't Waar te zòtteregemèrge dè ons Bèt ùitgebrèijd in bad zaat. Ja, wèllie gòn nog alted op zòtterdam òn 't spule. Nóddig of nie. Dè hurt vanouds bé de veurberèijng op d'n Dag des Here. Ik waar krèk efkes nor d'n Boerenbond um 'ne neijen vloienbaand vur onzen hond te gòn haole. Ik waar d'r zoomar aachterùit geloope, zoowès alted èn de ons ha ok gin moeite gedaon um iets af te sluite. Dè's in dezen ted nie slim, want ze haole tegesworrng vort alles weg wè los of vaastzit, behalve heet eijzer èn meulesteen. Mar d'r valt b'ons eigelek ok niks te haole.

Nou zen d'r alt nog twee die b'ons aachterum komme èn 't schent dè onzen hond dè ok vort wit, want hij blaft daor nog nie mer op. Die twee, dè zen Harrie van Bèrte èn d'n aauwen Driek.

Èn dieje leste din te zòtterege de ronde vur 't Zùrgekeijnd zoowès ie dè al 'n euwighèd duu. Driek kùmt dus over d'n achterstal binne èn ruupt 'vollekk!' Mar ons Bèt die onder de loopende kraon li, hurt natuurlek niks. (Nou moete wete dè wij ons badkùip beneeje hebbe neeve de geut.) Driek is al in d'n hèrd geweest èn op de geut ès ie wòtter hurt loope èn de badkamerdeur ope makt. Hij bliekt binne èn daor li ons vrouw in 'vol ornaat'. Ze verschiet èn zuukt nor 'nen handdoek, mar Driek stelt ze mee gerust: 'och durske, schamt oew èige mar nie, want ik heb al vort zónnen hoop ellènde gezien!' Daor moes de ons toch wèl gruwelek um laache. Ze is ùit de kùip geklomme, hi 'ne grooten handdoek umgeslage èn hi Drieke de gebrùikeleke bijdrage gegeeve. Driek drùlde wijer èn ons Bèt drèijde gaauw de deur op slot èn din trug de kùip in. Toen ik mi m'ne vloienbaand thuis kwaamp, kós ik 'r dus nie in. Ik heb mar zitte waachte tot de ons onder de dreugkap ùit kwaamp èn de deur wir van 't slot drèijde. Ik ston amper binne of ze moes in geure èn kleure vertelle wè d'r veurgevalle waar. 'Wè zal dieje goeien Driek ochèrrem verschote zen,' zuchtte ik.

'Nee, niks,' schaoterde de ons, 'Driek hi al veul meer ellènde gezien!' We zate same òn 'n bèkske èn ik kós goewd zien dè ons vrouw in bad geweest waar. Ze blonk ès baggekuntjes èn rook lèkker fris. D'r haor zate in de krulspelle èn ze moes nog geregeld giechele um 't veurval mi Drieke. 'Dè zen nou van die klèin schón dinger wor gin man op reekent,' giebelde ze.

'Witte nog dè wij nor die heemkundetentoonstelling van die stamboome van ons dùrp zen geweest,' vroeg ze innins òn men. 'Ja natuurlek wèl. Daor hong d'n onzen èn d'n ùllieje.'

'Ja èn ge wit dan ok zeker nog wèl dè daor ok foto's van vruger bé te zien ware?'

'Dè zó'k denke. Daor hong Grad Gurtjes nog èn wèllie èiges ès pas getraowd stel...'

'Krèk,' krèijde ze, 'daor wó'k 't nou over hebbe!' Ik waachtte rustig af wè d'r wir vur 'n verhaal zó komme.

‘Ik heb dè nog alt vergeete te vertelle, mar nou is me dè wir te binne geschote... Wij ware nor die expoziisie geweest èn toen ik saanderdaags gonk bodschappe bé de Jumbo, liep ik Tóntje de Post tegen ’t lijf èn witte wè die kèijhard tege men riep?’ Ik wies dè nie, mar dè Tóntje alt hil hard riep, dè wies ik wèl. ‘Vertelt nou mar,’ zin ik vol ongeduld. ‘Nou diejen Toon kwèkte dè-t-ie nor de stamboome in Ballekum waar weze keijke èn dè-t-ie ons daor ok ha zien hange...’ Èn toen ha-t-ie d’r nog aachteròn geroepe: ‘Mar gé zet ok lillek veraanderd!’

Ik moes d’r wèl mi laache èn hurde Tonen ’t zegge.

‘Kik, over zón vroleke dinger moeste gé ’s ’n stukske make. Daor zón de minse hil wè meer schik mi hebben ès mi dè gekanker van onzen Tien,’ zin de ons.

‘Zódde gé denke,’ antwoordde-n-ik.

TANDARTS

Wij ware nor d'n tandarts geweest èn toen ik thuis kwaamp, ha'k eigelek mar kaoui zin, want hij ha wir 'n por gaoeter gevonde èn dè waar nog lang nie alles. 't Zaag 'r eigelek mar heel slècht ùit mi dè kerkhof van men. Dùrrum zó'k over virtien daag trug moete komme. Afgezien van de reekening he'k alt mar 'nen hekel òn dè waachte. Ik ha veul liever gehad dè't mee afgewerkt waar geworre, mar dè schent al lang nie mer te kunne.

Èn ik waar hillemdòl nie ùit m'n èige nor diejen taandendokter gedaon, ok nog nie; nee, ons Mrietje ha al dik gezeed dè'k toch nor d'n tandarts moes, want ze kós m'n gebit vort heure klappere.

'Mar ik gò daor nie zó gèire heen, 't duu dik zeer èn 't kost 'nen hoop gèld,' ha-j-ik 'r tegenin gebrocht. Ons dochter ha dè flaowe keijnderpraot gevonde. Ge moet wete dè'k nog aacht taand van m'n èigen heb. Saoves vurdè'k d'n immer in duik, doe'k nètjes m'n dorde taand in 'n bèkske mi wòtter dè neeve ons bed sti. Ons Bèt duu heur taand in dè zèlfde bèkske. Daor duu ze dan dik 'n bruistablèt in zódè ons gebitte snaachs wir mooi zùiver èn wit kunne worre.

Ons Mrietje zin pas ok nog dè'k vort zó vloeibaar pròtte, ok nog. Daor waar ik niks veul mi. Ja, docht ik, dan zal ik toch mar 's nor dieje smoel-smid doen èn zódoende ha'k dus 'n afspraak gemakt, mar dè's nog nie zó hèndig. Ik kós pas over 'n week of anderhalf terèchte, zin 't durske van d'n tandartsepraktijk. Allennig ès d'r hooge nood waar, dan kós 't misschien eer. Ja, hooge nood ha'k eigelek toch nie, vond ik. Mar wè waar dè vruuger mi d'n tandarts toch veul hèndiger, wor. Ge gongt 'r hene. Hij trok oewe rotten taand èn die d'r neeve stonne èn ge kóst wir 'n hil weijl vurrut.

Nou moes ik 't nog anderhalf week beleije èn mar afwaachte wè-t-ie gonk doen. Ès ge erres op zit te waachte, dan duur 't alted veul langerder ok nog, dè zó de duuvel doen. Ik waar bleij dè die tien daag eindelek vurbeij ware.

Toen ik bé d'n tandarts in de stoewl laag mi de rugleuning hillemòl nor aachtere èn mi de been umhog, kwaamp d'n taandendokter mi 'n wit duukske vur z'n gezicht boove men te hange èn begos mi de inspèksie. Ik zal oe nou nie alle klèinighèidjes vertelle van m'n èige taand, mar 't waar wèl verveelend. Ik moes nog happe ok nog. Mi oewe mond waagewijd ope kregde zón kaauw eijzere geval tussen oew kake geschove èn dè wordt dan volgedaowd mi van dieje smurrie. Nou 't ha wèinig geschild of ik ha-g-'t daor gelijk onder gekitst. Ik ha z'n best zitte bùkse èn kokhalze. Èn dan duu diejen tandarts ok nog tegen oe praote èn ge kunt toch glad niks ùitbrenge...

Hij hi die por èige taand ok mar meepesant naogekeeke mi zón eijzere pinneke. Ik docht nog ès d'r nou gin gòtjes zitte, zal hij ze wèl make mi dè gesteek. Hij keurde-n-'t toch nie af, dè nie, mar hij moes tèinenòn nog wel efkes 'tandsteen verwijdere'. Hij hong zónne stofzuiger in m'ne mond èn begos te schuure èn te schaave. Uurst ha'k nog zónnen dikke watteprop binnegedaowd gekrege zódè'k wir hillemòl niks mer kós ùitbrenge. Èn oe, dè hels geluid van dè geschuur èn geslùrp! Èn dieje witjas mar buurte tege men... Ik kreeg 'r de traone van in m'n ooge.

Jonge, jonge, wè waar ik bleij dè'k 't wir gehad ha. Ik zal tege die dochter van ons zegge dè ze eiges mar nor d'n tandarts gi ès ze nog 's wè wit, want ik veijn dè geklapper van men taand eigelek wèl meevalle èn vloeibaar spreeke doe'k volges men ok hillemòl nie ècht. Toen ik thuis òngegreenze kwaamp èn verslag ùitbrocht bé-j-ons Bèt, kreeg ik mee de vol laag.

'Nie klappere,' riep ze, 'man ge klonkt af èn toe vort krèk unnen ooievaar! Mar ès ge dè nie hurt, dan zulde nog wèl nor d'n oorarts moete... Èn dan d'rbeij,' mopperde ze wijer, 'is 't gin gezicht; ge haauwt zónne smaole snuujt over dè oew taand vort veulste groot leijken ok nog.'

Daor kós ik 't mi doen. Ik wó'k mar niks gezeed ha. Ik ha d'n hille middag zitte prakkezeere over d'n auwerdom èn de gebreeke èn ik waar d'r niks vroleker af geworre.

'Ik denk dè'k d'n tandarts opbèl,' zin ik toen de ons mi d'r wèrm bèkske binnekwaamp. Ons Bèt keek men òn èn zin niks. Durrum zin ik nog 's dè'k van plan waar d'n tandarts op te bèlle.

'Ja, dè ha'k al geheurd èn wè zódde dieje mins wille mèlde?'

'Ik waar van plan um 'r veur mar 's 'n por gaauwe taand bé te laote zette,' zin ik vaastberaoje. Ons vrouw viel efkes stil èn ik wies mee dè 't de stilte vur de stùrm waar. Ze slùrpte òn d're koffie èn riep toen: 'Jè 'n por van die groote gaauw taand veur in oew bakkus, dè moete zeker doen, dan kunde zoo nor 't woonwagekamp zonder dè ge nog opvalt.'

'Oo, gé zet bang dè't 'n por cènte kost,' plaogde-n-ik.

'Och gèk,' greens ons Bèt trug, 'ge lópt dalek toch vur schandaol!'

'Moete gé zegge,' bromde-n-ik in m'n èige èn zin toen wè harder: 'dus gé vent dè nie mooi... Èn gé ziet toch zó gèire goud!' Ik zin 't op 'ne klaagleken toon, mar stiekem waar ik wèl bleij mi d'r instemming.

Ik moes nog wèl denken òn d'n auwe Kis. Die ha nog inne grooten bruienen taand vur in z'ne mond èn tegen hum wier dik gezeed dè-t-ie toch diejen inne schandölligen taand 's moes laote trekke èn witte wè de Kis dan alted trugriep?

'Zó lang ik m'n èige taand nog heb, blijve ze van men gebit af!'

PLISIEPLANNE

Pas waren ons kleinkeijnder wer 's hier. Ons Mrietje èn heure Jan-Hèndrik hán 'n ùitnoodiging vur 'n dèftig fist èn umdùrrum ware de klèinmanne b'ons. Ik waar d'r mi gòn kùire, want 't weer noddigde nogal ùit èn die twee mènnekes hen 't op natuur. Ja, dè hen ze van moeders; die is nie ùit d'n aard geslage. We liepen op ons dooi gemèkske nor Zeldezate èn we troffen 't, want onderweges bloeide d'r vanalles èn de vogels flote d'r hogste lied. Nou is't wèl zoo dè Dorruske alles wè-t-ie zie òn blomme ok mènt af te moete plukke èn somteds is dè verveelend. D'r zen bevubbeld blomme geplant dur de geminte èn dan is't toch nie de bedoeling dè ge daor d'n bloei afplukt. Affijn, ik dè zó goewd meugelek ùitgeleed òn dè mènneke èn z'n bruurke, Albèrtje waar 't hille mòl mi men ins. Mar Dorruske moes d'r 'n bietjen over pratte dè-t-ie die mooi blomme nie moog vatte. Gelukkig begos d'r 'n spècht te laachen in de toppe van de aauw èikebeum. Dè lèijde af; we zage ze nie, mar hurde ze wèl!

Èn toen innins zate daor vlakbé onze pad twee inkhórrantjes!

'Ssst,' zin ik zachjes èn wees, mar ik hoefde nie zó vurzichtig te doen, want de beesjes ware kèijzeeg. Ze zaten op nog gin tien tree van ons af èn ze spulde druk in de blaojer op de grond. 't Moiste van gelijk waar dè't unne zwarte èn 'nen bruine waar. De mènnekes keken d'r oogen ùit èn ik ok.

'Schattig,' zin Dorruske èn Albèrtje waar 't daor hille mòl mi ins. Ze zón 't thuis zeker vertelle, wè ze hier nou zage. Dè zó Mamma noit kunne geleuve, want die zin alted dè d'r bekant gin inkhórres mir ware èn die por die d'r nog overschote, liete d'r èige noit mer zien, zó schaow ware ze vort.

Op d'n trugweg kós Dorruske nog wè blomhout plukke èn eigelek ware de jungskes bèij kèijtevreje.

‘Ik denk dè Dorruske nòdderhand tuinman wordt,’ zin ik terwijl ik ’m hielp mi unnen tèijen blomtak.

‘Nee,’ zin ’t mènneke mee vol overtùiging, ‘ik wor piloot!’

Kik, dè waar hil anderen tintel ès tebak.

‘Piloot,’ zuchtte-n-ik, ‘mar jonge toch. Zedde dan nie bang in zón hoog vliegtuig?’

‘Nee, opa! Hoe hogerder hoe lieverder!’

Nou, daor ha’k nie op gekókt èn umdè’k èiges ginnen hèld in vliege ben, vroeg ik òn d’n andere: ‘èn wè wilde gé worre ès ge groot bent?’

‘Plisie’ waar ’t antwoord vlot. Daor ha’k nog minder op gereekend, mar ik zin: ‘goewd zo, jonge. Daor is wèrk zat vur. Hier wordt alle weeke wèl unne wage of fiets weggehòld èn ik heb de lesten ted noit mer geheurd dè de plisie d’n dader gevat hi. Wè onze plisie wèl duu is snelheid kontreleere. ’t Is natuurlek ok veul belangrijker dè iemes die per ongeluk veijf kielemeeter te hard reijt, gevat wordt ès dè scorum dè fietse èn wages wegjat...’ Innins kreeg ik in de gater dè’k lillek òn’t durdrave waar èn dè men geweeklaag òn ’t gezelschap gaar nie besteed waar.

‘Worum wilde gé plisie worre?’ vroeg ik òn Albèrtjes.

‘Omda’k sterk ben,’ kwaamp mee ’t antwoord.

‘Ja stèrke minse, die hen ze wèl nóddig bé de plisie,’ knikte-n-ik. ‘Èn doede gij dan strakke ok van die parkeerbonnen ùitschreijve nèt ès opa de vurgende week nog gehad hi?’

‘Nee, opa, da’s ’t werk van de parkeerwacht.’ Ik hurde wèl dè’t mènneke al meer van de plisie wies ès ikke.

‘Mar ès ge bé de plisie wilt, dan zulde toch ok ’n bietje moete kunne leere, want nie alleman kan zoomar in zón uniform rond gòn ligge loope, toch?’

‘Voor piloot moet je veel beterder kunnen leren, da’s veel hogerder,’ zin Dorruske ongevraagd.

‘Minstes mavo,’ sloot Albèrtje òn op de vraag die vur hum bedoeld waar.

‘Ja, dè ha’k wèl gedocht dè die manne van die veiligheidskontrooles minstes mavo moesse hebbe,’ laachde-n-ik schamper.

Ondertusse ware we thuis òngekomme èn ons Bèt ha d’n thee al klaor. De mènnekes kreges limenade èn kuukskes èn ze moesse vertelle van de inkhórréntjes natuurlek.

Toen ik òn m’nen thee zaat, zin ik tegen ons vrouw: ‘Ge raoit noit wè ons Albèrtje lötter wil worre.’

Albèrtje hurde dè èn riep wir mee: ‘plisie!’

‘Mar ik docht dè plisie tegesworrig hillemlò nie mer in waar,’ antwoordde ons Bèt.

‘Ja,’ zin ik, dè mènde-n-ik ok èn ik docht dè’t ok nogal wieses waar dè d’r bekant gin man mer plisie wil worre, ès ge alle daag vort zón stom wèrk moet doen...’

’t Viel niks tege; ons Bèt viel men bëij. ‘Ze moeten al die plisieminse mar wer ’s zinvol wèrk laote doen, wèrk worrop ze gruts kunne gaon, dan kùm ’t wèl goewd mi hullie... Ze moete wir gewoon boeve gòn vange, gestole wages èn fietse trug brenge èn zùrge vur vèilighèid op straot èn nie van die flaow verbaalen ùitschreijve nèt ès vur onzen Tien de vurgende week.’

Dè waar me wè geweest; Tiene hán ze bé z’n èige vurdeur òngehauwe umdè-t-ie gin achterlicht op z’n fiets ha èn hij kós prottesteere wè-t-ie wó, mar hij kreeg ’n bon van dèrtig euro. Jonge, wè ha-g-’t ’r daor gekruld! Dùrrum stemde-n-ik mee in, ‘ja nèt, ès dè allemòl gebeurt, dan hi ons Albèrtje strakke ’n hil schón beroep.

‘Maar ik wor piloot,’ riep Dorruske èigewijs, ‘dan kan ik de plisie mooi helpe.’

Ons vrouw vroeg wè-t-ie daormi bedoelde. Toen bleek dè-t-ie wèl ’s keek nor diejen Ammirrikaansen troep op d’n tillevizie wor ze verkeers-overtreders opvatte èn worbè d’n helikopter dan ok dik ingezet wordt.

’Oo,’ zin ik begreijpend, ‘gullie gòt dus eigelek bëij bé de plisie. Mar dan kùm ’t strakke wèl goewd mi al dè blaow van ùllie op straot èn in de locht!’

'T SCHÓNSTE WOORD...

'Wè hen ze wè losgemakt mi die vraog um 't schönste Brabantse woord, wánne. 't Brabants Dagblad hi bèrge reaksies gekrege. 't Schent dè't mi vol kreuges binnen is gekomme,' glorieerde-ik tegen ons Bèt, mar die waar d'r niks bleij mi.

'Nee, daor hoefde nie zó hard over te roepe. Nou ston d'r in de krant pas nog zón verveelend stukske van zónne cabarètmíns die von dè't mar gaauw over moes zen mi al dè Brabants, want dè kóste nerres anders verstaon ès in Brabant.'

'Och míns, ge moet zónne cabaretier ok nie geleve. Die kwaamp ùit Rotterdam èn die is enkelt mar kèijsjeloers, umdè die taol van hum nie tippe kan òn ons Brabants dialect. Nee, onze krant hi groote komplimènte verdiend. Zoo kreg de èige taol wir 's wè òndacht èn dè's goewd èn dik verdiend. Nou ziede ok hoe stèrk dialect nog leeft in ons provincie. Daor kan Umroep Brabant nog iets van leere.'

'Zódde gé denke,' vroeg de ons èn ze fleurde al mee wè op.

'Nee, dè denk ik nie, dè weet ik zeker,' zin ik mi overtùiging.

Ons Bèt hi ès schönste woordje 'lievermènnedes' ingestuurd èn daor hi ze bé geschreve: 'umdè die nog schónder zen ès duizendschoon!' èn ik heb gekoze vur 'n 'hèffelke' èn men motivasie waar: 'n haffel is nie iedereen gegeeve, mar 'n hèffelke kan alleman wèl vatte'. Hulliejen Tien ùit Vorstenbosch helt èigewijs vol dè 'vanèiges' 't schönste Brabants woord van gelijk is èn zen Ant mènt dè 'rikraoie' nog beeter is. Dè is in alle geval wèl 'n woordje dè bé heur paast, want Ant is 'n goei míns, mar ze wit hòst noit wèlke kant ze op wil. Nou ik m'n woordje ingestuurd ha, kwaamp ik 'r innins aachter dè'k de 'griebelegraow' eigelek nog beeter vond ès m'n ingestuurd woordje, mar alla, 'n klèinighèidje haauwde alted.

‘Nou hoop ik toch mar dè dieje jury nie gi kieke vur ’t mist ingestuurde woord, want dan hoefde eigelek ginnen oproep mer te doen,’ zin ik.

‘Hoezoo?’ vroeg ons vrouw.

‘Bè, dan is d’n ùtkomst toch al vurspèlbaar vur ge begonne bent. Dan worren ’t die woordjes die ze zèlf al ès vurbild gave; meepesant, houdoe, sibbedéés, schóttelslèt èn avveseere...’

‘Hoe wilde gé dè nou wete?’ sputterde ons Bèt mee tege.

‘Umdè dè woordjes zen die ze dur hil Brabant kenne, mar ons morkolve, biemisterkes, paddekaole, ulinge, lievermènnekes, kruinagels èn kroesels, die kenne ze in ’t weste van de provincie hillemlò nie èn zèllie kieke dus die woordjes ok noit. Èn mooi westerse woordjes ès klokkebaaie èn kukelekaontjes hebbe dan ok gin schijn van kans.’

‘Daor zit wè in,’ gaaf ons beeter helft toe. ‘Mar dè hádde wèl ’s eer kunne zegge, want dan hán wij ok beeter iets anders kunne kieke,’ greens ze mee daarop.

‘Ja, mar ik zeg nou nèt dè ’k hoop dè dieje jury zoo nie werkt, want ik heb ’r mar ’nen hekel òn ès strakke schóttelsèt hog scoort...’

‘Èn worrum,’ kwaamp mee de vraag.

‘Umdè ’k dè alt zón smerrig graow ding heb gevonde, dè vur men noit ’t moiste woord op kan levere!’

‘Daor zit ok wè in,’ mènde ons vrouw èn dè viel men niks tege, want mistal moet ze zoiets afstréeje.

‘We zulle mar ’s afwaachte wè de lijst van tien wordt, mar ik heb ’r al minder kéijk op gekregen ès uurst... Ik geef oe nie gèire gelijk, mar nou ben ik ok bang dè ’t op unnen toptien van algemeen Brabantse woordjes ùtdrèijt èn dan zal d’r die verdimde slèt wèl bé zitte.’

‘Ik vraag m’n èigen af wè ze nou mi die motivasies doen. Hopelek laote ze daor ’s wè van leeze, want daor ze ’k toch wèl benijd nor,’ zin ik.

‘Kik, ‘houdoe’ is natuurlek ’n prachtig woord. Dè nimme ze nie vur niks overal buite Brabant over van ons...’

‘Wè beteekent ‘houdoe’ volges aow?’ wó ons Bèt wete èn ik waar bleij mi heur vraag. ‘Houdoe, dè is de verkorte vùrm van ‘houd oew goewd’

èn dè is de schönsten afscheidswens die ge in kunt denke. Dè is toch duuzend kirres schönder dan de mazzel èn de balle um nog mar nie te spreeken over dè foeilillek ‘doei’ èn ‘doeg’...’

Ons Bèt knikte èn goot nog ’n bèkske koffie op.

‘Dè waar ok wèl schön geweest,’ zin ze innins, ‘’n bèkske!’

‘Sèmmeltrien,’ riep ik innins èn ons vrouw keek lillek.

‘Nee, gé nie, mar sèmmeltrien, dè waar ok ’n prachtig woordje geweest...’

BRUIN ÛIT 'N BUS

Ons Bèt hi ze van de week wir bruin gebakke. Dè ons vrouw gèire schildert, mag onderhand wèl genoegzaam bekend zen. Dè duu ze ok nie alleen op doek èn papier. Nee, ze zit ok dik vur de spiegel èn dan duu ze d'r èigen op poelitoere. Ik heb daor eigelek alted mar 'nen hekel òn gehad, mar daor wordt nie nor gevraagd. Ès ik 'r iets af dèrf te zegge, verweert de ons d'r èigen alt mi: 'wie z'n èige veur opschildert, gi aachter ok langer mee!'

D'r is iets vur te zegge; goewd in de vèrf makt sommige zake bestendig, mar in dees geval veijn ik 't onnatuurlek èn groote flaowe kul. Dè ze d'r haor vèrft, allè, mar ès ge diejen andere vèrfwinkel van heur ziet, dan verschiete daor af. Ge wit nie hoeveel kleure lippestift èn mascara dè daor allemòl opgeslagen zen. Daor zódde hil Indianestamme mi kunne vèrve... Daor is pèirs van L'Oreal, rouge cormandel van Chanel, purple nail polish van Rimmel, red and pink nail enamel van Mary Cohr... Die leste is 't beste mi ons Bèt, want daorvan hi ze wèl tien van die klótfleskes mi allemòl 'n aander nummer èn ammel 'n aander tintje rood of raos. Al die dinger hebbe een ding gemeen: ze stinke ès de verrèkknis. Ik weet nie wor ze dieje rotzooi van make, mar gezond kan 't zoo te rùike nie zen.

't Èrgste veijn ik dè ze tegesworrige ok nog van die lilleke ùitgevalle tinte kupt. Gruun, blaow, grijs, bruin èn zwart. Onderlest, toen ze van die smerrige zwarte nagels ha, vroeg ik of ze op d'r vingers geslage ha, mar ze gaaf gin krimp.

'Ge moet mi oewen tijd meegaon, ' greens ze.

'Ik kan hèndig mi d'n tijd mee zonder dieje keijnderèchtige kleurepoespas, ' ha'k geantwoord èn 't hoeft hier nie veul gèkker mir te worre, ' mar ze din wir krèk of ze't nie geheurd ha.

Ik zaat krèk te overdenke dè'k toch bleij waar, dè ze nog nie òn piercings èn tatoeaazjes begonne waar, toen ze van de geut afkwaamp mi 'n wèrm bèkske. Ik waar m'ne kritiek al zówè vergeete, mar ze begos d'r èiges wir over.

‘Verve, dè's zó oud ès de mensheid. Dè dinne de Maori's, de Azteke, de Inca's, de Pictè, de Egyptenare èn de aauw Germanen al èn d'r zen zat volksstamme die 't nog doen. Denkt mar 's òn de Papoea's, de Zoeloes, de Pygmeeje èn de Bedoeïene...’

Van die leste wies ik niks, mar ik zin: ‘de miste van die minse dinne dè ès ze op orlogspad gonge, mèin ik! Gèldt dè vur aow ok, misschien?’

De ons zuchtte: ‘daor hedde hum wer. 'n Mins mag d'r èige nog ginnins nie mer mooi make ès 't òn hum li.’

‘Ik veijn oe moier zonder dieje poespas, mar daor denkte gé kennelek anders over.’

‘Ge moet nie wille zen ès al die aander; allemòl in 't zwart, grijs, graow, bruin èn blaow gekleejd. Ge moet de wirreld kleuriger make, daor worde bleij af.’

‘Ik ben d'r noit niks vroleker af geworre ès gé zwarte nagels het,’ mop-perde-n-ik mee trug.

We lùrkten òn onze koffie èn zinne efkes niks.

‘'t Wordt dees jaor niks gin zommer,’ zin ons vrouw innins.

‘Klaore kwakkel. Ès de zon schent, wor 't mee te heet èn dan kredde wer 'n week vol bùie.’

‘Ja,’ moes ik heur gelijk geeve, ‘'t is ok veulste kaauw vur d'n ted van 't jaor. De bónne doen niks. Ik kan strakke gerust neij zette.’

‘Zoo worde ok noit bruin,’ klaagde ons vrouw, ‘mar nou he'k giesteren iets gevonde dè gé strakke ok kunt gebrùike.’ Ik keek heur vol aachterdocht òn.

‘Kik, hier he'k 't,’ zin ze èn ze zette 'n bruin spuitbus op toffel wor Ambre Solaire op ston. ‘Zelf bruinende spray, makkelijk te richten’ laas de ons hardop.

‘Gé mènt toch nie dè’k van dieje troep op m’n lijf wil hebbe,’ snaauwde-n-ik nor de ons.

‘Gif niks, gebrùik ik ’t gelijk èiges,’ schamperde ons Bèt. ‘Mar gé moest dan mar ’s mooi men been daormi opspuite, want dè zen nog zón witte romflesse...’

‘Daor kan ik nie mi geschorre zen. Ik wil mi dieje rommel niks te maken hebbe’ antwoordde-n-ik kortaf ‘èn nog ùit ’n spuitbus ok.’

Nou weet ik nie wè de ons krèk klaorgemaakt hi, mar ik wó dè ge die schandòllige been van heur ’s kóst zien. D’r loope ammòl van die strepen over èn ’n smerrige kleur! ’t Is zón gruunèchtig bruin tint die tusse brannittelgier, wortelesap èn stront in zit. Èn ’tis himmòl nie iggòllig ok nie.

‘Mèkkelijk te richte,’ docht ik mee. Nou is dè richte natuurlek ok nie zó hèndig ès d’r unnen buik in de weeg zit. De ons hi nou zèlf toch ok in de gater dè’t gin suukses is, mar denkte dè ze diejen troep d’r nog af kan kreijje! Ze hi al daag geschrobd èn geschuurd, mar nog is’t krèk of d’r unnen hond tege d’r been hi gezèkt.

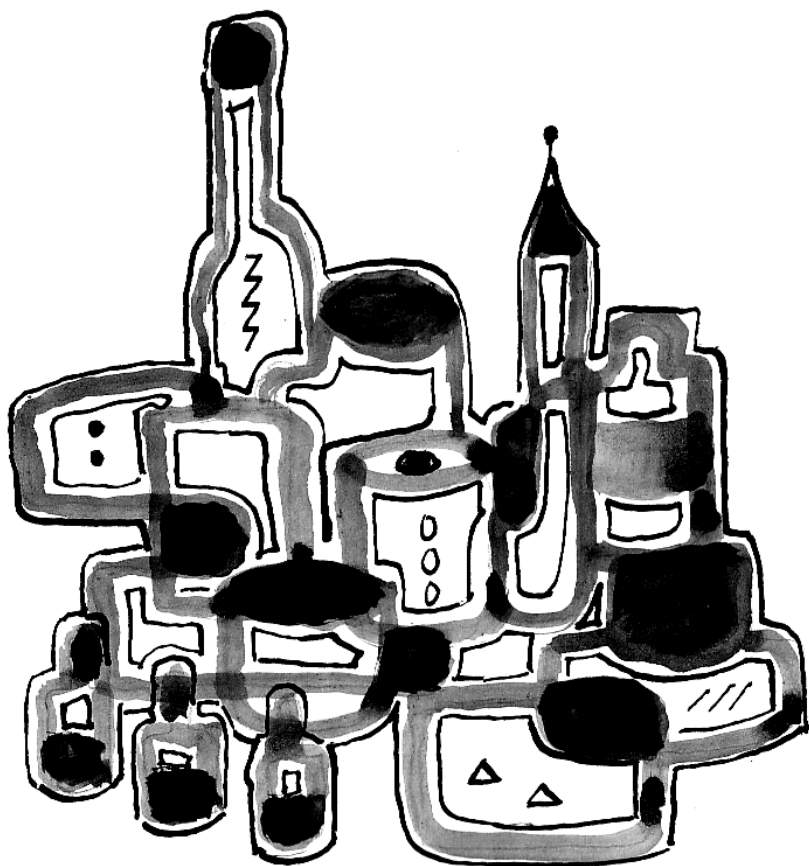
Ik denk aachteraf dè ze ’t daor misschien wèl um hi gedaon, um ’t tegendeel te bewijze... Want ’t is nog nie zó lang geleeje dè d’n aauwe pestoor tege heur zin: ‘Ja Bet, op jouw leeftijd kraait er geen haan meer naar èn plast er geen hondje meer tege...’

Hoe dan ok, de ons lupt nog wèl ’n weijl vur schandaol. Ze moet mar heel lang rokke òndoen.

DE PÛTJES VAN DE VRÒLLIE

‘Wor is diejen anti-rimpel-krèèm toch gebleve,’ klaagde ons vrouw van de week èn ik docht mee: ‘mins, gò d’r toch nie mi dieje rotzooi ligge kloote.’

‘Ès ge veul laacht, dan valle de rimpels nòdderhand op de goei plòts,’ zin ons grutje alt èn die din dus niks um d’n aauwerdom te weere, die ha meer verstand. Mar nou wó’k dè gullie dieje winkel van ons vrouw toch ’s kóst zien, dan zódde wèl mee begreijpe dè ze daor hèndig ’n pùtje in kwet kan raake... Daor sti naachtkrèèm èn dagkrèèm èzzof ze snaachs ’n aander vèl hi ès ooverdag! B’ons sti in de badkaamer alles vol. ‘Voor de rijpere huid, vitaliserende reinigingscreme’ èn ‘Hypo-sensible lait pour le corps’ van de Académie scientifique de beauté à Paris. De ons duu mee mi dieje stomme módde; ze hòlt alles in huis um jonger te leijke dan ze is. Èn dè kùmt dur dieje verdùlde tillevizie èn die rottige dames-blaojkes. Op d’n tillevizie ziede ammòl van die jong hupse dinger die hullie programma meuge prizzenteere. Daor ziede bekant gin rijpere vrouwen of kèirels mi leeveservaaring nèt ès wèllie. Worryum zó ’n malse boerredochter van neegentig kilo ’t zjoernaal nie kunne leeze!? Worryum moeten ’t allemòl van die jong mager herringskes zen? Nie dèt vur men nou ammòl Hanneke Gruuntemanne zón moete zen, dè ok wir nie, mar ’n bietje meer eevewicht; ’n bietje meer zoowès in ’t èchte leeve, waar toch nie gèk. Èn die blaojer vur de dames, zèlfs de Libel èn de Margriet stòn vort vol van die geïdiejalizeerde pupkes. Um zoo ok te worre, moete alle daag unnen hoop van dè duur grèij op oewe snuut smeere èn al dieje zeever èn klèts geleuft ons vrouw. ’t Is zunt dè’k ’t zegge moet, mar op dè gebied hi ze ècht gin spier verstand.

Af èn toe duu ze niks mer ès gruuntes èn fruit eete èn ik maag dan ok mee doen. Dan sti ze gereegeld op de weegschaol èn makt d'r èige wijs dè d'r al wir unnen kilo af is.

Tot overmaat van ramp hi ze pas zón 'jogging-pak' òngeschaft ok nog. Nou witte hillemol nie mer wè ge ziet. Iedereen schent teegesworrig vort te moete jogge. Wèllie ware pas op unne mooie zonnigen dag nor 't strand gedaon. Nou daor verschie te oew èige ok 'n ongeluk! Alleman blekt vur 't strand zón rùim zittend sloeberpak òn te hebbe. Vruuger docht ik dè enkelt Ammirrikaane die lilleke dinger droege. Worum zón ze zóiets nou toch òndoed? Denkelek umdè't hèndig zit èn zeker nie umdè't goewd sti. Ès ge mènt dè zón jogging pak oe goewd sti, dan moete hognoddig nor d'n oogarts! Jogging-pakke stòn gin man, mar overjorrig volk moet dè grèij al hillemol nie mer òntrekke. Dè gèldt zeker ok vur die verrimpelde Duitse onkels èn tantes mi d'r schommelende bierbuike èn bollende battereije. Ge wit nie wè ge ziet.

Die aauw vròllie wille nie wete dè ze d'r jong lijf verlorre hen èn die drage gin kesjèt mer. Kik, mi zón aauw reijglijf van vruger kóste de feeters wè strakker òntrekke èn dan zaagde de slettaazje venant nie, mar nou die vrouwe gin kesjète mer drage, wor 't 'r nie beeter op.

Die van ons mènt dè't toch wèl wè hi um zoo in zón los pak oover 't strand te gòn ligge valle. 'Los in de koi' noemt ze dè. Ik kan d'r nie mi geschorre zen, he'k gezeed èn nou heb ik 't wir gedaon èn zit ze daor allennig in de zon te pratte in d'r neij jogging-pak. Neeve d'r hi ze ammòl pùtjes staon mi ik weet nie hoeveul verschillege factors. Ik wó me mar thuis gebleve ware, docht ik nog. Ik waar in alle geval bleij dè we wir thuis ware van ons dagje strand èn dè ons beeter helpt wir in d'r gewoon grèij rondliep. Nou ja, gewoon...

We waren amper thuis of daor viel Tien b'ons op de klep. Ik zaag òn z'n gezicht dè 't 'm nie mee ha gezeete. Hij ha z'n fiets kwèllek weg gezet of ie kwakte b'ons in de stoewl ner.

'Wè is dè toch vrimd gesteld mi dè vrouwvolk,' zaat ie te zuchte. Ik moes daor natuurlek meer van wete èn begos 'n bietje te hürke.

‘Bè, hil de week loope ze te klaage dè ze niks hen um òn te trekke èn ès ge dan zó gèk bent dè ge d’r mi nor de winkel doet, blekt daor alles in d’n útverkoop èn dan koope ze aow èn d’r èige kèij-èrm...’ Ik kós enkelt mar knikke vanweges de herkenning.

‘Èn dan komme ze thuis èn ès ze dè neij grèij dan gòn drage, doen ze d’r hòst niks van òn..!’

Ik keek ’m vraogend òn. ‘Nou, ik wó ge ons Ant èn ons oudste dochter ’s gezien hát,’ klaagde Tien. Ik ha ze nie gezien, mar ik begos ’t m’n èige ’n bietje veur te stelle.

‘Mi die por wèrm daag vur de Pòsse hán ze gin van bèije bekant niks mer um ’t lijf èn zón jong ding kan dè hebbe, mar ons Ant toch nie... D’r is vort zó veul sleet op ’t hang- èn sluitwèrk, dè ge denkt: ‘stop onder, stop onder!’ Ik ha te doen mi m’n zwaoger èn hij ha gelijk, denk. Ja, somteds mènt ons Bèt dè ze ok nog tot de jong durskes hurt èn dan witte ok nie wè ge ziet.

‘Nou ge hieroover begonne bent, zó’k ok nog wèl wille wete of ùllie Ant ok zóveul pùtjes hi ès ons Bèt,’ zin ik in goei vertraowe.

‘Pùtjes?’ riep Tien, ‘mins prót ’r nie af. De ons kan hèndig vur d’r èige beginne. Wè die allemòl vur klurre lippestift èn nagellak hi, dè is mi gin pèn te beschreijve èn dan al die kreems, ólliekes èn zèlfkes nog...’ Ik knikte. D’r waar niks nijts bé vur men.

‘Wè is d’n ted toch lillek veraanderd... Ons moeder ha niks van al dè grèij in huis èn die ha nog ’n hùidje van unne pèrzik toen ze tachentig wier...’

‘Wèl unne vernódrepte mèrketon zeker,’ laachde Tien gemeen. Ik telde- n-’t wèinig, mar zin: ‘een pùtje ha ons moeder wèl, nou ik ’r over naodenk...’ Tien keek vraogend menne kant op. ‘Ja,’ zin ik, ‘unne pot ùirzalf ha ze wèl; die help overal vur.’

Toen ons vrouw van de geut af binnekwaam mi d’n dampende koffiepote, begosse wij mar gaauw erres anders over.

DE KAOLSLAG VAN DE LAOTE LENTE

‘Wè’n lang kèltig vurjaor hemme toch,’ klaagde ons Bèt van de week èn ik kós niks anders ès heur groot gelijk geeve.

‘Ik zit al zó lang mi m’n flodderbónne te haauwe èn m’n vruug èipel hebben al zón lang schieters gekrege èn nog kunne ze eigelek nie de grond in,’ klaagde-n-ik.

‘Mar ge kunt toch al wèl ’n bietje in de kas òn de gang,’ mènde ons beeter helft.

‘Ge gòt toch gin èipel in de kas zette,’ mopperde-n-ik trug.

‘Nee, mar flodderbónne,’ riep ons vrouw.

‘Nee, ok nie, dè geèllever ammel van de kas nor de kaauwe grond, dè’s ’nen hoop wèrk op niks. Dè zulde dalek mi die vioole van aow ok wèl zien.’ De ons keek getrojje menne kant op. ‘Ja, die hedde wir te vruug gekocht. Al dè gesèmmel mi die dinger in de kas, daor zit gin man op te waachte.’

Mi ’nen beuze kop din ons Bèt nor de geut èn ik ha d’r speijt af dè’k over heur vioole begonne waar. Toen ze mi de koffie trugkwaamp, zin ze: ‘’t is mar goewd dè we ’n laote lente hebbe, want de geminte hier duu nog niks ès hout kappe. Ès die grunwerkers zoo durgaon hen de veugelkes daak nog gin heg mer wor ze d’r nesje kunne baauwe.’

‘Ja, d’r wordt hier nog wèinig nor de natuur gekeke,’ zuchtte-n-ik. ‘Ik ben van de week nog nor Zeldezate hier in Mirroi geloope èn daor verschiette wir; alles wè nog onderdak kós bieje òn klèin gevogelte hen ze wir van de grond af weggehòld. Wor is zónne kaolslag toch goewd vur? Ik weet zeker dè de vogelstand daordur al vur meer ès de helft is truggevalle.’

Ons vrouw knikte vol milieeve èn ze schoot innins trug in d'r lamentasie: 'vurgend jaor kósse we rond dezen ted al buite in de zon zitte èn nou verrèkte nog steeds van d'n èrremoei. Ge ziet ok gin wilde anemone of speenkruid, gin pèirdeblomme of meibluumkes, gin hoefblad of niks. Enkelt nog mar kètjes, die stòn d'r al wèl ès ze teminste nie dur de geminte umgedaon èn verhakselt zen.'

'Èn witte wè ze nou in de Haoshoeve òn 't make zen,' vroeg ik. Ons Bèt slùrpte èn ik ok. D'r kwaamp gin antwoord èn dùrrum gaaf ik 't èiges mar: 'drèmpels!'

'Ze zen hier bé de geminte gèk òn 't worre,' zuchtte ons Bèt, 'èzzof 'r nog nie genug van die onnutte rotdinger zen.'

'Wè denkte dè diejen onzin wir kost,' stukte-n-ik.

'Ik zó onderhand wèl wir 's 'ne keer op de fiets dur de zon wille doen,' zin ze toen onverwaachs èn dè hurde-n-ik gèire.

'Dan zal ik dalek de fietse 's oppompe èn buite gòn zette,' riep ik opgelucht.

'Nee, jonge, nou nog nie. Mi dieje schraole wend kreijg ik mee laast van m'n orre.'

'Dan doede mar 'nen das um oewe kop of ge zet 'n muts op. De zon schent èn tege dè bietje wend kunne we ons èige hèndig kleeje.'

Efkes sputterde ons beeter helft nog wè tege, mar ze makte warèmpel toch ònstalte um mee tusse de wiele te gaon èn daor waar ik bleij mi, want hoe meer èn hoe eer we d'r wir 's ùit kunne, hoe beeter. We he'n dees vurjaor veulste lang binne gezeete.

Toen we over Mirroi nor de knaal op drùlde, zage we bèij dè de knotwilge òn de aauw Ao ok al òn de grond afgezaagd ware. 't Is toch godgeklaagd,' greens ik.

'Die rotgeminte kan ok nerres afbleijven ok nie,' schènde de ons.

'Of de geminte daor de schuldige is, witte nie. Dè kan ok goewd diejen boer gedaon hebbe.'

'Dan zón ze'm mee vaast moete zette,' viel ons vrouw men in de reeje.

'Ik heb pas nog geleeze dè die beum beschermd zen èn wè d'r allemòl in

zónnen aauwe wilg kan huize! Dè kunde nie geleuve... Zèlfs uile wone daor gèire,' wies ons Bèt.

'Mar goewd dè gé diejen oudste wilg nog in oewe goeien ted geschilderd het,' brocht ik tussembèije, 'mar wèl zunt dè ge'm òn ùlliejen Tien verpatst het.'

'Ge kunt nie alles èiges haauwe,' riep ze zèlfverzekerd, 'mar ik heb diejen boom wèl schón vaastgeleed in ollievèrf. Ik weet nog dè Harrie kwaamp buurte toen ik in die wèij mi d'n ezel doende waar. Mar 'in oewe goeien ted' heur ik nie gèir.'

Mi 'dè waar ècht 'n schón schildereij geworre,' din ik heur mar gaauw goewd.

We dinne richting Ballekum. Bé de Westèkkers stonk 't gruwelek nor de gier. 'Ik docht dè ge dè nie mer zoo zódt rùike mi dè injecteere,' zin de ons sjegrennig, 'mar hier is d'n beerput niks bé.' Ze ha gelijk; d'r hong 'n locht wor ge hòst flaow van kóst valle, mar toen we over d'n dijk dinne, verschote we bèij nog meer van de kaolslag die ons gemintewerkers daor wir òn 't ònrichte ware. 'Gaar gin gevuul vur de natuur,' greens ons beeter helft. We dinne deur èn gelukkig wier 't humeur bé Bikvèld wè beeter. We vergate de ellènde die we gezien han. D'r kwaamp 'n wagentje van de geminte langs. Mi groote letters ston daorop 'groene gemeente'. 'Makt 'r mar gaauw 'kaol geminte' af,' greens ons vrouw.

Hier èn daor kóste toch al wèl 't vurjaor rùike èn bove de wèije hurde we de kieviete te keer gaon dè't 'n lust waar. 't Kós mar krèk, vond ons Bèt, mar toch viete we buite 'n bèkske bé de Fuik. Lang bleve we d'r nie zitte, mar we hán vur ons gevuul 't vurjaor toch wèl geopend.

Toen ik thuis de fiets overviet van heur, zin ze: 'wè rùikt hier in d'n hof nou toch zó lèkker?' 'Hedde dè nog nie eer gemèrkt,' reageerde-n-ik. 'Dè's ons peeperbumke! Dè rùikt alle jorre lèkkerder, umdè't mooi mi rust gelaote wordt èn steeds rijker bloeit. Vruger, toen gé d'r nog tèskes van af moest doen um binne te zette, bloeide dè ding nie half zó hard.'

De ons keek smerrig nor men, mar zin: 'daor zón ze bé de geminte mischien nog iets af kunne leere dan.'

GLORIE VUR ONS BÈT

In mèrt zó de ons 65 worre èn daor zaag ze ès unnen bèrg tegenop. ‘D’n òllingen dag al dè volk over de vloer,’ jeremieerde ze èn ze wier d’r kummelek af. Dè kùmt ok wèl ’n bietje umdè ze nog alted nie hillemlò de aauw is. Heure rug plaogt heur nog alle daag èn èiges is ze ok nie hillemlò fit. Èn dè akelek vurjaorsweer mi z’ne gemeene kaauwe wend duu d’r natuurlek ok gin goewd òn.

Dùrrum waar ik mar ’s nor de Gaauwe Leuw gedaon um ’n eetfische vur de ons te bespreeke. We zón de familie verzuke, de aauw kleega’s van d’n boerrenbond èn nog wè grèij wor we veul èn gèires mi optrekke. Tegen ons Mrietje hán we gezeed dè ze de klèin manne mar thuis moes laote, want dè zó toch niks gedaon zen mi zón eetentje. Ge kunt van die mènnekes nie verwaachte dè ze zó lang in ’t gareel bleijve èn dan hen d’r die jong niks òn èn wèllie ok nie.

De grooten dag braak òn; ons Bèt is ’n ècht lentekeijnd. Smèires, toen de ons umblig stommelde, bleef ik nog efkes ligge. Ik wies wè ze nou ’t uurste gong doen: overal zuke nor men kadooke vur heur. Nijschierrig! Ze zó wèl denke dè’k ’t wir vergeete waar èn men in gedachte al verweijte dè’k glad gin gevul vur romantiek mer ha. Ze zó niks vejine, want men kadoo ston al bé de Leuw. Teleurgesteld zó ze ’t wötter opzette. Dè waar vur men ’t teeke dè’k umblig moes zien te komme um heur te flisiteere.

Ons vrouw ha d’r beste dingen al òn èn ze ha d’r èigen al flink opgepoelitoerd, want zin ze, ze gonk dalek nor d’n blommewinkel.

‘Brenge mar wè rooi rooze mee,’ zin ik plaogerig.

‘Ge denkt toch zeker nie dè’k achterlek ben,’ mopperde ze trug. Toen ze weg waar èn ik de krant geleezen ha, kleejde ik m’n èige mar mee um. Ik din m’n beste grèij òn èn ok m’n neij pèirse galge.

Tege de middeg kwaamp onze jarige trug op de klep gevalle. Ze ha d'ren hille wage volgelaoue mi viooltjes èn aander vurjaorsbloeijs. Innen bak waar umgevalle èn de hil achterbank zaat onder de potgrond. Ik docht nog: 'worum nou nie 'n por weeke gewaacht, want mi die kaauw naachte is't eigelek niks gedaon, mar ik zin d'r mar niks af, want ze waar ummers jarig.'

Nò de middeg dinne we al bétéds nor de Leuw èn dè waar mar goewd ok, want d'r waar al mee volk vur ons: Tien èn Ant èn nog wè familie. Ze hán de leste daag nie mer geëete, zin Tien streijlek. Ons Bèt kreeg alterande kedoo's èn toen 't ònpruue òn de bar vurbeij waar, dinne we mi hil 't gezelschap nor de eetzaol. Die zaag 'r schón ùit. Dè vond ons Bèt ok. Ze begos aauwverwetst te glorieere. Èn 't wier alleen mar beeter. D'n eet waar wèl zó goewd èn alleman ha z'n eigen ùitgesloofd! Ik ha 'n liedje vur ons vrouw gemakt mi d'n titel 'Ès ge in de zestig bent' èn dè waar goewd besteed, mar ik ha nie verwaacht dè Tien èn Ant ok mi 'n prachtige èige veurdracht in de bus zón blaoze. Toen de aauw kleega's nog 'n speciaal ode òn de ons gezonge han, waar ons Bèt grif beduud van alle lof. Ons Mrietje ha 'n prachtige foto van de klèin manne ès groote verrassing. Zódoende ware d'r die toch ok nog 'n bietje bé. 't Beste van de koe èn 't vèrke wier opgediend èn d'r waar alterand lèkker visgrèij ok nog. Daor unne kwak goeie wijn overheen èn de koppe wiere alsmar roier èn 't laache steeds harder. De liedjes èn de leevesloope èn de mònnikamuziek hán d'r heel goewd òngedaon. Alleman ha z'n weer èn 't wier kèijgezellig!

Stiekem ha'k mi de Gaauwe Leuw besproke dè de ons d'r alt van gedrómd ha um op heur èige fist ùit 'n groote taart te komme. Ze ha dè oit in een of anderen aauwe film gezien èn dè leek heur iets geweldigs. De manne van de Gaauwe is nie gaauw iets te veul èn witte wè? Ze ha 'n 'n flinke kleurige taart van hout gemakt mi karskes d'r op èn daor moes ons Bèt òlling in kunne. Ge snapt dus wèl dè't 'n verrèkkes groote taart moes zen. Nou moes ons vrouw vur 't toetje nor achtere komme èn daor wier ze, um zoomar 's te zegge, in d'ren èige wens gedaowd. Ik

moes de zaol onderweijl òn de praot haauwe, want 't zó toch nog wèl wè in hebbe vur de ons in die taart gefrot kós worre... Ik din dus mar efkes wè vertelle over Balkumse minse, zoowès Jòs de romboer èn Jèntje Bloks. Ik kreeg 'n seintje van de kok èn vertelde dè we allemòl gonge verkasse nor de aachterzaol um daor 't toetje te kreijge.

Toen alleman zaat, wier 't donker èn de taart mi brandende karse kwaamp binnegerold. Innins gonk d'n deksel d'raf èn daor staak ons beeter helft d're kop d'r ùit!

'n Taart hi 'n taart gebaard,' kwèkte Ant èn alleman moes gruwelek laache. 't Ha nog hil wè in, vur de ons d'r ùit waar gekrope. 't Viel nie mee vur die aauw butjes van heur, vond ze, mar ze ha de grótste schik van gelijk.

't Zal 'n por cènte koste,' zin Dien van Grètte toen ze op 't èind kwaamp bedanke.

'Ge nimt d'r toch ginnen inne mee,' snèpte ons Bèt trug.

'Ze trekt nou vort van Drees,' gaaf ik Diene nao.

Toen we op 't èind van d'n aovend op huis òn dinne mi onzen auto, hádde dieje snuut van de ons 's moete zien! 'In gin teije zón schik gehad,' krèijde ze voldaan, toen we onderweges ware. Ik keek in d'n aachterùitreijspiegel èn zaag alle kedoo's op de aachterbank èn toen schoot 't dur m'ne kop: 'verroest, nou he'k toch nog iets laote staon!' Ik drèijde op de rontonde èn reej trug nor de Leuw. Ik din gaauw nor binne èn riep 'nou he'k gerdimme m'n rooze toch vergeete!'

D'r wier 'nen emmer mi veijfènzestig rooi rooze ùit de koelcel gehòld èn ikke d'rmi nor de ons.

't Is 'n bietje laote romantiek geworre,' laachde ze, 'mar ik ben d'r toch wèl bleij mi!'

SCHÓN DINGER

Ons Bèt moes nor Diene. Dè ha ze zoo afgepròt, zin ze. Ze ha d'r achteraf wèl 'n bietje spijt af, umdè't in inne keer zón schón weer waar geworre. Ons prùime- èn kèrsebeum stonne in volle glorie èn de spirzek begos ok al schón te bloeie. De kroesele nie, die hán bekant gin blumke, dus die zulle we dees jaor nie veul kreijge. Ik din nor binne èn riep: 'eindelek, prachtig fietsweer!' Mar de ons kós d'r nie mer onder ùit, mènde ze èn ze moes nor Diene. Ik zaag ze mi 'nen hoop grèij achter op de fiets wegdoen. Umdùrrum din ik mar alleen mi onzen hond de ronde dur ons landeleke dreve.

Nou innins waar d'r van alles in bloei. Grèij dè kennelek al lang ha gewaacht op de zon èn dè aander jorre al veul vruger in blom ston. 't Ha d'r gelijk vur klaor gezeete: de haoneklótjes, pèirdeblomme, pinksterblomme, mèiblumkes, hondsdrif, hoefblad èn 't fluitekruid. De leste kètjes stonne nog nao te blinken in de zon èn lèkker rùiken ès die dinne! Alles waar in vurjaorsstemming. Ik hurde de bieje, de koekoek èn de spècht. De krèijen, eksters èn morkolleve waren druk òn d'r neste òn 't timmere. Ik zaag warèmpel al jong indjes op de Ao!

Ik waar wir lang èn breed thuis èn zaat mi d'n hond achter in de zon nao te geniete van alle schóns van de mèijmònd, toen ons Bèt eindelek trugkwaamp van d'ren tocht nor Diene. Ze din op unne vierklèts nor de geut um gaauw wè eetesgrèij in mekare te braauwe, want ze waar zoowès gewoonlek wir veulste lang bleijve plèkke. Nou moe'k de ons meegeeve dè't bekant alted wèl smakt, ok al heget nie lang geduurd um klaor te make.

Òn toffel zaat ze nog wè nao te laache èn dè makte men nijschierrig. Toen ik heur vroeg wè d'r zooal te laache viel, begos ze in geure èn kleure te vertellen over heur bezoek òn Diene.

Vruger toen ze nog boerde, wónde Dien b'ons achter in 'n klótboerde-reijke, mar nou zit ze ok vort in 'n bürgerhúske hier midden in 't dùrp. 'Ze wónt nou op stand,' zegge wij wèl 's streijelek.

Dien hi pas òn unne neijen heup gemoete èn dùrrum waar ons Bèt heur nou op weze zuke. Ze ha vur Diene 'n pènneke sondusse soep èn kaauw schóttel meegenomme, want ès ge nie kunt loope, wil dè nog nie zegge dè ge nie kunt eete, wánne. Ja, Dien hi wèl keijnder ok, mar die zitte gelijk zó wijd weg dè ze slècht vur heur kunne zùrge...

Mar nou waar Dien dus wir thuis ùit 't ziekenhuis èn ze moes natuurlek ùitgebrèjd van heur gesteltnis verhaole.

'Hee Bèt,' ha ze gezeed, 'nou moete gé 's efkes keijke wènnen blaowen bil dè'k 'r òn overgehauwen heb.' Èn meepesant lichtte ze d'r rokken umhog èn trok d'r boks umblig. Nou is de ons wèl wè gewend, mar daor keek ze toch lillek van op. Zón groot blaow-pèirs stuk bil èn zón dikke rooi striep van de snee! Ons vrouw waar grif onder d'n indruk geweest van de tentoonstelling.

'Mar Klaas,' zin ze, 'ge zul 't nie geleuve... Dien hi d'r vanèiges veul mi geleeye. Vurral ok van de peijn vurraf. Dè kóste òn d'r kùpke wèl vort zien... Mar ge hat die kont 's moete zien!' Ik keek daor van op, mar zin niks.

'Ze zeggen oit dè de kop de kont moet verkoope, mar bé Diene is dè krèk andersum! Die hi grif nog 'n strak kuntje èn daor zódde zoo van buitenaf hillemol gin èrg in hebbe...'

Nou moes ik m'n èige toch inhaauwe èn ik zaat me te verbeijte, want och jikker, ons Bèt moes 's wete! Ik wed dè ze d'r kèijvals um zó worren ès ik 't nou opbiechte, mar 't waar vur men hillemol gin nijs! Ik wies heel goewd dè Dien 'n schón kont ha èn ik zal oe 's vertelle hoe dè'k dè weet. Mar ge haauw 't wèl stíl, want ons Bèt wit van niks, hé.

Vanùit 't lùik van onzen hoizulder kós ik alt krèk in d'n hof van Diene keijke. Èn toen 't vurgende zommer unne keer godsgruwelek heet waar, ha Dien al heur was op de bleijk ligge èn daor waar ze toch èiges mooi tusse gòn ligge. Òlling nakend! Mi bloote battereij èn al! Ik kós uurst nie

geleuve dè ze hillemlò niks òn ha, mar nòdderhand, toen ze d'r eigen umdrèijde, wies ik 't wèl heel zeker. Ze ha niks òn; nog ginne reetfeeter! Ik denk dè Dien d'r ondergoewd ok krèk gelijk in de was èn op de bleijk ha, want daor laag me zónne kwak wit goewd rontelum heur op 't gras. In alle geval he'k daor toen 'n hil weijl van dè schón ùitzicht stòn te geniete. Tegen ons Bèt he'k daor noit niks af gezeed, want die is in staot um dè nog nao te gòn doen ok.

'Tja,' zin ik nò de soep èn ons vrouw d'r verhaal, 'd'r zen nog alted veul schón dinger in de wirreld.' Ons vrouw keek 'n bietje achterdochtig menne kant op èn zuchtte 's.

DE GRIL VAN APRIL...

Ons Bèt is de leste daag zó ongedurig dè ge nie hoeft te vraoge welke mònd dè't is. Ze is al eeve ongerakt ès 't weer. De hil week klaagde ze dè ze nie ùit de weeg kós èn d'r èige nie goewd vuulde èn te zondag riep ze innins: 'ik moet nor de Mirroise rommelmèrt!'

Daor ha-j-ik wèinig keijk op èn zin: 'wè moette nou toch op 'n rommelmèrt gòn doen? Gò hier mar 's nor de zulder, dan ziede meer rommel ès op die hil mèrt!' Mar ze zette mee d'r kont tege de krib èn gonk toch. Tevurre ha'k nog wèl tegen heur gezeed dè ze ginne rotzooi mer moes bijkoope èn dè ze beeter mi unnen èige kraom op die mèrt kós gòn staon, mar ok dè waar hillemlò nie besteed. 't Waar ummers vur 't goei doel! Vur 't zùrgekeijnd.

'Nou,' zin ik te leste, 'dan zedde dalek wèl op de goei plòts, want gé zet èiges de lesten ted ok vort 'n zùrgekijnd.' De ons zuchtte èn knikte èn din d're jas òn. Tege beeter weten in gaaf ik heur nog mee dè ze ok gewoon wè kós geeve èn dè ze nie nie per see grèij bij hoefde te koope, mar ik wies hòst zeker dè ze mi unnen hoop pruldereij trug zó komme. Ze ha-g-'t wèl 'n por uurre ùitgehaauwe op die mèrt èn ze waar hil opgerùimd toen ze mi 'n vol tas in d'n hèrd ston, want ze ha zó veul aauw bekende gezien! Èn ze ha mar vur 'n por euro òngeschaft, zin ze. 'n Vaas, wè kleurkaarte vur de klèinkeijnder èn nog wè klèin spul.

'Ge zul 't nie geleuve,' bekende ze, 'mar ik heb m'n èige gruwelek in moete haauwe, want ge kóst daor òlling servieze koope vur veijf euro!'

'Wè zunt toch, dè gé al veijf servieze hát èn dè we hier nerres niks mer kwijt kunne,' tróste-n-ik de ons mi 'ne gemeene laach.

Ze gonk 'n bèkske make èn toen ze daor doende waar, gonk d'n tillefoon. 'Of wij op de jong kósse paasse?' Ons Mrietje èn heure Jan-Hèndrik hán bèij iets afgesproke èn nou kós dè allennig mar durgaon ès ze

unnen babysit kósse regele. Ik zin dè't goewd waar èn toen ik d'n horre nergeleed ha èn ons Bèt mi d'n dampenden thee binneston, riep ik: 'we kreijsje dalek visite!'

'Nou ha 'k zó gedocht lèkker efkes ùit te ruste èn dan sprikte gé volk af,' mopperde ze 'èn we moete strakken ok nog op verjeurdag.'

'Ja, mar ès ge ziet wie d'r kùmt, dan zedde nie muug mer,' weerde-n-ik af.

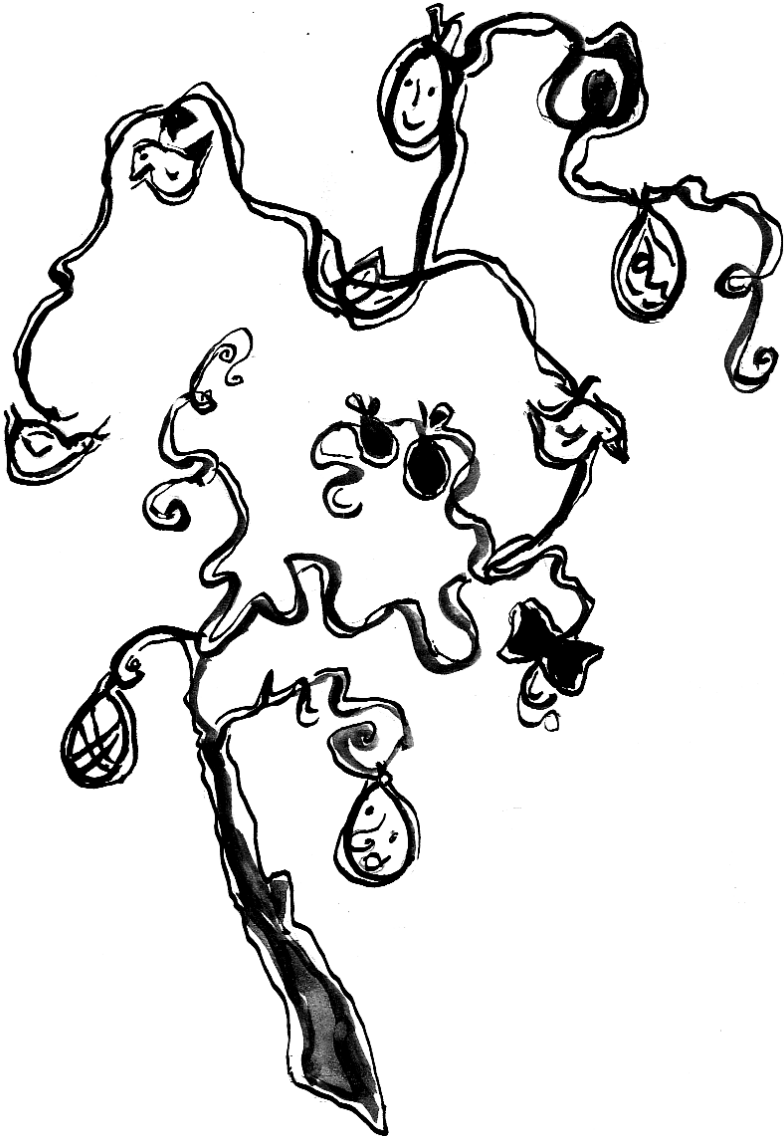
Ons vrouw foeterde vraogend: 'onzen Tien zeker wer, die zuukt dik unnen ted ùit die hier niks geleege kùmt.'

'Nee, ùlliejen Tien is't nie,' reageerde-n-ik 'mar de klèinmanne zen onderweges.' Daor fleurde ons Bèt van op. Ze klaagde nie mer over muujgighèid of niks èn zin: 'dan moete gé dalek mar 's mooi 'n por groote takke van onze krulhazelaar af doen èn dan gòn we mi onzen alle 'n por schón palmpòstakke make.' Dè vond ik 'n goei veurstel èn ik din mee d'n hof in mi de hegscheer.

Ik ha 'n por grillige takke ùit d'n bos geknipt èn op toffel klaorgeleed, toen de klopper gonk. Jawèl, daor ware de mènnekes! Een èn al leevendighèid. Ons Mrietje ha hòst. Ze zó ze over 'n uur of veijf wir op kommen haole, zin ze èn ze din mee weg, terwijl ze riep: 'z uut zen, jonges!' Ik geleuf nie, dè ze dè nog hurde, want ze zate al bé oma's op de geut èn die vertelde van de planne van de palmpaos. Ik moet ons Bèt meegeeve dè gin man beeter dinger kan bedenke vur de klèin. Daor kwaamp de plèkpot èn de schilderdoos vur d'n dag. De ons din de èijer koke èn Dorruske èn Bèrtje gongen òn 't teekene èn kleure. 't Waar prachtig hullie zoo bezig te zien. De tungskes ùit d're mond; een èn al inzet um 'n mooi kleurplaot te make vur in de palmtak.

Toen de èijer gekókt ware èn gekleurd, kwaamp ons vrouw mi geel donskùiskes, sjeklade-eikes èn sierlintjes vur d'n dag èn dè makte 't plezier nog gróttter. De takke honge in de kortste kirres vol èn ik moet zegge dè't 'n vrolek gezicht waar.

'Klaor,' riep Bèrtje innins, mar daor waar ons vrouw 't niks mi ins.

‘Nee,’ zin ze, ‘nou he’k nog iets hil bezunders! ’t Beroerde is alleen dè’k ’r mar een heb, want onzen Tien hi d’r men mar een meegegeeve. Ze hólde ’n groot gaanze-èij vur d’n dag èn ik docht: ‘mins ha dè nou nie gedaon, want ge wit toch dè ze allebèij ’tzèlde moeten hebbe.’ ‘Wè zulle we hier nou mi ònvange?’ vroeg ons vrouw èn Dorruske wies ’t mee: ‘verlotere!’ Dè waar ’n goei idee. D’r wiere vaauwbriefkes gemakt mi nummers onder de tien èn in ’n trommel gedaon. Opa moog vur notaris speule. Ik kreeg ’n briefke mi ’t winnend cijfer dè d’r dùbbel inzaat. ’t Waar aacht èn ’t duurde efkes vur de winnaar bekend waar: Dorruske! ’t Viel men alles mee dè Bèrtje daarover hillemòl nie sjimmiede of pratte. ’t Gaanze-èij moes ùitgeblaoze worre. Èijer ùitblaoze, dè ha-j-ik vruger nog dikzat gedaon. Wij hán ès jong in ’t vurjaor hil kranse van ùitgeblaoze vogelèijer op ons slopkamer hange. Mar gaanze-èijer zen wèl groot èn hard. Ons Bèt waar mi ’n nõld òn ’t priegele geweest, mar dè beschoot ’r nie òn. Ik hólde ’nen hamer èn ’ne spijker èn ik ha d’r zoo òn swirskante ’n gòtje in. Toen umste burt blaoze. Jonge, wè zaat daar veul in! D’n inhoud gonk de pan in èn wier mee gebakke. ’t Leeg èij wier beschilderd èn kwaamp in d’n tak van Dorruskes terèchte. ‘Klaor,’ krèijde ons Bèt èn zette ons klèinkijnder ’n burdje gebakke gaanze-èij veur. Dè gonk ’r goewd in.

Nou moes opa mar ’s mi de jong nor ’t speultuintje, vond ons weederhelft èn zódoende zate we efkes lötter mi onzen driejen èn d’n hond al bé de schommels èn de glijbaon. Toen ik vort unne lammen èrm van ’t dao-wen ha èn de glijbaon z’n best benut waar, wandelde wèllie trug.

Ons vrouw vroeg wè ze nog gèire han, want mamma zó d’r zoo zen um ze op te haole.

‘Friet,’ riep ze bèij in koor. Dùrrum dinne we in de gauwighèid nor de Mirroise friettènt èn zeg dè ze d’r weg mi wiesse! In de kortste kirres alles op. Dan ok nog mar ’n ijsje.

‘Alla,’ zin de ons, ‘umdè ge nie alle daag komt.’ We waren amper thuis of daar ston ons Mrietje. De palmpaos moes mee èn wij zwèijde ze ùit. Toen ze weg ware, viele we bèij doodmuug in de bank.

‘Jonge, wè zunt dè we nou nog nor Ante verjeurdag moete,’ maauwde ons Bèt. Mar efkes lötter zate we òn ’t gebak bé de jarige èn de ons prötte over gin muujgighèid mer of niks. Gezellig ès vanouds èn volop schik. Vurral toen Tien vertelde dè d’r bé hullie thuis in d’n Duitsen ted unne kontreleur òn de deur waar geweest mi de vraog of ze vèrkes of henne hiele. Hullie moeder ha mee ‘nee’ gezeed èn krèk op dè moment din d’r ’n hen van de nest èn kakelde hil de buurt bé mekare. ‘Ik heur ’t al,’ zin de gemoedeleke kontreleur laachend, ‘gullie het hier hillemlò gin vee!’ Alleman ha de grótste lol. Toen ze ùitgelaache ware, vroeg ik: ‘èn wè hi dieje kontreleur dan over die vèrkes van jong gezeed?’

ONS BÈT WIL NIE NORDIKKE

Toen ons Bèt èn ikke wir 's over ons vaast binnetraject dinne, verschote we bèij.

‘Worum kunne ze hier gerdimme toch de natuur nie mi rust laote,’ klaagde ons beeter helft èn ze ha gelijk; hán ze dè mooi fietslòntje langs Vinkeloord hille mòl kaol gekapt!

‘Ons geminte leer ’t noit,’ sakkerde de ons, mar daor moes ik toch wè tegenin brenge.

‘Dees is ons geminte nie, dees hurt vort bé D’n Bosch!’

‘Dan is ’t nog èrger ès ik docht,’ klonk ’t trug, ‘dè ze bé Gèssel gin reekening haauwe mi de vogelstand, wies ik al èn dè Bernheze nie beeter is, ok, mar van D’n Bosch wies ik ’t nog nie.’ Ondanks de valse noot van ’t verdwene lòntje wor we alle jorre dur ’nen tunnel van gruun kósse fietse, hán we goei zin, want ’t waar eindelek unne prachtige dag èn ’t rook al ’n bietje nor de zommer. We hurde de masteproppe knispere èn zage de zeujkes wentelend umblig komme. ’t Pèdje dur d’n Èikenbùrgt waar schón tot vlakbé Vinkeloord. We dinne de wittering over èn daor begos ’t innins gelijk te krake.

‘Wè is hier toch wir òn de haand?’ vroeg ons vrouw.

‘Hier hen ze wir mi zón slèip ligge verveele,’ greens ik, ‘ware we onderhand van die verrèkte schùlpfen af, dochte we, hen ze’r mi die slèipeegt wir alle groote schèrpe stukke van de kanten opgeveegd um over de proppe nog mar nie te spreek.’

‘Ze leren ’t noit,’ riep de ons, ‘waar dieje smerrige rotpad eindelek ’n bietje gif in de midde umdè’t gelijk kort gereje waar, gòn ze de troep van de rand d’r wir opgoie! Hier hurde wir niks ès hèrrie ès ge d’r fietst. Èn ’t is natuurlek nog harstikke slècht vur de baand ok.’

Ik knikte. We ware bleij dè we de Pimpernel vurbeij ware èn dinne nor de Loffert um via de Wambèrg op de Ballekumroute te komme.

We ware nog nie bé 't kastilleke van de Wambèrg of daor moes ons Bèt innins vol in de remme umdè d'r onverwaachs 'n klocht vròllie mi Nordik-stokke um d'n hoek kwaamp. De ons verschoot 'r af èn ik ok. Verbouwereerd stonne we de zommerskiejers nao te gape. 'Ik kós 't bekant nie laote um te roepe dè de sneuw al lang op waar,' zin ik zachjes tege de ons. Die riep mee veulste hard trug: 'zódde die mutse nou toch nie wè doen um hier mi die tutstokke te gòn ligge slèipe! Gò verdomme toch 'n trui brèije of 'n kleejke haoke of 'n theemuts bordure of iets anders nuttigs doen!'

Ik waar bleij dè-j-ik 't nie gezeed ha, want dan zó de ons men zeker vur seksist ùitgemakt hebbe, mar nou zé 't èiges zin, moes ik 'r wèl gruwelik um laache.

'Ik ha ok kunne vraoge of ze wiesse dè ze d'r ski's verlorre ware,' laachde-n-ik èn ons Bèt laachde mee. 'Ik heb 'r al gezien die die stokken op d're nèk droege, dè's hillemlò gin gezicht,' schamperde-n-ik.

'Witte wè die stom módde wèl nie kost?' mopperde ze innins. 'Die stokke daor zen de sportzake nog 's goewd mi, jonge. Die koste wèl zón zeuventig euro èn witte dè hier overal zat van die stokke stòn, ok nog...'

'Nee, daor kóste vruger zoo nog wèl over denke, mar vandaag d'n dag mag allennig de geminte nog mar hout kappe, wor ze wille,' mopperde-n-ik mee trug.

'Onthaawt mar van men dè die Nordik-dinger strakken overal op zulder ligge èn over 'n jaor of wè is d'r gin algemeener artikel op de rommelmèrte ès die stokke!' Ons Bèt mènt dè te wete.

Ware we amper thuis of daor bèlt ons Mrietje over moederdag. Ge zul 't nie geleuve, mar ze wó moeders 's iets sportiefs geeve, want die wier veulste zwaor èn din te wèinig beweege... 'Nou durske, dè zó'k toch mar nie doen. Ik heb hier nog wèl 'n por bónstake ligge die ze kan gebrùike ès ze wil gòn nordikke.' Ons dochter vond dè mar stomme praot van menne kant, want ze ha pas meegedaon òn heur uurste nordik

walking èn dè waar heel goewd bevalle. Ge gongt 'r veul beeter van òjeme èn ge kreeg ok 'n beeter houding.

'Nou zegt dè mar nie tege moeders,' riep ik trug. Mar ons Mrietje is bekant nèt zó èigewijs ès ons vrouw èn ze gaaf 't nie op. 'Lót ons mam èiges mar 's òn d'n tillefoon komme,' zin ze, 'dan is d'r wèl de verrassing af, mar dan weet ik 't toch zeker.' Dus gaaf ik d'n horre deur. Dè waar natuurlek hille mòl fout. Ik hurde ons beeter helft al mee trugkwèike: 'houding! te dik! kekt potdomme nor oew èige, snotneus! Ik wil die poppekaast hille mòl nie hebbe èn ès ik gèire ongelukkig loop, dan zuuk ik hier wèl 'n por èinde hout van ons èige.' Zegt dè d'r efkes turbulentie op de lijn kwaamp! Mee kwakte ze d'n horren op d'n haok èn daormi waar 't genordik bé-j-ons schön van de baon. Ik ben benijd of ons dochter nou mi moederdag nog komme zal èn of ze iets mee zal brenge.

'Bé d'n Blokker koste ze nog mar 'n por tientjes, geleu'k,' onneuzelde ik nog efkes, toen alles 'n bietje gezakt waar, mar ons Bèt din of ze daor niks af hurde.

'Makt oew stuk mar nie te groot,' mopperde ze onverwaachs, 'want d'r zen d'r steeds meer die die klèin rotletterkes van aow al lang nie mer kunne leeze...'

Daor kós ik 't wer mi doen.

SCHÓN FIETSVOLK

't Waar 'n bietje unne wèijerigen dag, zówès we d'r mar te veul hebbe de lesten ted, mar af èn toe scheen de zon toch volop èn dùrrum waar ik mar op de fiets geklomme vur m'n gebrùikeleke route over de Hoghèij. Toen ik de wittering over waar, èrgerde ik m'n èige òn de kaolslag langs de fietspad èn waar bleij dè'k wir 't bos in kós. D'r zate vier Vinkelse minsen op 'n bènkske langs de fietspad dur d'n Èikenbürgt. Mee dè'k verbékwaamp, riep d'r inne: 'ik ha gedocht dè gé wèl efkes zódt stoppe, want gé buurt gèire èn ge het vort ted zat.'

Ik kende d'r niemes van, mar ik drèijde um èn kreeg mee 'n lèkker snuupke òngebòje. Ik vertelde dè'k daags tevurre langs 't Heziks kasteel gefietst ha èn vroeg: 'worrum zón ze daor nou dieje strook langs de fietspad èn de Ao al òn 't mèije zen gegòn? 't Fluitekruid ston krèk in vollen bloei èn de koekoeksblomme, de zoerring èn 't kólzaad... Daor make ze toch wir 'nen hoop natuur mi kepot.' Ik zin d'r ok nog bé dè'k dieje jonge lopus op d'n tractor gevraagd ha, van wie hij dè nou moes? Mar hij ha enkelt mar gezeed: 'van d'n baas' èn toen wies ik nog niks.

'Dè's van 't wòtterschap,' wies de Vinkelse mins aachtermekare èn hij begos te vertelle dè ze vruger thuis òn de wittering wónde èn dè hullieje vòdder daor mooi wè populierkes èn èikehout òngeplant ha èn dè-t-ie daor in de zommerdag mi de keijnder òn de wittering zaat èn dan z'n boks tot z'n kniejes opstrupte èn d'r dur waoide mi de jong op z'ne nèk èn dè-t-ie dan 't Wolvebos in din. Mar toen waar d'r op unne keer unnen drèigbrief gekomme van 't wòtterschap èn daor ston in dè daor bé hullie alles gekapt èn gewènd moes worre, want de wòterkant van de wittering moes vort 'mechanisch' gemèijd kunne worre. D'r ston 'n flinke financieele straf op, dus hullieje vòdder din wè d'r gevraagd worde. Hij haowde alles um èn wènde de konte d'r ok nog ùit.

Èn nou waar de Vinkelse mins unne zommer of wè geleje nog 's truggegaon nor de aauw plòts um wè herinneringen op te haole. Hij ha nog 's mi opgestrupte boks dur dieje wittering wille waoie, krèk ès hulliej vòdder vruger, mar dè kós mi gin meugelekhèid want 't riet ston d'r huizehóg. D'r waar hillemlò niks òn 't onderhoud van de wòtterkant gedaon èn de wittering waar d'r vort zó diep dè ge zódt verzùipe ès ge d'r dur wódt waoie! 'Nee, van 't wòtterschap hen wij gin hoog pèt mer op,' klaagde de mins.

Ik ha wir wè opgedaon. Ik wenste ze nog unne plezierrigen dag èn fietste deur over dè schón pèdje dur d'n Èikenbürgt. Ik sèbbelde lèkker op m'n snuupke èn kwaamp langs de golfers die d'r eigen in 't zweet liepe te slèipe mi d'r karrekes vol klippels èn waar bleij dè'k dè nie hoefde. Ben ik in de Malleskamp, kom ik 'n mènneke mi 'n pètje op de fiets tege dè'k al 's eer gezien ha èn dè men toch zó bekend veur kwaamp. Mar hij zin niks èn fietste deur. Ik zaat te prakkezeere worvan ik dè gezicht kende. Innins docht ik: 'verdomme, dè leek Ad wèl!' Mi Atte heb ik vijftig jaor geleeje nog op de landbouwschool gezeete èn toen he'k veul mi'm opgetrokke. Hij kwaamp van Vught èn bé hum thuis ware d'r ok veul. Wij kóssen 't goewd mi mekare veijne; we dèlden onze sjèk èn vloeikes nog wèl 's in die daag. Daor zaat ik zón bietje over nao te denke. Toen d'r van achteren af innins iemes neeve men kwaamp gereeje. 't Waar Ad! Hij waar umgedrèjd um zeker te weten of ik 't waar. We moesse natuurlèk efkes bé buurte. Hij ha Klaas van Bètte wèl 's geleeze, zin ie èn toen ha-t-ie gedocht: 'die fietst over dezèlfde pad ès ikke, want die èrgert z'n eigen ok zó òn diejen boerren houtkap bé Vinkeloord!' Èn nou de leste keer mi dè nordikke ha-t-ie wèl schik gehad mi men stukske, zin ie. Hij waar vort mi pesjoen èn fietste hier bekant alle daag vanùit Rósmòlle. Hij gonk bé Vinkeloord nor 't ijsveugelke keijke dè daor hòst alted zaat. Zón schón gezicht! Dè allennig waar d'n tocht al wèrd, vond ie. Ik waar 't hillemlò mi hum ins. We spraken af dè we mekare nog wèl 's dikker tege zón komme èn dan ok goeien dag zón zegge.

Toen ik wijer fietste, moes ik 'r òn denke dè-t-ie vruger zó schón kós teekene èn schildere. Ik vroeg m'n eigen af of ie dè nog oit zó doen. Hij zette in die daag alt Asto onder z'n wèrk. Ik heb 'r nog wè van bewaord. Ik waar bleij dè'k 'm wir 's tege waar gekomme. 't Gonk 'm goewd, zoo te zien èn te heure. Nou ha'k ons Bèt strakke wir zat te vertelle.

Ik fietste over de Wambèrg èn zaat te twijfele of ik òn zó legge bé 't terras van de Fuik. Zit me daor warèmpel ons Bèt toch te zwèije! Ze ha men wijs gemakt dè ze nie zocht te fietse umdè 't te hard wèijde èn nou waar ze stiekem gaauw binnendeur hierhene gedaon. Ze waar nie de innegste die d'r zaat, want ùit de wend èn in de zon waar 't goewd te hebbe. Ik ha m'n fiets weggezet èn wó krèk bé-j-ons vrouw te gòn zitte, toen unne mins neeven ons zin: 'gé bent zoo te zien nèt zó oud ès ikke.'

't Overviel men èn ik docht: 'hoe kùmt hij daor nou toch bé,' toen ie riep: 'ik docht zoo dè bé aow ok allennig nog 't eete mar umhog kùmt!'

Ons Bèt moes daor heel schaoilek um laache, mar ik vond 'r nie zó veul òn èn greens binnesmonds: 'ge moest 's wete, gé!'

BUURT BÉ DE BEEVERT

‘Snapte gé nou dè d’r minse zen die in ons mèijmònd nor ’t buiteland gòn,’ vroeg ons Bèt, terwijl we over de zomerdijk dinne dur wolke van lentebloesem èn hoilocht.

‘Nee,’ zin ik, ‘vur gin goud zó’k deze schónnen ted hier wille misse.’

‘Gòn ze de schónsten ted van ’t jaor ’weg. Zulde dik zien dè’t gienewijd nog veul koier weer is, ok nog. Èn ès ze trugkomme kenne ze d’ren èigen hof nog nie mer trug, zó hard is ’t daor dan gelijk gegaon.’

We waren op de fiets onderweges nor de Sint Jan èn ’t waar d’n uurste zondaggemèirge in mèij. D’n boer op ’t Hèrzent die in ons ònlooproute zaat, ha de komplimente verdiend, want hij ha daags tevurre de kampe gemèijd èn ’t waar nie te beschreijve hoe lèkker of dè rook!

’n Èind wijer kwame we d’r al tege die te voet trugkwame van D’n Bosch. Die ware dus wèl hil vruug òn de beevert begonne.

‘Dees is al d’n dorde keer dè we ùllie in de mèijmònd tegekemme,’ riepe ze in koor.

‘Ja,’ zin ons vrouw, ‘dè moette zoo mar vol zien te haauwe!’

‘Ware d’r nog aflaoten over?’ vroeg ik onneuzel.

‘Nog zat, ès ge mar pesjonkelt,’ waar ’t antwoord, ‘want ze loope tegesworrig nie zó hard mer vur die airmiles van d’n himmel.’

We dinne deur. De wèrme wend èn de zon op de rug. Dè schoot lèkker op. D’n bèrm pronkte mi fluitekruid, bótterblom, sneerwortel, koe-koeksblom èn kólzaod.

‘’t Zal d’r dalek wèl druk zen, want d’r zen d’r van ’t Vürmsel èn de dansgroep van Brabants Bont zal d’r al vur d’n dèrtigste keer zen mi de hùifkarre èn dan ok nog de guld van Rósmòlle...’ Ons Bèt ha de zaak goewd veurberèijd.

‘D’r gòn veul makke schaope in ’ne groote stal,’ stelde-n-ik heur gerust. Mar ik moet zegge dè de ons ’t toch wèl bé ’t rèchte èind ha; ’t wier zó druk dè ge bé de kattedraol vort over de koppe kóst loope. Wèl veul grijs koppe, vanèiges, mar toch ok wè jeugd die de aauw tradisie wir opvet èn van wijd èn zijd nor D’n Bosch getippeld kùmt. Ons duget alted wir òn onzen èige jongen ted denke. ’t Din goewd um al dè kattelièk volk nor de kerk te zien komme. ’t Gaaf zón aauwverwetst goei gevuul. Zóiets van ‘wij heure bé mekare èn wij komme bé mekare’. Alleman ha goei zin èn hil de Parade bruiste van bedrijvigheid.

We kósse ons fietse nog bekant nie kwet, mar toen we ’t eindelek vur mekare han, dinne we de kerk in. Daor waar de drukte nog èrger èn de ons begos al mee te maauwe dè ze ’t noit vol zó haauwe, dè staon. Dür-rum stuurde-n-ik heur mar gaauwèchtig nor ’t terras, want heur bedoeling waar toch goewd geweest èn ze hi de lesten ted zónne kaoie rug dè ze ècht nie lang overèind kan bleijve. Èn opstaon vur vrouwvolk, krèk ès vruger, dè is d’r ok al lang nie mer beij. De miste die d’r zate, ware trouwes nog ouwer ès ons Bèt, ok nog. Nee, ge kóst zeker nie zegge dè Jong Neederland hier same waar gekomme, dè nie.

Ik hiel ’t mi moeite stòndebins vol tot ’t èind èn ik wó daornao nog efkes ’t liedje van Brabants Bont heure dè de Sik mi de mònrika spulde èn Adje de Ploegadoer zong. ‘Marieke’ klonk goewd èn bekant alleman din mee. ’n Bietje arig waar ’t wèl dè dieje Ploegadoer steeds ‘u’ zong wor ’t ‘oe’ moes zen, mar allé.

‘Worrum duu hij toch zó dèftig,’ vroeg d’r inne neeve men. ‘Wij zegge hier toch gin ‘u’!’ ‘Nee,’ gaaf ik hum gelijk, ‘hier zegge ze ‘uwes’! De mins keek besodemierd.

Toen ik te leste buite kwaamp, vond ik ons Bèt, die mee òngreens dè ze al ’n uur unne stoewl vur men ha zitte te bewaore. Ik waar bleij dè’k zaat. Mee dè’k ònschoof, kwaamp d’n aauwen bovemister van Rósmòlle èn z’n vrouwke bé-j-ons zitte èn toen hán we mee goeie praot zat. We hán ’t in de korste kirres over de schole van vruger èn de misters van toen. We hán veul gemeenschappeleke kennisse. De mister vertelde dè-t-ie vru-

ger nogal wè leerlinge op de dūrpschool ha gehad die daor eigelek nie thuis hurde èn die op 'n aander school hán moete zitte. Zoo waar Jan bevubbeld 'n ècht BLO-geval geweest. Hij ha inderted veurgesteld òn de aauwlùì um hullieje jonge op die aander spissjaal school in de stad te doen. Jan ha ok noit z'n huiswèrk in orde, zin de mister. Mar die minse verweerde d'r èigen mi: 'onze Jan kan nie goewd lere, mister, daor kan ie niks òn doen; hij is b'ons alt de vierde man geweest!'

Toen de mister nog 's gemèld ha dè't vur 't welzijn van de jonge èn ok vur de omgeving toch beeter zó zen ès ie erres anders op school terèch-tekwaamp, hán de aauwers beloofd d'r over nao te denke, mar ze kwamen al gaauw trug mi de bódschap: 'nee, mister, dè gi nie; onze Jan mi die stom bus alle daag nor die stom school, nee, dè wille wij nie.'

'Goewd,' zin de mister, 'dan mag ie hier bleijve, mar hij hurt 'r eigelek nie thuis.' Efkes lötter zin d'n bovemister: 'och, zónne jonge, bleef dan 'n por kirres zitte èn moog vur de vùrm ok unne keer over, mar eigelek waar alleman bleij ès 't vurbeij waar... Jan waar al twèilef toen ie in de vierde klas zaat èn van school af moog.

We hurden 'n tedje niks van de jonge èn toen, 'n jaor of zes, zeuve lötter, kwaamp ik moeders tege. Ze riep mee dè ze me zaag: "mar onze Jan hi toch wèl mooi 'n kiendje wor, mister!"

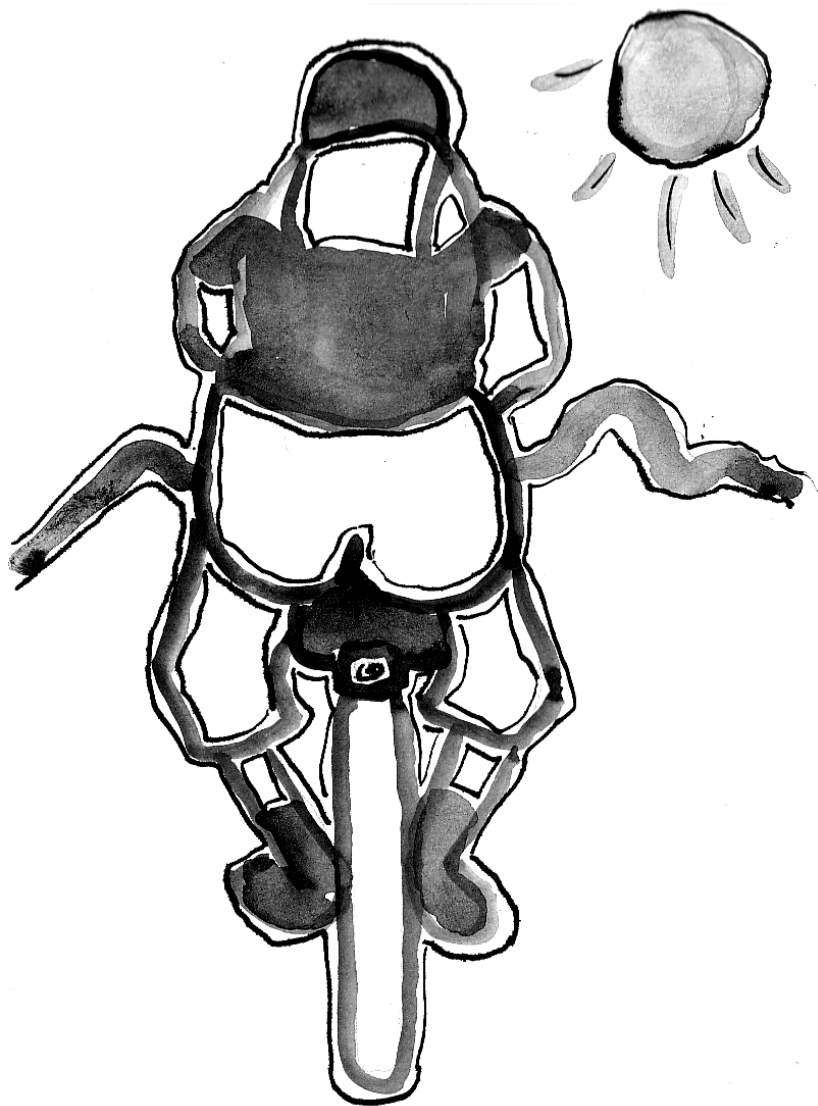
RÈCHT ÈN KROM TOT IN D'N HOF

Tien moes b'ons z'n hart komme luchte. Hij zin dè-t-ie wèl begrip ha gehad vur die jankende plisies ùit Amsterdam die-t-ie op d'n tillevzie ha gezien èn dè verbaasde ons eigelek wèl, want van Tiene hen we de lesten ted wèinig goewds geheurd over d'n Hermandad.

'Jawèl,' mènde Tien, 'ès ge zón beroep het, dan kunde d'r enkel mar um janke... Ès ik bé-j-ons plisie moes speule, zó'k toch ok z'n best janke,' laachde-n-ie innins gemeen.

'Daor hedde hum wer,' greens ons Bèt, mar Tien ha nog meer gram opgespaord. 'Ze hen hier toch vort harstikke gèk, ok,' riep ie. Wij ware benijd wèlke kant 't nou wir op zó gaon. 'Nou zen ze bang dè dieje Mohammed B., dieje moordenaar van Theo van Gogh, z'n zieke ideeje over internet kan blijvje versprèije. Dè diejen ellèndeling nog unne kompjouter mag hebben in d'n bak is toch eigelek al te zot. Ze moete n'm hille mòl afzondere zòdè-t-ie mi Allah alleen kan zen... 't Liefste zó'k d'n dieje stukske bé bietje op d'n barbekjoe legge èn hard um Allah heure roepe, mar nee, die moet hier nog in de watte geleed worre èn de wirreld kunnen blijvjen opsteuke!' Oei oei, 't waar wir grof geschut, mar d'r zaat toch iets in, vonnen Ant èn ons vrouw.

'Èn wè denkte gullie van die kaolplukregeling?' klonk 'r strijdbaar. "'n Heel goei ding,' antwoordde-n-ik gemènd. 'Ja, mar zó krom ès 'n hoepel, want nou hen die rèchters hier bedocht dè die krimineele de gemakte koste wèl af meuge trekke! Dus dè pistool wormi ze hebbe loope te moorde, dè meuge ze aftrekke èn die koste moete dus eigelek dur de gemeenschap èn dus ok dur ons betòld worre. Dè's toch wir Holland op z'n smalst! Hoe kregde't bedocht.

Daor moete wèl heel lang vur op de universiteit gezeeten hebbe. Èn dan mar klage dè de Neederlanders gin gevuul vur normen èn waarde mir hebbe. Ze hen mi die stom dinger èiges zoo zuutjesòn hil ons rèchtvèirighèidsgevuul nor de kloote geholpe!’

Ik kós niks anders ès ’m gelijk geeve, mar wij wiere nie vrolek van Tiene gekanker.

‘Èn hedde ok nog iets mois gezien in Duitsland,’ riep ons vrouw, die z’ne praot al muug waar. ‘Dè zó’k denke,’ reageerde Ant. ‘We hán zónne schönne camping daor in de bèrge! Allemòl eeve nètjes. Papier op de wc’s èn de wasplòtse ok al een èn al Sauberkeit.’

‘Daor hoef ik nie vur nor Duitsland,’ kètste de ons trug, ‘dè he’k hier thuis ok. Ik bedoel mooi dinger die ge hier nie ziet.’ Toen begos Tien over de bèrge èn de beekskes, over de stuwmeren èn de Greifvögel.

‘Greifvögel,’ vroeg ik. ‘Ja, we zen ’ne keer nor dieje show mi afgerichte roofvogels weze keijke. Prachtig man!’ krèijde Ant. ‘Vlakhé waar dè klóster Marienwald wor ze lèkkeren Benediktiner schonke.’

‘Benediktiner?’ ‘Ja, dè’s klósterlikeur. We hen nog ’n fleske vur ùllie meegebracht. Ge moet ’r mi ùitkeijke, want ’t is stèrker ès dè ge denkt èn ’tis nie goewd vur oewe kolesterol.’

‘Dan zal ie vur men te stèrk zen,’ docht ons Bèt, ‘mar toch schön dè ge òn ons gedocht het.’

’t Waar wèl goewd dè ze wir thuis ware, want hullie Anoeke ha beloofd ’t gras te mèije èn die waar dè hille mòl vergeete. Nò al dieje reegen ha Tien bekant mi de zèssie òn de gang gekunne. Mi veul vrèile ha-t-ie ’t ’r nog afgekregte, mar ’t waar nou gin gezicht dè gazon van hullie èn durrum ha Tien d’r mar mee wè kunstmès op gegoid.

‘D’r is gin stommer ùitvinding ès dè gras in d’n hof,’ zin ons vrouw innins ongevraagd èn wij verschote d’r ’n bietje af. ‘Bekant alle weeke kunde ’t mèije èn ès ’t wè verdreugt, dan moete ’t sproeie èn mèsse um ’t wir gaauw te kunne mèije èn d’r mag gin mos in komme èn ès d’r oit per ongeluk ’n mooi mèijbluumke in bloeit of ’n pèirdeblom, dan moete die ok gaauw opgerùimd worre, want dè is onkrùid... Èn eigelek is dè dan ’t

innegste in zón stom gruun vèldje dè mooi is.’ Nou, daor kós Tien ’t mi doen. ‘Ja, smake verschille,’ greens ie trug, ‘mar zónnen ongeregelden hof mi vaaste plante krèk ès gèllie het, zó vur men nie hoeve.’

‘Wij hen alle daag èige blomme èn dè bekant ’t hil jaor rond èn unnen hof moet kleur hebbe èn ès ik gèire gras zie, dan gó’k wèl nor ’n wèij keijke,’ flapte ons Bèt d’r mee op. ‘B’ons volgt de een blom op de aander èn wij hoeve enkelt de zaak mar onder kontrole te haauwe èn te zùrge dè’t een ’t aander nie overwoekert,’ gonk ze vort.

‘Wè ge kontrole noemt,’ spaowde Tien trug.

‘Onze Klaas hoeft enkelt in ’t vur- èn nòjaor mar wè te snoeie èn dan hi onzen blomhof z’n dingzighèid al wir gehad. Wij hen unnen blomhof vur ons plezier èn ès wèllie ’n por daag weggòn, hoeve we gin man lastig te vallen um ons gras te mèije.’ ‘Gullie wèl,’ greens Tien trug. ‘Gullie komt noit nerres.’ Ik zaag ons Bètte ooge vuur schiete, spulde mee de vredestichter èn zin: ‘wanneer zulle we nou mi onzen vierren ’s nor dè strand gaon, zoowès we al zó lang in de wèik hen staon?’

‘Ja,’ riep Ant, ‘dè’s waor, we zón toch nor Noord-Holland doen mi de fietsen achterop èn daor ’n hotelleke boeke vur inne naacht!’ Ons Bèt keek op. ‘Dè moete we doen ès ie goei weer òngif, want anders is d’r niks òn um daor op de fiets dur die duine te gòn ligge valle.’

‘Dan kan ’t deze zommer goewd zonder ons verbégaon,’ bromde Tien.

‘Nee,’ riep ik, ‘d’r komme nog wèl ’n por goei daag volges onze weer-man, Johan Verschuure èn ès die wit wanneer, spreekte we mee af.’ Gin man zin iets; dè waar zó goewd ès afgesproke.

Toen vroeg ik: ‘worrum moete we nou dalek mi twee wages nor Holland, terwijl we allebèij nog hèndig twee man meer zón kunne laoje? ’t Zó zeker zó gezellig zen ès we nie achter mekaren òn hoofde te reije, mar ja, fietserække vur vier fietse scheijne nie meugelek te zen.’

Tien keek glaozig menne kant op.

‘Daor zumme Jòs van Boksel ’s over ònspreeke,’ zin de ons.

GEMINTELEK GEDOE

‘Wè zen ze toch vort klantvriendelek bé de geminte!
’t Kost oe twentig cènte per minuut, mar dan hedde ok wè! “Om u nog beter van dienst te kunnen zijn, krijgt u een keuze-menu. Een ogenblikje geduld astublieft. Voor ..., kies een, voor, kies twee....” èn dan kunde waachte tot Hèin d’n Braauwer oit koffie zal drinke. ’t Is toch ongepèrmeteerd dè ge zoo vort behandeld wordt. Gin enkel menselek contact, alles mi die verrèkte bèndjes van unne kompjoeter. Zón mesien kan oew nie in de ooge keijke èn kan oe ok nie heure. Dè zal dus noit mil-leije mi oew hebbe. ‘Lokethandelingen’ zen d’r bekant gin mer,’ mop-perde Tien van de week.

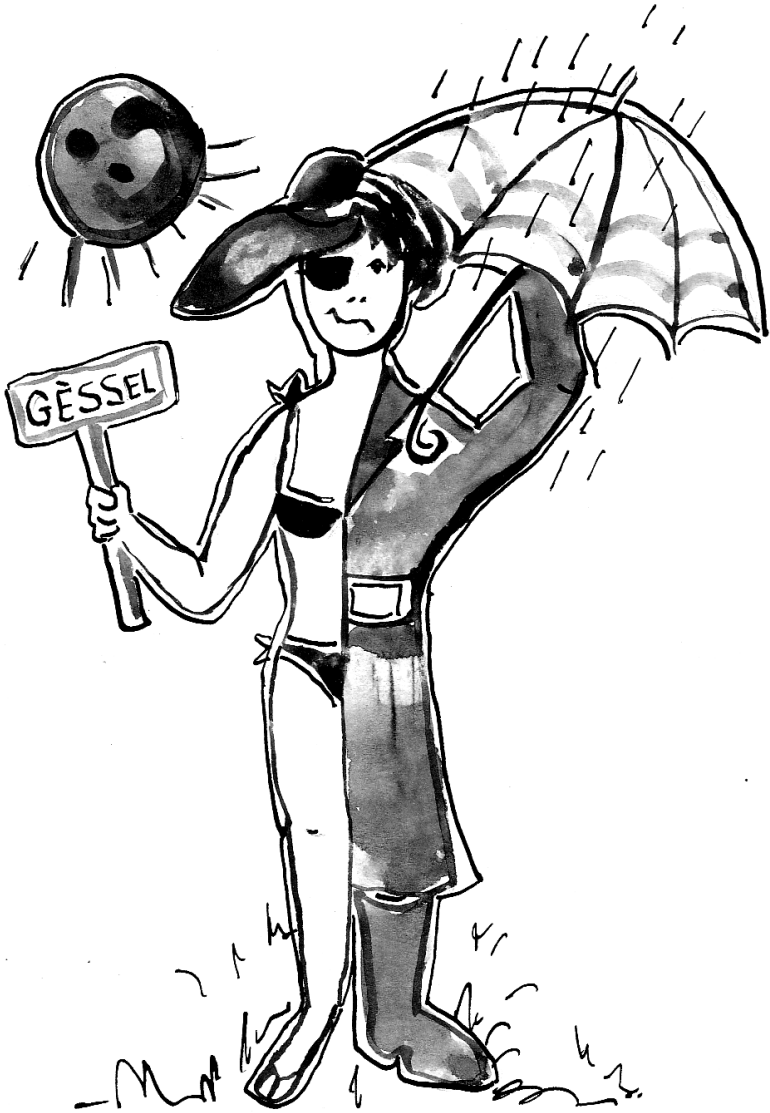
‘Zó èrg is’t b’ons nog nie,’ zin ik, ‘hier kregde nog ’n èchte vrouw òn de lijn ès ge nor ’t gemintehuis bèlt.’

‘Èn ik heb krèk erres geleeze dè d’r veul meer rùimte in ons neij gemin-tehuis moet komme vur ambtenare,’ riep ons Bèt die half ha meegeluis-terd. ‘Die zitte daor nou van d’n èrremoei in containers te werke, laas ik pas.’

‘In containers?’ vroeg Tien. ‘Daor moete ze die mooi laote zitte èn dan strakke Dijkhoff bèlle um ze op te haole! Dè zó ’n schón oprùiming zen.’

‘Wè hedde gé tege die ambtenare? Die minse doen toch d’r wèrk zó goewd ès ze kunne...?’

‘Nee, dè doen ze dus nie,’ wier d’r truggegreenze. ‘Die vatte nog ginnins gin tillefoon mer òn. Die hëlpe de minse nie, mar die maken ’t ons allen-ning mar moeilek mi d’r kommaneukereij èn d’r regeltjes.’

‘Witte worrum die gin tillefoon mer ònvatte?’ vroeg ons Bèt innins. Ik schudde m’ne kop. ‘Umdè-t-ie nou allemòl minse moeten opspore die unnen hond hebbe! Wèllie moete wir hondebelaasting gòn betaole, want ons geminte gi dalek feliet òn dè miljoenprojekt van ’t neij gemintehuis van Gèssel! Hedde gezien wè die daor vur ’nen bouw hen gepland. De Twin Towers van Gèssel! Èn witte wè dieje grap dalek zal moete gòn koste. Gèld vur de biebel zal d’r nie mer zen èn vur ’nen hoop aander vurzienenen ok nie. Gèssel mènt vort dè ze ècht groot zen èn durrum trekke ze bé die geminte van ons ’n veulste groote boks òn!’

Ons vrouw ha wir groot gelijk. Jorre geleeje bé de herindeeling wier d’r al mee gezeed dè ’t neij gemintehuis centraler zó moete komme ligge, want ’t zó vur Ballekum èn Mirroi toch hillemòl nie te hebbe zen dè ’t ròdhuus zó wijd ùit de midde zó bleijve. ’n Vurziening wor ge mi openbaar vervoer vanùit dees plòtse ok hillemòl nie kunt komme. Mar d’r wordt al nie mer over gepròt. D’r zen minse die vejne dè ik te veul mopper op de geminte, mar dè’s hillemòl nie waor. Worrum zó ik in gods naam te veul op de geminte moppere, ès ik weet dè dè toch gin moer ùit-haolt. Wè geeve die van de geminte ’r nou toch um wè zónnen boer denkt te moete mèlde. Nee, op de geminte moppere hi hillemòl gin zin... Mar ès ik de kans kreijg hullie ’s de mantel ùit te veege, za’k ’t nie laote. D’n bürgermister èn de wethaausers hen d’r vur gezùrgd dè wij steeds meer belasting meuge betaole èn wè kreijge we daor vur trug? Niks! Hillegaar niks ès èrgernis.

’t Zal mi dè gemintehuis nèt gaon ès mi de naamgeving, ’ zuchtte-n-ik. Ons beeter helft keek vraogend menne kant op. ‘Bè ja, daor zen hoorzittinge over gehaauwe, d’r is ’n duur adviescommissie òn te paas gekomme èn wè is d’r mi al de wense van de minse gebeurde?’ D’r kwaamp gin antwoord èn durrum gaaf ik dè èiges mar: ‘niks, hillemòl niks! Doen ze nèt of ze oe serieus nimmen, ok nog. Gewoon volksverlakkereij èn anders niks. Bijinkomste um de minse zuut te haauwe. Ik heb ’r nou nog spijt af dè’k daor m’n vrij aovende òn opgeofferd heb èn

lòt ze nou gerdomme nie mer komme mi verzuken um inspraak of interactie.’

‘Nou nou,’ suste ons Bèt, ‘nèijt oew èige mar nie zó op, want ge doet nèt of ’t aow ècht wè kan schille wor dè gemintehuis kùmt. Ge wit toch goewd dè ge daor alted mar ’t beste weg kunt blijve... Ge moet dè nie nóddig hebbe, dan hedde ’r ok gin laast af.’

Tege zóveul loogica waar ik nie bestand èn durrum veraanderde ik mar gaauw van onderwèrp.

‘De vekansies zitten ’r vur de miste minse wir op, mar vur ons nog nie,’ zin ik mi ’ne laach. ‘Hoezoo?’

‘Bè, wèllie hen toch vort ’t hil jaor vekansie!’

De ons gonk ’r nie op in, mar klaagde: ‘och èrm, veul bouwvakkers hen dees jaor enkelt mar kaoi weer gehad ès ze hier zen gebleve èn veul zen d’r nie wijd weggegaon, want die moessen op de portemonnee lette. Mar die gòn kommend jaor zeker wèl nor ’t buiteland wor de zomerzon teminste wil scheijne.’

‘D’r waren anders veul vekansiebestemminge wor ’t weer dees jaor ok lillek van slag waar.’ ‘Dè kan goewd zen, mar òn de Middellandse Zee is ’t nog lichelek goewd.’

‘’t Is mar wè ge goewd noemt. Gò daor mar bé meer ès firteg grade ligge verbrande... Èn wè denkte van al die bosbrande? Spanje, Portugal, Zuid-Frankrijk...’

‘Mar goewd dè wij sommers vort thuisblijve,’ liet de ons mi voldoening wete èn daor waar ik ’t niks mi ins.

‘Ja, aauw minse die niks mer kunne, die moete van èrremoei thuisblijve,’ zin ik streijelek, mar ze hapte nie.

‘Luste ’n pilske?’ vroeg ons vrouw òn Tiene.

‘Nee,’ zin ie, ‘want ik vuul m’n èige kloote.’

‘Dan moete die haand ok ùit oew tèsse haole,’ zin ik streijlek.

GEKNOEI

‘Wènne klootezommer hemme toch,’ zaat Tien hier van de week wir te klage. ‘Over dè weer moete mar nie mer praote,’ mènnde ons Bèt, ‘want daor hen we onderhand vort zat over geheurd èn van al dè gezeur wor ’t niks beeter èn worre wij nie vrolek.’

‘Ziezoo,’ docht ik, ‘dè zal oe mar mooi gezeed worre dur oew zuster, mar ik zin niks.’

We zate zoomar òn onze weekeleksen buurt bé ’n bèkske leut èn eigelek hán we gin van alle veul te misse.

‘Witte wèmme nou ’s zón moete doen?’ riep Ant innins èn gin man gaaf ’r antwoord. ‘Wij moesse nou ’s gewoon doen of ’t kerremis waar èn lèkker nor ’n kruugske reije èn hil de boel de boel laote! Dan kreijge we vekansiegevuul.’ Ik keek ons Bèt òn èn die keek nor Tiene èn zin: ‘vur-rùit dan, aachtermekare de jasse òn èn d’ruit! ’t Zal dreug blijve volges weerman Verschuure, dus we vatte de fiets.’ Ik ha noit gedocht dè ze zoo zó reageere, want de lesten ted haauw ’t nie over bé heur. Ik dùrf al lang niks over m’ne kaoie rug mer te zegge, want de ons heget veul èrger ès ikke, mènnt ze. Toen ik pas nog klaagde over ’n bietje krèmmighèid, greens ze al mee trug: ‘och, dè maansvolk vuul ’t ok alt al zó wijd ònkomme!’ Èn nou waar ze innins in vur ’nen onverwaachse kroegen-tocht. Ik moes ’t grif efkes tot me deur laoten dringe, mar ik waar d’r wèl blij mi, want in zón kefee kregde toch wir ’s wè andere praot èn ge hurt nog ’s wè, ok.

Wèllie dinne dus nor de Fuik, mar g’rdimme, die waar dicht. Denzeg is die alt geslote èn daor hán we nie òngedocht. Dan mar nor d’n Boer. Daor is ’t alted ope èn d’r is nog lichelek wè volk, ok al zen dè dik gin Dungese.

We troffen 't, mènde we. We hán al mee 'n lèkker glèske vur ons staon èn 't weijsvolk wier grif wè meegònd. 'We vatte d'r hier 'n por èn dan gòn we strakke nor de friettènt èn vandaag wordt 'r nie mer gekókt, ès ge't mar wit,' krèijde Ant. Òn de laach van ons Bèt te zien, waar die 't daor hillemlò mi ins. Tien goot gulzig zonnen uursten trappist nor binne èn liet wete dè-t-ie verrèkkes smakte. 'Daorvur allennig zódde al bekant intreeje,' zin ie ok nog.

'Gé wèl,' snèpte Ant, 'gé zót unne mooie monnik zen, gé! Dan kósse ze 't klósterbier noit nie mer òngeslèpt kreijge.'

'Jè, onzen Tien èn 't celibaat,' brocht ons vrouw tussembèije. Tien ha ginne zin um iets te zegge. Z'ne volgenden trappist waar veul belangrijker vur hum. Ik zaag dè-t-ie veulste schielek dronk èn din 't hil wè rustiger òn.

'Gé ligt 'r al mee innen achter,' greens ie tege men, mar ik schonk 'r gin òndacht òn. Wor ik wèl op lette, ware twee pruverkes die 't òn d'n tap zate te wete.

'Wie zen dè?' vroeg de ons nijschierrig òn d'n oober.

'Dè zen de vaaste maote, de stamgaste zoogezeed. Die kommen hier alle weeke èn 't zen goei klante, want ze keijke nie op unne prèij.' Dè ze nie zuinig te wèrk gonge, waar ons ok al opgevalle.

'We schiete d'r nog mar 's inne kepot,' bromde Tien, toen ie òn z'nen dorde kèlk begos. Ik din mee mi m'ne twidde èn ons Bèt èn Ant viete nog 'n citroentje. We hán goei schik èn dè kós ok gezeed worre van de twee pruffers. Die begosse langer hoe harder te praote èn te pruve. Wij zate allemòl gespanne te luistere, toen d'n inne zin: 'gé wit dè ge menen beste maot zet... èn gé wit dè ik oew vrouw ok gèire zie...'

'Ja,' dè wies d'n andere èn dè waar andersum ok zoo, zin ie. D'n uurste viet nog 's unne slok, zweijmelde 'n bietje-n-op z'n been èn zin toen: 'stel nou..., stel nou 's, dè ik hier hillemlò nie ben èn dè gé hier alleen oewe pils zit te drinke... Stel nou 's, dè-j-ik bé aow vrouw zit èn dè daor 't een van 't aander kùmt... tot seks òn toe..., stel nou, dè aow vrouw van men in verwachting is...' 't Bleef efkes stil. Toen vroeg ie: 'ès dieje

klèine nou geborre wordt, zó-g-'t dan zoo zen, dè wij vort familie van mekare zen?' D'n andere viet unne stevige slok, knipperde mi z'n ooge èn zin toen: 'familie..., dè wee'k nie, mar we speule wèl kiet!'

Ons toffel èn de kastelein moesse gruwelek laache.

'Dè's krèk ès die twee pruuvers die òn 't strand lage...' zin de kroegbòs, mar wij wiesse nie wè-t-ie mènde.

'Bè, d'n inne greens: ès ik hum te pakke kreijg die bé ons vrouw 'n kiendje hi gemakt, dan slò'k 'm vur rot!' Wij zate vol verwachting te gape.

De kastelein gonk innins wijer mi: 'mar ik slò wèl trug, zin d'n andere.' Tien schudde zó dè-t-ie z'nen buik moes vaasthaauwe. Bé z'ne vierden trappist moes ie toch 's hognoddig mi de boks af, mènde-n-ie èn toen ie opston, vuulde-n-ie dè-t-ie nie al te fris mer waar. Mar hij liet z'n èige nie kenne èn stùlperde wè onvaast nor de pisbak. Ik zaat mi de vrouwe nog wè nao te geniete èn we bestelde d'r nog mar inne, want 't kós gin kaod; we ware toch mi de fiets.

Toen Tien trug kwaamp gezwalkt, ha-t-ie z'n èige lillek opgeschikt. 'n Òlling nat kruis in z'n boks ha-t-ie. 'Schandaol,' greens Ant.

''k Kkkan d'r nniks òn doen,' stotterde Tien, 'd'r zaat zón groote blaow vlieg op de plee, mar ik kós ze noit nie kapot gepist kreijge!'

Wij wiesse mee wè-t-ie bedoelde, want we hán 't pas over die geteekende vliegen in de pisbakke gehad èn dè dè zó schón werkte, umdè alle maansvolk die vlieg kapot wil spuite...

Tege d'n oober lalde Tien: 'ge meugt oew pleej wèl 's oppoetse, want 't is daor een groote natte rauwòzzie èn daor zitte vliege!'

TEEK TOE

't Waar d'r dan toch nog van gekomme; we hán wir 's 'n por zonnige daag. Johan Verschuure wier zèlfs zó optimistisch dè-t-ie 'n hil zonnige hèrftmònd vurzaag. Dè moete we nog zien, mar jonge jonge, wè hamme lang op dees zon moete waachte. Al septèmber èn eigelek nog amper fesoenlek zomerweer gehad... 'Dè wordt dees jaor niks mer,' ha de ons al dik gegreenze èn daor wier hier gin man vrolek af. Ja, nou moete wete dè ons vrouw de lesten ted nogal wè gesukeld hi, ok nog. 'Misselek èn muug èn gin een kloote wèrd,' waar d'r antwoord ès ik ze smèires vroeg hoe 't waar. Weeke van duffe ellènde hen we aachter de rug èn nou nò alle meugelek gedokter hen ze ontdekt dè de ons 'n tropische bacterie in d'r lijf hi. Daor begrept gin man iets af. Hoe kan zé nou iets ùit de trope in d'r lijf hebbe! Mar hoe dan ok, ik zé bleij dè ze eindelek iets gevonde hebbe èn dè ze d'r ok iets vur kunne geeve. Ons Bèt hi 'n zwaor pillekuur gehad èn nou begint ze zoo zuutjesòn wir stiekem de aauw te worre. Dè mèrkte mee òn d'r belangstelling bevubbild. 'In Hongarije meuge enkelt vrouwe mi mooi been minirokke drage,' zin ze onderlest. Toen ik vroeg wor ze diejen onzin vandòn hòlde, mopperde ze trug dè 't in de krant gestaon ha. 'Dan moete wij gaauw mi aow nor Hongarije,' zin ik èn de ons keek vraogend menne kant in. 'Wèl ja, mins, want gé het toch mooi been!' Daor ha'k ze goewd mi gedaon. 'Dè meugde gé mèine, mar ge kregt men nie zó wijd weg.' 'Nee,' fleemde-n-ik, 'ik zó al bleij zen ès ge wir 's mee gongt op de fiets.' 'Nou, dè kósse we dan misschien temiddeg wèl 's doen,' laachde ze èn daor waar ik mi ingenomme, want we komme de lesten ted noit nerres mer.

Toen we smiddes dur de zon fietste, stonne d'r 'n del van die jong durskes die vur 't uurst nor de middelbare school gòn, langs de straot te

buurte èn te ginnegappe. ‘Moete toch ’s zien,’ zuchtte ons Bèt, ámmel van die bloote navels èn ok al ’nen hoop tatoeaaazjes ok nog.’

Ik leefde mi heur mee èn mi: ‘’t is nog sunt van die jong lefkes,’ stemden-ik heur beij. ‘

Die krijgen ’t strakke ammel in d’re rug...’ wies ons beeter helft zeker ‘èn zaagde dè ze ok nog òn d’r bruukskes stonne te trekke um dè stukske bloot wè gróttter te make?’ Dè ha’k ok gezien, ja. ‘Wè kan nou toch de gedachte zen aachter zónnen bloote strook?’ klaagde ze.

‘Sexy, mar d’r zen al schole die die naveltrùikes nou verbieje,’ brocht ik tussembèije.

‘Krèk goewd,’ snoof ons vrouw, ‘hoofdduukskes zón hier nie meuge, mar die blootstroke mi tatoes èn piercings zeker wèl. Me dunkt dè dè leste meer af zal lèijen ès ’t uurste.’ ’t Hoofdduukske waar ’n onverwaachte wending wor ik nie op gekókt ha èn ik din d’r ’t zweijge toe.

We fietste dur de bosse in ’n hil lig tempo, mar ik waar al lang bleij dè de wiele wir drèijde. Ik èrgerde m’n èige wèl ’n bietje òn ’t feit dè ons vrouw steeds mi d’r voewte langs d’r kettingkaast skaarsde, want dè gaaf ’n verveelend gepiep, mar ik hiel stil. Ik ha heur fiets pas nog nao laote keijke umdè de trappers wè hèrrie makte èn dùrrum ha de fietsemaker de ketting wè strakker geleed èn nou ha’k dus wir ’n aander hinderlek geluid. We fietsten over de Wambèrg, de Lóffert èn d’n Èikenbùrgt èn steeds waar d’r dè verveelend bégeluid van ons vrouw d’r fiets. ‘’n Wijf èn ’n fiets hen lichelek iets,’ docht ik stillekes bé m’n èige. Èn toen ware we bekant in de Malliskamp èn vroeg ze innins, terwijl ze umhog keek: ‘Klaas, wè zó dè nou toch vur ’n veugelke kunne zen, dè al d’n hillen ted mi ons mee vliegt?’ Toen kós ik ’t toch nie mer laote èn zin: ‘dè’s ’n klapekster die bé aow op oew kettingkaast gebaauid hi.’ Ze keek men ’n bietje glaozig òn èn laachde toen: ‘ge mènt toch nie dè ik dè geluid èiges maak!?’

‘Dè mèin ik nie, dè wee’k zeker,’ zin ik, ‘al van de Wambèrg af, zitte langs oew kettingkaast te schave!’ ‘Oe toch,’ zuchtte ze.

‘Èn dan mar nie toe wille geeve dè ze vort slècht hurt,’ docht ik, mar ik zin d’r niks af, want we ware onderweges in de zon èn dè din goewd.

Dalek zón we veulkans ònlegge bé de Fuik èn misschien zate Hèin of Jan of Lee daor wèl. Dan zón we wir ’s wè aauwverwetsten buurt op doen èn daor ha’k onderhand vort lang zat op geteld. We drèijden af bé ons pleisterplòts èn wie zate daor? Warèmpel, Tien èn Ant! Daor hán we hillemlò nie op gekókt, mar Ant lin mee ùit dè zèllie mi dè goei weer zoomar op goei geluk ware rondgefietst èn dè ze bé-j-ons gin man hán thuis getroffe èn toen dochte ze dè ze wèl kósse raoie wor wij hene ware... Ons vrouw kreeg ’r goeie schik af. ‘Alwir unne meevaller,’ krèijde ze, ‘nou geuget gelijk de goeie kant op!’ We zate lèkker in de zon èn d’n trappist smakte goewd. We kregen ’t over de minse die allemòl op vekansiereis ware geweest. D’r ware d’r wèinig die ’t goewd getroffe han. D’r ware d’r bekant verzope in Osterijk èn d’r ware d’r hòst leevend verbrand in Portugal...

‘Ze zen allemòl wir trug èn moete wir ’n hil jaor werke vur ze wir op vekansie kunne,’ zuchtte Ant.

‘Eigelek ongepèrmeteerd,’ viel ons vrouw bé.

‘Mar ok mi goei weer kunde’t oit nog slècht trèffe mi unne vekansie in Osterijk,’ moes Ant innins mèlde. Wij zate te waachte wè d’r wijer zó komme. ‘He’k dè nog nooit verteld?’ volgde ès overbóddige vraog. Nee, daor wiesse wij niks af...

‘Onzen Tien hi gèire bier, dè witte èn zèlfs bé-j-ons afscheid kós ie ’t nie laote um gaauw ’n por goei glaos binne te giete. ’t Gevolg waar wèl dè-j-ik op d’n trugweg moes reije. Nou veijn ik dè nie zó èrreg, mar daor zen we op de Duitse autobaoen èn daor begint hij te klage dè-t-ie zó moet pisse. Ik zin nog dè-t-ie mar moes waachte tot de volgende Raststätte, mar daor wó-t-ie niks af wete. Nee, ik moes zó gaauw meugelek stoppe, dan kós hij losse tusse de buskes. Dus ikke m’n alarmlicht òn èn hij daor de buskes in. Toen ie trugkwaamp zin ie dè’t ’n hil opluchting waar.

Toen komme we nò bekant unnen dag reije thuis òn èn zi-t-ie tege men: 'ik weet nie wèk daoronder nou toch heb, mar 't jukt èn vuult zó vrimd òn...' 't Gonk um 'n arige plòts èn ik zin: 'ik vertraow dieje jeuk van aow nie hard, mar doe oew grèij mar 's ùit èn gò 's op 'ne stoel staon, dan za'k 's keijke.' 't Viel nie mee um iets te kunne onderskèije in die rauwòzzie, mar toen ie de plòts ònwees, zaag ik 'n por pótjes beweege èn ik riep mee: 'ik wed dè ge 'n teek opgeloopen het!' Hij sputterde tege, mar ik din d'r aachtermekare mi nor d'n dokter èn jawèl, d'r wier mi 'n spissjaaal têngske 'n teek ùit onzen Tien z'n klokkespèl gevist èn ie kreeg nog unnen hoop pille mee ok!

Ons Bèt moes d'r gruwelek mi laache èn zin: 'teek toe..., nie te filme! Dè'k dè toch noit eer heb gewete! Nou snap ik worrum onzen Tien noit nerres weg kan komme... Hij is zónne plèkkerd geworre dur de ziekte van Lijm!'

Ik ha schik mi de opmèrking van ons beeter helft, mar Ant zin enkelt: 'onzen Tien duu noit mer wild plasse!'

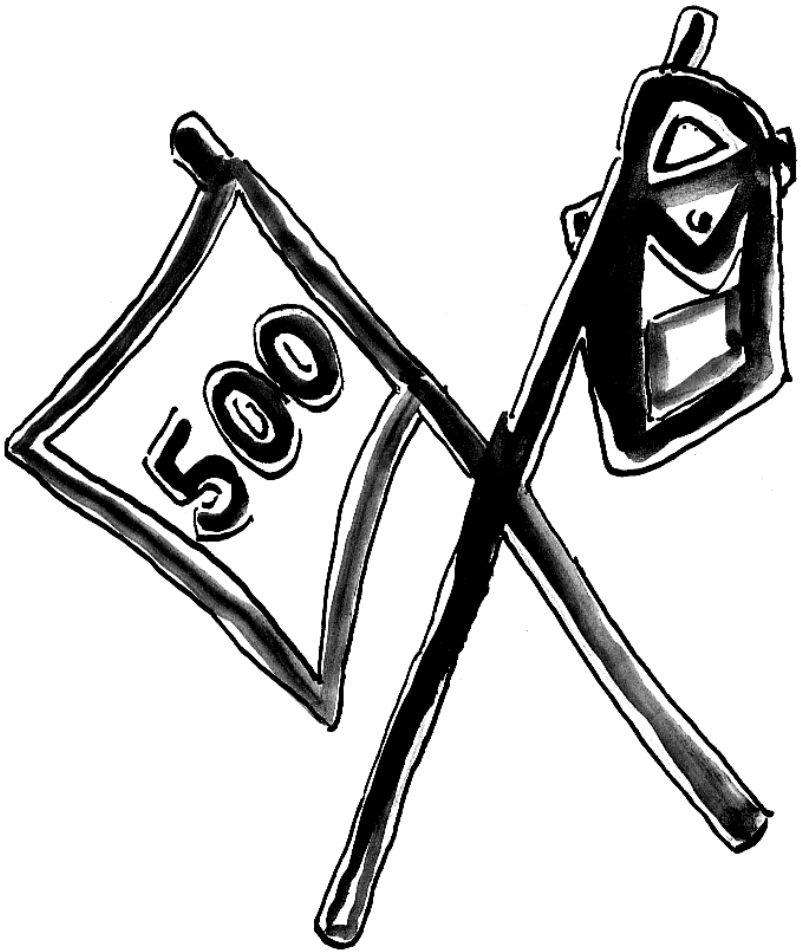
VLAGGE

We waren sonndags op 't fist van Piet Pels verzocht. Diejen Orthesen-Dungese mins is 'ne groote veurvèchter van Brabants dialect. Hij hi 500 uurkes plat verzùrgd op de Skeijndelse radio èn daorvur há-t-ie te zondeg bekant alleman die iets mi Brabants dialect din, gevraogd in z'n jubileumùitzènding.

We fietste smèires mi onzen twit dur de heete zon nor Skeijndel. Onderweges jubelde ons Bèt: 'nou dieje Piet is nogal in tel, want hier hengt overal de vlag ùit! Mar worrum ze d'r die boeketasse allemòl bé hange, weet ik nie.' Ik moes um die onneuzelhèid nogal laache.

't Waar unne prachtigen dag, eigelek veulste schön um binne te gòn zitte, mar toch zaat 't cultureel gebaauw 't Spectrum mooi vol èn dè ha-g-'t fistvèrke ok wèl verdiend.

Ik mènde dè'k mi Piete moog komme buurte, mar dè bleek nie zoo te zen. Ik moes komme vertelle èn daor ha'k eigelek nie op gekókt. Ik ha pas over de fisteling geschreve in 't tijdschrift Brabants èn Piet ha laote wete dè-t-ie dè 'n goei stuk vond, dus waar ik goewd veurberèijd, mènde-n-ik. Ik ha Piete wille zegge dè-t-ie de duuzend ok nog hèndig kós haole, mar 't pakte hil anders ùit. Toen ik Piete vroeg um mee op 't podium te komme zitte, zin ie: 'nee, gé doet oew ding mar!' Daormi bedoelde-n-ie dè'k mar wè moes komme vertelle èn eigelek ha-t-ie half èn half verwaacht dè'k m'n winnend gedicht van Lieshout zó komme doen. Ha-t-ie dè nou tevreure mar gezeed, dan ha'k dè gèire gedaon, mar nou ha'k gin tekste meegebracht of niks èn ik kós 't ècht nie van buite. Nou moette nie gòn denke dè Piet de dinger wijer nie goewd geregeld ha, want dan hedde't lillek mis. Hij ha 'n programma dè klonk ès 'n klok. De miste Brabanders zón d'r vingers d'rbé af lèkke èn alles waar tot in de puntjes verzùrgd!

Ge kunt tege zónne mins ès Piet ok mar moeilek nee zegge. Hij is alt heel rècht toe, ok bé z'n vraoge èn dan paast 'r eigelek mar een antwoord èn dè is 'ja'. Veul hán d'r dus pozitief gereageerd. D'r kwame Henk van Baast èn Henk Verhage, Henk Habrake, Nico van de Wittering, Marie-Christien, Gerard van Maasakkers, Treveris, Annelieke, Lya èn Hennie, Mientje Weever, Michel de Koning, Jan van der Heijde èn de Sjawi's! Piet hòlde ok Peter Aarts, Wil Jonkers èn Jozefiene nog vur 't volk umdè zèllie pas afscheid hán genomme van 't podiumwèrk èn ok dè waar natuurlek prima bedocht. De regie waar pico bello vur mekare, 't Geluid èn 't licht waar goewd, ok al ware de lampe vur 't podiumvolk verrèkkes heet. 't Publiek genoot volop. Dè waar te heure èn te zien.

We kregen allemòl nog unnen handdoek ès òndenke mee ok.

'Zó dè symbolies bedoeld zen?' vroeg de ons d'r èige hardop af. 'Dè-tie d'n handdoek nou in de ring goit.'

'Nee,' riep ik 'Piet gi deur, ok al hi-t-ie al opvolging geregeld.'

Ze waar gerustgesteld èn zuchtte zachjes: 'ik denk dè'k hiermi nog wèl 's 'n uurke plat gò' èn ze knuffelde d'ren handdoek.

Toen we dur Skeijndel over unnen andere weg nor huis toe fietste, zage we nog hil straoten in 't oranje, ok al lage we d'r bé 't wirreldkampioenschap voetbal al lang ùit.

'Die vlaggen ok allemòl nog vur Piete,' schamperde-n-ik tegen ons Bèt.

'Ja,' zin ze, 'èn hille mòl gin boeketasse.' Ze ha-g-'t nog mar amper gezeed of daor kwame langs 'n boerdereijke wor 'n vlag èn 'n boeketas ùithong èn op 'n groot versierd bord ston: Geslaagdt!

'Daor kregde toch de neiging um te vraoge wè 't punt vur Nederlands waar,' mènde de ons.

We drùlden op ons dooie gemak onder de bloeiende lendebeum deur èn ondanks de hèt hiele we goei zin. Wè rook de lende èn de liguster toch lèkker! Toen we nog unne kamp vors hooi passeerde, waar 't arsenaal òn zondagsgeur hille mòl kompleet.

‘Hoeveul uurkes dialect zódde gé al vur de radio gemakt hebbe?’
kwaamp innins heur vraog. ‘Ik heb dè noit bégehaauwe, mar ’t moete
d’r wèl vort duuzende zen,’ berekende ik.

‘Vur Umroep Brabant, vur Ballekum, vur Rósmòlle, vur D’n Bosch...,
ja, dè zón d’r wèl vort veul moete zen,’ docht de ons.

‘Dè beteekent dè’k oud wor,’ klaagde-n-ik.

‘Nee jonge, zoo moette dè nie zien. ’t Beteekent dè ge veul gedaon het!
Ik zal dalek ons vlag ok ’s ùit gòn hange.’ Ik waar bleij mi de konstatee-
ring van ons Bèt.

We ware bekant thuis toen d’r in d’n drèij vur de Kneijndebuskes al wir
’n vlag èn ’n tas buite hong. ‘Wie zó hier nou nog geslaagd zen?’ riep ik,
want ik kende de minse die d’r wónde èn die ware toch ok al vort arig op
leefted.

‘Dè wee’k ok nie. Misschien iemes van de klèinkeijnder,’ mènde ons
Bèt. ‘Mar daor kom ik wèl aachter.’ Èn ze ha-g-’t amper gezeed of ze
sprong van d’r fiets èn gonk ’t vraoge, de nijschierige gèit. Ik kan nie zó
goewd tegen die vortvarendhèid van heur in die dinger èn reej deur. ’n
Ketier lötter ès ik kwaamp ze thuis. ‘Dè’s toch schón,’ krèijde ze, ‘dè
raoide noit!’ ‘Vertel ’t nou mar...’

‘Daor hen ze nog ’n naokommerke, hullie Marika èn die is nou ok al in
de twentig... èn dè mèidje is geslaagd vur M.O. Neederlands òn de Hoo-
geschool in Tilbùrg! Daor kekte toch van op! Of nie dan?’

‘Ik wies hillemol nie dè we zón geleerd volk in ons buurt han,’ gaaf ik
toe. ‘mar ik wies ok nie van heur bestaon, want ik heb ze noit gezien dè-
j-ik weet.’

‘Toch is’t zoo èn ze hi al mee ’n baon in D’n Bosch ok!’

‘Wèl schón; zón durske kent denkelek nog Mirrois èn Neederlands.’

‘Ja, zé wèl, mar heur ouwer zuster nie. Die prót zó wijd van huis dè ze is
gòn emigreere... Ze wónt nou in Rósmòlle,’ laachde de ons.

Toen ik thuis de fietse binne zette, riep ons Bèt innins: ‘doe oew hemd
toch ’s in oew boks, want ’t is gin gezicht zoowès gé nou lopt te vlagge.’

‘Dè doe’k nog ’n bietje vur Piete èn de buurt,’ laachde-n-ik.

HOOGHE NOOD

Van de week kùmt ons vrouw nor huis mi 'nen breeje laach op d're snuut èn ik vroeg m'n èige mee af wè d'r nou wir op komst waar.

'Och jonge,' riep ze, 'nou he'k 't hier op de mèrt gevonde!' Èn mee dè ze dè zin, kwakte ze 'n neij halfkorte boks op toffel.

'Jè, 'n korte boks in 't nòjaor,' zin ik 'n bietje evenaf.

'Nee gaperd, dè's gin korte boks, dè is 'n half lang! Èn dè's nog 's 'n praktische boks, mi zóvvel zakke! Hèndig vur oew portemonnee, sleutels, bril, gehoorapparaat...' laachde ze. Mar ik kós d'r nie mi laache.

'Gé lekt wèl gèk um zóiets in de hèrfst nog te koope,' greens ik.

'Mar man, d'r kùmt nog 'nen hoop goei weer, volges Verschuure èn worrum denkte dè die boks zó afgeprijsd waar!?'

'Ik geleuf nie dè'k die dees jaor nog zal drage,' zuchtte-n-ik.

'Èn ik denk dè wèl,' mopperde de ons trug, 'want ik leg gin aander mer vur oe klaor ès de zon schent.'

'Èzzof ik m'n èige kleer nie klaor kan legge,' docht ik nog, mar ik zin niks mer.

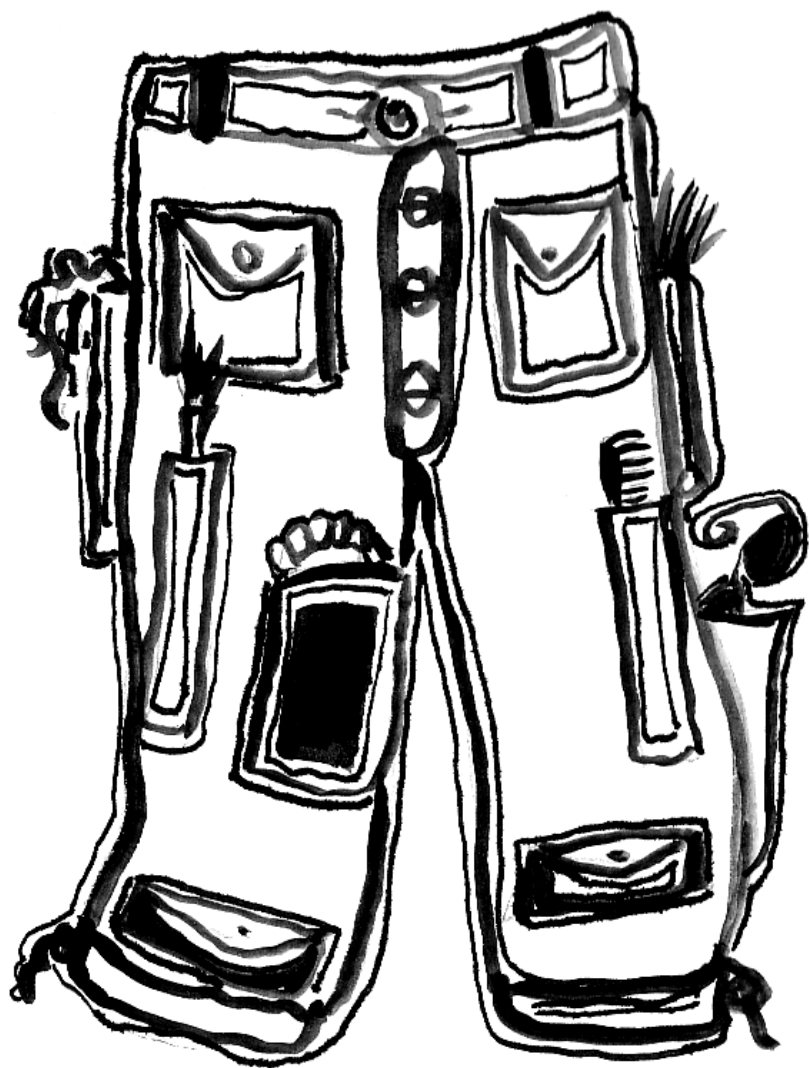
Ze ha natuurlek nog veul meer òngeschaft èn mistal moei ik m'n èige daor mar nie mer mi, want ze weet 't toch alt beeter. Mar deze keer ston ze mi 'n pak te drèntele èn ik zaag mee dè daor iets bezunders mi waar.

'Wè hedde daor?' vroeg ik.

'Dè's iets vur m'n èige.'

'Jè, dè ha'k al lang in de gater, mar wè?'

Èn toen makte ze dè papier ope èn witte wè daor inzaat? Dè geleufde noit. 'n Naveltrùike...! Ik wier d'r grif afkantig af.

‘Daor hen we ’t gerdjuu vurgende week nog over gehad. Dieje maffe módde. Ge kunt van aow nou ok noit op òn,’ bromde-n- ik. ‘Toen we ’t daor over han, waarde ’t ’r over ins dè’t nerres op stólde èn nou gòdde èiges zón onding koope!’

‘Dè’s aow schuld,’ bitste ze trug, ‘gé het gezeed dè dè sexy waar...!’

‘Gin spier verstand hedde ès gé mi zón stom ding vur skandaol gòt loope,’ kètste-n-ik trug. In gedachte zaag ik ons beeter helft dor al staon mi diejen blooten buikstrook. ’t Kós gin suukses zen. Mar de ons din nor de slopkamer èn efkes lötter kwaamp ze trug... Ik zaag mee m’n gelijk. Nee, ze kós toch hil wè beeter ’ne lange rok èn ’nen dichten bloes drage, want ge zaagt nou òn alle kante ’t vèt over de rand kwabbere.

‘Hoe vende’t?’ krèijde ze èn ze mènde grif dè’t heur ston.

‘Mins,’ zuchtte-n-ik, ‘ge het vort zóveul navel, dè wilde nie wete èn ge wilt ok nie geleuve wè d’r òn alle kanten ammel over de kwikriem hengt... Ik zal d’r gaauw ’n foto van make èn dan kós dè toch nog wèl ’s suukses hebbe, ok al veijn ik ’t niks.’ Ons Bèt keek men vraogend òn.

‘Ja,’ laachde-n-ik, ‘ès die foto nou ’n bietje royaal ùitvelt, dan stuur ik die op nor Frankrijk!’

‘Nor Frankrijk,’ vroeg ons vrouw.

‘Ja nor Frankrijk, nor de Michelin!’

’t Kwartje wó nie valle èn dùrrum zin ik gemeen: ‘Bè ja, bé die baande-fabriek hen ze nou al jorre zón Michelin-mènneke èn nou heb ik hier vur hullie ’t Michelin-vrouwke!’

‘Worrum verrèkte nie,’ greens ons beeter helft èn din mi ’ne kaoie kop trug nor de slopkamer.

Gelukkig kwame Tien èn Ant krèk op de klep gevalle èn dan is ’t zoo dè ons Bèt ’n verveelend veurval mee vergeeten is. Ze ha d’re navel gelukkig wir ondergestopt èn daor waar ik bleij um. We gongen òn de koffie èn de pils èn in de kortste kirres waar d’r al wir buurt zat. Tien ha nog wè belangrijks te mèlde, zin ie èn wij waren een èn al oor. ‘De ons hi men hier vurgende week vur schut gezet mi m’nen teek, mar ze hi lang nie alles verteld.’

Wij wiere steeds nijschierriger.

‘Daor in Osterijk ware wij krèk in zón mooi klèin verslaope plòtske ònbeland èn ons Ant ha heelen hoge nood, mar dè hi ze dus mooi nie verteld.’ Ant kleurde èn giebelde ’n bietje. ‘Umdè ’t ’r nogal druk waar èn we nerres zó gaauw ’n kafeeke of hùiske kósse veijne, zin ik dè ze wèl tusse de auto’s kós gòn zitte. Dan zó ik bèij de durre òn heure kant ope-zette èn dan zaag heur gin man. Zoo gezeed, zoo gedaon. Nou wies ik nie dè ze zó èrg moes, mar dè wier al gaauw hil duidelek, want in de kort-ste kirres kwaamp ’r unne groote stroom onder onze wage dur, ’t dùrp-splein opgeloope èn veul volk keek nor d’n oorsprong van de geele stroom. We hán glad nie gezien dè’t daor zó ongeleks èn schuins afliep èn we zen nog nooit zó rap vertrokke.’ Ant moes laache èn knikke.

Ja, ’t waar ècht wórrënd waor geweest. ‘Mar ’t kan alted nog èrger,’ zin ze èn wèllie spitsten ons orre.

‘Ons Anoeck waar mi d’re mins van de zommer in Griekeland mi ’ne gehuurden auto onderweges èn ja, de natuur riep èn ze moes gruwelek mi de boks af. Dus de wage mar langs de kant gereje èn zé daor gaauw de buskes in èn de opluchting ingezet. Blekt ze daor toch in dè lang gras krèk bove unne wespenest te gòn zitte! Nou, die wespe ware niks gediend van dieje wèrmen does èn Anoeck waar zó weg, dè begrepte. Ze ha d’r onderboks zó schielek umhog getrokke dè d’r ok nog ’n por van die steekers òn d’n binnekant zate, ok nog!’

‘Oei oei toch,’ zin ons Bèt vol milleije. ‘Èn wè hi ze toen òngevange?’

‘Toen heget heure mins ùit moete zùige,’ zin Tien dreugweg.

SCHIK OP D'N DIJK

't Waar ècht fietsweer èn we hán mi Ante èn Tiene afgesproke. We dinne mi de fietsen achterop al vruug op pad. Ik zó vurrop reije èn Tien zó volge. Wèl moesse we nog efkes iets afgeeve op de Kwikzeel. Ik mènde daor rècht nor toe te kunne reije, mar denkte gedomme dè'k 't toch gevonde kós kreijge. We hán de hil wijk al twee kirres gehad èn overal wor we 't vroege, weze ze ons nor de Kelwis. Ûitèndelek vonde we de Kwikzeel in de doodlopende Hèlster. We ware d'r sjegrenning af geworre. Ik reej wijer over Vinkel èn vond dè Tien mar traog naokwaamp.

'Ik denk dè-t-ie nog nie ùitgeslaopen is,' zin ik tegen ons Bèt, 'want hij li zó wijd achter ons òn te sèmmele.' Hij bleef meer ès honderd meeter achter ons hange. Nou kós dè gin kaod, want we hán afgesproke dè we over Vinkel nor Oss zón doen. Midden in Vinkel keek ik in m'ne spiegel èn ik zaag dè Tien moes stoppe vur 't brugske over de wittering. 'Dè's z'n èige schuld,' greens ik, 'de sèmmelkloot!' Ik reej zuutjes deur èn stopte bé de Vinkelse school. D'r kwaamp gin man. 'Zó-t-ie nou toch afgeslagen,' mopperde-n-ik. Ik reej trug tot de brug. Niemes te bekenne.

'Nou mar hope dè-t-ie nor de goei plòts reijt,' sjimmiede ons Bèt. 'Hoe kunde mekare nou toch in Vinkel kwet rake,' zuchtte ze daornao.

'Umdè-t-ie afslu, wor wij rèchtdur reije,' zin ik dreug.

'Heel verveelend,' begos ons vrouw wir, 'ès wèllie mar nie zó lang nor dè adrès in Ballekum hán hoeve te zuke mi hullie achter ons òn...'

Ze bezürgde men 'n schuldgevuul èn ik verweerde m'n èige mi: 'ès ik afgeslage waar, zó'k natuurlek alted gewaacht hebbe.'

't Weer waar zó mooi, dè wij 't zunt vonne dè we nog in d'n auto zate, terwijl we al lang op de fiets hán kunne zitte. Toen we bé de Willibrordusput ònkwame, stonne Ant èn Tien daor al te koekeloere.

We makte d'r mar wènnig woorde over vùil èn dinne gaauw fietsend Herperduin in. We kregè goei zin van de lèkker bloesemlocht èn mastegeur èn toen we ok nog 'n por buunders bloeiend kólzaod òn onze rèchse kant zage, rakte we hillemòl in goeien doen. Onderweges bé de plas stopte we um te geniete van 't kikvorseconcèrt èn de Schotse Hoglanders die d'r mi d'r kalver liepe te pronke. We dinne over Hèrpe èn Huuseling nor Ravestein èn toen over d'n dijk langs Deurzen èn Dennenburg. In Demen, tegenover de veerstoepe nor Batenburg linne we òn in 't dijkcafeeke de Drie Stèrre. We zate d'r schón op 't terras bé 't jong gruun van de lendebeum èn genote van onzen uursten trappist. Jacqueline, de kasteleinsè waar in de weer èn Bèn, heure mins, waar bezig mi de sloop van z'ne vijver umdè-t-ie ha gedrómd dè daor z'n klèinkeijnd van een wèl 's in zó kunne valle. Hij waar al 'n èind op scheut mi de oprùiming èn zwitte z'n best. Nou moes d'r de rollaog van 't terras nog ùit èn 't puin èn de plante nor de stort èn dan wit zand 'r onder vur de neij klinkers. Tien duu nogal gèire advies geeve èn umdè-t-ie krèk zón karwèij bé hullieje jonge ha afgewerkt, wies ie van wante, mèn-de-n-ie. Bèn knikte èn liet Tiene mar lulle. 'Ik heb hier nog 'n goei schup vur oe,' zin ie. Tien din trug nor z'ne trappist èn zaat goewd èn wèl, toen d'r 'n rooi wagentje mi 'n ònhangerke vur ons terras stopte. Daor kwaamp 'n gezet bòske ùit mi 'nen breeje laach op z'ne snuujt èn 'n raos pètje op z'ne kop.

'Daor hedde Wimme, m'ne maot,' zin Bèn. Wim bekeek de zaak 's, viet 'nen hamer èn begos òn de rollaog. 't Wó nie vlotte.

'Daor moette unne veurhamer vur vatte,' riep Tien.

'Oo, mar die he'k ok,' zin Bèn èn din nor aachtere. Hij kwaamp mi unne groote zwaoren hamer trug. Wim naam 'm over èn peerde 'n por kirres op de rollaog. Die sprong d'r nou vlot af, mar innins sprong ok d'n hamer van de steel èn wij hán geluk dè-t-ie nie wijd van de rollaog nerviel. Wim liep nor z'ne wage èn din 'n por handschoen òn. 'Ik wil nie dè ze op m'n vingers keijke,' laachde-n-ie. Toen viet ie de klèinen hamer èn begos op de rollaog te slòn. Mee sprong ok diejen hamer van de steel.

‘Wè hi-t-ie goei geridschap,’ krèijde Tien bove z’n bier. ‘Ge moet unne koevoet vatte,’ riep Tien.

‘Hedde gé ’t nog druk vandaag?’ vroeg Wim langs z’n neus ’weg èn stapte in z’ne wage um thuis unne veurhamer èn ’n stooteijzer te gòn haole. ’t Duurde efkes vur ie trug waar, mar toen ha-t-ie ok puik geridschap bé ’m.

‘Hij hi nog op d’n bouw gewerkt èn alle ònnimmers hen d’r èige kleur,’ zin Bèn mi ’n gemeen lèchske. D’n hamer van Wimme waar rood. Wim sloeg de rollaog òn stukke èn Bèn goide de brokke over ’t hegske. ‘Dè ge dè toch nie op de kreuge laoit èn dan in inne keer op d’n ònhanger,’ riep Tien ongevraagd. Wim èn Bèn gonge bèij zitte èn viete ’n bèkske.

‘Nou moette dieje puin dalek wir opvatte èn dan hedde ’m al drie kirres in oew haand gehad vur-t-ie op de stort li.’

‘Ik denk ’t nie, zi ons Hèmke,’ zin Wim èn slùrpte òn z’ne koffie. ‘We moete vur veijf uurre bé de stort zen,’ wies Wim.

‘Ja, dalek zal ons d’n aovend overvalle,’ mènde Bèn èn drèijde ’n sjekske.

‘Ja, d’n aovend zal ons kulle,’ gaaf Wim toe èn mee begos ie te vertelle dè-t-ie same mi z’n bruur ’s in de ziekwet ha gezeete èn dè-t-ie op kontrole ha gemoete. Daor ha ’n ze nog unnen aauwe kennis getroffe èn mee dè ze ’m zage, ha Wim gevraagd: ‘nog overspanne?’ ‘Ja, nog virtien daag,’ zin de zieke. Wèllie groote schik.

‘Toen wier onze naam afgeroepe èn m’n bruur din nor d’n dokter,’ gonk Wim wijer, ‘mar hij waar zoo trug. “Hij moet jou hebbe,” zin m’n bruur. Ikke nor binne. Zi diejen dokter: “die van daarnet, is dat familie?”’ ‘Nee,’ zin ik, ‘dè’s m’n bruur!’ ‘Kom over ’n maand maar terug,’ zin d’n arts. Wèllie lage krom van ’t laache.

We hán goewd geëete èn gedronke èn wón niemes wijer van ’t wèrk haauwe. ‘Ik geleuf noit dè gullie dè vandaag nog gemak zult krijge,’ zin Tien bé-j-ons afscheid.

‘Jage moette in ’t bos èn dreijven op ’t wòtter,’ zin Wim èn ie viet nog ’n slukske. Bèn trok òn z’n segretje èn laachde.

Wij dinnen op ons fiets over d’n dijk, richting Mege èn hán nog steeds schik over ’t veurval.

PRÙMBIZZEME

Iedereen hi z'n èige zuinigheid, zin ons schönmoelier alted èn dè ze gelijk ha, ze'k sens heuren dood al heel dik gewaor geworre. Ge wit dè ons Bèt gèire van de partij is ès 't vur niks is, mar ès ge dan van d'n andere kant ziet wè ze ammel besteed òn die todde van heur... Verkeerde zuinigheid kan tot arige dinger lèije. Nou dè he'k van de week wir gewete!

Ons vrouw kwaamp thuis van d're gebrùikeleke fietstocht nor Boschmèrt èn zin mee dè ze binnekwaamp: 'Klaas, nou he'k onderweges iets gezien, jongle! Daor moete gé gaauw aachteròn, anders is oe iemes veur.'

Ik waachtte onrustig op de wijeren ùitleg, want ès ons Bèt iets vur men hi, vraog ik m'n èigen alt mee af, worrum ze dè èiges nie duu. Ze ha op de fiets nor huis 'n plòts gezien wor ik wèl immers vol kós plukke! Ik wier d'r al wè kummelek af toen ik 't hurde, mar ons Bèt wies zeker dè'k daor in 'n mum van ted 'n onnùrm groot bedrag òn euro's kós verdiene mi... prùmbizzeme plukke!

'Mins, gé mènt toch nie dè'k ès 'n klèin jong daor gò liggen èrremoeie. Ès gé zó gèirs prùmbizzeme het, dan kópte ze mar op de mèrt.'

'Dè is't 'm nou krèk gaperd, op de mèrt koste ze bekant twee euro 't deuske. Ze zen nog duurder ès de bosbizzeme.'

'Die prùmbizzeme zen zó laot in 't jaor harstikke zoer,' sputterde-n-ik tege, mar nee, ze ha d'r gepruufd èn die ware kèijlèkker. Dè kwaamp umdè die de leste weeke volop zon gezien han.

'Èn wè wilde mi al dè grèij doen?' moes ik wete.

'Daor maak ik lèkkere puddingsaus èn sjam af! Daor kunne wèllie wèl 'n jaor mi doen.'

‘Mar ik zé hillemlò ginne liefhebber van prùmbizzeme. Die verrèkte pitjes kommen alt tusse m’n taand èn al die zoer zutighèid hoof vur men hillemlò nie.’

‘Dan doede’t mar vur men èn oew dochter èn oew klèinkijnder,’ waar d’r antwoord kortaf.

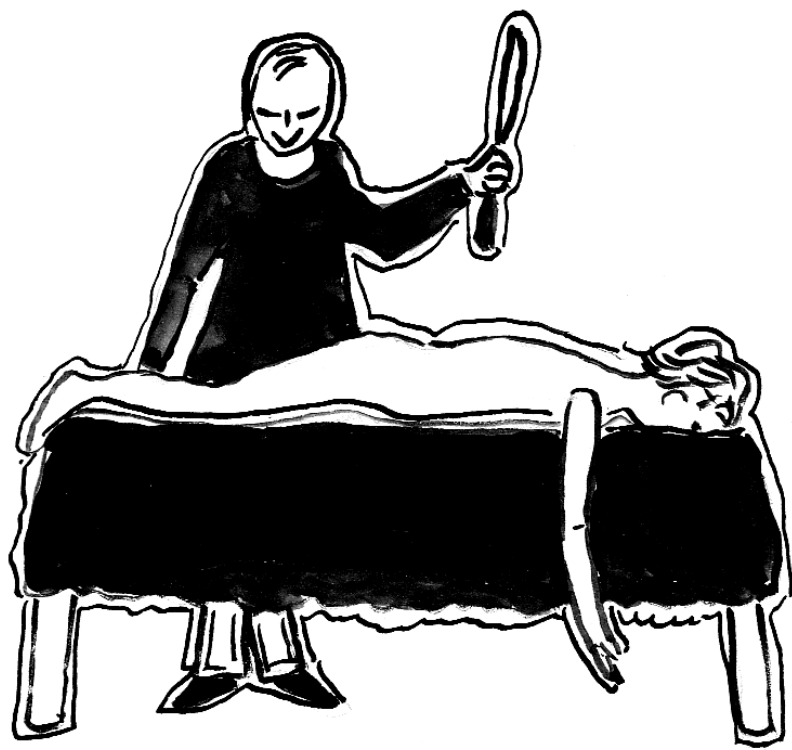
’t Waar rillek weer èn ik din dus mi ’n immerke èn ’n por glaozere potte in m’n tas op de fiets nor de plòts wor ons vrouw de schat òn wilde vruchte gezien ha.

Ik waar d’r amper of ik zaag de probleeme van m’n missie onder ooge. D’r stonne d’r zat èn dè waar ginne wonder ok, want ’t waar zónnen ongelukkigen hoek! Ze stonne meetershóg in nen dórrenbos die neeve ’ne pikkerdraod um ’n wèijke ston. Tot overmaat van ramp, honk ’t ok nog gelijk over ’nen drinkeskaol èn ’ne sloot. Ik zé dan wèl nie van de klèinste, mar hier ha de ons men toch lillek overschat. Hier kós ik enkelt bé ès ik hil dè dórregrèij umblig kós trekke. Ik begos toch mar mi’t kar-wèij nou ik immòl zó wijd gekomme waar, mar ’t viel nie mee. In de kortste kirres zaat ik overal onder de dorres, mar ik ha ok zat te plukke. Toen ik m’n immerke bekant vol ha, zaag ik nog unne prachtigen tros tèinenòn die ik ok mènde te moete hebbe. Ik moes daorvur wèl schreij-lings over de sloot gòn staon èn dè waar nie slim.

‘Krrrr’ hurde-n-ik èn mee wies ik dè m’n boks in ’t kruis inscheurde. Ik liet d’n tros wor tie waar èn din sjegrennig op huis òn.

Ik waar nog gin tien meeter op de trugweg, of ‘psst’ din m’nen achterbaand. Toen ik ’s van dichterbeij keek wè d’r òn de hand waar, vond ik ’n gemeen schùlpke dè ès ’n schirmes in de zeijkant van m’nen baand zaat.

‘Die geminte ok mi d’r rotschèlpe,’ docht ik èn begos òn de lang onvur-zien wandeling nor huis. Hoe wijer ik liep, hoe zirder m’ne rug begos te doen. Nò ’n uur loope waar ik thuis. Doodmuug èn kèijsjegrennig, mar ik wier dur ons beeter helft mi ope èrm ontvange. Ze ha mee de koffie klaor èn ’n kuukske èn begos op de geut te kokkerèlle.

Die boks dè gaaf niks, ik ha nog aander bokse zat èn 't waar toch mar 'n aauw tod èn dieje rug van men ha noit gedeuge èn die por dórrentjes ware eigelek nog minder ès niks èn die fiets waar zoo gemakt. In de kortste kirres rook hil ons huis nor de zutighèd van gekókte prùimbizzeme. Innins kwaamp ons vrouw d'n hèrd in, wor ik m'n wonde zaat te lèkke èn zin: 'nou moeste gé toch eigelek vur men nog efkes wè zjelèijsuiker in 't dùrp gòn haole, want hij wil mi dieje gewoone suiker nie opstijve.' Dè waar d'r te veul òn èn ik greens: 'ès hij dè nie wil, dan wil ik dè ok nie! Dan goit 'm vur men part mar in de plee, want ik heb m'n bekomst wèl vort gehad.'

Daor waar de ons niks bleij mi. 'Worum blaosd' m nie op, greijnskloot,' snaauwde ze trug. 'Ant van onzen Tien die kan ik 'r wèl bleij mi make, dè wee'k zeker.'

Ant ja, die ha-g-'t alt over brembizzeme. Dè waar 't lèkkerste van gelijk b'ons, vond zé alted.

Mar ik zaat zoo bé m'n èige te overdenke: unne kapotten baand, 'n kapotte boks, kapotte haand, schrammen over m'n èrm, unne kaoie rug... èn dè allemòl vur 'n immerke prùimbizzeme wor ik èiges hille mòl gin liefhebber af ben. Ès ons Bèt nog 's wè wies...

Saanderdaags kós ik bekant m'n bed nie mer ùit. Ha'k ok nog 'n lilleke ontsteeking in m'ne voewt. Toen d'n dokter 't bekeke ha, zin ie: 'waarschijnlijk is de oorzaak een doorn of hebt u er zelf een andere verklaring voor?'

'Ja, ons Bèt,' bromde-n-ik èn d'n arts keek men vraogend òn. 'Nee, lót mar,' zin ik gaauw.

Èn nou he'k al bekant de hil week nie fesoenlek kunne loope. Die ver-rèkte prùimbizzeme hen men al veul ellènde gekost! M'ne rug spult al daag zó èrg op dè d'n dokter men nor de masseur hi verweze. Èn daor loop ik nou in 't abonnement. 't Is wèl unne schónne, dieje fysio.

'Ze zegge hier dè'k ze hard vat, mar veul hen d'r toch ok genooi af... Vur dieje schaaouer van aow zó'k 't beste mar mee de hiep kunne haole,

mar ik zal 't vurloopig nog mi wè vrèile èn kneeje probeere.' Kik, zónne praot heur ik irlek gezeed wèl gèire.

Toen ik van de week vur de twidde keer òn de burt kwaamp, zin ie mee dè'k vur 'm laag: 'vraogt ùllie vrouw mar 'n zèil èn gò mar langs de kant van de weg ligge èn dan moet ze d'n destructor mar bèlle, want dè wordt niks mer mi dieje helle rotte rug van aow!'

Ik laag nog te laache toen m'n behandeling al wir vurbeij waar.

Op 't èind zin ie: 'Ga in vrede, gij hebt de wonderen des Heren aanschouwd..!'

't Is mar goewd dè't ziekefonds meeбетòlt, anders gonge we d'r nog kèijfeliet òn. Èn ik wó dè't gelijk verrèkte mi die rottige prùmbizzeme.

IKKELS VAN HIER ÈN GIENDER

Wèllie ware mi dieje mooie kraonezommer van de leste daag nog 's mi de fiets op stap geweest. Tien èn Ant hán 't daor al 'n hil weijl over gehad, mar 't waar d'r deze zommer nog mar amper af gekomme èn nou hán we dus achtermekare spijkers mi koppe geslage. De fietsen op 't rek èn nor Hilv'renbeek, want daor ha Tien zón goei herinneringe òn overgehaauwe, zin ie. Dè moesse we gevierre toch ok 's doen. Prachtige weeg dur heel stil bosse...

't Weer waar zèldzaam. 'Zónnen blaowen himmel noemde ons vòdder nou 'n èike locht,' wies ons Bèt te mèlde èn mee dè ze 't zin, wiesse wèllie 't ok. 'Ja, zoo noemde ze dè vruger,' stemde Ant in, 'dè beteekende zóveul ès dè ge hilleml gin reegen of wend hoefde te verwaachte, enkelt mar zonnescheijn.'

Ge moet oewe wage nie onder die lendebeum zette, raojde Tien men òn, want anders plèk 't strakke gelijk èn mee vertelde-n-ie dè-t-ie afgeloopde week nor Huupe, zen bruur in Skeijndel waar geweest èn daor ha-t-ie dus wèl onder van die lendeluisbeum geparkeerd. Hij ha 'nen halven dag moete werke um die smerrighèid van z'nen auto gepoetst te krijge. Toen hij Huupe tillefoonisch inlichtte over die verveelendighèid, kreeg ie te heure dè't unne ramp waar in hil die Skeijndelse buurt. Nog noit hán de lendebeum zó gedrùpt. Èn dè waar vurgend jaor ok al 't geval geweest èn d'r ware zóvvèl klachte binnegekemme bé de geminte dè ze durrum dees jaor Ammirrikaanse lievenheersbeesjes hán laoten overkomme, um die smerrige luis te bestreije. Dè ha nog duuzende euro's gekost èn ès ge nou docht dè't iets geholpen ha, dan hādde't lillek mis. Èn hulliejen Huub ha nou ok in z'nen hof gezien dè diejen Ammirrikaansen import hilleml nie din worvur ie nor hier gehòld waar.

Hij vertelde Tiene dè-t-ie lievenheersbeesjes niks dinne ès ons Needer-landse lievenheersbeesjes opzuke um de liefde te bedreijve.

‘Ho ’s,’ viel ik Tiene in de reje, ‘hoe denkt ùlliejen Huub te wete dè die minnaars Ammirrikaanse beesjes ware?’

‘Dè’s nie zó moeilek, die Ammirrikane zen bekant ins zó groot ès ons èige keverkes!’

‘Ècht Ammirrikaans,’ zuchtte ons Bèt, ‘altesd mar gèire ’t grótste.’ Krèk op ’t moment dè ze dè zin, riep Ant heel hard ‘au’, want ze kreeg unnen ikkel op d’re kop. Nou hi Ant nie aachteròn gestaon toen ze de koppen ùtdèlde, mar ’t moet toch mar ongelukkig ùitvalle. ’t Wier grif ’n rooi plèkske, persies bove d’r linkse oog. Ant moes d’r af traone.

‘Och, ’t is mar ’n ikkelke,’ din Tien meewarig. Daor wier z’n vrouw niks vrolek af.

‘Ès die nou bé aow op oewe kanus waar gevalle, dan ha’k gezeed dè d’n innen eikel d’n andere zuukt,’ greens ze gevat.

‘Èn is dè nou nie toevallig, ok wir unnen Ammirrikaansen ikkel!’

‘Hoe denkte gé dè te wete,’ vroeg ons vrouw wantraowig.

‘Bè, umdè dees ammòl Ammirrikaanse èike zen, die hen veul gróttèr ikkels ès ons inlandse èikebeum!’ Daor waar alleman van onder d’n indruk.

‘Gullie ziet toch zeker wèl ’t verschil mi ons gewoon èige inlandse èike... Dees beum hen unne veul gladdere schors èn dalek worre die blaojer ok ammòl vuurrood...’

‘Hedde’ m wir, onzen bioloog,’ jubelde de ons plaogèrig èn ik hiel mar gaauw stil.

De Rovert-route gonk dur ’n mooi stil gebied. Daor ha Tien niks te veul gezeed, mar de weeg ware veulal mar half verhard èn daor ware de vrouwkes niks bleij mi. D’r ware veul stukke wor de grond vort zó zoft waar dè ze van de fiets af gonge. Ant begos nò ’n por kilemeeter te greijnze over die smerrige stofpèdjes èn zó stil waar ’t innins ok hille-mòl nie mer, want op verschèije plòtse ware ze mais òn ’t kneuze èn de tractors makte veul lewèij èn stof. ’t Stonk nor diesel. Toen d’r tot

overmaat van ramp nog zónne grooten Aso-bak langs gescheurd kwaamp, kósse we mekare nog nie mer zien èn waar 't krèk of we in 'n zonsverduistering zate. Vur Goirle gebeurde dè nog twee kirres èn de dames hán 't nie mer. 'Ès gé nog 's wè wit mi oew mooi stiltegebied,' mopperde ons vrouw tege d'r bruur.

'Ja, dè kós ik toch ok nie wete,' kètste Tien beledigd trug.

Op 't èind van onzen tocht zage ons vrouwe d'r vort ùit ès 'n por neegerinne èn zegt dè ze 'm reje. Wèllie, maansvolk waren ok nie al te fris mer, mar we lieten ons èige nie kenne.

'Witte wè we doen! We gòn dalek daor in Beek bé 't Vrijthof lèkker òn de petrussoep, want daor zen ze hier beroemd um. Dan kunde gullie oew èige mooi 'n bietje opfrisse èn dan gòn we op 't terras zitte bekomme.' Dè viel in goei aarde, want ik hurde allennig mar instemmende geluide. 'Èn ik trakteer, want we hen vandaag zónne goei gids gehad,' riep Tien mee.

'Dan zal 't oe cènte koste,' krèijde ons Bèt, 'want ik heb vort grooten honger!'

We zate lèkker òn 'ne trappist toen d'n oober de soep opdiende. Èn èzzof 't zoo hurde, begos 't carillon in de kerk te speule. 'Hurt toch, Hèrtog Jan!' riep ik, 'hier wete ze nog hoe 't hurt!' Onder 't Harba lorifa slùrpte wij òn 'n vurtrèffelek suupke.

'Kik Brabants, dè's toch hil andere koek ès Ammirrikaans,' snoof Tien tusse twee lippels deur. Ik kós 't rooi ikkel-plèkske bé Ante op d're vurkop nog zien, mar ze ha d'r niks mer afgezeed.

Nou verbraak ze onverwaachs de stilte èn zin tege Tiene: 'ik docht anders dè Ammirrikaans zeker zó goewd bé aow paaste ès Brabants...' Gin man wies wè Ant bedoelde èn dùrrum bromde ze ok nog: ''ne groote mond is zeker toch ok heel Ammirrikaans.'

We moesse d'r allemòl mi laache, mar Tiene laach klonk nie gemènd.

BEGAOID

Tien èn Ant doen de leste jorre dik nog efkes nò de zommer vur 'n week nor Spanje. Ons Bèt zi dè ze nie snapt dè zèllie dè zuke, mar die hi wir hèndig lulle, umdè ze èiges noit nerres kùmt.

Mar Tien èn Ant doen dè, umdè ze toch nog efkes wille naozommere, zegge ze èn natuurlek hedde in Spanje wèl veul meer zon ès bé-j-ons. Nou hán ze 't deze keer in 't begin nie zó getroffè, want hier scheen de zon z'n best èn toen ze daorgiens landde, ston 't te reegene, mar dè waar gelukkig mar van korten duur geweest. Nee, al mi al waar 't nog 'n hil schón Spònse week geworre; alle daag rond de veijfèntwentig grade... Nou is't mistal zoo dè Tien deginnege is die op 'n reis 't een èn aander verprutst in z'n ewige èigewijzighèid, mar deze keer waar 't toch Ant geweest die 't ha klaorgemakt. Ik moet 'r wèl mee bé zegge dè Tien 't èiges verteld hi...

Ze ware same nor de mèrt geweest in Pineda de Mar èn daar stonne zóvvel kraome... Èn 't waar al unnen hille wandel um 'r te komme. Ant ha vort 'n por muug been. Ze kwaam in zón reij mi mèrtkraome wor allemòl van die groote, zwarte mèrtminse achter stonne. 't Leke d'r wèl van die woestijnstamme van de Massai. Ant ha groote behoefte um 's efkes 't gewicht van d'r been af te haole èn daar zaag ze innins zón verlaote stapeltùffelke tusse twee kraomen in staon. Zón ding dè ge mistal èiges in mekare moet zette èn die ge ok bé de Xenos kunt koope. Umdè Tien nogal wè belangstelling ha vur al dè houtsneijgrèij, docht Ant dè ze wèl efkes op dè ding kós gòn zitte um wèl uit te ruste. Nou is Ant ok nie van de dunste vrouwkes èn ze zit kwèllek of dè puzeltùffelke velt mi groot gekraak in dùige onder heur gewicht! Hillemòl in mekare gestùlperd! De grótste consternatie, dè begrepte.

Dieje zwarte mins van de kraom kwaamp achter mekare mi opgestoke zèil op heur af èn riep dè de schaoi fiftig euro waar. Nou daor verschoot Ant wèl af èn Tien zin mee dè-t-ie dè toch noit zó betaole, want ge kóst goewd zien dè een van die poote van dè tuffelke al 'n hil èind ingescheurd waar geweest. Dieje Massai begreep mee wè Tien zin èn hij ha d'r zoo unnen hoop próttesteerende kleega's bé gehòld èn hij riep dè-t-ie 'r plisiewèrk van gonk make.

'Ja, wij zen gèk,' greens Ant ok nog, 'we zulle toch zeker nie vur zónne rottroep meer ès honderd gulde gòn betaole. Ze ha d'r nie ins op gezeete, zin ze, alleen mar 'n bietje d'r op gesteund. Èn dan d'rbé ha ze hillemlò nie zó veul gèld bé, ok nie...'

Tien ha ok nerres op gerekend. Hij ha z'n gèld èn z'n pas in de kluis in 't hotel aachtergelaote èn hij ha enkelt mar 'n briefke van twentig meegenomme vur 'n bèkske koffie, want ze hán in 't hotel ùtdrukkelek geworschouwd vur zakkerollers.

'Ge zet wèl 'n groote doos,' ha Tien tussendeur tege z'n vrouw gegreenze.

'Mar man, diejen afzetter hi dè ding daor natuurlek eksprès nirgezet,' mopperde Ant èn zin nog 's dè ze dè rotding noit moesse betaole. De zwartjan zaat nie stil èn liet de plisie roepe èn die kwame mi 'n por man. Ze bekeke de zaak èn vroegen um de pas van Ante. Ja, die ha ze nie bé. Dan moes ze nor 't hotel um ze te haole, zin de plisie. Tien èn Ant dus nor d'r hotel. Daor vroege ze toch ok mar efkes òn de hostess wè ze nou 't beste kósse doen.

'Waar dieje plisie op ùllie haand of ware ze vur de verkooper?'' vroeg de hostess. Ant von dè ze nogal zwartgezind ware geweest. 'Dan moete trug èn de schaoi gòn betaole, want anders haauwe ze oe strakke vur de trugreis op de luchthave vaast. Ge moet wèl 'n reekening vraoge vur de verzekering,' waar 't advies vur Ante.

Nèt toen ze trug wó gaon, kwaamp ze d'n barkeeper van 't hotel tege èn die ha alles al geheurd. Dieje jonge kós 'n bietje Neederlands umdè-t-ie 'n Hollandse vriendin ha. Hij laachde: 'jij ook wel 'n beetje dikke

kontje!’ Ant waar d’r eigelek niks bleij mi, mar ze kós d’r nie beus um worre.

Trug nor de mèrt èn fiftig euro’s betòld òn dieje zwarte.

‘Èn nou ’n reekening èn dè tuffelke inpakke, want dè is van men,’ verordonneerde Ant. ‘Nee, jonge, hij zet dè rotting daor nie mer ner,’ zin ze tege Tiene, ‘godwit, hoe dik dieje smerlap dè al gelapt hi. Èn dieje plisie hier duu ummers gewoon same mi hum.’

De zwarte waar niks te spreek over de opdracht, mar hij zocht toch nèt zó lang tot ie unne groote zwarte plestieke zak gevonde ha. Die gaaf ie òn Ante.

‘Nee niks, gé pakt dè rotting mar ’s mooi vur men in,’ snaauwde ze tege de Massai, die vort bedonderd keek. Hij din wèl wè hum opgedrage wier. Tien moog de zak drage trug nor ’t hotel. Ze zetten ’t tuffelke veur bé de bali mi ’n prijskartje daorbé. D’r ston zestig euro... Daor hen ze in hullie hotel nog daag schik over gehad.

Èn nou mènt Ant toch dè zónne zwarte dè tuffelke in hullie hotel mischien hi truggekocht zonder dè ze erres af wies, want op hullieje trugreis nor ’t vliegvèld zaag ze vanùit de bus dè heure Massai wir persies zón zèllefde ding neeve z’n kraom ha staon! Mar nou ston d’r wèl ’n prijskartje bé van zeuventig euro! De zwarte verkooper keek strant nor de bus èn laachde al z’n taand bloot. Ant wies nie krèk wè ze daor nou van denke moes, mar Tien zóvvel te beeter. ‘Wie gi d’r nou mi zón breej batteréj toch ok op zón gammel ding zitte. Dan hedde oew hèreses toch wèl op de verkeerde plòts!’

‘Hurt hum wir,’ spètte Ant trug, ‘over aow zumme’t hier nou mar nie mer hebbe, want ès ’t over hèreses gi, zemme mi aow zoo klaor.’

Daor kós Tien ’t mi doen. Ons Bèt knikte instemmend.

DUTSELDOOZE

‘Die jong flikkere tegesworrig alles mar mee weg. Ze wete nie wè èrremoei is, anders zón ze ’t wèl ùit d’re kop laote.’ Zoo kwaamp Ant bé-j-ons òngegreenze. Toen ons Bèt d’r meer van wó wete, vertelde ze dè ze pas nog pannekoeke ha gebakke vur hullie Anoeck èn heur kiendjes, umdè die klèin jong gezeed hán dè die strùive van oma’s zó lèkker ware èn nou ha Ant vandaag per toeval unnen appelkroos weg-gegoid èn ontdekt dè die prachtige pannekoeke van heur zoomar in de vuilesbak van hullie Anoeck lage! ‘Hedde nou toch oit zón ondankbaar verrèkkelingè gezien,’ riep ze èn ze wier opnijt beus.

Ons Bèt probeerde heur te susse èn zin: ‘makt oew èige mar nie tèij, ik nodig ùllie eerdaags ùit um bé-j-ons te kommen eete... Ik heb ’t menu al hille mòl in m’ne kop zitte.’

‘Oo,’ laachte-n-ik gemeen, ‘dan zullen ’t zeker gin hèrses zen...!’ Ik ha daor èiges schik over, mar ’t vrouwvolk zin ‘daor hedde hum wer’ èn schonk ’r wijer gin òndacht òn. De ons vertelde ok nog mee dè-j-ons Mrietje eigelek gin haor beeter waar ès hullie Anoeck èn dè telde-n-ik mar wèinig. Ze moes mèlde dè ze èiges pas unnen hille vis, die ze nie mer op kós, ha ingepakt in heur servètje um ’m mee te nimme, want ze zó-g-’t nog groote zunt hebbe gevonde ès ie bé d’n afval terèchte waar gekomme...

‘Ja,’ zuchtte Ant, ‘t is mar goewd dè d’r vandaag d’n dag zówè overal vort van die seniore-porsies zen, want zón vol burd vlis of vis kan ik nie mer op èn onzen Tien al hille mòl nie.’

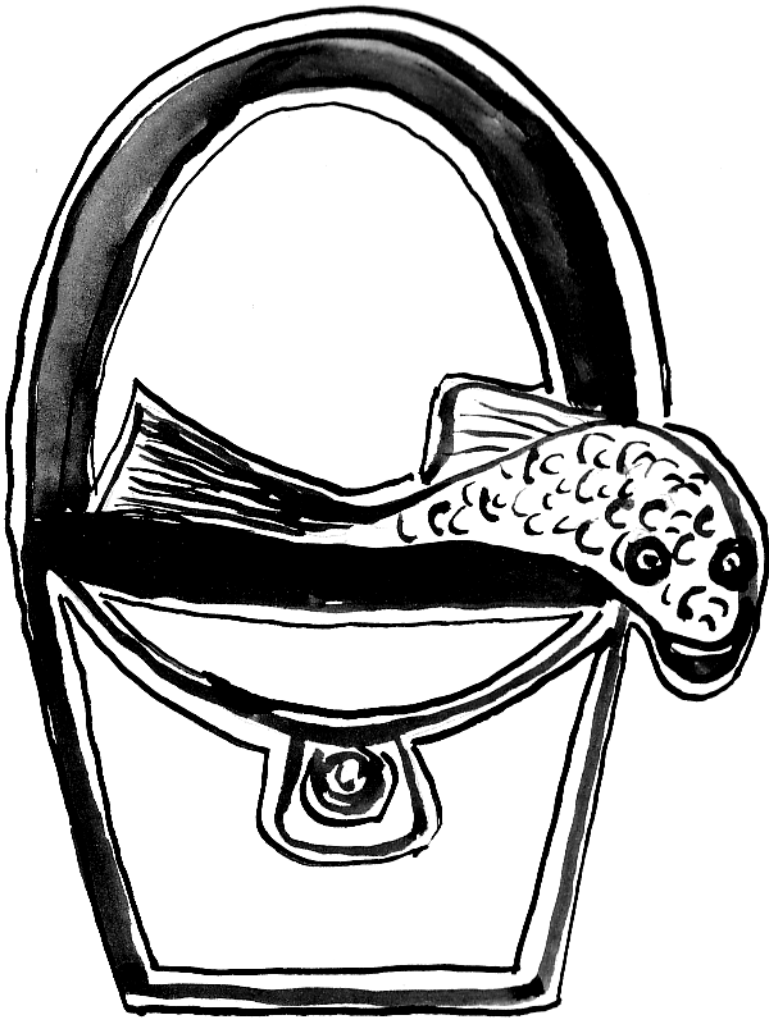
Ik wies dè ’t waor waar, dè van dieje vis van ons vrouw, want ik waar d’r èiges bé geweest èn ik ha m’n èige nog zitte zjeneere èn èrgere vanweges dè gesèmmel van heur. Ik ha gemopperd dè ze gèk waar mi heur

gedèdder, mar nee, dieje lèkkere vis moes mee, want die waar ummers betòld èn alles. Èn èigewijs ès ze waar, din ze de vis in heur handtasje.

Ik waar 't veurval al lang vergeete, toen ik op zóttèrdaggemèirege m'n werkplan deurnaam. Ik doe tegesworrig de dinger gèire aachtermekare afwerke ès ik kan, dan worre ze nie vergeete. Ik zó in d'n hof nog wè grèij wegknippe dè wè te raow waar geworre èn durrum ha'k de snoeischeer al vast vur d'n dag gehòld, mar umdè't 'n bietje miezerde, viet ik uurst toch mar de krant èn 'n wèrm bèkske. Toen ik die bèij ùit ha, wó'k mi m'n scheer òn de gang, mar denkte gordùlme toch, dè'k dè kreng nog kós vejine! Ik kós ons Bèt niks vraoge èn ok nie de schuld geeve, want die waar al vruug nor Boschmèrt vertrokke. Toen ik alles in huis afgezocht ha èn niks gevonde, zaag ik dè ons klok stil ston. Die moes dus mee opgedrèijd worre, dan ware we wir 'n week bé de tijd. Toen ik dè gedaon ha, goot ik nog mar 's 'n bèkske in, want zonder scheer kós ik toch niks in d'n hof doen. Ik viet de koffieromme ùit de ijskaast èn zaag daor warèmpel m'n snoeischeer ligge! Mooi, kon ik eindelek òn de slag... Krèk èk nor buite wil gaon, gi d'n tillefoon. Mar denkte nou toch dè'k dè rotding erres kan vejine! D'n bèller heget al opgegeve vur ik d'n tillefoon gevonde heb. Li-t-ie onder de bank! Wie goit zón ding daor nou ok ner? Dè zal ik ons vrouw strakken 's inpeepere!

Misschien hi die nou wèl gebèld umdè ze mi stukke sti of zoo... Nou ja, dan is't ok d'r èige schuld ok.

Ik heb nog mar de helft van de rauwòzzie afgewerkt ès 't wir begint te zeevere. Gaauw nor binne, want ge zet gèk um oe èige nat te laote reegene. Stò'k kwèllek binne, gi d'n tillefoon wir. Ik loop nor de bank um 'm op te vatte, mar nou li die daor innins ok wer nie... Ik heur 'm nog steeds overgaon ès ik nor de aachterdeur loop. 't Geluid wordt stèrker! Hoe kan dè nou toch? Li-t-ie daor buiten op de bank in de reegen! Nèt ès ik 'm opvat èn 'hallo' zeg, schèijt ie 'r af. 't Zit nie mee. Ik dreug de scheer èn d'n tillefoon af èn leg ze binne ner.

D'r rust vandaag gin zeegen op 't heuve, denk ik èn doe mar trug nor de krant. Ik zit te blicke wè d'r taovend op d'n tillevizie zal komme ès ons Bèt op de klep kùmt gevalle.

'Ik docht dè gé d'n hof zót doen,' is 't uurste wè zé te mèlde hi.

'Ge denkt toch nie dè'k in dè hondeweer nat gò stòn te worre. Nee, diejen hof kan hèndig waachte tot 't weer wè beeter is.'

'Daor hedde hum wer mi z'n ewige afstellereij,' greijnst ons vrouw trug.

'D'r hi al twee kirres iemes gebèld, mar gé hat die tillefoon op zón arige plòts geleed, dè'k ze noit kós vejine,' mopperde-n-ik.

'Ja, ès gé iets nie kunt vejine, dan zal ik 't wèl wir gedaon hebbe,' kètste ze mee trug. Van 't gezuuk nor de snoeischeer zin ik natuurlek niks.

'Mar wie li d'r de tillefoon nou toch onder de bank,' riep ik. 'Dè moette gé gedaon hebbe!'

'Nee jonge, ik vergeet nie wor ik m'n grèij ner leg. Dè doen allennig van die aauw dutselèchtige dookuzze krèk ès gé,' mopperde ons Bèt mee menne kant op.

Dè von ik toch wèl 'n bietje gemeen, want ik wies zeker dè-j-ik dè ding daor noit van z'n leeve ner ha geleed. Mar umdè ge dè van de ons toch nie winne kunt, hiel ik wijer m'ne mond mar dicht.

We waren 't veurval al wir vergeete èn ik zaat nò d'n eete wè ùit te buike èn op beeter weer te waachte, toen ons beeter helft kwaamp mèlde dè't toch zó stonk in de hal. Die verdùlde wc zó zeker wèl wir verstopt zen èn dan zódde alt zien dè dè krèk in 't weekend gebeurt ès de klèinkeijnder kommen èn alles... Ik gonk mar 's op zuuk in ons hal èn wè men mee opviel, waar dè't op de plee nie zó èrg stonk ès in de hal. Ok spuulde alles goewd deur, dus daor kós dè nie òn ligge. 'De plee is't nie,' zin ik vol overtùiging.

Ons vrouw waar 't daor niks mi ins. 'Zón rioollucht, die moet toch van de plee komme,' spraak ze men tege.

Ik gonk wijer op de reuk af èn kwaamp bé de kapstok terèchte. Daor stonk 't duidelik harder. Ik viet 'n por jasse weg èn daor zaag ik de oor-

zaak! 't Tasje van ons Bèt mi d're gespaorde vis! De maoie liepe d'r al zówè mi weg èn 't tasje kós zoo de mèshoop op.

'Komt hier mar 's keijke,' krèijde-n-ik vol leedvermaak, 'de stank kùmt dur aow verkeerde zuinighèid!' De ons keek terneergeslage nor d'r tasje. Ik kós 't nie laote èn moes vur ik 't ding wegviet nog efkes zegge: 'Umdè gé noit iets vergit, dutsel, daor ge stòt!'

Ik denk èn hoop dè dè geslèip mi d'n overschot van 't eete bé-j-ons nou vort afgelopen is.

KOPBEKLEEJING

Hadde ze gezien, de ons? Op Neederland 2! Ja, van de week is ons Bèt alwir op d'n tillevizie geweest! Ze wier ondervraogd èn nog wèl dur Mies Bouman heursèlf! Èn nou mi die Tillevizierringverkiezing kwaamp ze dus op de buis. Ja, wij wiesse wèl dè't zó kunne gebeure, want ons vrouw is mee, nòdè ze beeter waar, wir op rèts gegaon. Zódoende zaat ze ok in D'n Bosch bé de Parade toen die tillevizi ploeg op heur afkwaamp. Daor ha de ons 't wèl 'n bietje nor gemakt eigelek.

Ik ha-g-'t nog gezeed vur ze van huis gonk: 'ge het wir 'nen hoewd op, wor gin man neeve kan keijke!' Ik ha 't heur afgeraoje: 'diejen hoewd zit vol mottegòtjes.' Irlek waor, de motte hán d'r grif òn gefreete, mar ons Bèt kan noit niks weggoie èn witte wè ze zin? 'Dè's lèkker luchtig, jonge. Ik doe d'r m'n tijgersjaaltje overhene èn van die gaoter, daor zie gin man iets af.' Ik ha d'r mar niks mer tegen in gebrocht, want ik weet dè d'r toch nie mi heur te streije velt. Dùrrum hange d'r b'ons op zulder nou wèl dèrtig aauw huuj èn tig sjaaltjes èn virre èn aander grèij dè ammòl ès kopbekleejing vur ons vrouw moet gèlde. De ons mènt dè ze alt iets op of in d'r haor moet hebbe. Af èn toew is't krèk of d're kop in bloei sti, zóveul blomme ès dè ze in d're knut gedrèijd hi, mar dè moet ze èiges mar wete...

Toen ze dur Mies Bouman gevraogd waar, kwaamp ze wèl vol glorie op huis af.

'Ge raoit noit wie men vandaag òngesproke hi! Èn die zie d'r nog goewd ùit... Ze moet toch al wijd in de zeuventig zen.'

Ja, hoe kunde zóiets nou raoie, wor. Dùrrum verkondigde ze mar mee dè Mies Bouman heur ammòl vroagen over tillevizioprogramma's ha gesteld. Ons weederhelft ha d'r wèl nie veul van gewete, want wèllie

keijke veul nor de BBC. Nor d'n 'Antiques Road Show', nor 'Flog it' èn 'The weakest link'. Dè's zó plezierrig keijke, umdè't kèjgoewd, mar ok hillemlò zonder dieje rotreclame is... Mar Mies moes meer wete van de Neederlandsen tillevizie èn van al die programma's èn prizzentators kende ons Bèt bekant niks. 'Schone schijn' èn 'Silent witness' ha de ons nog gepreze, mar dè waar ok Engels. Ûiteindelek ha ze enkelt Paul de Leeuw èn diejen Peter de Vries mar kunne thuisbrenge. Dieje leste ha ze 'dieje krimineel' genoemd. Ze zó dus wèl nie veul in bild komme, docht ze. Èn aachteraf vond ze 't wèl èrg dè ze nie op de naam van Yvon Jaspers ha kunne komme, want dè Boksels mèidje vond ze eigelek 't beste van gelijk. 'Boer zuukt vrouw' hán we nou nèt wèl alt mi veul plezier bekeke! Mar zoowès ge denkelek wit, waar ons beeter helft toch verschèije kirres in bild geweest mi hoed èn al.

Ons vrouw ha overiges amper verslag ùitgebrocht over heur tillevizie-avontuur of daor kwamen Ant èn Tien wir òn. Ze hán wèinig ted, mar ze hán me toch 'n stèrk verhaal! Dè moesse ze gaauw efkes kwet.

'Gullie kent Kaat van Kritte wèl,' riep Ant. Wij keke mekare òn èn schudde bèij van 'nee'. 'Och, dè wee'k zeker,' streej Ant ons af, die hedde dikzat b'ons in 't dùrp zien loope. Ons vrouw èn ik wiesse nog nèt zó min wè zé mènde.

'Die dèftige dame die midden in de zommer nog mi diejen bontjas èn die wèrm wolle muts rondlupt,' holp Tien mee èn ja, toen wiesse we wèl wie d'r bedoeld wier. Dè waar zón kwansuis dèftige dame die 'n bietje arig din. Die ha vruger èiges nog oit 'n goei kaffee gehad, mar sens d're mins gesturve waar, ha ze de zaak opgedoekt èn waar ze in 'n bürgerhúske gòn wone, wor ze zón bietje zaat te vereenzame. Ze kwaamp 'r nog wèl oit ùit, mar ze ha eigelek mi gin man ècht contact.

'Ja,' zin ons vrouw, 'ès ik heur zaag, moes ik ze alt naokeijke èn irlek gezeed, kreeg ik 'r dik 'n bietje milleij mi.'

'Dè gevuul ha-j-ik ok dik,' knikte Ant, 'mar nou is d'r mi die Kaat toch wè veurgevalle... Dè hán we noit verwaacht van heur.'

‘Ge makt ons zoo wèl nijschierrig,’ mopperde de ons trug. Dè waar kennelek de bedoeling van Ante, want ze waachtte nog efkes, èzzof ze nie wies, hoe ze òn d’r verhaal zó beginne.

‘Kaat waar vurgende week mi die mooi zonnige daag wir onderweges in d’re bontjas van ’t jaor nul èn mi d’r wèrm muts op d’re kop. ’t Zweet liep tappelings langs d’r gezicht, mar ge moet nie denke dè ze die muts oit af zal zette... Èn nou waar ze de winkel binnegeloope èn daor ha ze ’n por rullekes snoep in d’r karreke gelaioe èn toen moes ze in de reij òn de kassa efkes op d’r burt waachte...’

‘Ja, dè kenne we,’ stemde ons vrouw mee in, ‘daor moette dik veul langer waachte ès dè oe lief is. Krèk of ze oew cènte nie gèire hebbe.’

‘Ja,’ viel Ant heur béij, ‘mar Kaat wier innins nie goewd, toen ze daor ston te waachte èn gonk tege de vlakte!’

‘Oeioei toch,’ verschoot ons Bèt, ‘èn zeker ok wir ginnen dokter te kreijge...’

‘Kaat gonk heel onverwaachs tege de vlakte,’ gonk Ant wijer, ‘ze viel hard op de tegels ner èn daor ha gin man op greekend.’

‘Foei toch,’ zuchtte ons Bèt vol milleeve, ‘zeker ’n beslag?’

‘Nee,’ zin Tien, ‘lót ze nou ’s uitpraote.’

Ik waar bleij dè hij ’t zin.

‘Nee, gin beslag èn ginnen tia,’ vervolgde Ant, ‘mar bevange dur de kaauw!’

‘Ja, dè kan ik m’n èige goewd veurstelle, want in die supermèrte kan ’t ok zó kaauw zen dur al die koelinge.’

‘Nee, ’t ha niks mi supermèrt of koelinge te make,’ zin Tien kortaf.

‘Dur d’re val viel die muts van heur wèl van d’re kop,’ vertelde Ant, ‘èn witte wè d’r toch vur d’n dag kwaamp!?’ Dè wiesse wij gin van bèije èn zate mi spanning op de ùtkomst te waachte.

‘’nen Diepgevorren halven haon!’ riep Tien triumfantelek, vur z’n vrouw ’t gezeed kós kreijge.

Ant keek lillek nor hum èn zin: ‘ja, die Kaat is kleptomaan. Wie ha dè toch oit kunnen denke.’

‘Èn ze heget hillemòl nie nóddig,’ goide Tien d’r mee bovenop.
‘Godwit, hoeveel haone zé zoo al thuis hi gebrocht. Mar nou waar ’t
tèmpatuursverschil te groot geweest èn ha ze d’r èige lillek gekuld èn
waar ze dur de maand gevalle. Ze mag in dieje winkel noit nie mer
komme èn nou hen we heur sens diejen dag ok nie mer gezien.’

Efkes bleef ’t stil.

‘’t Kan goewd zen dè ze nou vort hillemòl nerres mer kùmt, och èrm,’
mènde ons Bèt.

‘Nou snap ik, worrum gé alt iets op oewe kop moet hebbe,’ zin ik zach-
jes.

De ooge van de ons schote vuur. ‘Zoowès de waard is...’ siste ze.

MULTI CULTI ÈN D'N EUKUMEEEN

't Hi d'r hier gekruld! 't Waar unne schönne zóm-mersen dag èn Tien èn Ant ware dist op gekomme mi de wage. Ja, ze zón wèl gefietst hebbe ès Ant nie zó kreemerig waar geweest. Op z'n èige waar d'r nie veul òn de haand. Ok mi mooi weer meugde mi d'n auto. Mar nou is't hier wèl zoo dè d'r mi mooi weer dik plisie op straot is, of liever die stòn dan verdekt opgesteld langs de weg um groote krimineele te vange die 't hart hebbe um wèl veijfenvijftig te reije, wor ge mar fijftig meugt. Èn wè denkte! Vange ze daor onzen Tien toch vlakbé ons huis. Tjonge, ik wó dè ge'm 's geheurd hat. De vonke vloge d'r nog af toen ie bé-j-ons binne ston af te koele èn Ant mar zegge dè ze tevurre nog zó geworschauwd ha. 't Ha bé diejen eigewijzerik natuurlek niks geholpe. Hij wier òngehauwe umdè-t-ie te hard reej, mar hij kreeg ok nog 'n bon umdè-t-ie z'ne gordel nie um ha. Tien waar gruwelek vals geworre èn hij ha dieje plisie wèl kunne vermoorde.

'Ze ware gelukkig mi d'ren twit. Anders ha-t-ie 'r denkelek nie afgebleve,' zin Ant.

't Èrgste waar misschien nog wèl dè d'r unne gekleurde plisie bé waar. Dè ha op Tiene gewerkt ès de bekende rooie lap op unne stier. Nee, Tien heget noit op 'multi culti' gehad. Pas zaat ie af te geeven op al die moslima's die daor op Uje mèrt te zien ware.

'Wandelende tènte' noemde Tien die. Toen ons vrouw 'wandelende tèt' hurde, begos ze hil lillek te keijke, mar Tien zin gelukkig dè-t-ie heur ècht nie bedoelde. Nee, ès ie al die 'allochte' zoo zaag, zó-t-ie vort 't liefste op 't Brabants Blok gòn stemme, zin ie. Toen ik vroeg wè-t-ie krèk bedoelde, antwoordde-n-ie 'die partij van dieje Wilders'.

‘Man,’ zin ik, ‘Wilders is ’ne Limburger èn ’n Brabants Blok besti d’r gelukkig nie.’

‘Nog nie,’ greens Tien drèigend trug.

Èn nou zaat ie b’ons òn ’n bèkske èn waar eindelek wir ’n bietje rustig geworre, toen ie ’t over dè voetbalkampioenschap vur onder de twentig kreeg: ‘ès d’r iemes òn d’n andere kant van de wirreld nor die wedstrijde van jong Neederland gekeken hi, dan moet die toch wèl denke dè Neederland erres in Afrika li, want op ’n por verdedigers nao waar ’t gelijk zwart of gekleurd wè d’r spulde. Èn die name!’ Tien kan daor hil lillek over doen èn ons vrouw wordt ’r dik tèij af.

‘Ès de donker jonges b’ons de beste spulders zen, dan moete ze die ok opstelle,’ zin de ons kortaf èn daor kós ’t Tien mooi mi doen.

Pas zin ie ok nog wèl ‘multi-culti, dè is ’t, jonge’ èn wij wiesse mee dè-t-ie ’t tegenovergestelde bedoelde. Tien waar nor Amsterdam geweest èn daor hoefde-n-ie vurloopig nie mer hene... Ze hán ’m gerold; alles kwet... Tjonge, wè hi-t-ie wè afgegreenze! Toch waar ’t wir z’n èige schuld, vertelde Ant, ha-t-ie z’n portemonnee mar nie zó opvallend in z’n konttès moete drage. ‘Bè ja, is dè ’n reeje um ze weg te haole,’ verweerde Tien z’n èige. ‘Ze hen gerdjuu mar van aandermans grèij af te bleijve!’

Ik gaaf ’m gelijk, mar Tiene opvattinge over ons gekleurde medelanders zen d’r nie beeter af geworre. Hij ha daor in Amsterdam gruwelek veul van dè donker volk gezien èn Tien noemt dè gelijk mar neegers èn hij denkt nou vort te wete dè d’r toch wèl veul fout is gegaon sens dè-t-ie nog op school zaat. Daor moes ik meer af wete èn vroeg: ‘hoezoo?’

‘Bè, vruger op school moesse wij toch allemòl zilverpapier èn capsules spaore vur die neegerkiendjes in de èrm lande. Nou, die neegerkes zen allemòl dist op gekommel!’ Ik keek ’m vraogend òn èn zin nog ’s: ‘hoezoo?’ ‘Ik heb ’r verskèije gezien,’ wies Tien mi zekerhèid te mèlde, ‘èn die hebbe dè zilverpapier nou nog!’ Wir kós ik niks anders doen ès ’m vraogend ònkeijke. ‘D’r zate d’r mi van dè zilverpapier in d’r haand èn die dinne daor van dè grèij opkrùimele èn dan hiele ze daor d’n brandenden ònsteeker onder èn d’r neus d’r bove!’

‘Èn gé denkt daor ons aauw missionarisse de schuld af te kunne geeve,’ greens ons Bèt d’r mee overheen.

‘Ja,’ verzekerde Tien ons zonder krimp te geeve, ‘wè wij goewd bedoeld hen, kùmt nou allemòl fout terug.’ We kósse èn wón z’n riddeneering nie volge èn lieten ’t ’r bé, want somteds is mi Tiene toch niks te bestreije.

Innins zin ie: ‘wie hán ’t wir te bont gemakt bé dè wirreldkampioenschap voetbal vur jonges van onder de twentig?’ Toen niemes rea-geerde, riep ie: ‘die Marekane natuurlek!’ Èn zonder te hapere sprong ie over op ’n aander onderwèrp: ‘dieje kunstenaar ùit Amsterdam, die verdient ’n lintje!’

‘Ès ge d’r nou bé zegt wèlke kunstenaar, dan kunne wij oe misschien volge,’ snèpte ons Bèt trug. ‘Bè, dieje mins die dè scorebord vur die TBS-kliniek in Nijmegen gezet hi! Daor sti op hoeveel van die gaste d’r ‘uit’ èn ‘thuis’ zen. Dè’s toch prima. Al die TBS’ers bleijve nou ùit protest binne. Prachtig! Ze moete dieje mins vur al die TBS-instellinge zón bord laote zette. Dan bleijve al die gevorleke figure ùit protest overal binne èn dan hen we toch ’n probleem minder.’

‘Ja hoor, daor hedde hum wer,’ greens ons vrouw èn schudde d’re kop. ‘’t Is hier vort zón arige wirreld,’ mènde Tien toen ie wè lötter òn z’n pilske lùrkte. Wij waren allemòl gespanne wèlke kant ie nou op zó doen, mar hij hiel ons efkes òn ’t lijntje. ‘Inne van die plisieploerte van daornèt ha nog zón goeiekoop rotbèndje òn z’nen èrm, ok nog.’

‘Oo, zón geel antikankerbèndje van Lance Armstrong zeker?’ zin ik.

‘Nee, ’t waar oranje,’ riep Ant. ‘Die oranjese dinger kostten ok innen heelen euro èn die moete ‘respect vur iedereen’ beteekene.’

‘Zónne weckring he-j-ik dus noit nóddig,’ greens Tien wir òn. ‘Kéijn-derèchtig gedoe, èzzof ge mi zón bèndje beeter in de wirreld stòt... Kik ’s òn: ik heb innen heelen euro overgehad um de minse te laote wete dè’k alleman respecteer! Sjongejongejonge, wè’n investeeing. Dè kunde oew èige allennig mar pèrmiteere ès ge bé de plisie werkt èn dè sti, zónnen oranje weckring, bé al dè blaow van vèl èn uniform.’

‘Oei oei,’ zin ons Bèt, ‘daor hedde’ m, onzen eukumeen.’

WORRUM WIJ NIE MER VLIEGE

Dol op vliege zen wij noit geweest. ‘Ès ’t de bedoeling waar geweest dè wij vloge, dan hán we wèl vleugels gekrege,’ zi ons Bèt dik, mar mi zónnen onneuzele praot kan ik niks.

Ès klèine jonge he’k nog wèl oit op de hèij ligge droomen over vliegtuige. Alle zondaag ès d’r niks te doen waar, hurde gé boven oe ’t gezapig gebrom van geelbruin lesvliegtuige van Volker. Die hurde zoogezeed bé onze zondagsrust. Toen leek ’t men hil wè um zoo bove de wirreld te hange, mar nou ik dè unne keer of tien heb meegemakt, hoef ’t vur men nie mer.

Vruger stelde ’t vliege nog wèl wè veur; ge wiert in de watte geleed, mar van dieje romantiek is niks overgebleve. Tegesworrige zen de vliegtuige vort dik gewoon krappe busse mi vleugels d’ròn èn de passagiers worre behandeld ès lastig vee. D’r is gin vriendelek gezicht mer te bekenne èn ge bent ’n nummer geworre.

’t Begint al vur ’t vertrek. We hen wir onchriestelek vruug opgemoete èn van vruug opstaon wor ik noit vrolek. Ge moet ’r ok al uurre vantevurre zen um daor in de reij te komme staon mi oewe koffer die te vol is. Ja, ons Bèt kós wir nie kieze wèlke schoen d’r allemòl mee moesse. Zes por van heur zitte d’r in! Èn die moesse per see mee, want die paaste bé diejen blaowe jepon èn die bé diejen andere èn zoomar dur.

‘Mins, we gòn op vekansie èn nie verhuize,’ ha’k nog gegreenze, mar ’t ha niks geholpe.

Ge kunt bé de balie gòn stòn te waachte op lomp volk dè veulste veul rommel meesjouwt. Ès ge oew grèij eindelek het ingechecked, kunde nor de taxfree shop. Daor is bekant alles zeker zó duur ès in de winkel,

mar de reiziger denkt toch dè-t-ie daor z'ne slag moet slaon. Dan vatte 'n bèkske koffie èn 'n breujke èn verschiette van de prijs.

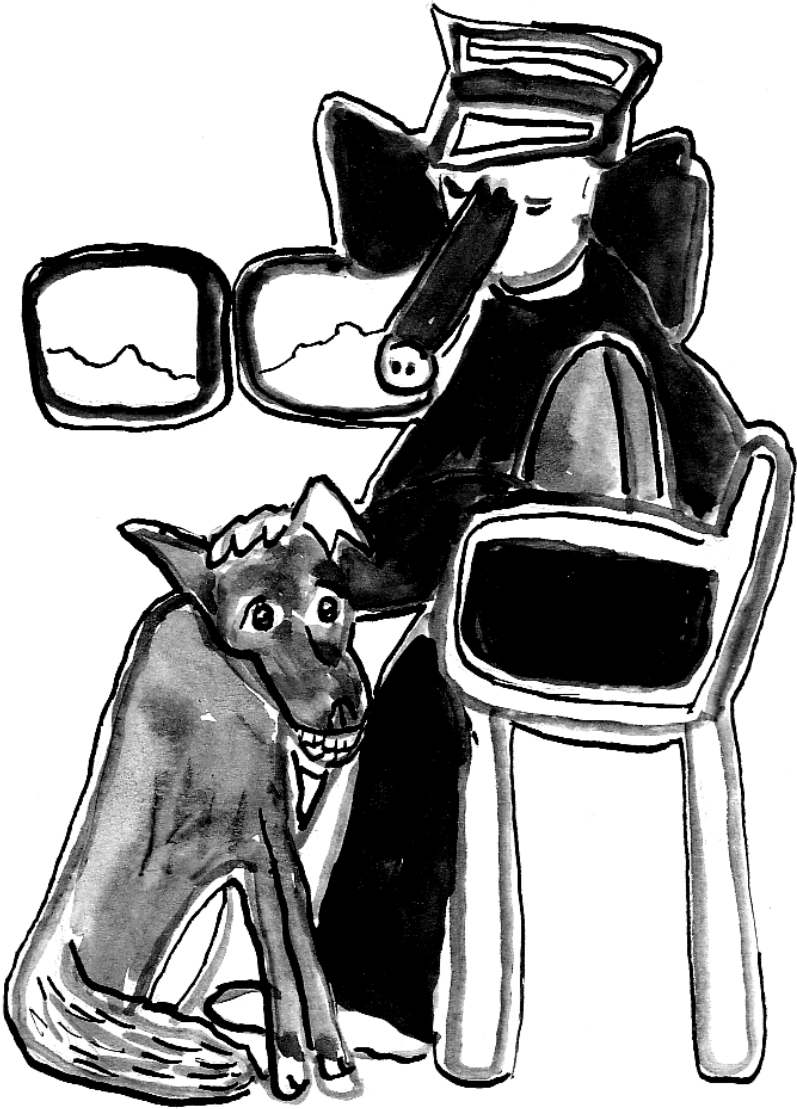
Al 't volk in oew umgeving straalt verveeling ùit èn daor zitte gé oew èige dan op te freete. Ons Bèt maak 't 'r ok nie beeter op dur heur zuchte èn klage. Èn dan kùmt de mededeling over de onvermijdeleke vertragung. Uurre duurt dè! Van verveeling gòdde al 't volk dè meemoet zitte bekeijke èn ge vraogt oew èigen af wie d'n terrorist zal zen. D'r zen d'r zat bé die daorvur in ònmèrking zón kunne komme...

Ès ge dan eindelek in de richting van 't vliegtuig meugt, kregde van die stom vraoge. Of ge zèlf oew tas ingepakt het èn of ge iets òngenomme het van iemes anders.

'Nee,' zin ik irlek, 'die tas hier hi ons Bèt ingepakt èn wijer he'k neres niks gekrege ès kaoi zin.' Mee moes dieje lapus in uniform wèl wir alles ùit gòn laoje, zeker!

Ès ge oew vliegtuig binne meugt, kregde 't rotgevuul dè ge de kist in gòt. Ge komt in de reij te staon nor oew plòts èn ès ge daor te leste bent, zitten alle bagageruimtes boven oe al vol. Dè volk mi veulste veul grèij heget gelijk al volgestaauwd. Ge het kaoi plòtse, hillemol tèinen in. Ge wit nie wor ge oew jèske moet laote. Ès ge eindelek zit, kunde oew been amper kwet, zó krap is 't èn ge wit ok nie wor ge oew èrm ner zult legge. Dan is de groote vraog wie d'r neeven oe zal komme zitte. De stoel blef leeg! Hee, ge hegget getroffe, denkte... Èn dan kùmt daor op 't leste moment unnen ollifant van 'ne mins neeven oe nirgeploft mi op z'n schaausers òn wirskante in groote letters 'Security'.

Ès 't vliegtuig eindelek in beweeging kùmt, kregde 'n veurstelling van de stewardesse ùit 't jaor nul wor gin man mer nor kekt. Ik kreijg alt 'n bietje milleije mi die durskes. Dè noeme ze de 'veiligheidsdemonstratie'. Die vrouwkes gòn daor 'n zwemvest òn stòn doen èn weijzen oe hoe ge òn 't touwke moet trekken um 't op te laote blaoze. Ze laote zien dè ge ok 'n lèmpke het èn tot overmaat van ramp zit 'r ok nog 'n flùitje òn dè ding... In geval dè ons vliegtuig strakke ongewild umblig kùmt, gòn we harder ès duuzend per uur nor de haaie.

Wè'n geluk dan, dè ge toch nog zón vesje èn zón flùitje het! Èn gods, wè geweldig dè ge daor dan op diejen donkeren bòjem van d'n oceaon ok nog 'n lèmpke het, zòdè ge oew flùitje kunt vejijne!

Daor zitte dan opgevaauwe, mi oew kniejes bekant achter oew orre, achter oewe kitszak te blieke. Ge kunt nie nor de wc of ge moet d'n olli-fant verjage. Dan gòn ze daor ok nog 'ne film drèije! Op 'n tillevisie-scherm ter grótte van 'ne zoudoek dè zó ongelukkig geplòtst is, dè ge stèil umhóg moet gòn zitte blieke èn 't gevuul kregt dè ge in 't planeta-rium zit. 't Geluid via de koptillefóntjes is zó slècht dè ge'r glad niks af kunt verstaon èn 't bild verreegent geregeld of velt weg. Tot overmaat van ramp li d'r 'n stewardess in de weeg te loope en kregde ok nog 'n half uur ongewenste reclame veurgeschótteld. Nee, van vliege daor wor ik gruwelek kummelek af èn irlek gezeed hoef ik dè van ze leeve noit mer.

Kóste mar 'n bietje slaope, mar dè kregde in zón houding van ze leeve nie vur mekare. Gelukkig kùmt de stewardess nò 'n uur of wè iets te drinke brenge. Dè's welkom. Dè gift ummers aflèijing, want wè is 't lang èn saai!

't Plastic eeten kùmt op de proppe èn dè mag onderhand wèl, want we hen bekant vier uurre moete waachte op dè verrèkkes vliegtuig. Ik hé m'n tuffelke mooi ùitgeklapt èn nèt m'n kumke koffie ingegote gekrege, ès zón gaap vur men innins d're stoewl achterover lót zakke. D'n heete koffie schiet m'n gùlp in èn ik kan gin kanten ùit. Mi de traonen in m'n ooge zit ik m'n èige te verbeijte. Ons Bèt begint men mee mi d're kitszak op te poetse, mar dè hèlpt natuurlek niks. Ik ha m'n twidde bèkske gèire in de nèk van m'n vurgangster gegote, mar diejen dikke bewaker neeve men zó dè noit goewd gevonde hebbe. Ik ha innins hillemòl gin honger mer èn heb lang heel stil gezeete.

Toen we halverwege ware, ston d'n dikke neeve men op, gonk nor achtere èn kwaamp trug mi 'nen hond. Daor keken ons Bèt èn ikke van op. Dè zaag de mins van de Security èn zin: 'dees speurneus is misschien wèl de belangrijkste passagier òn boord.' Wij knikte bèij, mar wiesse nie

worrover hij 't ha. 'Let mar 's op,' zin ie èn toen knipte-n-ie inne keer mi z'n vingers. Mee schoot d'n hond de rèchse gang in. Hij snuffelde, bleef staon bé 'n tas in de dèrde reij, kwaamp trug èn lin z'ne rèchse poot op d'n èrm van de bewaker. 'Daor hedde't al,' zin onzen buurman, 'hasj! Die dame zulle we strakke onder hande moete nimme.' De bewaker knipte twee kirres mi z'n vingers èn d'n hond schoot de linkse gang in. Hij liep 'n èindje, bleef staon bé 'n kùfferke, drèijde um èn lin z'ne linkse poot op d'n èrm van onzen buurman. 'Kik òn, cocaïne,' snoof de Security. 'Die meneer is dalek ok de klos!' Hij knipte drie kirres mi z'n vingers èn d'n hond schoot 't vliegtuig deur èn din de business class in. Hij kwaamp mee trug mi z'ne start tusse z'n been, gonk neeve de Security staon èn scheid de gang onder. 'Nou hen we ècht 'n probleem,' zin d'n ollifant, 'nou hi-t-ie daor gerdomme 'n bom gevonde!' Gullie begrept zeker wèl dè't heel bezunder is, dè'k dees verhaal hier nou nog kan vertelle...

VERONTRUSTEND

Van de week he'k hil wè afgezien mi ons Bèt èn ze is eigelek nog gin kloote wèrd. Ze klaagt nog steeds over misselekhèid èn rugpeijn èn ik vertraow 't niks. Ze zit de lesten ted nie lèkker in d'r vèl èn dè's eigelek niks vur heur. Ik maak m'n èige daor grif zùrgen over. Ik zé mi heur al nor d'n dokter geweest, mar dè's tegesworrìg ok vort 'n ellènde. In onzen èigen hoedpraktijk ware ze mi vekansie, dus worde deurverweze nor 'nen anderen dokter in de buurt die 't veulste druk hi. Die hi daor dan ok nog zónne stazjèèr of assistènt zitte die krèk gekeke kùmt èn nerres niks af wit. Nò 't uurste onderzoek ha-t-ie wèl mee blaosontsteeking geconstateerd. Hij zin: 'niet verontrustend' èn gaaf 'n recèpt mee. Wij mi dè briefke nor d'n apotheek.

'Furiodantine of zoiets' laas ik hardop. 'Ze hebben oew op wèirde geschat.'

Ons vrouw reageerde nie. 'Mi dè furie,' gonk ik dùrrum wijer, mar ons Bèt ha niks te misse èn liet men mar henelulle.

Thuis viet ze zón pil èn kroop mee onder de wol. Ik ha natuurlek gehoopt dè't gaauw zó hèlpe, mar daor kwaamp niks van in. 't Wier enkelt mar veul èrger. Ons beeter helft din niks mer ès overgeeeve èn klagen over koppeijn. Ze ha 38,9 kórts. Toen ik wir d'n dokter bèlde èn zin dè'k 't nogal verontrustend vond, kreeg ik te heure dè ze per dag zes paracetamol moog vatte. Dè wiesse we al lang. Daorvur hán we ginnen dokter nóddig. Saanderdaags waar 't zoo dè ons vrouwke gin oog dicht gedaon ha, steeds moes overgeeeve, nog gin eete mer kós *rùike*, òn d'n diarree waar èn d'r èige zó beroerd vuulde dè't mi gin pèn te beschreijve velt. Dus wij smèires trug nor d'n dokter. We kregè wir 'nen andere jonge lapus die ons liet vertelle wè d'r òn de haand waar.

't Waar wèl verveelend, zin ie, mar hij kós de kompjoeter nie òn de praot kreijsje èn hij kós dus nie zien wè de medikasie geweest waar. Nou dè van die furie, dè wies ik nog wèl. D'n dokter vroeg innins: 'en wat wilt u nu van mij?'

'Wij wille nèt ès alleman die nor 'nen dokter gi, dè ge ze beeter makt èn hoe eer hoe liever,' greens ik. Ons vrouw wó vertelle wè vur 'n ellènde ze achter de rug ha èn zin dè ze docht dè ze hillemlò gin blaosontsteeking ha, want plasse dín hillemlò nie zeer of niks, mar ze kreeg amper de kans.

'Stop maar,' zin de jonge gaperd, 't is hier al zo druk... Kunt u nu een plasje inleveren?' Ons Bèt waar verbouwereerd, mar docht dè ze dè nog wèl kós, zin ze, want ze ha d'r nou al wir zèik zat afgekregè. De jonge gast begreep denkelek nie, wè ze mènde èn naam ze mee nor 't pis-hùkske. Ik wier in de waachtkamer nirgezet èn nò de volgende pasjènt zó-t-ie efkes kunne keijken of 'r nog van blaosontsteeking sprake waar. Ons Bèt kwaamp lijkbleek neeve men zitte, toen ze d'r plasje ingeleverd ha. De pasjènt nò ons waar geholpe èn vertrok. Wij zate mar te waachte èn hurde niks. Innins kwaamp de jongen dokter van d'n andere kant af ès dè we verwaacht hán èn verkondigde: 'blaosontsteking, geen discussie mogelijk! Doorgaan met het voorgeschrevene.' Wèllie dinne onverrichterzake mar op huis òn. Ons vrouw viet van èrremoei mar wir zón kreng van 'n pil èn wier wir zieker.

'Schèijt 'r mar ùit mi die smerrige rotpille,' zuchtte-n-ik, mar ons Bèt reageerde nie. Smiddes waar 't vort zó èrg, dè'k mar wir nor d'n huisarts bèlde. Ik kreeg de assistènte èn zin dè'k zoo eigelek nie de naacht in wó èn zeker nie nèt ès nou, zoo krèk vur 't weekend. Ès 't nog erger wier, moes ik dan d'n huisartsepost mar bèlle, zin de assistènte, mar de dokters ware bé heur al nie mer bereikbaar.

't Geburde persies zó'k verwaacht ha, hoe korter bé de zòtterdag, hoe zieker ons Bèt. Dus toch ok mar nor diejen huisartsepost gebèld. Toen ik 'r daor eindelek 's durkwaamp, kreeg ik 'n vrouwke òn de lijn dè men alles liet vertelle. Ik zin d'rbé dè'k gin hoog pèt mer op ha van de

dokterspraktijke in onzen hoek. Ja, dè ha ze al wèl begrepe. Toen ze alles geheurd ha, zin ze: ‘uw vrouw moet onmiddellijk stoppen met die medicijnen, want zo te horen veroorzaken of verergeren die haar klachten. èn als het maandag niet beter is, moet u contact opnemen met uw eigen huisarts, want die praktijk draait dan weer gewoon.’ Eindelijk ’s iemes die gewoon luistere kós èn de goei konkluzie trok, docht ik. Ik flikkerde de furiazooi mee in de vuilesbak èn zin tege ons ziek durske dè ze nou mar ’s mooi moes probere op èige kracht beeter te worre.

Ze zuchtte èn zin d’r niks op.

Saoves waar ’t nie beeter, mar ok zeker nie slèchter, mènde ze. Eete kós ze nog niks, mar slaope misschien al wèl ’n bietje. Sötteres waar ze nog nie veul wèrd, mar ze probeerde toch ’n bèkske thee mi beschuit èn warèmpel, dè bleef ’r in. Ze kreeg ok wir ’n bietje kleur, mènde-n-ik.

Sondes waar ’t nog ’n bietje beeter, mar eete gonk toch bekant nie. ‘Ès ’t mèrge nie beeter is, gòn we nor onzen èigen dokter,’ sprake we af. Smòndessmèires zate we al vruug in de waachtkamer, mar d’n èigen dokter kregte we nie. Wèl inne die ok al jorre in dezèlfde praktijk werkt èn die we al dikker gehad han. Ons Bèt moog hil d’r klaagverhaal vertelle èn d’n dokter zin dè-t-ie ’t ’n merkwaardige diagnose èn werkwijze van z’ne kleega vond. Of ons Bèt ’n plasje kós inleverre. Ja, dè kós ze hèndig, want ze ha-d’r nog steeds zèik af. Ik vond dè ze dè beeter nie ha kunne zegge, mar d’n dokter moes d’r toch ’n bietje um laache.

D’r is al genoeg onrust bij u veroorzaakt, ’ zin ie, toen ons vrouw d’ren pisbeker inleverde. ‘We zullen dit op kweek zetten èn doen voorlopig even helemaal niks.’ Ik vond dè ’n goei veurstel, want ’t gonk al beeter mi heur èn al die pille is toch mar niks gedaon, ok nie. D’n dokter zó saanderdaags bèlle wè d’n uitslag waar. Ons Bèt begos al wir wè praots te kreijge èn ze zette zèlf al wir ’n bèkske, toen we thuiskwame. ’t Gonk grif de goeie kant op, docht ik.

D'n dag d'rop bèlde d'n dokter zoowès beloofd. D'r waar hillemòl niks te zien van blaosontsteeking of wè dan ok, zin ie. 'Geen enkele reden voor verdere medicatie.'

Ik waar d'r bleij mi. Ons diagnose betrèffende d'n dokter is 'zeer veront-rustend'.

DOKTERE MI PARAPILLEKES

't Zal òn d'n auwer ligge, ben ik bang, mar de lesten ted bleijve we wèl in d'n hoek zitte wor de klappe valle. 't Is alle hondsgezèik vort wè. Zen ons Bèt of wij èiges nie òn de sukkel, dan zen Tien èn Ant wèl òn de burt.

Ant waar pas hier èn die menkeert eigelek noit iets, mar nou zin ze tege de ons: 'Gos Bèt, hurde gé dè ok? Ès ik m'ne mond ope doe, dan krakt 'r wè! Wè zó dè nou toch kunne zen?'

'Nou,' mende ons vrouw, 'dè's niks nets. Bé veul minse van onze leefteed kùmt 'r nie veul meer ùit d're mond ès wè gekraak.' 't Waar humoristisch bedoeld, mar 't sloeg nie òn èn Ant ha gelijk. Ik trok dùrrum mee partéij vur heur. 'Ik heur ok duidelik 'n areg geluid,' zin ik, 'mar ons Bèt zal dè nie heure, want die hurt de lesten ted allennig mar wè ze gèire hurt.'

'Ik gò nor d'n dokter, want godwit wè'k nou onder de leej heb,' zuchtte Ant. Tien ha nog nie veul gezeed èn dè's niks vur hum. 't Waar duidelik dè-t-ie z'n èige zùrge makte èn dùrrum nie veul te misse ha. Ze hán hier kwèllek d're koffie op of ze dinne nor d'n dokter.

Nou, dè hen ze gewete. Ze wiere durgestuurd, want d'r moesse foto's gemakt worre. D'r zaat iets vrimds onder de verstandskies. Dè moes operatief weggehòld worre.

'Gordjuu,' greens Tien nog wèl, 'daor zal ons vrouw d'r verstand toch zeker nie hebbe zitte... Dan is't nog link um dè weg te laote haolen.' Dè waar eeve min besteed òn Ante.

Ze wier dur d'n dokter behandeld èn kreeg 'n briefke mee. Ze moes goewd spule...Ant waar bleij dè d'n ingreep achter de rug waar èn spule din ze... èn nò drie daag ha Ant unne kop zó groot ès 'n Duitse kont! Nou is't wèl zoo dè ze alt al 'ne flinken boebes hi gehad. Ant is niks klèinzirrig; ze hi èiges vruger nog in de verpleeging gezeete èn wit mistenteds wèl raod mi klèin kwaaltjes, mar nou wier 't heur toch te gèk. Ze bèlde d'n dokter mar wir èn die zin: 'mevrouw, d'r is niks aan de hand, neem maar zes paracetamolletjes per dag èn dan komt u vrijdag maar terug om de hechtingen te laten verwijderen.' 'Ja mar,' pròttes-teerde Ant nog, 'ik heb kloppingen in m'ne kop èn kórtse.'

'Dat hoort er allemaal bij, mevrouw èn dat gaat vanzelf over.'

Ant wies wèl beeter. Ze verrèkte van de peijn èn we kregre grif milleij mi de zieke, mar ok mi Tiene, want Ant schrikte soms vort van de peijn. Somteds kwèkte ze ès unne kaoien bag. Èn of al die mizeerie nog nie zat waar, kreeg Tien in dezèlfde week unne lilleken ontstoke teen èn 't waar mee zó èrg dè-t-ie innins nog nie mer ùit de voewt kós.

Ge zót toch zegge, wánne; alle ellènde onder een kap; de een d'r taand èn d'n andere z'n teen...

't Ha mi hum ok hil wè in. Hij haauwt z'n èige gèire groot, mar nou ha-t-ie niks mer te misse.

D'n dokter ha wè grèij gegeeve dè niks help èn toen ie vur d'n dorde keer bé d'n dokter kwaamp, kreeg ie te heure dè-t-ie geopereerd moes worre òn z'nen teen. Toen Tien op de operasietoffel laag, bleek d'n dokter hillemlò vergeete te zen dè Tien ok nog 'n bietje 'nen hartpasjènt waar. Ja, daor hurde Tiene noit over, mar hij zal 'ne keer òn neij kleppe moete, want de mooter stottert af èn toe. 't Hiel wèl in dè d'r vurraf medikasie gegeeven ha moete worre èn dè d'r nou nie zoomar in hum gesneje kós worre. Zes paracetapillekes kreeg ie vurgeschreve vur de peijn èn nog wè aander grèij ter vurberèijng èn hij moog over 'n week trugkomme vur de operasie. Daor ware Tien èn Ant niks bleij mi, vanèiges.

Tien slikte de speciaal pille èn waachtte mi sjegreijn op de operasie.

Ge wit dè ons Bèt pas ok al zowè de dood in de ooge hi gekeke èn 'n òlling week ès unne slappen tod op bed geleegen hi èn dè d'n dokter heur ok al zes van die parapillekes ha vurgeschreve èn nou begin ik d'r toch vort arig òn te twijfele hoe 't wijer moet mi dieje gezondhèidszùrg van ons. 't Lekt 'r vort op neer te komme dè ge 't beste af bent mi unne kilo paracetamol. Die kunde bé 't kruidvat haole èn dan hedde die dokters-zooi nie nóddig of niks.

Ik zal wèl godsgruwelek bleij zen ès ze alle drie wir goewd zat zen um op de fiets te kunne, want of d'r de duvel mi spult; nou wor 't natuurlek krèk wir van dè schón nòjaorsweer èn dan wil ik tusse de wiele èn d'r ùit. Dan moet ik 't bos rùike, mèin ik èn de paddestuul èn de hèrfstklurre zien.

't Lekt 'r nou gelukkig wèl op dè't mi Ante èn Tiene de goeie kant op gi. Dus nog efkes èn dan kunne we hopelek wir nor de Fuik, de Poeling, Stanserhorn, de Leijgraaf of Fleurie...

Toen ons Bèt binnekwaamp mi 'ne vollen dampende koffièpot, zin ze tege men: 'schrijft mar nie mer over dè gedokter, want van dè gemaauw worren oew leezers niks vrolek.'

Ik zin mar zoo, ik zin mar niks...

'N BÈLZE REIS

Wij ware dees jaor nog 's unne keer mi Ante èn Tiene nor Bèls geweest. We doen dè alle jorre 'n por kirres, mar nou waar 't dur umstandighede toch wèl èrg laot in 't jaor geworre dè we nog nor Tongere dinne. Eigelek waar dè de schuld van ons Bèt die in sèptèmber ziek gonk ligge worre, toen we alles al gepland han. Mar nou waar ze toch wir 'n hil èind de aauw. We ware vol goeie moewd op vredege verrokke. 't Weer waar nie alles, mar wij lieten ons èige daordur nie van de wijs bringe. De gebrùikeleke druktes rond Eindhove hán we goewd èn wèl aachter de rug, toen ons Bèt begos te zeuren over Thorn. Daor moesse we mar 's ònlegge

Wij dinne dus nor Thorn, nor Cafè Crasborn, um òn de Limburgse vlaoi te gòn zitte. Ik moet zegge dè't wèl wir 'n plezierrige onderbreeking is. Goeie koffie èn lèkker grèij. We kreged d'r goei zin af èn buurtte z'n best. De kastelein luisterde mee èn zin innins: 'komde gullie van Rósmòlle?' 'Nee,' zin de ons, 'mar ge zit wèl wèrm, want dè's b'ons vlak in de buurt.' De mins kwaamp èiges wèl van Rósmòlle èn moes mee vertelle dè-t-ie nog bé mister Westelaken in de klas ha gezeete. Èn dieje mister, Walter van de Witte van Woutjes, hán wij mar al te goewd gekend. 'Och, wè is de wirreld toch klèin,' krèijde ons beeter helft, 'komde hier hillemlò in Limburg nog bekant buurlù tege!

'Dè's nog niks,' zin Ant, 'ons Anoek waar in Marokko èn daor zaag ze heur aauw schoolvriendin.'

'Hè,' zin Tien, 'ik heb pas nog geheurd dè onzen buurman in New York z'n uurste meid tegekwaamp... D'r is gin plòts mer op de wirreld of ge komt 'r Neederlanders tege. Die van ons doen over de hil wirreld èn ze hen groot gelijk, want ons èige wirreldje deugt nie mer.' Daor wiere wij efkes stil af, mar ik wó gin zwaor gesprèk èn zin tegen ons Bèt: 'witte gé

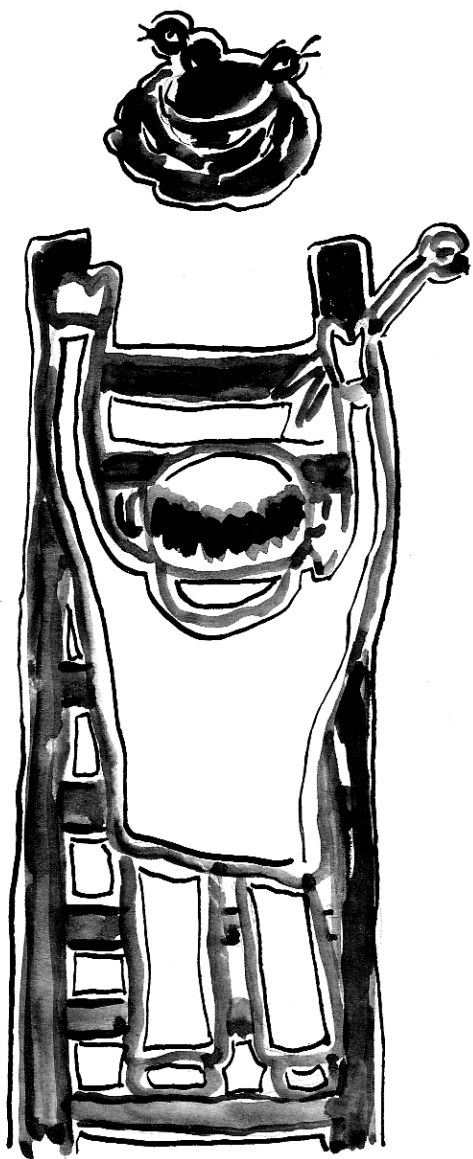
nog dè wij ok unne keer 'n wirreldreis makte èn dè we in Bali op 't strand zate?'

'Oe ja,' viel de ons men mee in de reje, 'toen liep daor onzen overbuurman mi z'n vrouwke op dèzèlfde strand èn we wiesse van mekare nie dè we zó wijd van huis ware!'

Toen we nò onzen tussestop mi gebak wir in de wage zate, viel 't ons op dè 't op de baon van de tegeliggers steeds drukker wier. Hoe dichter we bé Mestricht kwame, hoe meer langzaam reijende auto's. Al gaauw ston 'r 'n dikke file nor 't noorde. Ant glorieerde mee dè we toch wèl veul geluk hán dè we nie d'n andere kant op hoefde èn ik liet heur wete dè ze nie te hard moes roepe, want dè we d'r ok nog nie ware. Toen we d'n Bèlze grèns overgonge, bleef 't verkeer dè onze kant opkwaamp nog steeds vaastloope, mar onze weg waar mooi vrei. Zódoende ware we zoo in d'n oudste stad van Bèls. Tongere laag daor mooi tusse de heuvels èn d'r kwaamp zèlfs 'n wóttig zonneke vur d'n dag um 't ammòl nog moier te make. We zón daor overnaachte èn ik ha daorvur op internet 'n hotèlleke gevonde vlakbé 't stesjon. Ik ha Tiene al geworschauwd dè ze niks moesse verwaachte èn dè't nie veul kós zen, want 't waar spotgoeiekoop. Tongere is nie groot èn we hán 't hotèl zoo gevonde. 't Waar oud, mar alles leek nètjes vur mekare. Dè is te zegge, de kamers ware goewd, mar d'r waar gin luuks. Ginnen tillevizie, radio, tillefoon. Ginnen does of bad èn ok gin wc. Èn dè leste vonden ons vrouw èn Ant toch wèl èrg behèlpe. Mi 't is mar vur inne naacht,' probeerde Tien de vrouwe te susse.

'Ja, dè zumme dan toch wèl overleeve,' zin Ant te leste, 'mar dè ge pas op 't èind van dieje langen donkere gang nor de plee kunt, maak 't nie òntrekkelek. Ik wó'k de pispot mar meegenommen ha.'

Afijn, wij ons grèij op de kamer gekwakt èn de stad in. Dè viel nie mee vur Tiene vanweges z'n kaoi been èn durrum gonge we al gaauwèchtig in 'n kruugske òn 'n pleintje òn de koffie. Bèlskes zen over 't algemeen gezellige minse, die gèire op kaffee gòn èn nou viel 't ons op dè't hier toch overal wèl èrg leeg waar.

‘Wor zen al die Tongerse minse vandaag?’ vroeg ik de kastelein.

‘’t Is vandaag Wapestilstandsdag m’neer,’ zin de kroegbòs, ‘nasjenale feestdag van Bèlgië. Alle zake zen geslote èn de meeste Bèlge zen nor Nederland.’

‘Daor hedde dieje gaperd van ons wer,’ greens ons Bèt mee, ‘nimt ie ons mee nor ’n plòts wor alles dicht is.’

Ik telde dè mar wèinig. Èzzof ik ok nog de Bèlze fistdaag zó moete kenne. Èn dan d’rbé waar zé eigelek èiges de reje dè we nou pas in Tongere zate èn nie in septèmber.

‘Ge moet gerdomme bleij zen dè’k oe meegenommen heb,’ greens ik trug, ‘de muzeums zulle hier toch wèl ope zen èn de baziliek ok.’

‘Ja,’ dè docht de kastelein ok wèl.

‘Nou, dan hoefde gullie lèkker nie te winkele of niks,’ knoorsde Tien tevreja.

We viete nog mar ’n bèkske, want ’t smakte gerdimmes. We kregen ’t over Tiene z’n kaoi been. Ja, dè waar toch wèl lastig, mar nou waar hier in Tongere alles nogal kort bé mekare... Èn d’r liep ok nog ’n treintje vur de toeriste dè rondreej langs de stadswalle, de porte èn de begijnhof.

‘Hij kan anders nie veul ès ’t op loope òn kùnt,’ zuchtte Ant innins. Èn toen moes ze tussendeur gaauw vertelle wè heur de week tevurre waar overkomme. ’t Waar zoo dè ze in d’n does ston èn toen kwaamp ’r innins enkelt mar kaauf wòtter. Zé d’r dus onderùit èn nor bove, want d’r moes iets mis zen mi de stookkittel. Dè ding sti op de vliering èn trappe loope kan Tien hil slècht. Ant is gelukkig ’n hèl veeg. Dus din zé de frisotrap op. Ze ha-g-’t zoo gezien. D’r moes wòtter bègevuld worre èn dè kós ze hèndig, mar daorfur moes ze ’n wòtterpomptang hebbe. Ze riep dus umblig dè Tien die moes brenge. Die moes die tang wèl ùit ’t schuurke haole èn dè duurde efkes. Ant ston daor op diejen trap te waachte èn te schibbele.

‘’t Duurde toch zó lang vurdè-t-ie mi die tang nor bove kwaamp gehomperd,’ klaagde Ant. ‘Jè,’ naam Tien ’t over, ‘èn dan komde nor bove geklomme èn dan verschiette me toch!’ ‘Hoezoo?’ vroeg ons vrouw.

‘Bè, blik ik umhog èn keijk ’k daor rècht in zónnen ekstersnest!’

‘Ja,’ verdedigde Ant d’r èige, ‘ik kwaamp onder d’n does ùit èn ik wó m’n èige nog waasse.’

Ons Bèt èn ik zagen ’t vur ons èn moesse d’r gruwelek um laache.

Bèls waar wijer eigelek gin suukses. Van slaope kwaamp nie veul umdè we alle treine hurde vertrekke. Ons hotèl ston dan ok bekant op de riels.

’t Waar miezerig weer, d’r waar mar een museum ope, in de kerk ware ze bezig mi opgravinge, de schatkamer waar geslote, ’t treintje reej nie mer nò oktoober èn de antiemèrt waar pas op zondag.

We zen van d’n èrremoei mar nor Lommel gereje èn daor hen ons wefkes de schaoi wè in kunne haole, want daor waren alle winkels wèl ope èn Tien èn ik kóssen ùitruste in de Teutenhof. ’t Is mar goewd dè wij mi ons vierre op reisgebied nie te veul noten op onze zang hebbe, want anders zó’k nò jorre nog moeten heure dè dees Bèlze reis gewoon ’n mislukking waar.

Tot overmaot van ramp kwaamp nò thuiskomst ons Mrietje mèlde dè in Ballekum èn Rósmòlle de zon d’n hillen dag ha geschene....

ONS BÈT OP KURZUS

‘Nou kregde de kans,’ riep ik tege de ons toen ik de Brug ha opegeslage èn de ons keek vol wantraowe menne kant op. Ze ha wèl ’n bietje gelijk, want de lesten ted he’k ze nogal ’s vur de gèk gehaauwe, mar de nijschierrighèid won ’t te leste toch.

‘Wèffer kans hedde’t eigelek over?’

‘Ge kunt nor unnen neijen dialektkursus die gegeeve wordt op de Tilburgse Univèrsiteit!’ antwoordde-n-ik èn ons vrouw moes mee meer wete, want dè zinde heur wèl.

‘Misschien is dè wèl iets vur ons same,’ zin ze zootjes toen ze ’t bericht bekeken ha.

‘Nou nee,’ mèn-de-n-ik, ‘ik geleuf nie dè-j-ik daor nog veul op kan doen.’

‘Daor hedde hum wir,’ greens ze mee menne kant op, ‘dieje grótkop mènt dè-t-ie ’t gelijk al wit.’

‘Nee gelijk weet ik ’t zeker nie,’ din ik d’r tegenin, ‘mar ik zé d’r toch vort lang zat mi bezig um d’r al wè van te wete èn toch wèl ’n bietje meer ès de miste kurziste denkelek.’

‘Denkelek,’ zuchtte de ons trug, ‘mins, ge wit toch bé lange nie wè die professors oe allemòl kunne vertelle.’

‘Nee, mar ik ha gedocht, dè gé men nòdderhand wèl zódt kunne vertelle wè ge in Tilburg ammel opgestoken hát èn dan kós ik dè toch mooi van aow leere...’

‘Bè ja, die krint van ons, die mènt dè’k hum ok nog zal gòn wegleere wèk èiges krèk opgedaon heb, zeker. Nee, ès ge dè wilt wete, dan gòdde mar mooi èiges mee èn anders vergitte gé ’t mar hille mòl,’ snaauwde ze.

‘Mar hedde ok gezien dè’t wèl ’n por cènte kost?’ vroeg ik nog èn dè ha’k beeter nie kunne doen, want toen kreeg ik nog ’s de vol laog.

‘Wè zedde toch unne zuinige zimmelezèkerd, ès die kolleezjes dur zón geleerde minse gegeeve worre, dan is dè toch iets heel bezunders èn dan is zónne kurzus toch zeker z’n gèld ok dik èn dúbbel wèrd.’ Ik din d’r mar niks mer toe.

De ons kwaamp efkes lötter mi ’n wèrm bèkske op de proppe èn zuchtte: ‘in dezen ted van erkenning vur de dialekte veijn ik ’t wèl unnen heele goeie zet dè ze mi zón projekt op de proppe komme. Daor moesse ze die medewerkers van Umroep Brabant eigelek allemòl toe verplichte. Dan zón die gaste strakke teminste ècht ’s wete wè d’r hier leeft.’

‘Nee,’ sputterde-n-ik tege, ‘dè zal nie kunne, want vur dieje kurzus moete tot de ouwere beheure. ’t Is ummers unnen hovo-kurzus èn dè wil zegge, hógger onderwijs vur ons sort.’

‘Ja, dan velt ’r wèinig te redde vur Umroep Brabant,’ konkludeerde ons beeter helft.

‘Ik weet trouws wèl zeker dè d’r toch gin man van onze radio meege-daon zó hebbe, ok al hán ze ’t gekunne,’ mopperde ze d’r innins tèn-nèn. ‘Daor bé diejen Umroep mèine ze alted nog dè ze op de jong luisteraars moete richte. Die hen nog steeds nie in de gater dè minse ès ze ouwer worre pas òndacht kreijge vur d’r èige umgeving èn verleje.’ Ik vond dè wèl heel wijs worde van de ons, mar ik zin d’r mar niks af, want daor zó ze dan wir veulste lang op teere.

‘Dus gé mènt dè ’t beleid van onzen Umroep nie dugt?’

‘Bè nee, moette dè nog vraoge! Daor hen ze al jorre de mond vol van èige cultuur ‘en je weet wat hier leeft’, mar d’r hi d’r nog hòst noit gin-nen inne z’n èigen ècht druk gemakt over ons dialekt èn ze wete d’r dan ok gin kloote af,’ greens de ons mi overtùiging.

Toen ze wè lötter van de geut kwaamp, snaauwde ze: ‘èn ik gò op dieje kurzus ès ge’t mar wit èn ik heb ok nèt zó lief dè ge nie meegòt ok!’

Ons vrouw hi d’r behoefte òn af èn toe ’s te laoten heure dè ze gruwelek geëmancipeerd is. Ès ze ’t nie mi men ins is, duu ze bekant alt nor de geut. Dè duu ze um daor af te koele èn op te dreuge. Èn alle kirres ès ze

dan trug in d'n hèrd is, kùmt 'r 'n dik overdochte bódschap van heur vur d'n dag.

Ik zin vurzichtig: 'oo, ge kun 't daor wèl allennig af, denkte?'

'Daor heb ik aow ècht nie vur nóddig,' kètste ze kortaf trug.

Nou ben ik eigelek toch vergimmes benijd wè de ons daor gienswijd in Tilburg nog allemòl zal leere, mar 't is nie zeker dè ik dè van heur te heure kreijg...

GRUUN BUUKSKE ÈN GEELLEN HAOS

‘Ge denkt ’r toch wèl òn,’ zin ons vrouw van de week, ‘dè ge ’t gruun buukske boycot.’ ‘Hoezoo?’ vroeg ik onneuzel. ‘Bè, ge het toch wèl geleeze dè d’r in ons weekblad ston dè ze nie meedinne mi die neij spèllingsregels.’

‘Oo dè,’ zin ik, ‘dè he’k wèl gezien èn ze hen groot gelijk, want van dieje flaowe kul mi die klèin klooitige veraanderinge worde kèijgèk.’

‘Mar gé het daor dus gin bódschap òn,’ vroeg de ons gerakt.

‘Nee, ge wit toch onderhand wèl dè wij, platschreijvers ons èige regels hebbe. Daor hen wij gaar gin gruun buukskes vur nód dig.’

‘Oo, wilde’t wir beeter wete,’ greens de ons èn din mee mi ’nen beuze kop nor de geut nog vur ik m’n èige wijer kós verweere. Ik ha heur nog wille zegge dè zón buukske over spèllingsregels gi èn dè-t-ie regels vur de Brabantse schreijvereij al lang vaast ligge in de rifferènsiespelling, mar dè hoefde allemòl nie mer, want ze waar al gevloge. Ze zó dan zeker gevraagd hebben over wèffer spèlling ik ’t nou toch wir ha. ‘Rifferènsiespelling!’ Ik zó heur ùitgeleed hebbe dè ’t daorbé um vurkeurspèlling gi mi raodgevinge vur dialekt schreijvers, mar dè hoefde ammòl dus nie.

Toen ze mi ’n dampend bèkske trugkwaamp, waar ik hil ’t veurval eigelek al vergeete, mar ons Bèt nie. ‘Gé mènt dè ge mi dè gruun buukske niks te maken het, mar dan zal ik aow wèl ’s ’n buukske van èigen dig geeve,’ mopperde ze drèigend menne kant op. Ik waachtte af, want wè kós ik anders. ‘In men gruun buukske sti dè ge dees jaor mar ’s nie mer over dokters, dood èn Umroep Brabant moet schreijve,’ zin ze innins vol overtuiging. ‘Mar mins,’ greens ik, ‘zón gruun buukske gi over spelling, nie over inhoud!’

‘Men gruun buukske vur aow gi over de dinger die ik krèk genoemd heb èn ’t zó vur oewen èigen bestwil zen ès ge ’s unne keer nor ’n aander wót luistere...’ Ik slùrpte òn m’nen thee èn prakkizeerde.

Toen zin ik: ‘’t is toch eigelek ongepèrmeteerd. Gin man hi d’r ’t afgeloope jaor zó veul gedokterd ès gé. Gé bent vur meer ès de helft de schuld van al men doktersverhale èn nou komde vertelle dè’k daarover nie mer mag schreijve!’ De ons keek vals menne kant op.

‘Gé mènt toch zeker nie dè’k vur m’n plezier ziek gò ligge worre!’

‘Nee, allicht nie, mar dan maag ik ’r toch wèl over schreijve.’

‘Dè meugde nie, nee. Dè’s nerres goewd vur. Daor worre de minse mar verveelend af èn dè moet nou nèt nie.’

‘Èn over Umroep Brabant, begon ik wer, ‘d’r is toch niemes die zó veul kankert op Umroep Brabant ès gé èiges. Ge zaat ’n weijl trug te greijnze dè ze bé de kèrstgedichtewedstrijd in Ravestein nog nie een Brabantstalg kèrstliedje liete heure. ’t Waar Bing Crosby, Celine Dion, Paul McCartney èn wè Keltisch grèij dè hillemlò niks mi Kèrsmis te make ha. Dè ha dieje Peter Pim wir keurig geregeld, greensde. Mar daor moet ik dus niks af zegge. Van alle honderd Brabantse artieste wordt ’r buiten ’t uurke ginnen inne gedrèijd of hij moet Van Maasakkers of Roy hiete. Dè zen bé d’n Brabantse radio de innegste Brabantse dialektzangers die d’n A-status hebbe. Van Ad de Laot, Arie van Rozendaal, Thieu Sijbers, Huub van Eijnthove of Drik de Bruijn hen ze daor òf nie geheurd òf ze hebbe mar d’n B-status...’

‘Ja,’ stemde de ons men beij, ‘daor hedde wèl gelijk, mar ge het ’r toch niks òn dè ge daor over schreijft, want onzen umroep wil enkel ’tzèlfde doen ès Hilversum.’

‘Èn toch za’k ’r over blijve schreijve,’ zin ik sjegrennig.

‘Èn over de dood..., hoe dik zen we de lesten ted nie mi d’n dood in ònra-king gekomme?’ ‘Veulste dik, mar daor wordt gin man bleij van.’

‘Ja mar ho ’s, de leezers hoeven ok nie alted vrolek te worre van men geschreijf...’

‘Witte wè ze zegge ès ge wir over die dinger zit te maauwe,’ vroeg de ons innins mi ’n gemeen lèichske. Ik wies dè natuurlek nie. ‘Ze zegge: “daor hedde hum wir” èn ze slòn oew stuk gewoon over.’ Daor verschoot ik af èn ik zin dè’k ’r niks af geleufde, want ik ha nog noit zó veul positieve reaksies gehad op m’n weekelekse schreijvereij ès nou krèk de leste jorre. ‘Dan moete ’t zèlf mar wete, èigewijzerik,’ snaauwde ons beeter helft, ‘mar ik ha hil wè liever wè laacheswèrk.’ Ik waar niks bleij mi de opmèrkinge van de ons èn zaat durrum mar ’n bietje te suffe èn te pratte. Zé ha hèndig lulle, ja.

Èn toen viel men ’n veurval van Tiene te binne. Tien hi ’ne schónzoon die vanalles ùitprakkizeert um òn cènte te komme èn nou ha-t-ie pas ’n lotereij op poote gezet. De lùtjes kostte mar twee euro èn Tien liet z’n èige nie kenne; hij kocht ’r tien. ’t Lotereijke stelde niks veur; d’r ware wè prijskes bé mekare geschoid èn de trekking waar sondags vur Kèrsemis in café D’n Bras. Tien kós d’r nie bé zen, mar kreeg wèl keurig ’n tillefóntje dè-t-ie d’n hoofdprijs ha gewonne. Dè waar ’nen haos, wier ’m gemèld. Nou dè kwaamp mooi ùit mi de fistdaag, docht Tien èn hij din saanderdaags nor D’n Bras. Daor ston z’nen haos. ’n Plastieke geel gevaarte in de vùrm van unne groote Pòshaos die kennelek oit erres òn vaast ha gezeete, want hij ha ’n groot gat in z’ne rug. Tien wier tèij èn riep dè-t-ie spijt ha dè-t-ie waar gekomme èn dè-t-ie dè smerrig ding vur gin goud meenaam. Hij mi ’nen beuze kop nor huis. Kùmt daags vur Kèrsmis z’ne schónzoon òn, um hum te bedanke. Tien wies nie goewd hoe-t-ie ’t ’r mi ha èn docht dè-t-ie wir vur de gèk gehaauwe wier. Hij wó krèk ùit te valle tege z’ne schónzoon, toen de jonge vertelde dè d’r unne mins, die De Haas hiete, bé D’n Bras waar geweest èn die ha d’n haos vur vijfzig euro overgekocht...!

TRENDSETTER

Van de week kwaamp Tien hier wir op de klep gevalle. Ant waar d'r nie bé èn dan kregde hil andere praot, zeker nou dè ons Bèt ok wir 's de hort op waar.

Tien ha-g-'t 'r over dè Ant wir 'ne neijen ònval van dieetgedoe ha. Hij ha nog gezeed: 'mins gò d'r toch nie ligge kloote, want dik blef dik.' Mar daor waar Ant niks vereerd mi geweest. Èn nou kreeg ie vur straf al daag lang zón kaoi eete! Alle daag kólsoep èn veul grunighèid. Hij waar dè kneijndevoeier vort zó bùi. Èn die soep die kwaamp 'm z'n neus vort ùit èn stinke dè ge daoraf dint... Ja, hij waar wèl afgevalle, mar hij vuulde z'n èige gruwelek opgeblaoze! Bé Ante holp 't ok. 'Al wir 'ne kilo kwet,' krèijde ze de leste daag geregeld, mar ge zaagt 'r niks af. Ja, misschien dè de rimpels wè minder ware dur al dè gas, mar dè waar dan ok alles... Tien overdreijft gèir èn mènde dè d'r bé hullie de leste ted grif sprake van ontploffingsgevaor is. Ze sliepe vort mi de raome ope, ok al vvoor 't nog zó hard. Èn nou ha Ant erres geleeze dè ge de dinger die ge it, moet schèije. Ge moest gin vlis èn èipel of vis èn brood tegelijk eete...

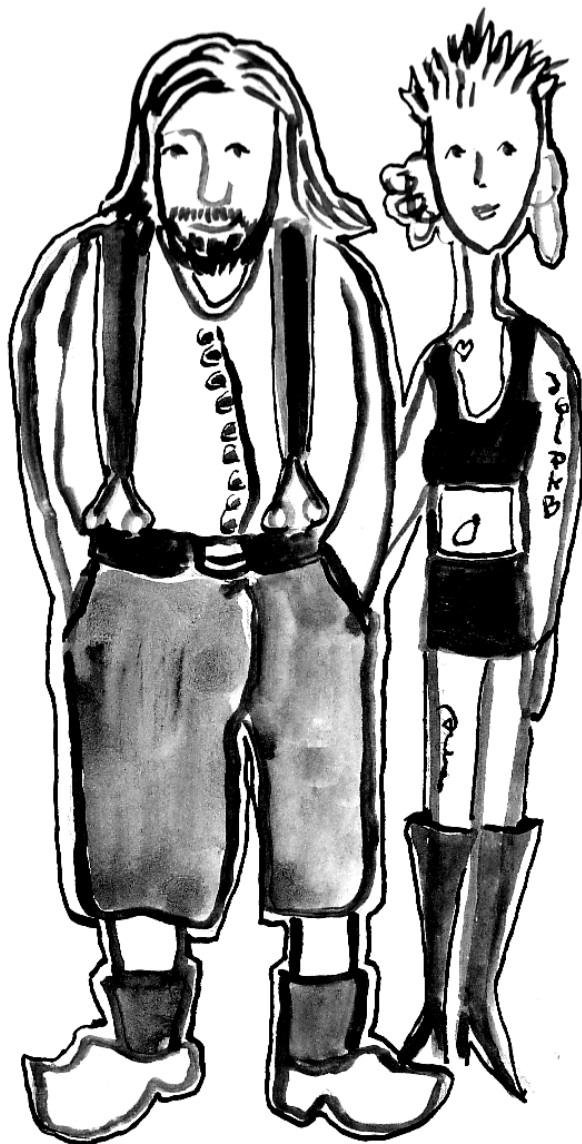
'Gruuntes apart, zetmeel apart, koolhydraten apart, vèt apart,' ha Ant verkondigd. Daor ha Tien wèl mi ingestemd, mi dè schèije van de gerechte.

'Dan doede gé mar de gruuntes vatte èn dan gif men 't vlis mar,' ha-t-ie streijelek gezeed èn daor waar Ant heel tèij over geworre.

Ik ha krèk 'n bèkske gezet, toen ons vrouw trugkwaamp van de mèrt.

'Wè is 't toch vort 'n arige wirreld,' zuchtte ze èn liet d'r èige in 'ne stoewl valle. Tien èn ik ware gespanne wè d'r wijer zó komme.

'Die módde van vandaag d'n dag die grènst toch gewoon òn mishandeling,' mopperde ze.

‘Módde,’ zin Tien, trok z’n schaausers op èn waachtte wijer krèk ès ik op de klacht van ons vrouw.

‘Nou is ’t zó kaauw geweest èn nog ziede ammòl van die jong dinger mi van die buikvрей trùikes loope.’

‘Ja,’ knikte Tien, ‘die kreijge allemòl blaosontsteeking of eijerstokontsteeking èn lötter barstte ze van de rimmetiek.’

‘’t Èrgste veijn ik ’t ès ’t buikvрей grèij nie mer van die jong dinger zen,’ stókte-n-ik ’t vuurke op.

‘Ja, dè’s hille mòl ’n ellènde,’ stemde ons vrouw beij. ‘Die ware d’r ok; dan ziede van die kwabben over de riem hange èn dik ok nog zónnen ùitpùilende navel mi ’ne piercing d’rin...’ ‘Èn dan nog zón tatoeaaazje in de vùrm van zón gordelbukske um ’t bild kompleet te make,’ vulde Tien òn. Ik keek vraogend nor ons vrouw. Mar die vond dè schenbaar niks bezunders, want ze gonk gewoon deur. ‘Òn d’r aachterkant ziede dan zón donker split die men alted duu denken òn onze verwèrmingsmon-teur. Die ha z’n boks ok zó lig òn z’n kont hange...’

Wij moesse d’r um laache, want we zage die donker gleuf innins allemòl vur ons.

‘Mar die módde is toch ècht nie mooi mir,’ zuchtte-n-ik toen.

‘Módde hoef hille mòl nie mooi te zen,’ goide Tien in de strijd. ‘’t Gi d’r enkelt mar um dè ’t grèij verkocht wordt, ès d’r dus mar zat zen die zó gèk zen...’

‘Ja,’ mènde ons Bèt, ‘mar in de zommerdag is ’t vur die jong mèidjes toch nie verkeerd um zón bloot stukske te laote zien.’

Wij vuulden ons èige verraioie èn ik riep ‘wie is hier eigelek over dieje rotmódde begonnel?’ De ons betrok mee de stelling èn din d’r tegenin: ‘módde gift natuurlek wèl leeve in de braauwereij. Vruger hán ze ammòl prùiken op èn toen ware de hoepelrokke èn wespetailles nog volop in...’

‘Ja, die wespetailles, wè’n stom gedoe,’ laachte Tien, ‘ik wed dè die vrouwkes van toen mar inne keer in de week nor de plee hoefde!’

‘Ja èn nou mènt ùllie Ant dè ze ok zón wespetaille moet zien te kreijge,’ zin ik steukerig. Ons Bèt, die hil ’t veurspèl mi de dieete gemist ha, keek vraogend menne kant op, mar Tien gonk gewoon deur mi z’ne móddepraot. ‘Wij zen vruger ok wèl allemòl zó gèk geweest dè we veulste smaol, eng bokse droege mi van die ongelukkige weij peijpe...’

‘Ja,’ viel ons vrouw hum laachend beij, ‘die strakke dinger hi onze Klaas ok nog gedrage. Hij waar alt bleij ès ie ze ùit ha.’

‘Dè’s nou vort vurgoewd vurbeij,’ zin ik kortaf. ‘Ik draag nou vort wè me hèndig zit èn dùrrum he’k galge òn m’n boks, unne weijen boezeloen èn dùrrum loop ik op klompe.’

‘Daor hedde hum wer,’ greens de ons, ‘nou hi-t-ie zunnan borsok èn z’n lang onderboks nog nie ins genoemd, diejen trendsetter van ons!’

‘Wè men betrèft, mag alleman krèk drage wè-t-ie wil. ’t Kan men niks schille al loope ze in d’r bloote kont. Ès ik ’t mar nie hoef...,’ zuchtte-n-ik gelaote.

‘Nou,’ zin Tien, ‘ik doe mar wir ’s op huis op òn. ’s Keijke wè daor vandaag op dieetgebied in de módde is. Ik kreijg ’r niks ginnen honger af...’

DAOR GÒN WE WIR...

Nou ha ons Bèt men dus pas de wacht òngezeed. Ik moog nie mer over dokters èn ziektes schreijve. Èn wè duu ze? Gi ze daor toch wir ziek ligge worre! Èn nie zón bietje ok nie. Ze hi 'n òlling week in 't ziekenhuis geleege èn ze is nog nie veul wèrd, mar daor zó'k dus nie over meuge schreijve...

Dè't gelijk verrèkt, docht ik zoo, ik doeget toch! Want ons weederhelft hi goewd lulle, mar gin man hi d'r zóveul mi te stellen ès ikke. Dus stof zat...

't Begos op vreddaggemiddeg. Ja, ons vrouw is d'r hil bedreven in um krèk ziek te worre in 't weekend, zódè ge mi gin goei fesoewn mer unne gewoonen dokter kunt bereike, want wè dè betrèft, zen we de lesten ted toch lillek achterùitgegaon, wánne.

We ware smiddes nog weze buurte bé Ante èn Tiene, ok al vuulde de ons d'r èigen al de hil week nie ècht fit. We hán 't nog over de buikgriep zitte hebbe. D'r ware d'r wir overal veul ziek, mar nò 'n por daag waar 't grótste leed dan mistal vurbeij.

We kregen 't over 't weer dè we mi dieje vries toch wèl wir 'n por mooi ope daag hán. Tien wies daorop te mèlde dè we veul kaauw mi sneuw èn glattighèid hán te verwaachte èn daor zate we eigelek niks op te keijke. Hoewèl ik toch goewd nog 's unne keer zó wille schòtse.

'Bè ja, gò daor op oewen aauwen dag nog ligge verongelukke,' greens de ons mee.

'Ès ge goewd ùitkekt, kan alleman rustig gòn schòtse,' streej ik tege.

'Mar ès ge op aowen aauwer valt, zulde vort lichelek iets breekte,' mènde Tien. Ik waar niks bleij mi hum z'n opmèrking.

‘Schòtse moette mooi ’t jong volk laote doen,’ zin Ant ok nog ’s èn dè viel men ok wir tege, mar tussen al die aauw krùiers ha’k dus gin mede-standers te verwaachte èn ik scheej ’r mar gaauw over ùit.

Toen we gezeed hán dè ze de schaoi mar ’s trug moesse haole èn dè we de kommende week veul kans wir zón komme, krope we in de wage èn dinne nor Ballekum. Ge kóst al vule dè’t hard af begos te koele ès de zon onder gonk. Ons Bèt moes d’r af schibbele, klaagde ze. Ik zette de ver-wèrmig mi blaozer èn al zó hog ès ik kós.

Thuis zate we amper òn toffel of de ons begos me toch innins te klapper-taande. Ze hoefde niks mer te eete èn kroop gaauw onder de wol. Ze ha duidelek korts. D’n hille naacht gin oog dicht gedaon èn geduriges nor de plee. Smèires zate we te rikraoie; wè zón we doen? D’n dokter bèlle? Of toch mar gewoon ònnimme dè’t buikgriep waar èn dè’t over unnen dag of wè wèl zó beetere?

Ons vrouwke ha niks mer te misse, mar ze vond dè d’n dokter nie hoefde te komme. Ze probeerde wè te eete, mar ze kós d’r niks in haauwe. Ze slikte d’r porsie paracetamol, mar ’t holp gin donder. Zondaggenaovend ha’k ’n lijst vur me van heuren tèmperatuur. Die liep ùiteen van 34 tot 40,7. Ik waar d’r niks gerust op, want ’t gonk al langer hoe slèchter. Ha’k dieje verdùlden dokter toch mar gebèld. Mar ja, d’n hak zit aachter, wor. Mòndaggemèrge ’t uurste wèrk d’n dokter bèlle dus. Wè’n ellènde; steeds in gesprek...

Nò twèilef kirres ha’k eindelek kontakt.

‘Hebt u ’n momentje’ klonk ’t òn d’n andere kant.

‘Nee,’ ha’k wille brulle, mar d’r waar daor al niemes mer òn d’n tille-foon. Dè momentje duurde twee minute èn ik waar vort witheet. Toen ik ùitgegreenze waar tege de assistènte, zin ze dè’t èrg druk waar, mar daor ha ik gin begrip vur.

‘De kommende keer bèl ik gewoon ’t spoednummer,’ snèpte-n-ik.

Toen we eindelek durverbonde wiere nor d’n dokter, kregè we ’n vrouwke òn d’n andere kant die zin dè we mar mee moesse komme.

‘Nee,’ zin ik, ‘gé moet gauw hierheen zien te komme, want ons Bèt is strontziek èn nie mer te vervoere. Ze verrèkt van de peijn èn zi dè alles vort zeer duu.’

Mevrouw d’n dokter zin dè ze zó gauw meugelek nò d’r spreekuur nor ons zó komme èn rond ’n uur of twèilve waar ze d’r ok. Ze ha-g-’t gauw-zat gezien. Ze bèlde nor d’n internist van ’t ziekenhuis èn ha-g-’t over blaosontsteeking èn ùitdreuing.

‘Wir die blaos,’ docht ik mee. Daor geleufde wij de vurrige keer al niks af. Ikke mi dè hupke ellènde van ons nor D’n Bosch. Bé de spoedhulp van ’t ziekenhuis kwaamp ons vrouw mee op ’n ingewikkeld bed terèchte. De jongen dokter vroeg ’t hemd van d’r lijf. D’r wiere bloewd-èn urinemonsters afgenomme, d’r wiere foto’s èn echo’s gemakt èn d’n hille middag zate wij in de spoedafdeeling ons èige zùrge te make. Geregeld kwame d’r aander ongevalle binne. D’r ware jong die jankte ès vèrkes die geslacht moete worre, mar wij hán d’r gin oog vur. We hán zat mi ons èige te stelle.

D’n dokter wies ’t eindelek, kwaamp ie zegge. ‘Nierbekkenontsteeking!’

(Wir gin blaos, docht ik nog, mar wèl in de buurt.)

Op de afdeeling van de nierre waar gin plòts. Tegen aachte wier ons Bèt op ’n kamer geplòtst wor d’r een al gruwelek laag te snùrke.

‘Ochèrm,’ docht ik, toen ik afscheid naam, mar ons vrouwke hiel d’r èige tèj.

‘Brenge mar oordùpkes mee,’ zin ze zachjes.

De hil week hi ze d’r gelegege èn ès de dokters kwame èn vroege hoe ’t waar, zin ze steeds: ‘gin kloote wèrd.’ Die dokters hen nog hil wè Brabants moete heure van de ons.

Alle daag heb ik daor nor D’n Bosch kunne gòn ligge valle. Ge kunt niks mi dè ziekebezoek umdè die middag- èn aovendbezoekuurre zó kort bé mekare ligge. Ons Bèt makte d’r èige zùrgen over men; ze docht dè’k gin wèrm eete mer zó binnekreijge.

‘Bende gèk, meid,’ zin ik, ‘ik nèij wèl ’n èij in de pan èn ik bak af èn toe wèl ’n viske èn gò d’r mar vanùit dè’k niks te kort kom.’

Èn dè viel men irlek gezeed ok niks tege. Ons Mrietje ha al òngebòje vur men te komme koken ok nog, èn dè ha Ant ok al geprizzenteerd, mar dè bleek allemòl gaar nie nóddig.

Ik viel warèmpel m’n èige nog mee mi ’t kókkerèlle èn makte meer wèrm ès dè’k tevurre oit gedocht ha.

Gelukkig kwaamp ’r in ’t ziekenhuis nò ’n por daag ’n schón wefke ùit D’n Dunge neeve de ons ligge. Daormi hi ze lèkker plat kunne praote. Ik mèin ammòl dè dè de geneezing wè bevorderd hi, ok al is ze nou nog lang nie òlling de aauw...

Èn over diejen hille lijdesweg zó ik niks meuge schreijve...

Witte wè; we zullen ’t stil haauwe!

DIERRELEED ÈN AANDER ONGERIEF

‘Al m’n guppies zijn dood,’ kwaamp onze klèinzoon Bèrtje binne gejangt èn dè waar niks plezierrig vur ons Bèt èn men, want wij moegen nog d’n hillen dag op ’t mènneke paasse.

Ja, op woensdag wordt ie hier gedropt, want dan moet mamma werke. Dórruske zit al op de groote school èn daor hen we gin umkeijke mer nor, zund zat.

Die guppies hi Bèrtje van men gehad. Ik heb al zón dèrtig jaor ’nen bak vol van die klèin viskes èn daor hoef ik niks òn te doen ès alle daag ’n bietje voeier in te goie. Die zwemmerkes van ons zen eigelek van Friesen afkomst, ok nog. Nie dè guppies in Friesland gevange worren of zoo. Nee, ons Bèt hi die oit gekrege van ’n vriendin van heur, toen we in Leuwarde op bezoek ware. Of beeter gezeed, ons Mrietje hi die toen meegekreged, want die vond die klèin kleurige viskes zó schön. Èn ge wit hoe dè gi; de uurste daag zaagde gin vis vanweges ’t voeier èn nò ’n week zage de visse gin voeier mer èn toen kós Klaas ’t èiges vort gelijk béhaauwe. Zoo geuget toch nog dik.

Zoowès gezeed is ’t gin groot karwèij. Ik moet inne keer op ’n jaor wè wòtter bévulle èn ’t glas wè schön make, mar wijers is d’r gin noemeswèirdig onderhoud òn. ’t Is ok zó schön dè dè hèndig guppegrèij hillemlò z’n èige duu. Ze legged gin eikes, mar kreijged gewoon leevende jong. Die klèin moete wèl lillek ùitkeijke dè ze nie dur d’r èige familie mee opgefreete worre, mar dè hen ze dik gauw zat in de gater èn gelukkig stòn d’r zat wòtterplanten in d’n bak, wor ze aachter kunne wegkrùipe. Bé-j-ons is ’t zoo, dè d’r alt wir neij gupkes in d’n aquarium te zien zen èn dè vejne de klèin manne mar wè mooi.

Ze meugen ok alt de viskes voeiere èn dan zien ze die slèkskes die de alge onder bedwang moete haauwe èn dè nie hillemlò kunne.

Toen Bèrtje gevoeierd ha èn ik 'm vroeg, hoe z'n viskes toch dood hán kunne gaon, vertelde-n-ie irlek dè-t-ie z'n gupkes zó lief vond, dè-t-ie ze een vur een ùit 't wòtter ha gehòld èn 'n kusje ha gegeeve. Hij snapte nie dè ze nòdderhand allemòl dood gonge. Ik beloofde 't jungske neij guppe.

Bèrtje ston nog 'n bietje te snotteren over 't drama mi z'n visse, toen Tien hier onverwaachs op de klep viel. Die jankte nie, mar keek wèl heel lillek. Ik vroeg wè hum dwèrs zaat èn ie zin dè-t-ie d'n hille naacht gin oog dicht ha gedaon.

'Och jee, zedde ok nie fiks dan,' vroeg ik èn ik docht òn ons Bèt, die nog steeds nie òlling de aauw is.

'Nee,' greens Tien, 'dieje verrèkten hond van ons Ant, die hi men d'n hille naacht wakker liggen haauwe!' Daor moes ik meer af wete.

'Blaft die snaachs dan zó, of zen d'r schumers in de buurt bezig geweest?'

'Nee, dè ondier hi zónne schrik van onweer dè-t-ie de tèt bekant afbrikt ès d'r mar erres unnen donder of wirlicht te beleeven is. Èn hij heur 't mee, al is 't in Duitsland te doen.'

'Ja,' knikte-n-ik, 'onzen hond heget ok nie op onweer, mar hij haauwte ons toch nie ùit de slaop.'

'Dan zal d'n ùlliejen ok nie mee nor de slòpkamer meuge,' zin Tien langs z'n neus weg.

'Nee, allocht nie! Die van ùllie dus wèl?' vroeg ik ongeleuvig.

'Dè hi ons Ant zoo klaorgemakt. Die nimt dè mormel mee nor bed èn dan duu-t-ie niks ès janke èn heijge, zó lang 't onweert èn daornao begint ie te snürke dè heure èn zien vergi.'

'Gullie het unne schónnen hond,' laachde-n-ik, 'mar zoo inne kwaamp bé ons toch van z'n leeve nie op de slòpkamer.'

Ons vrouw ha-g-'t allemòl geheurd èn niks gezeed èn dè kan eigelek alleen beteekene dè ze nog nie hillemlò beeter is. Toen ik heure kant op

keek, zaag ik wèl dè ze toch wè leedvermaak ha èn dè din me goewd, want ik kan d'r niks òn doen, mar eigelek veijn ik 't te gèk vur woorde dè ge ùit de slaop wordt gehaauwe dur 'nen hond die ge èiges op oew kamer het gehòld.

‘Ès ons Bèt mi d'n hond nor bed wil, zal ze nor de hondekoi moete,’ zin ik mi 'ne gemeene laach.

‘Ja, mar ùllie Bèt is ons Ant nie,’ zuchtte Tien èn ik wies nie krèk wè-t-ie mènde.

Tien ha nie veul ted. Hij moes nog hondevoeier haole, zin ie, toen ie spoorlags vertrok. Ik liep 'n èindje mee mi 'm, want ik wó weten of 't buite nog zó zoer waar ès 't d'n hillen dag al waar geweest. 't Waar niks beeter geworre èn umdè'k bang waar vur 'n klèts, din ik gaauw nor binne.

Ons Bèt zaat daor krèk tillevizie te keijke èn riep: ‘wè hen wij hier toch 'n verveelend onderzoekland, wor...’ Ik wies nèt zó min wè ze bedoelde. Toen vertelde ze dè d'r nèt wier verteld dè d'r in ons laand 'n onderzoek waar gehaauwe nor de favoriete partyklante. ‘Ja, 't gonk over party's, want fist kunne ze hier nie mer zegge,’ greens ze wijer. ‘Nou hen ze ontdekt dè de miste minse 't liefst Frans Bauer op hullie party hebbe èn Balkenende wille ze nie!’

‘Dè's toch wir 'n heel belangrijk onderzoek,’ knikte-n-ik. ‘Daor zate wij nou nèt gruwelek op te waachte, want we wete toch nog gin van bèije, wie we op ons firtegorrig fist moete vraoge, wor, èn nou is dè innins opgelost! We moete Balkenende dus toch mar nie vraoge...

Neederland is vort ècht 't laand van experts... We hen Middenoostenkenners, Balkankundige, Irakologen... We hen minse die overal onderziken over kunne haauwe, mar wè ze vergeete te onderzuke is hoeveul minse in hullie stom onderzuke ècht geïnteresseerd zen!’

Ons vrouw keek vol bewondering in men richting.

KAOI OOGÉ

ÈN KAOIEN DRANK

‘Wè zen die letterkes van aow stuk toch vort klèin,’ greens de ons van de week èn dè’s ’n goei teeken, want ’t is d’n uurste keer dè ze men stukske wir ’s probeerde te leeze. De vurgende weeke hi ze d’r nie nor getòld. ‘Ze kunne d’r gerust ’n vergrootglas of unne gratis bril bé levere,’ mopperde ze.

‘Gé zult òn unnen beeteren bril moete èn ik zal m’n stukskes mar ’s klèinder gòn make, misschien dè dè hèlpt,’ zuchtte-n-ik.

Toen ons Bèt men zin dè ze de lesten ted eigelek nie veul bezunders meemakte, kwaamp Tien binne gevalle. Hij vertelde onder de koffie dè-t-ie zónne schik gehad ha op de verjeurdag van Grèt van Diene. Grèt ha stèrken drank geschonke wor de gaaste zó zat èn zó ziek af ware geworre, dè Tien mar wè bleij waar dè hij gewoon pils ha gedronke. ’t Waar zó èrg geworre dè de vaaste buurlù die toch bekant noit te veul dronke in de kortste kirres allemòl op stal stonne te kitse. Trùi van de Hoef ha-t-’m al mee zó hard gerakt dè ze begos te rooke èn anders ha ze nog noit gin segrèt òngerakt! Èn Jans van Kóbuzze kreeg zón rooi kleur èn klaagde over koppeijn èn zin dè ze niks mer zaag, zódè ze al nò ’n uur nor huis gonk. Èn wè bleek nou?

Ha dieje Grèt toch erres in de Mòskant klandestien gestókten drank ingeslage! Toen ie in de gater kreeg, hoe hard ’t illegaal grèij ònviet, waar ie gaauw gestopt mi ’t schenke. Hij zin dè-t-ie unnen euro per fles kreeg ès ie ze wir in gonk levere. Hij waar gaauw mi al z’n flesse trug nor de kèlder gedaon èn hij dùrfde-n-’t gin man mir veur te zette.

't Fisje waar nog lillek ùit de haand geloope, toen Mien ùit de buurt, nogal 'n onneuzel geval, gevraagd ha òn Grètte of ie nie unne keer heur schorstintje kós komme veege. Grèt ha daarop geroepe: 'duu ùillieje Jan eiges dan nerres niks mer òn of hoe zit dè?'

Daor waar Mien lillek over gerakt èn Jan ok. Ze ware mi unnen beuze kop vertrokke. 't Aander volk dè aachterbleef, waar òn wè lochter grèij begonne èn d'r wier toch nog z'n best gebuurt èn gelaache. Toen ze vertrokke, stonne d'r bé Grèt van Diene nog 'n por half èn 'n dil onònge-rakte flesse drank in de kèlder.

Grèt is nogal unne zuinige pin èn weggoie is wèl 't leste wè-t-ie wó doen, want diejen drank kós dan wèl nie zó duur zen geweest ès in de slijtereij, d'r waren alted nog verschèije euro's mi gemoeid geweest. Hij ha lang geprakkezeerd wè nou de beste bestemming kós zen vur d'n illegalen drank èn toen docht ie innins òn z'n vèrkes. Daor ha-t-ie de lesten ted veul dol mi, want die dinne mekare de starten afbeijte èn dè waar 'n verveelend geval. Grèt goot d'n overgebleven alkohol in 't voeier van z'n vèrkes... Èn witte wè!? Ze lage gelijk in de kortste kirres te snúrke dè't 'n lust waar èn d'r wier ginne start mer gebete!

'Kik, nog unne veearts ùitgespaord ok nog,' ha Grèt tevreje gezeed, mar vurloopig hòlt ie toch ginnen ondergronds en borrel mir ùit de klèij...

'Och ja,' zin Tien op 't èind tegen ons Bèt, 'ik moes van ons Ant nog vraoge hoe 't 'r mi waar èn of ge kommende zóttèrdag wir komt kaarte?'

Ons vrouw keek 'm òn èn bromde: 'ik docht dè ge dè noit zót vraoge..., mar natuurlek komme we, ès 't weer teminste nie te gèk wordt.'

Ik waar d'r bleij mi.

PULLEKES

‘Hedde dè geheurd van die pullekes?’ riep Tien, toen ie hier van de week de missen op kwaamp. Ik docht mee, ‘die gi diejen aauwe mop vertelle van d’n Dillus’ èn durrum zin ik: ‘ik denk van wèl.’ Mar Tien moes z’n stèrk verhaal kwet èn lette nie ins op men antwoord.

’t Waar ok nie wè ik docht; ’t gonk wer over Grèt van Diene èn ’t waar pas gebeur. Zoowès ge wit is Grèt vort unne mins op leefte die nog ’n bietje hene boert op z’nen aauwen dag. Dè-tie vèrkes hi, witte al, mar hij hi ok wè laand òn huis èn daor helt ie jong vee op vur de slacht. Dè’s hèn-dig, want daor is nie zó veul onderhoud òn. Eigelek enkelt mar zùrgen vur eete èn drinke. Dè is te zegge... Zoo ins in de zóvvel jaor moet ’r netuurlek wèl ’n neij hèining gezet worre, want de pullekes rotten op d’n duur weg èn d’n draod gi roeste. Dè waar nou wir ’t geval èn Grèt zaag daor tegen op, want hij waar vort zó krèmmig. D’n draod spanne, dè zó-t-ie èiges nog wèl kunne, mar die peul... Dien wies raod. Zé kende unne jonge gast die zón sort dinger hil goewd kós èn die zón karwèije ònnaam. Grèt ha de peul al òngeschaft. Die zón wir dèrtig jaor mee moete kunne, hán ze’ m gezeed èn Grèt ha mee gedocht dè ’t z’n leste neij peul dus wèl zón zen. Dien ha de jonge kèirel besteld èn die kwaamp d’n toestand ’s bekeijke èn bespreeke. Toen ie ’t gelijk gezien ha, zin ie: ‘dè kost men twee daag..., vur driehonderd euro zet ik dè hier vur ùllie gelijk nètjes in de grond.’

Grèt èn Dien gongen akkoord. De jonge kwaamp daags daorop mi ’n bestelbuske mi ’nen hoop materieel èn unne joekel van ’nen hond, unne rotweiler. De kèirel ha ’n grondboor èn hij kós werke! Smiddes ha-t-ie ’r de helft al staon èn Grèt kós ’t bekant nie geleuve.

Hij keek alles 's goewd nao, mar kós 'r niks op afkeure. Alles ston nètjes in 't gelid. Zoo zó Grèt d'n draod strakke hèndig zat rècht kunne trekke...

De jonge gonk smiddes efkes thuis eete, zin ie èn ie din mi z'n buske weg. Grèt waar nijschierrig nor de grondboor van de kèirel èn wó ze 's van dichtbeij gòn bekeijke, mar dè waar nie zó simpel, want dieje groote rothond laag d'r vlakbé èn dè kalf begos lillek te gromme tege Grètte. Durrum din d'n boer mar nor huis um ok te gòn eete. Grèt ha nog nie gedaon, toen ie 't buske al wir trug hurde komme èn efkes lötter zaag ie z'ne gehuurde knècht wir druk bezig. Die schoot zó hard op, dè saoves alle pullekes schón op d'r plòts stonne. De jonge kwaamp tege d'n donkere nor de boerdereij èn vroege um af te reekene.

'Ja,' zin Grèt, 'ge het hard gewerkt. Ik zal 's gaauw gèld haole èn ie kwaamp mi honderdènfijftig euro op de proppe.

'Nee,' zin de jonge, 'we hán driehonderd afgesproke!'

'Ho,' zin Grèt, 'vur twee daag driehonderd èn nou hedde toch mar innen dag gewerkt..., de helft van d'n ted, dus de helft van 't gèld!'

De jonge wó-g-'t gèld nie, wier beus, riep z'nen hond, stapte in z'n bus èn reej weg. Grèt waar d'r nie gelukkig over dè d'r nou niks afgereekend waar èn saanderdaags zin ie tege Diene: 'ik leg 't gèld vur dieje lapus hier op de kaast, want ge zult zien dè-tie trugkùmt ès ik in 't vèld bezig ben.' Grèt gonk òn 't hèininge. Hij ha groote wanten òn, want ge bleeft nog lichelek erres òn dieje schèrpen draod hange èn z'n haand ware tegesworrig mi die bloedverdunners mee kapot. Grèt ha d'n hille mèrge z'n best mi d'n draod gewerkt èn zaat smiddes òn de schaft, toen ie 'ne wage hurde, mar hij sloeg 'r wijer gin acht op. Hij waar òn z'n middagslupke toe èn schoof onderùit in de groote stoewl. Hij ha nèt z'n ooge dicht, toen ie 'n lillek hog jankgeluid hurde. Wè kós dè nou toch zen? Grèt keek dur de raom èn zaag 't bestelbuske van z'nen hèiningknècht. Grèt viet 't gèld van de kaast èn din nor buite. Daor zaag ie dè de jonge de neij pullekes mi 'n mooterzaag temiddendeur zaagde. Grèt begos te renne èn te roepe. 'Ho jonge, wè makte me nou toch klaor!' Toen ie

dichterbeij kwaamp, ware d'r al verschèije peul middendeur gezaagd èn Grèt mènde de jonge gast tege te haauwe. Mar daor ston innins dieje groote rotjoekel drèigend vur hum te bromme. 'Jonge, schèijt daor nou 's gaauw mi af. Wor is dè nou toch goewd vur?' 'Half gèld, dan ok half peul,' greens de zager trug èn ie liep nor de volgende paol. 'Och jonge, stopt nou toch èsteblijf. Ik zal aachtermekare alles afreekene.' De jonge hiel op mi z'n gezaag èn waachtte tot Grèt mi z'n driehonderd euro kwaamp òngedrùpt. Hij telde-n-'t gèld nao, float z'nen hond de wagen in èn scheurde weg mi z'n buske. Grèt gonk trug nor huis. Hij ha efkes gin zin mer in hil 't hèiningwèrk...

'Kik,' zin Tien, 'zoo moette krinterige boerre die d'r woord nie haauwe, ònvatte.' Wij kósse nie anders dan instemmend knikke.

'Grèt zal z'n les wèl geleerd hebbe,' mènde ons Bèt èn ze begos te schudde van de laach.

'Wè hádde gé gedocht dè onzen Tien gonk vertelle,' vroeg ze toen heur bruur vertrokke waar. 'Oo,' zin ik, 'ik docht dè-t-ie 't over d'n Dillus zó gòn hebbe die bé de geminte werkte èn alle kirres mi twee pullekes op èn neer liep, terwijl alle aander èrbèijers d'r wèl 'n stuk of zes op d're schaauger viete.' Ons vrouw keek vraogend nor men èn durrum gonk ik wijer. 'Toen d'n opzichter d'n Dillus ònspraak èn zin dè-t-ie dè zoo alle kirres mi die twee pullekes toch nie kós make, greens d'n Dillus trug: "kan ik 't hèlepe dè zèllie te lùì zen um unne keer dikker te loope.'"

De ons ha d'r schik mi, mar zin: 'ja, dè verhaal he'k al oit eer van aow geheurd.'

TIENEN TOYOTA

Ons Bèt is wir 'n hil èind de aauw; ze rêtst al wir z'n best. Ze kwaamp te woenzeg van hulliejen Tien af èn ze moes nog laache toen ze binnekwaamp. Dè makte men natuurlek kèijnischierrig. 'Ge raoit noit wè-t-ie nou wir hi klaorgemakt,' giechelde ze èn ze ha gelijk, want dè raoide-n-ik noit, nee. Ik din um heur te pleziere toch moeite.

'Zeker iets vrouwvriendeleks,' zin ik vur de flaowe kul.

Jè, onzen Tien èn vrouwvriendelek..., nou nog gèkker!'

Ze gonk nie wijer èn ik din gin ticht mer.

'Nee, 't waar mi z'ne wage,' schaoterde ze efkes lötter onverwaachs èn daor keek ik van op.

'Z'ne wage? Èn dieje neijen Toyota hi-t-ie pas èn daor zaat ie ok nog zó over op te geeve dè-t-ie 't daor zó goewd mi getroffe ha. "Nog noit zó goeiekoop gereje," beweerde-n-ie.'

'Ja, èn nou waar ie nor de Mòskant geweest èn toen ie tege d'n aovend trugkwaamp van hullie Anoeck, ston ie midden in de polder, toen z'ne wage d'r innins ùtscheej. Hij ha nog vanalles geprobeerd, mar hij kreeg 'r gin beweeging mer in. Umdè-t-ie nogal ongelukkig kort bé de brug ston, wó-t-ie 'm òn de kante daowe, mar dè kreeg ie alleen ok al nie vur mekare. Dùrrum waachtte-n-ie mar op hulp. Mar ja, op zón polderweg-ske mi dè wèijerig weer van 't nòjaor velt nie zó veul te beleeve èn 't duurde nogal efkes òn vurdè d'r eindelek 'n fiets ònkwaamp. 't Waar al in de griebelegraow èn d'r gonk wè ted verbé vur de fiets korter bé kwaamp. 't Bleek 'n vrouwke op 'n damesfiets èn dè ha z'n best te werken op d'r trappers tege de wend in. Toen ze kort zat bé waar, staak Tien z'n haand op èn zin: 'vrouwke, kunde gé men nie efkes hèlpe?'

Dè òngesproke wefke wordt me toch vals èn ruupt: ‘rèine smerrigen hoerrejager!’ èn begos zó hard te fietse ès ze kós.

Tien ston d’r lillek beduusd af te keijke. Hoe kós zón vrouwke toch zó verkeerd van hum denke, mar hij kós niks mer ùitlegge, want ze waar in tussented al ’n hil èind wijer gefietst.

D’r zaat niks anders vur hum op ès te waachte op beeter gezelschap.

’t Wier al donkerder, toen d’r eindelek unne wage van ’t Wild afkwaamp. Tien staak wir z’n haand op, wèl wè onzekerder èn vurzichtiger ès bé de fiets. De wage stopte èn unnen boerremins vroeg wè d’r òn de haand waar. Tien vertelde van z’n pèch èn d’n boer vroeg of ie ’s wó starte. Tien din wè d’r gevraagd wier, mar d’r kwaamp niks ès ’n bietje amèchtig gereutel èn gehoest van de mooter.

‘Hedde ’r wèl bezine in zitte?’ vroeg d’n boer. Daor wier Tien tèij over. Zón stom vraog. Hij ha-t-’m irgiestere nog volgetant, zin ie neutelek.

Ja, mar hoe wijd ha-t-ie ’r nòdderhand al mi gereje? wó d’n boerremins wete. Tien wier daor nog beuzer over èn greens: ‘gé mènt dè menne neije wage gin twentig kilomeeter lupt op unne vollen tank, zeker!’

Ja, dan zó-t-’m d’n behulpzame Mòskanter mar op sleeptaauw nimme èn zoo gebeurde.

Toen Tien mi z’nen Toyota thuis de misse op wier geslèpt, spókke Ant mee nor buite. Ze waar flink verschote. Wè waar d’r nou toch gebeurde!?

‘Niks òn de haand,’ zin Tien, ‘allennig din ’t dieje klootewage van ons innins nie mer, toen ik midden in de polder ston èn deze mins hi men nètjes nor huis getrokke.’

D’r wier koffie gezet èn de Mòskantse mins wier ùitbundig bedankt.

‘Hoe kan zónne neije wagen ’t nou toch zoo af laote wete?’ klaagde Ant. Dè wies Tien natuurlek ok nie.

‘Toen ons Anoeck d’r giestere mi trugkwaamp ùit Amsterdam, waar ze nog vol lof,’ zuchtte Ant. Daor verschoot Tien lillek af. Daor ha-t-ie hillemòl nie mer òngedocht. Hullie Anoeck ha d’r dus al hil wijd mi gereje! Èn die ha natuurlek nie mer getant, want dè doen de jong noit... Oe, daor ha-t-ie nie mer bé stil gestaon... Hij gonk gaauw nor z’ne wage,

zette de sleutel in 't kontakt èn keek op 't dashbord. Daor ha-t-ie eer hillemlò nie opgelet, want hij ha ummers pas nog getankt! Nou zaag Tien innins z'n èige stom streek pas in èn diejen Mòskantsen boerremins ha gelijk gehad mi z'n vraog of ie wèl bezine ha. . .

D'n tank ston hillemlò dreug. Tien d'urfde-n-'t bekant nie te zegge tegen Ante die de garaazje al gebèld ha. Toen ie 't toch opbiechtte, moes ze gruwelek laache. 'Toyota's zen goei wages,' giebelde ze, 'mar ze loope nie op lucht. Ik zal de garaazje mar gaauw opbèlle um te zegge dè ze bezine meebreng.''

Toen ons Bèt d'r relaas gedaon ha, zin ik: 'dè zal ie nog dik moeten heure, diejen èigewijze van ùllie!'

'Jè, dè onzen techneut dè nou nèt wir moet overkomme!' krèijde ons vrouw vol instemming. We zate bèij grif te schudde van 't laache. Gin schónder vermaak ès leedvermaak.

'Ik wed dè Anoeke vurloopig nie òn de neijen Toyota van Tiene mag komme,' grinnikte-n-ik.

LEEJE LIFESTYLE

Leej wónt hier in de buurt. Hij is op leefted. Wèl 'n bietje jonger ès wèllie, mar toch mi de vut, al wil ie dè eigelek nie wete, want onder ons gezeed: Leej is unne groote grutskloot.

Hij heget de lesten ted nogal lillek te pakke èn dè kwaamp ten blakke mi 't elf-elf bal. Dè zaat zoo. Hullie Grai, de vrouw van Leeje dus, gonk nie mee uit mi die dol daag.

'Ès ik unnen aovend tusse die rookers heb gehange, haauw ik 'r vort unnen dag koppeijn òn over,' klaagde ze èn umdùrrum waar zé nerres nor toe geweest. Ikke ok nie, want ons Bèt wó nie mee èn allennig nor de kroeg, dè zaa'k hille mòl nie zitte.

Dè waar hil anders geweest mi Leeje. Die mènt nog alt dè-t-ie unnen hoop schaoi in moet haole. Leej hi zoogezeed unne laote 'mid-life-crisis'. Die wil èn duu nou dik nèt of ie opnijt jonk is. Leej drómt geregeld trugop, dè-t-ie mi 'n aander vrouw op stap gi, zoo hi-t-ie men onderlest op ons buurtfist in 'n zatte bùi 's toevertraowd. 't Is nie plezierrig um mi hum mee te gaon, want hij mènt nog alted dè-t-ie mi alle jong meide mee kan. 't Is toch wè; hij hi vort 'nen bril, 'n klèin geheurapparaat, unne kaole kop, unne grijze snor, unnen bierbuik èn toch mènt ie nog dè-t-ie harstikke òntrekkelek is vur 't vrouwvolk. Ès ik mi hum op stap ben, zje-neer ik m'n èige de lesten ted vur hum èn dùrrum gò'k dus ok nie mer mi Leeje mee.

Hij wil nie inzien dè z'nen ted ès rokkejager al lang vurbé is.

'Ik kan d'r ok niks òn doen dè'k zó getapt ben bé de dames,' krèijt diejen èigewijzen onneuzelaar dan ok nog. Hij hi glad nie in de gater dè al de durskes hum vierkant ùitlaache.

Èn mi dè bal waar niks te gèk vur hum. Hij din d'r vanalles vur. Veul ding-ger die bé 't vrouwvolk heure nog wèl!

Hij plukte z'n wenkbraauwes, din z'n nagels, schoor z'n oksels. Hij smeerde krèem tege de wallen onder z'n ooge, hij knipte geregeld de haor in z'n orre èn z'n neus, hij gonk nor de pedicure..!

Lest zaat ie mi allemòl schefkes komkommer op z'ne snuut èn nòdderhand gebrùikte-n-ie óllie vur op z'n gezicht. Hij zet z'n èige zó zwaor in de lotion èn de parfum dè-t-ie 'n uur tege de wend in stinkt. Ons Bèt hit-'m al 's gezeed dè-t-ie rùikt nor de hoeretènt èn dè-t-ie nog wil redde wè nie mer te reddèn is, mar daarop reageerde-n-ie diep beledigd.

'Gèllie zet vort van die stijf, aauwverwetste krùiers,' greens ie èn daor-dur wier ie 'r bé de ons niks geliefder op.

Grai vertelde ons dè heure mins rond de vastelaovend ginnen borsok mir òn din èn dè-t-ie ok die dikke rib-onderboks vort ùit liet, want hij wó mi d'n ted mee èn droeg vort unne string!

'Ja, die ziede bekant nie,' vertraowde Grai ons toe, 'want daor hengt z'nen buik overheen!'

'Lifestyle!' riep Leej pas nog, 'dè is 't! Ge moet mi d'n ted meegaon...'

'Aauwe gèk,' din Grai er tegen in, 'gé mènt toch nie dè die jong durskes op aow zitte te waachte. Gé het amper genog hoi vur oew èige gèit... Èn ès d'r oit zón jong ding, dè nie al te goewd zie, per ongeluk 'ja' tegen aow zi, dan stòdde nog 's ècht goewd vur lul...'

Mar al heur woorde waren òn Leeje nie besteed. Hij leefde òlling nor d'n elfde van d'n elfde toe èn begos al weeke vantevurre te fitnessse.

'Dè hittem dees jaor nog efkes lillek gekuld,' giebelde Grai èn toen lin ze ùit dè Leej in 'n stoer bùi unnen halter van vijfzig kilo op ha wille vatte um op de leidster van de fitness indruk te make èn toen waar 't zó in z'ne rug geschote dè-t-ie nog amper overèind ha kunne komme. 'ne Schónnen heksescheut,' laachde Ant. Gelukkig waar 't achteraf toch meegevalle. De leidster ha hum wèl gezeed dè-t-ie misschien beeter unne seniorekurzus pottebakke kós gòn volge in plòts van te komme turne. Jonge, wè waar ie daarover gerakt geweest!

Èn nou ha-t-ie ok nog getatoerd wille worren, ok nog. Zón stom groot vogelgewèij krèk ès Beckham tusse z'n schaausers hi, dè ha-t-ie gèir willen hebbe, mar Grai ha-g-'t hum verbòje.

Nou há-t-ie toch wèl 'n por zwarte vleugelkes aachter op z'n kont laote zette die-t-ie èiges noit zaag, mar die krèk bove de streep van z'ne string ùitkwame.

'Wè bezielt zónnen èigenheimer nou eigelek,' vroeg ons Bèt.

'Bè, die wil mi d'n ted mee wortie nie mer in thuis hurt,' antwoordde-n-ik, 't velt nog nie tege, dè-t-ie gin piercings hi...!'

'Witte wè-t-ie wèl hi?' Ik wies nie wor ons vrouw hene wó.

'Hij hi z'n èige dur z'ne kapper 'n 55-plus pakket òn laote smere!' Daor wó'k meer af wete. 'Daor zaat vanalles in,' wies ons vrouw, 'haorzjel, haorvèrf, haorlak, onthaoringskreem, drie condooms... èn drie blikskes Red Bull.' Ik keek 'r beduusd af. 'Ja, zonder dieje Red Bull ha-t-ie die kapotjes vanèiges ok noit nóddig gehad,' brulde ons Bèt van 't laache.

'Èn dan zaat 'r ok nog 'n zèkske wit poeier in,' gonk ons vrouw schuddend wijer.

'Hè hè, dè-t-ie daor toch mi geschorre kan zen,' zuchtte-n-ik.

'Dè wit poeier, daor waar ie nogal nie freed mi! Hij wier d'r 'high' af, mèn-de-n-ie,' schaoterde ons beeter helft. 'Dè viet ie alle aovende 'n klèin bietje, want dè waar cocaïne, mèn-de-n-ie. Èn nou ha Grai gezien dè d'r onder op dè zèkske 'Kukident' ston. Hi dieje gaperd toch alle aovende mooi 'n bietje plèkpoeier vur z'n kunstgebit dur zitte slikke!'

'Krèk goewd,' zin ik.

'Zónne 'lifestyle-crisis' is òn ons nie besteed,' laachde ons Bèt èn ik waar d'r bleij mi. 'Wij hen gelukkig gin behoefte òn verjonging, want wèllie wete dè d'r ok in 'n aauw kapèl nog wèl 's 'n miske gezonge wordt onder gelijkgezinde!'

GODS GELIJKENIS...

‘Ès God de minse hi geschape nor zen gelijkenis, dan leijke de minse dus op God,’ zin ons Bèt van de week in ’n wijs bùi. Èn ik docht mee ‘oei oei’, want ès de ons zoo begint, dan kregde zwaore kost. Ik waachtte mar af, wè’t wijer worre zó. ‘Ès God op minse lekt, dan hoop ik toch nie dè-t-ie op die fundamentalistische Mohammedane trekt die de wirreld plat zón wille brande vanweges ’n tekening die hullie nie bevalt.’ Ha, nou wies ik wèlke kant ze op wó. ‘God schiep de mins nor zen gelijkenis, ja, zoo hen wij dè wèl geleerd,’ gaaf ik heur mee.

‘Ja jonge, mar ‘de mins’... Wèffere mins, moete daorbé denke? Ès ie die vuurfreeters ès vurbild gehad hi, dan zint men dè niks.’

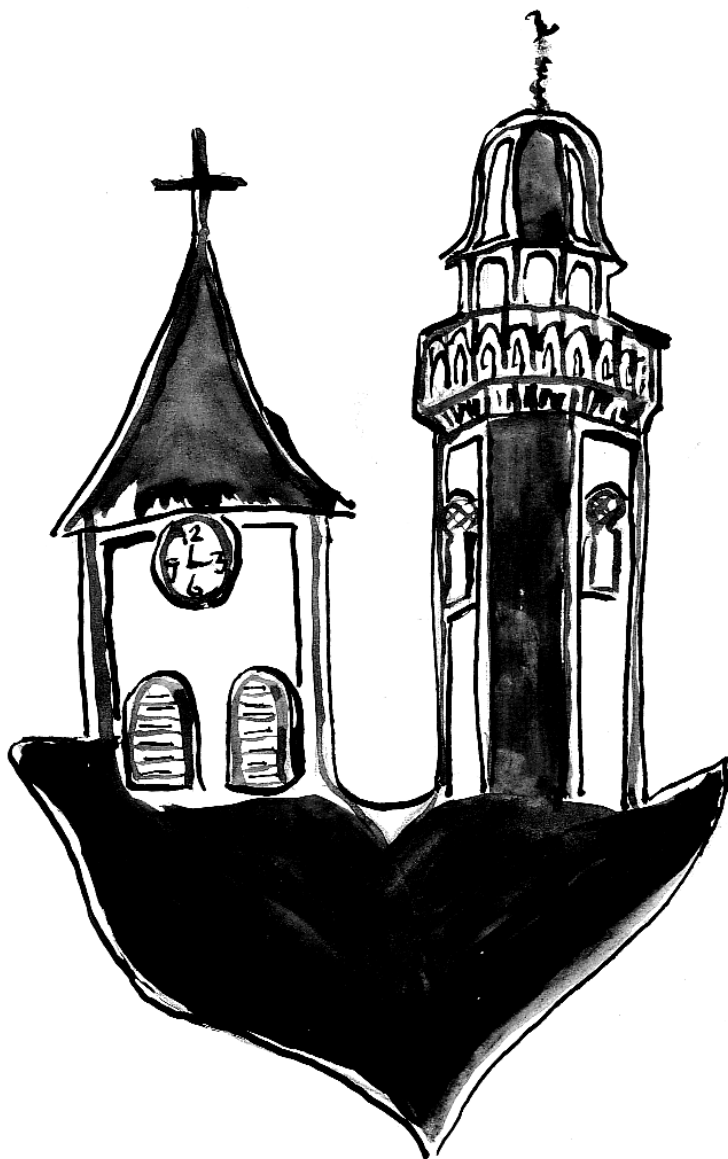
‘Nee, men ok nie,’ knikte-n-ik, ‘mar die kunne d’r toen noit geweest zen, want d’n hillen Islam is pas nò 600 ùitgevonde.’

Ons Bèt keek men verbaasd òn. ‘Pas nò 600?’

‘Jazeker, ik geleuf dè’t in 610 waar dè Mohammed ’t licht mènde te zien.’ Daor wier de ons stil af. Ze ha ’n hil welleke zitte prakkezeere, toen ze innins vroeg: ‘wè is dè dan gèk, hé. Al die miljoene minse vur ons jaortelling, die kunne noit in d’n himmel komme, want die kóssen ’t ware geloof nog nie kenne... Dè moes nog ùitgevonde worre! Èn dè van die Arabiere, dè kùmt dus nog veul lötter. Wè moet dè vur ’ne God zen, die al die minse van vur ’t geloof mar hi laote verrèkke? Èn die Mohammedane die zen nou umgereekend nèt zó wijd ès de Christene waren in 1400... Waar dè nie rond de leste Kruistochte?’

Ik vond dè ’n heel goei gedachte van ons vrouw èn ik moes heur gelijk geeve.

‘Wè kan dè nou vur ’ne God zen, die al die minse, nor z’n èigen eevenbild gemakt, lötter nie in z’nen himmel wil?’ gonk de ons wijer. ‘Nee, zónne God wil ik nie,’ zuchtte ze innins.

‘Ja mar ik ben bang dè ge nie zó hil veul te willen het in dè opzicht.’
 ‘’t Is toch godgeklaagd, dè die minse van vur de jaortelling allemòl in de hel zitte,’ klaagde ons beeter helft.
 ‘Die hoeve nie in de hel te zitte,’ mènde-n-ik.
 ‘Jawèl, die kende ons geloof nie, die ware heidene èn die gonge nor de hel,’ riep de ons strijdvaardig.
 ‘’nen Onwetende zondigt nie,’ verweerde ik m’n èige, ‘mar ès de hel nog nie beston, kunde d’r toch ok nie in komme te zitte!’
 Daor moes ons Bèt efkes over naodenke èn daor waar ik bleij mi.
 ‘God, ’t geloof, dè wordt toch gaauw zó moeilek èn zó areg,’ zuchtte ze èn din nor de geut.
 Toen ze mi de dampende kumkes èn de kuukskes trugkwaamp, zin ze ‘èn dan zegge ze nog dik dè diejen Islam eigelek ’n vredig geloof is, ok nog. D’r zen nou al wir dooi gevalle vur die spotprènt, hurde-n-ik nèt op ’t nieuws.’
 ‘Ja, ès’t òn die fanatiekelinge li, wordt hil ’t weste ùitgerooid.’
 ‘Toch gèk,’ zin ons Bèt bedachtzaam, ‘wij hen vruger alt geleerd ‘’s lands wijs, ’s lands eer’ èn dè hiel in dè ge oew èige ònpaaste òn de wirreld worrin ge terèchte kwaamt, mar die neij Mohammedane hier, die denke krèk andersum; wij moete ons èigen ònpaasse òn hullie mi d’r aauwverwetste opvattinge. Wèllie zón nou innins nie mer meuge zegge èn denke wè we wille, umdè zèllie hier zen komme wone èn werke.’
 ‘Ja èn wè is dè eigelek arig dè dè allennig bé die Arabiere zoo is. We hen vort Chineze, Spanjaarde, Grieke, Iteljane, Hongare, Pole èn Vietnameze hier èn daor hurde hòst noit niks af, mar ès d’r gesodemierter is, dan is ’t alt van dè volk ùit Arabische laande. Dè kan èn wil z’n èige nie ònpaasse.’
 ‘Èn dè slag hi hier dus niks te zuke,’ greens de ons, ‘dè is hier gekomme um van de welvaart te proffiteere, dè is dik te beroerd um Neederlands te lere èn ès ze hier lang zat zen, denke ze dè ze ok nog ùit kunne make hoe wij meuge denke.’
 ‘Nou,’ suste-n-ik, ‘dè’s wèl èrg op innen hoop gegoid, want d’r zitte ok zat goei onder.’
 ‘Ik ken d’r toch gin,’ kètste de ons mee trug.

‘Umdè ge’r hillemòl gin kent,’ zin ik daarop.

We zate bèij in gedachte verzonke òn ons bèkske te slùrpe. ‘Ès ze nie tegen ons vrei manier van denke kunne, moete ze mar gaauw ophoepele,’ begos de ons wir. ‘Dè heb ik vruger thuis al geleerd. Ès ik erres over dūrfde te moppere, zin ons moeier mee “ès ge beeter kunt, moete hier nie bleijve” èn daormi waar de kous dan af. Ik denk dè die Dene dalek ok vort de grótste schūrfst hebben òn die Mohammedane die ze oit ès gast binne hen gehòld èn ik kan ze gin ongelijk geeve. Wie haot zèijt, kreg haot trug.’ ‘Wij hen geleerd dè God liefde is èn dè ‘bemint uw naaste gelijk uzelf’ ’n groot gebod is.’

‘Nee,’ foeterde ze, ‘t moet bé die Islamiete alted allemòl van inne kant komme.’

‘Hoezoo?’ vroeg ik onneuzel. ‘Bè, ze hen hier vanalles gemeuge; d’r èige schole, d’r èige moskeeje. Dè moete gé ’s in Iran vur mekare zien te kreijge vur ons kattelieke!’

Daor kós ik nie tegen op.

‘Èn nou zen d’r hier ok al Mohammedane die klage dè wij haot zèije! Wie zó daor nou mi begonne zen,’ greens ons vrouw wijer.

‘Alleman hi kennelek z’n èige godsbild,’ brocht ik in de midde, ‘mar òn de basis zó die toch vredelievend moete zen... Zó-g-’t nie zoo kunne zen, dè de mins God geschapen hi èn nie andersum..?’

De ons zaat ’n welleke glaozig nor men te keijke. ‘Gé begint ok al vort lilleke anti-christeleke ideeje te kreijge,’ mopperde ze toen.

‘Wèl ’s van agnost geheurd?’ vroeg ik. Ons Bèt begos vol wantraowe te blaoze èn te zuchte. ‘Ès God gin humor hi, dan wil ik ’r niks mi te maken hebbe,’ bromde ze.

‘Èn mi unne God worvur gemoord moet worre, wil ik ok hillemòl niks te maken hebbe,’ goide-n-ik in de strijd. We ware trug bé de spotprènt.

‘Van ons verdraagzaamhèid vraoge tegenover hullie onverdraagzaamhèid, dè gi toch ècht te wijd,’ verzuchtte ons Bèt.

Ik denk èn hoop van harte dè God èn Allah ’t mi ons vrouw èn men ins zen.

GELIJKE RECHTE, GELIJKE PLICHTE

Van de week waar ons Bèt 'n bietje sjegrennig binnegekemme. Toen ik vroeg wè d'r òn de haand waar, greens ze: 'hen ze hier nog nie genog ambtenare, zeker!' Ik wies nèt zó min wè ze bedoelde. 'Kùmt hier wir zónne jonge lapus òn um te vraoge of wij unnen hond han.'

'Wè hedde gezeed?'

'Bè, wè zó'k gezeed moeten hebbe. Dieje mins kós men amper verstaon, zó gonk onzen hond al mee te keer!'

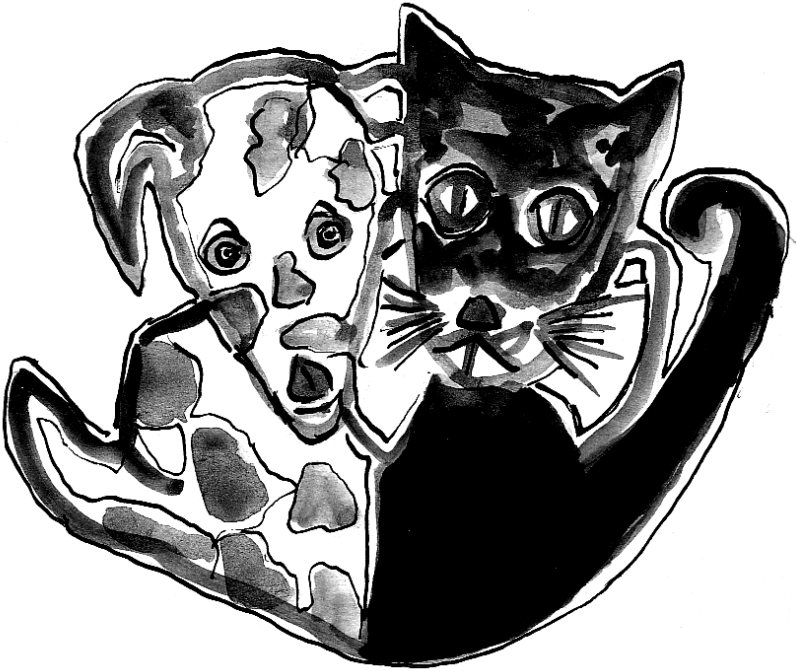
'Dè dè zónne gast huis òn huis moet komme vraoge,' zuchtte-n-ik ongeleuvig.

'Ja, ze moete al die gaste die wij hier in ons neij geminte òn de freet haauwe ok wèl iets laote doen natuurlek,' verklaorde ons Bèt mee.

'Èn krèk he'k nog geleeze dè ze bé de geminte dalek vort alles vanùit de rùimte kunne kontroleere. Dan hoeve ze ècht gin mènneke mer op oe af te sture, want dan hen ze diejen hond van ons al lang vanùit 't heelal gezien. Hier wor 't ècht 'Big Brother is watching you!'
'Stelt oew èige dè 's veur; onzen bürger li in z'ne lùie stoel ons vort gelijk in de gater te haauwe. Dan hi-t-ie toch bekant gin man mer nóddig op hil dè gemintehuis...'

'Dùrrum moet dè neij gebaauw dan zeker zó buite maote groot worre,' kètste de ons trug, 'kan ie al die groote tilleviziescherme teminste kwet. Èn die lokasie die hen ze toch ok wèl prachtig centraal gekoze, wor! Bekant in Vught.'

Nee, ons gesprek zó 't humeur van ons vrouw nie veul kunne verbeetere, want dees onderwerp makte heur allennig nog mar neuteleker.

Toen ze van de geut kwaamp, vroeg ze: ‘wè zó dè nou wir gòn koste um ’n hundje te haauwe?’

‘Ik zó’t nie wete, mar ès dè de geminteleke ùitgaaf mee moet gòn bestreije, zal ’t nie wèinig zen.’ We dronken ons bèkske èn knaauwden ons kuukske. ‘Witte wè ik eigelek zó onrèchtvèirdig veijn?’ De ons keek nor men èn schudde d’r kùpke. ‘Dè hier de dierre zó gediscrimineerd worre.’ Ons vrouw bleef d’re kop schudde èn durrum din ik vort. ‘Bè, vur al die rotkatte die hier alle daag in onzen hof komme schijte èn die hier alle veugelekes ùit kommen haole, hoof niks betòld te worre, mar ons wakerke moet wèl ’n bijdrage in de gemintekas levere!’

‘Nou ge ’t zègt,’ knikte ons Bèt, ‘daor he’k noit bé stil gestaon, mar kat èn hond hebbe hier zeker gin gelijke rèchte.’

We zate zón bietje hene te moppere, toen ons Bèt innins zin: ‘’t gi ok nie goewd mi ’t Brabants.’

Dè overviel men nogal èn ik riep: ‘wè zegde me nou! ’t Hi nog noit zó goewd gegaon mi Brabants ès de lesten ted. ’t Tijdschrift kreg steeds meer abonementen èn de reacties zen overal lovend, behalve in onze krant. Die hi nog steeds nie ontdekt dè d’r iets nijts is.’

‘Och man, ik bedoel ’t Brabants ès taol,’ snèpte ons vrouw trug, ‘hier sti dè ons jong Brabanders d’r dialect hille mòl kwet rake’ èn mee goide ze de krant nor men toe. Daor ston te leeze dè bekant driekwart van alle Brabanders in ons provincie Brabants kunne praote èn dè ze allemòl veijne dè ons Brabants moet bleijve bestaon, mar van de jong onder de twentig sprikt nog mar ’n goei kwart ècht dialect èn ’n aander kwart ’n bietje. Dè is gebleken ùit ’n breej onderzoek van ’t PON. Nog alted zen d’r ’nen hoop minse die nirkeijken op Brabants dialect. D’r zó dus op schole èn op radio èn tv iets moete worre gedaon um ’t bild van ’t Brabants te verbeetere, mar de provincie zie d’r toch nie veul ònlèijing toe iets te ondernimme. Typisch laks, ok Brabants; laot ’t mar op z’n beloop, dan zien we wèl wè d’r van kùmt... Toen ik dè zoo ammòl laas, snapte-n-ik wèl worrum ons beeter helft zó kummelek waar, want ze vent dè grif èrg. Wè zeg ik, èrg? Ze vent dè doodzunt!

‘Ès wij ’t van Umroep Brabant moete hebbe, dan zie’k ’t lijk al drage,’ klaagde de ons. ‘De krant hi de lesten ted, op Tijdschrift Brabants nao, toch wèl wè meer oog gekrege vur Brabants èige grèij in ’t algemeen. Ze wille nèt nie de landeleken toer op, dus d’r blef hoop,’ probeerde-n-ik. ‘Hoop tege beeter weten in,’ bromde ze trug èn goot nog mar ’s in. ‘Bé Umroep Brabant wordt de èige taol stiefmoederlek bedild. Daor hen ze meer òndacht vur multiculti ès vur èige grèij. Dialect hi daor nog noit gin gelijke rèchte gehad.’

‘Ja, mar ge moet toch alt hoop bleijve haauwe,’ sputterde-n-ik nog ’s tege. ‘D’r sti hier dè sommigte Gedeputeerde wèl in webradio beginne te geleuve.’ De ons keek glaozig menne kant op. ‘Dè wordt dan ’n Brabantkanaal rond streeктаol èn zoo meer,’ verduidelekte-n-ik.

‘Ès ze dè dan mar nie mi Umroep Brabant gòn doen,’ riep ons vrouw mee.

‘Dè zó vur Umroep Brabant nou nèt ’n paassende ùitdaging kunne zen, want die gokke toch zó gèiren op de jeugd! Mar ’t hoeft denkelek nie, want diejen umroep hi op dè gebied nog noit gin enkel lef laote zien,’ gaaf ik de ons gelijk.

‘Mar d’r zen gelukkig zat goei lokaal zènders die zóiets ok veul beeter zón kunne make. Dè hebbe die al jorre lang beweze.’

‘Wor denkte dan òn?’ vroeg ons Bèt.

‘Bè òn die lokaal zènders die alle weeke wèl ’n boeiend programma van èigen bòjjem in de èige taol de lucht in dùrve te sture, zoowès Lokaal 7, Frequent, de LOS èn Maosland FM. Die minse doen dè mi veul inzet èn die zón zoiets dan vur dieje webradio moete gòn doen.’

‘Mar wie zó dè dan moete gòn verzùrge?’ onneuzelde de ons wijer.

‘Bè, dè zó Sjèf of Piet of Oscar of Noud kunne, of Gerdie, Willemien of Tinus. ’t Beste zót zen ès die dè same dinne.’ Ons vrouw waar nog nie overtuigd.

‘Eigelek zó dè toch wèl bé Radio Brabant thuis heure,’ zuchtte ze.

KERK ÈN KRUIS

‘Jonge, wè kekke toch eevenaf,’ fleemde ons Bèt bezùrgd, toen ik thuiskwaamp van m’ne fietstocht over de Hóghèij èn d’n Èikenbùrgt.

‘Ja,’ bromde-n-ik, ‘nou sti de Malleskampse kerk al zó lang leeg èn d’r gebeurt mar niks. Die laote ze gewoon verpietere.’

‘Dè is zoo,’ gaaf de ons men gelijk, ‘die zón ze ’t liefste slope, mar daor zen d’r veul tege.’

‘Dè’s mar geraoien ok,’ greens ik trug, ‘zón kerk dè’s toch ’n stuk cultuur van jewelste! Kunde zien wor ’n èrm prochie ès de Malleskamp in de krisisted nog toe in staot waar! Daor wónde vruger vurral werkminse èn die hebbe daoròn nog volop bégedrage mi dübbeltjes èn kwartjes in ’nen heel kaoien ted ok nog.’

De ons knikte èn schamperde toen: ‘zódde gé oew èige nie beeter druk kunne maken over de Mirroise kerk! Gé het daor in de Malleskamp toch niks verlorre.’

Mar daor ha de ons ’t lillek mis èn dè he’k ze ok vierkant gezeed. ‘Die Bernadettekerk van de Malleskamp, dè’s ’n bietje de kerk van ons jeugd, ès ge ’t mar wit!’

Ons vrouw keek daor van op. ‘Èn gullie hurde vruger bé prochie Nuland! Dè hedde men toch èiges wijsgemakt...’

‘Dè klopt ok; daor ze’k gedópt èn he’k m’n kemunie gedaon èn alles, mar ons moeder vond dè wij alle weeke nor grutvódders moesse èn dè dinne we op zondeg vur de middeg. Um dè hèndig te kombineere, gonge we uurst nor de kerk in de Malleskamp, want de weg daorheen liep langs de Duinse Hoef van onze grutvódder èn dieje mins gonk èiges ok nor die kerk.’

Ons Bèt schudde d're kop; ze ha wir wè nets geheurd. 'Gullie gongt in Nuland nor Sint Jans Onthoofding èn jorre nòdderhand nor de paoters. Dè hedde alted beweerd.'

'Ja, dè klopt ok 'n hil èind, mar tusse Naolend èn de paoters zate jorren in de Malleskamp. Pas toen grutvòdder gestúrve waar, gonge we vort nor de paoters.'

'Èn wè zódde nou mi die kerk òn wille vange?' vroeg de ons ùitdagend, 'want ge kunt wèl wè roepe, mar dè's nie zó hèndig. Dalek is 't 'n buro vur advekaote of accountants of 'n supermèrt, of 'n hoerretènt, of 'n twidde Orangerie...'

'Nee, dè mag noit gebeure. Ze moete daor 'n theater of 'n museum of 'n kombinasie van die twee af make.'

'Dè zal 't bisdom nie goewd veijne. 'n Theater, dè's veulste wirrelds èn sti te wijd van de aauw functie af.'

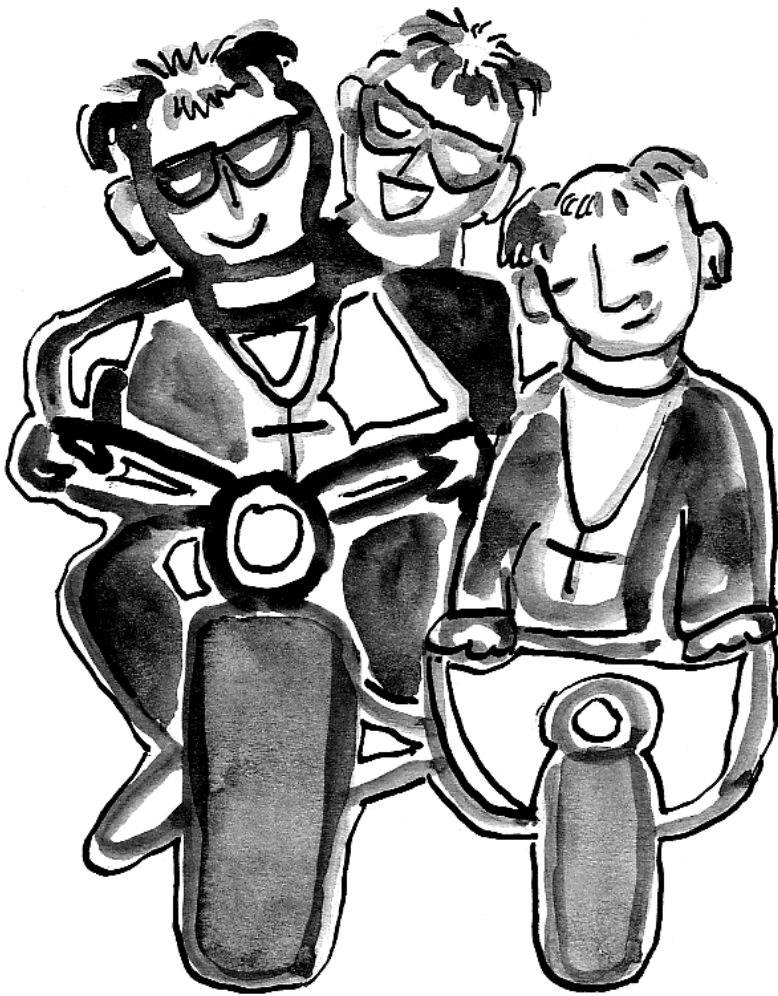
'Nou, dè moete nie zegge. Pestoor van d'n Biggelaar hi daor destijds ok al dikzat arig toneel gespuld, mèn ik.'

''n Museum zal niks kunne worre,' mènde ons Bèt, 'die instellinge koste te veul gèld...'

'Nou, ze zón d'r 'n kerkmuseum af kunne make, mi al die interieurversieringe èn kerkschatte van die aander geslote kerke. Ze zón d'r mischien nog wèl die gebrandschilderde raome van Marius de Leeuw in kwet kunne. Die heure in 'n kerk of kapèl èn die prachtige stukke zen nou te koop op internet vur mar zesduuzend gulde... Kikt 's nor dè prachtig Kempelandmuseum in de Èndhovese stintjeskerk. Dè's 'n goei vurbild. Zoo zó hier 't Meierijmuseum moete komme...' Ons vrouw knikte instemmend èn dè viel niks tege.

'Ge moest daor misschien mar 's 'n stukske over schreijve,' docht ze innins hardop, 'mar 't moet nou onderhand wèl afgeloope zen mi dè sjegrennig keijke.'

'Och mins, ge wit nie half hoe zeer dè duu... Alle kirres ès ik langs die kerk òn de groote weg kom, dan zie'k de torreklok op elf uurre staon. Krèk èzzof ze wil zegge: 'minse kom op, we zen klaor vur de Hogmis.'

‘Èigelek zó die kerkklok op veijf over twèilve moete staon,’ vond ons Bèt.

‘De klok bove de kerkdeur sti al jorre op half twee...’

‘Anderhalf uur te vruug vur ’t Lof,’ hurde-n-ik de ons zegge, terwijl ze nor de geut din. Ik hurde dè ze ’t wòtter opzette èn mi de kumkes rammelde. Ik liet m’n èige in onze groote stoel zakke èn overdocht de zaak van de leeg kerke nog ’s. Nog nie zó lang geleje hurde-n-ik op Umroep Brabant iemes praote over de leegstand van de kerke. Daor moes wè òn gedaon worre. Dieje mins zaat daorvur in ’n neij ‘taskforce’! Toen ik dè hurde, docht ik mee dè’t dan nie veul zó kunne worre, mar dè zal wèl òn men ligge.

Ons Bèt kwaamp mi d’n dampende thee d’n hèrd in. ‘Hier,’ zin ze ‘Mariakuukskes um in stijl te bleijve’ èn ze prizzenteerde de trommel mi meelkuukskes. We dronken onzen thee èn snoepte ons kuukske op èn zinne efkes niks.

‘Wè d’r noit mag gebeure,’ zin de ons toen, ‘dè is dè ze zón kerk afbreeke.’ Ik waar ’t òlling mi heur ins.

‘Ès ze hier nog een kerk dūrve te slope, dan moete ze hil ons bisdom mar mee rècht nor de hel sture, want dè is gewoon cultuurvernietiging. Kerke zen natuurlek ok bouwkundig de moeite van ’t bewaore wèrd!’ De ons kan oit zó raak ùit d’n hoek komme. Ik liet unnen diepe zucht. ‘Dalek hi die kerk natuurlek ok ’nen hoop achterstallig onderhoud, want ze laoten ’t gelijk gewoon verpietere. Zón we daor misschien diejen Bodar èn dieje Mulder ok nie vur kunne vraoge um ’n rundje op de scooter dur Rome te make? Dè brengt 60 mille op èn de Malleskamp hurt ok bé D’n Bosch...’

De ons keek èzzof ze dur ’n wesp gestoke wier. ‘Nee, daor he’k hil aander vur in m’n kladbuukske staon!’

‘Oo èn wie zón dè dan zen?’

‘Ik zó nor de Boerreleenbank gaon èn ik zó ’ne mooter mi zeijspan hure... Dan zó Bate òn ’t stuur moete zitte, Pulles achterop èn Van Beurde in ’t zeijspan. Dan hedde nog ’s ’n ònsprekend deel van ’t pries-

terdom ùit onzen hoek,' riep de ons vol overtùiging. 'Èn dè moet meer ès 60 mille wèrd zen, want die minse zie'k èn heur ik gelijk veul liever ès diejen hillen Bodar èn Mulder èn dieje stommen blaowe leuw bé mekare!'

'Dan is de restaurasie in alle geval al vast opgelost,' constateerde-n-ik tevreje.

GESNAPT!

Van de week hurde we 'n schön stèrk verhaal van unne geleerde mins die òn d'n andere kant van ons dùrp wónt. Frans wit veul, vurral van Oss èn umstreek wit ie 't bekant gelijk. Daor hi-t-ie boeken over geschreve èn alles. Hij is gespissjalizeerd in de marginemagnate, geleu'k. Unne wijze mins die gruwelek veul dinger zoomar ùit z'nen bloote kop kent èn wij ware bleij dè-t-ie mi z'n vrouwke bé-j-ons op d'n buurt kwaamp. Wij waren al bé hullie in d'n Onderstal geweest èn 't wier hog ted dè ze bé-j-ons 's kwijt kwame buurte.

Ons Bèt ha koffie gezet èn we zate lèkker te klazzineere over vanalles èn nog wè. We kregen 't over de kunstenaars van 't pròttestants huukske èn hoe 't toch zó komme dè die interessante minsen vruger ammòl nor Ballekum ware gekomme. 'Marie Gijssen, Hérmán de Man, Jan Grosfeld, Willem Hoffman, J. v. Enthoven, Frans Oerder, Leo Geurtjens, Knip, Hendriks, Van Nunen, Ettema, De Laat...', ons Bèt kende ze gelijk. D'n orlog èn Coudewater kwame vurbeij èn de evacuatie van vierènvirteg. Wèinig minse wete dè Ballekum op Overloon nao 't mist beschadigde dùrp van hil Brabant is geweest.

We sprake van de trieste optochte van de minse die weg moesse zonder iets mee te kunne nimme èn die nòdderhand trugkwame èn hil d'r hebben èn haauwe verbrand èn verwoest zage. Daornao kwame we innins op de Wambèrg terèchte èn ons vrouw moes vertelle dè ze daor vruger veul gekommen ha èn ok dè wij mekare daor lang geleje bé 't schòtse hán leere kenne...

'Ja,' laachde-n-ik schaojlek, 'ik heb de ons leere kenne bé 't schòtse èn ik hoop ze bé't zwemme wir kwet te rake.'

Ons vrouw kós dè mar matig wardeere èn din gewoon krèk of ze men nie hurde. Ze zin dè ze veul bé de Loeffes op de Wambèrg waar gekomme èn dè ze sens diejen ted alted vriendin waar gebleve van Antenette èn Gerda's èn Truisse die daor vruger op de boerdereije wónde.

Ze vertelde ok dè ze in heure jongen ted nog bé de van Rijckevorsels op 't kastleke waar gekomme èn dè 't daor mi al die jong toen hillemòl gin luukse waar, ok al waar de jonker nog oit bürgermeister geweest van Ballekum.

Frans wies meer te vertelle van 't geslacht van Rijckevorsel èn wij ware mee een èn al oor. Innins vroeg ie of wij wèl 's van Baron de Bieberstein Rogalla Zawadska geheurd hán èn ons Bèt èn ikke keke mekare òn, want we dochte dè we vur de gèk gehaauwe wiere. Mar nee, dè waar toch hillemòl nie waor, verzekerde Frans ons. 't Waar namelek zoo dè de vòdder van d'n Balkumsen bürgermeister worover ons Bèt 't krèk ha gehad, ok al op de Wambèrg wónde in 't begin van d'n twentegsten eeuw. Hij waar nog nie zó niks geweest ok nie. Gehèim kamerheer van Kunnegin Willemina, wethaauger van D'n Bosch, lid van de Gedeputeerde State èn Heer van Ballekum! Dieje jonker, Frans van Rijckevorsel waar getraowd mi Maria de Bieberstein Rogalla Zawadska, ècht waor, zoo hiette ze. Die vrouw ha 'n bruur in D'n Bosch wone, Baron de Bieberstein, die daor officier van Juustisie waar. . . ., ècht waor.

Op unne mooien dag in de twentiger jorre gonk dieje mins z'n zuster opzuke in Ballekum. Mar nou waar 't wèl zoo dè-t-ie nie kós fietse èn denkelek waar dè ok wèl beneje z'ne stand ok nog. In alle geval waar 't zoo dè-t-ie nor de Wambèrg liep.

Nou wó-g-'t geval dè d'r krèk diejen dag unne pasjènt ontsnapt waar ùit de psychiatrische inrichting van Coudewater èn d'r ware verpleegers èn vèldwachters op speurtocht nor d'n ontsnapte geesteszieke. D'n baron zaag d'r natuurlek nie alledaags ùit; hij stapte nogal stèil èn statig over de Bossche baon in de richting van Coudewater èn de Wambèrg.

Innins wier ie daor onderweges dur de vèldwachter òngehauwe èn gevraagd wie-t-ie waar. Hij riep mi bravour: 'ik ben Baron de Bieberstein

Rogalla Zawadska!’ De vèldwachter zin: ‘ze zuken oe’. ‘Ja, dat kan’ waar ’t antwoord. D’n ordebewaker moes grif laache um de verzonne naam, sloeg ’m in de boeie èn brocht ’m nor ’t cachot. D’n baron verweerde z’n èige nog z’n best mi ‘maar ik ben officier van justisie in D’n Bosch!’ De vèldwachter gniffelde: ‘jaja, zoiets, dè zegge ze allemòl’ èn gaaf gin krimp.

Toen ie-j-’m opgeslote ha, gonk ie nor Coudewater èn mèldde daor: ‘we hebben ’m!’ (Ge moet oew èige wèl indenke dè d’r in die daag nog bekant gin tillefoon of wages of niks ware, natuurlek.)

D’n baron hi toch bekant ’nen òllingen dag vaastgezeete, vur ze eindelijk in de gater kregre dè-t-ie toch ècht nie d’n ontsnapte gèk waar! De vèldwachter hi noit gin promotie mer gemakt vanèiges.

Ons Bèt èn ikke hán ’t hil verhaal nog noit geheurd èn lage krom.

‘Kik, dè zen nou nog ’s schön dinger vur de minse,’ krèijde ons beeter helft èn umdùrrum he’k ’t mar gaauw opgeschreve nòdè Frans èn z’n vrouw vertrokke ware.

Èn toen viel ons heemkundeblad in de bus èn wè zien we daor!? Jawèl, daor sti ’n statig p’rtrèt ùit 1920 van Jonker Mr. Frans van Rijkevorsel in vol ornaat te pronke! D’r onder sti dè-t-ie getraowd waar mi de in Mestricht geborre Maria de Bieberstein Rogalla Zawadska èn in 1903 nor Ballekum kwaamp, mar dè wiesse wij dus al van Franse...

TAANDTRUBBEL

Menne vurtaand waar afgebroke bé 't eete van 'n por óllienutjes. Ik wó dè't verrèkte èn die vergimmese apenote vat ik vanzeleeve nie mer. 't Zal de duvel doen, mar zóiets overkùmt men alted krèk in 't weekend ès wèllie erres nor toe moete. Ge kunt nerres terèchte of 't moet 'n noodgeval zen èn ja, wanneer bende nou 'n doodgeval?' Ons Bèt vond men in alle geval wèl zóiets, want ze zin mee: 'wè'n schandaol..., nou hedde't wir klaor gemakt; ge wit toch nie wè ge ziet!' Nou, ik wies vergimmes goewd wè'k zaag ès ik in de spiegel keek; 'n gat veur in m'n bakkes wor ik af verschoot; grif 'n groot schandaol. Mar um nou nor 'nen andere tandarts in 'n wildvrimde plòts te gaon... Nee, ik zó-g-'t 't kommend weekend mar ùit zien te zinge. Dan zó'k mar nie te veul laache... èn nie mer in de spiegel keijke.

Smòndes mee gebèld, mar ik trof 't slècht; onzen tandarts moes op begraffenis ok nog. Ik kós denzeg pas terèchte. Gelukkig ha'k m'nen afgebroke taand nog èn die zó d'r wir vakkundig òngeplèkt worre, krèk ès twee jaor geleje. Al diejen ted ha-t-ie 't goewd gehaauwe, dus dè zó nou ok wèl wir kunne... D'n denzeg kreeg ik m'nen vurtaand wir nètjes trug èn alles leek goewd te gaon.

Mar nou fietste we samen op vredegemiddeg nor Ante èn Tiene èn ik zaat onderweges òn unne lèkkere zaachten appel te knaauwe, toen ik innins wir dè gat veur in m'ne mond vuulde! Ik wier 't te laot gewaor èn ha krèk 'n stuk appel durgeslikt.. èn ok m'nen afgebroken taand. Tjuu, 't waar wir vredege... Ginnen tandarts mir te bereike buite de noodgevallye! Ikke de zaak dus mar op z'n beloop gelaote. Komme we bé Ante binne, ruupt ze mee: 'wè hedde gé toch klaorgemakt!' Daor waar ik niks bleij um, mar ja, alleman zie dè gat veur in oewe mond natuurlek mee. Ik naam m'n èige veur m'ne mond zóveul meugelek dicht te haauwe.

Dè viel nie mee. Zeker nie toen d'r 'n wèrm bèkske mi gebak veur wier gezet. 't Waar heet èn alle kirres ès ik zuchtte, vuulde-n-ik 't gat in m'n gebit. Ik probeerde m'n èige stil te haauwe.

Toen we nor huis reje, zin ons Bèt dè'k diejen taand van men toch mar moes zien 'op te vange' want dè zó zeker veul in de koste schille. Ja, dè waar hèndig gezeed, mar wij hen alleen zón pleej mi 'n rècht, donker gat èn daarin bende alles mee kwet. Ik von 't gin plezierrig vurrùitzicht, mar dan moes ik toch mar op de pot.

'Ja, pispotte hen we nog alted,' krèijde ons Bèt èn dè wies ik mar al te goewd. Ik vond heur leedvermaak lillek misplòtst, mar zin d'r wir niks af.

Zulde alt zien dè de dinger anders gaon ès dè ge verwaacht. D'n hille zòtterege hoofde-n-ik hillemòl nie op de pot èn te zondeg moesse we nor Skeijndel. 'Zulde gerdooke zien dè'k nog krèk op 'n aander moet,' greens ik zuutjes in m'n èige. Mar ok dè waar nie waor. Ik hoofde-n-ok dieje zondeg nie, docht ik. Diejen taand blokkeerde denkelek hil de zaak...! Toen we van Skeijndel nor huis gefietst ware, begos d'n aovend al te valle. Ik ha goewd èn wèl ons fietsen opgerùimd, toen ik docht dè't zó wijd waar èn ik riep nor de ons um de pot. Die waar d'r zoo.

Wè viel dè tege um op zón klèin ding oew groote behoefte te doen... Mar 't waar gelukt, docht ik. Ikke mi de schat nor buite. De buitelamp òn, de wòtterslang bé de haand èn dan kós 't onderzoek beginne. Allenig is't natuurlek nie zón plezierrig gevuul um mi bloote haand òn 't kneeje te gòn. Dùrrum zette ik m'nen pot op de buitelamp èn din nor binne um 'n por plestieke handschoewn te zuke. Die kós ik nie veijne. Dan mar unne plestieke zak, docht ik. Ik kwaamp mi m'n haand in de plestiek nor buite èn wó òn m'n kerwèij beginne, toen ik ontdekte dè de pot leeg waar! D'n bruinen broeder waar spoorloos verdwene! Hoe kós dè nou toch? Ik begreep 'r niks af. Tot ik innins onzen hond zaag die neeve d'n hofpad 'n bietje ston te kokhalze. Hij keek zó arig èn beschete... Ha dieje gèkke seek toch mennen drol opgefreete! Èn 't is toch ècht nie zoo dè-t-ie nie genog te freete kreg.

‘Hij zal op de hondebrokken ùitgekeke zen,’ brulde ons Bèt van de laach. ‘Nou zal onzen hond ok nog op de pot moete!’

Men onderzoek moes gestaakt worre vur ’t begonne waar èn ik kan eigelek nie zegge dè’k ’t heel èrg vond. Ons vrouw ha ok nog wèl gèire gehad dè’k onze joekel nog ’nen dag gevolgd ha, geleuf ik, mar ik ha m’nen buik vort goewd vol van de hil mèsspeurdereij èn ik wó unnen taand die dè traject afgeleed ha toch noit mer in men bakkes. Ik wies trouws nie dè onzen hond zó gèk mi men waar...

Toch he’k ’m ’n por daag lang mar ontweke èn durgestuurd nor ’t vrouwke.

Nò drie kirres afbreeke, waar ik wèl vort kèijsjegrennig over dieje rot-tige vurtaand. D’n tandarts makte de mòndeg d’rop wir ’n plèkske vreij in z’n waachtlijst èn toen ik bé’m in de stoewl laag èn hij unne neijen veurtaand plòtste, zin ie dreugweg dè-t-ie ’t nog inne keer probeerde, mar ès ’t nou nie holp, zó’k de kommende keer beeter nor Frans van Esch kunne gaon. Frans is onzen aauwen Balkumse smid èn ik moes eigelek wèl laache mi die bódschap van de Tooreman.

Ès ie nou wir afbrikt, moet ik òn ’n neij kroon, kreeg ik nog te heure. Dè gi dan nog ’nen hoop gèld koste. Nou mar afwaachte wè’t wordt èk nog ’s erres m’n taand in zet. Ik zal tege de ons zegge dè ze mar vast begint te spaore...

POST-SUNTEREKLAOS- SYNDROOM

Ons Bèt heget hier d'n afgeloope Suntereklaos wir lillek verbruid. Ze is de leste daag stil èn dè's mar goewd ok, want ès ge 't zó begaoid het, kunde oew eigen 't beste gedeisd haauwe.

't Waar zoo. Wèllie doen alle jorre mi hil ons huishaauwe same Suntereklaos viere. Dè haauwt dus in dè ons Mrietje èn heure Jan-Hèndrik èn de kiendjes ammel dist komme èn daor tel ik irlek gezeed wèl op, want dè's alle jorre wir 'n schön gebeure. Vurral mi die klèin manne, die nog ècht geleuve, hen we veul schik. Ge meugt de klèin tegesworrig nie mer bang make zoowès vruger, mar toch zit 'r nog alted 'n bietje spanning èn schrik in bé dè klèin grut èn dè maak 't nou nèt zó mooi.

Ik wó ge ons Dorruske èn Bèrtje 's hat zien zitte bibbere, toen Zwarte Piet b'ons op de raom klopte. Ik verschoot èiges ok z'n best, mar dè kwaamp umdè ik mi m'ne rug nor 't raom zaat èn de ons men wir nerres niks af gezeed ha. Wies ik dè zé unnen èchte Suntereklaos ha besteld! Nou, hij waar d'r dus wèl. Mi 'nen èchte Zwarte Piet ok nog. Ik moet zegge dè die twee d're rol schön spulde. Suntereklaos mi z'n groot boek èn z'ne staf zaag 'r indrukwekkend ùit èn Piet mi z'ne zwarte snuut èn z'ne zak ha ok mee ontzag zat. Suntereklaos wies 't gelijk van die klèinkeijnder van ons. Van d'r rapport, van d'r sport, van d'r lievelingsdierre èn d'r hobbies. Van d'r stoutighèidjes èn d'r goei dinger. De jungskes ware goewd zeeg èn krege 'nen hoop peepernote. Dè dieje Piet die zoomar dur d'n hèrd goide, telde ons Bèt wèinig, mar ze zin d'r toch niks af. De jungskes krege bèij 'n groot pak. D'n inne ha unne Furby èn d'n andere 'nen Dora-kompjoeter. De klèinste moes uurst nog efkes janke umdè-t-ie ok unne Furby ha gewille, mar toen ons Mrietje de kompjoeter òn 't praote kreeg, waar de bùi zoo over.

Suntereklaos èn z'ne knècht moessen al gaauw wir wijer, want d'r stonne nog veul meer keijnderbezuukskes op de rol, zinne ze.

Vur ze vertrokke, zin Suntereklaos nog dè-t-ie de aander kado's al in de schuur ha laote zette.

Nou ha ons vrouw ons weeke tevrre al lütjes laote trekke um vur mekare 'ne suupries te make mi rijm èn al èn dè kós dus dalek beginne. Dè doen wij al jorre zoo èn daor hen we alt veul schik mi. Ik ha Jan-Hèndrikke getrokke èn dan hedde meugelekhedes zat. Ik weet dè-t-ie 't nogal hi op Theo Maassen èn durrum ha'k unne gesienjeerden dvd 'Ruwe Pit' òngeschaft. Ik ha'r èiges al stiekem nor gekeke èn al vond ik 'm hier èn daor 'n bietje grof, moes ik toch zegge dè-t-ie wèl de moeite wèrd waar. 'n Gedicht daorbé make waar hillemlò gin kunst. Nou Dorruske vort kan leeze, mag Bèrtje de pèkskes haole èn z'n bruur laote zegge vur wie 't is. Dè werkte prachtig. Natuurlek zate de mènnekes d'r èiges nogal 's tusse bé die pèkskes.

Ik zùrgde ondertusse vur d'n drank èn ons beeter helft vur de hèpkès èn de stemming waar geweldig. D'n aovend vloog um èn de jungskès begosse slaoperig te worre. Dus wier alle papier opgerùmd èn alles òn de kant gedaon. Èn ons dochter holp daor z'n best òn mee. Toen ze alles in 'n maand ha gefrot, zin ze innins: 'iets waar d'r hier vanaovend hillemlò fout!'

Ons Bèt verschoot èn ikke ok.

'Wè bedoelde?' vroeg ons vrouw.

'Bè. Nou he'k pas in de gater gekrege dè onze Jan èn ikke allebèij ons moeder hen getrokke èn dè onze pap niks hi gehad!' 't Waar men irlek gezeed wèl 'n bietje tegegevalle, mar ik ha toch unne letter èn 'n buukske èn nog wè klèinòzzie gehad èn ik vond 't al lang goewd, want ik ha zón schik gehad mi de klèin manne. Mar ons Mrietje ha wèl gelijk. Toen ik zaag wè ons Bèt ammòl op d'ren hoop ha ligge, waar 't duidelek zat.

'Oet,' zin de ons, 'hoe kan dè nou toch!'

‘Dè li òn deginnege die de briefkes vur de lütjes hi gemakt,’ zin ik gelaote.

Ons vrouw kleurde ’n bietje èn drèijden ’s op d’re stoewl, mar ze wies verrèkkes goewd dè zé d’n dader waar.

‘Volgende jaor kreg onze vòdder alles van ons,’ zin ons Mrietje.

‘Èn dan meugde gé in de zak,’ zin ik èn ik knikte nor ons Bèt.

Èn nou wit ze al daag nie wè ze moet doen um ’t goewd te make. Ik denk dè’k misschien nog wèl tot de Kèrsemis toe unne goeie Suntereklaos zal hebbe.

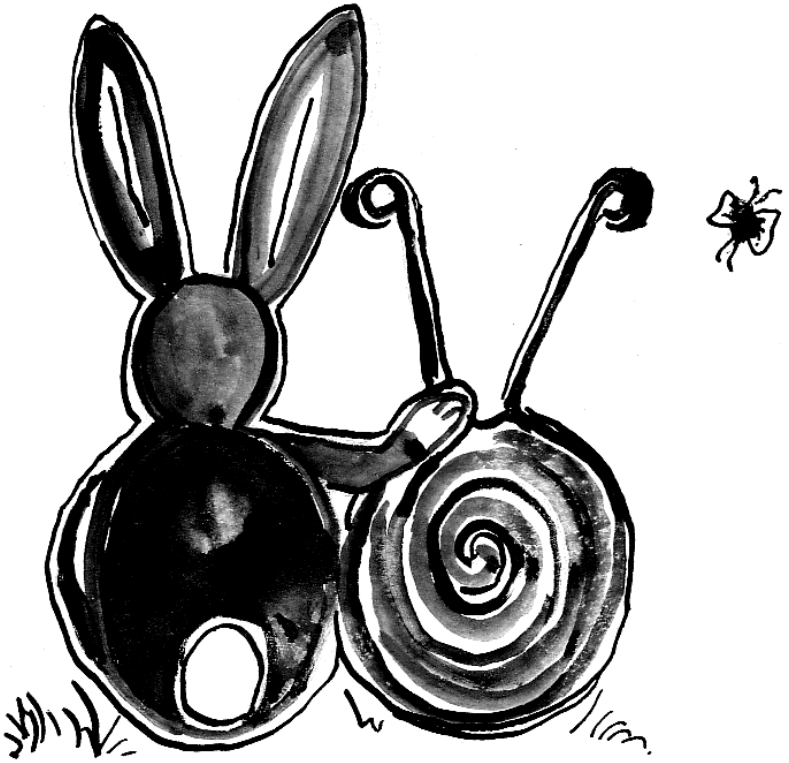
AAUWJAORS- GEDACHTE

‘Over vuurwèrk moete nou mar ’s nie mer schreijve,’ zin ons Bèt èn toen ik vroeg worrum nie, antwoordde ze: ‘dè zit ’n bietje in de verdomhoek, jonge. Dè is taboe!’

‘Bè ja. Vurgend jaor is d’r inne hier vlakbé z’n oog kwetgerakt mi dè rotgrèij èn vur diejen troep hen ze diejen Hezikse voetbalder nog wèl opgevot. Èn nou zal ik ’r nie over meuge schreijve!’

‘Schreijft dan krèk wè ge wilt ès ge toch nie geraoie wilt zen,’ mopperde de ons trug èn din nor de geut. Ik zaat ’r over te prakkezeere èn moes de ons mi d’r taboe gelijk geeve. Ge hoeft hier nie over de slaopeloos naachte, de vernielde postbusse, de verschote dierre te schreijve. Dè d’r ok nog ’s ’n onnùrme milieuvervuiling mi gemoeid is, mag al hillemòl nie ter sprake komme. Ès ge kekt wè d’r mi neijaor de locht in gi, dan zen dè vurral schaojleke stoffen ès barium, koper èn strontium èn dè’s ammòl kankerverwekkenden troep ok nog. Mar daor meugde niks afzeggen of schreijve, want ’t gi krèk ès mi de auto’s èn de vliegtuige: de norme worre stevig overschreeje, mar we reije èn vliege gewoon dur. Ge moet ’r gin heisa over make, want ’t is tradisie èn ge gunt iedereen toch zeker wèl z’n plezier...

Siervuurwèrk is de grótste rotzooi; dè veroorzaakt nèt zóveul vervuiling ès zes percènt van d’n útstoot van al ’t verkeer van ’n hil jaor. Èn dè d’r zón vijftig miljoen euro hil wè beeter besteed zón kunne worre, moete al hillemòl nie mælde... Zoo zaat ik in m’n èige te greijnze. Èn tradisie!/? Hoe zó-g-’t toch komme dè wij vruger glad gin vuurwèrk afstake èn enkelt van ’t aauw in ’t neij spulde mi de kaart? Daor wier d’r dan zó openèijd dè de kumkes oit van de toffel vloge. Dè waar nog ’s vuurwèrk zonder gevaor! Waar dè ’n aander tradisie misschien?

Ik zal noit vergeete hoe ik ès jonge jonge mi m'n kammereuj nor huis kwaamp op aauwjaorsaovend èn daor de uurste sissers afstaak, die ik van m'n leeven oit gezien ha. Die dinger noeme ze tegesworrig stèrrekes, geleu'k. Onze vòdder ha men bezig gezien èn hij docht òn zen rog-mijte. Ik kós zó dik zegge dè't kaauf vuur waar ès ik wó, mar ik kreeg sleeg van onze vòdder, die anders noit sloeg, umdè'k 'ne groote gaperd waar èn mi vuur spulde! Vuur, dè d'n ogst van 'n hil jaor in de aasse kós legge....

'Ès ge vuurwèrk wilt, dan stókt oewe jas mar òn,' zi Tien van Ante alted.

Op 't èind van 't jaor, kreijg ik alt de neiging um trug te keijken op die twèilef mònd die al wir vurbijgevløge zen. D'n ted verstrekt steeds rap-per, nor maote ge ouwer wordt, lekt wèl..

De leevesklok tikt de uurre èn de daag krèk inter weg ès alted, mar wij kreijge toch 't gevuul dè't steeds harder èn vlugger gi. Daor hán ons Bèt èn ikke-n-'t dus over, toen we wir òn de kèrstkaarte begosse. Diejen ted die alsmar harder lekt te gaon.

'Dè's natuurlek wel loogisch, ès ge daor goewd over naodenkt,' zin ik. 'Ès ge jong zet, dan is d'n ted van leeve zó klèin dè 'n jaor daorop 'n hil weijl lekt, mar ès ge ès aauwe krüier vort trugkekt op 'n hil minseleeve, dan is 'n jaor mi al diejen ted vergeleke, mar 'n klèin stukske.'

'En dan is 't ok alt nog zoo,' mende de ons in 'n wijs bùi, 'dè alles vort eeve jachtig èn hòstig is geworre.' Dè ware toch verstandige woorde van ons vrouw.

'Alleman lót z'n èige tegesworrig mar opnèije èn gin man die wè rust in z'n kont hi,' zin ze d'r nog aachteròn.

En dè zette men wir òn 't prakkezeere. Wij, minse van vandaag d'n dag, moessen 's wè meer nor de natuur keijke èn daor van opsteeke dè alles 't beste verlupt ès 't 'n mooi rustig ritme èn maot hi.

'Wij zón ons èige nie zó moete laote opnèijen um alles in 'n hogger tempo te doen, want dè's allemòl mar vur meer gewin. Wij zón d'r òn

moete denke dè we allennig in rust ons èige kunne zen.’ De ons keek men òn.

‘Ja,’ zin ze, ‘schrijft dè ok mar op die kaarte.’

Dè’s natuurlek wir hèndig gezeed èn ik vond ’t ok mooi dè ons Bèt ’t kennelek wir mi men ins waar vur de afwisseling, mar ik heb ’t toch nie op al die kaarte gekalkt. Nee, ik heb ’r opgezet: ‘’n slèk is nèt zó gaauw òn ’t neij jaor ès ’nen haos!’ èn ‘nie d’n ted gi vurbeij, mar wij gòn vurbeij.’

Dùrrum zegge ze in sommigte wèrm laanden ok: ‘gullie het de klok èn wij hebbe d’n ted...’

Wijs woorde, wánne!